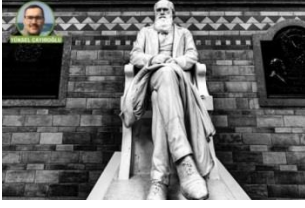

EVİRİM TEORİSİ NE DEMEK, NASIL ORTAYA ÇIKMIŞ?

Yüksel Çayıroğlu-28 Ocak 2021-www.tr724.com/

Charles Darwin'in 1859'da Türlerin Kökeni isimli kitabını yazmasıyla başlayan evrim tartışması, günümüze kadar şiddetini artırarak devam etmiştir. Bu tartışma sadece bilim çevreleriyle de sınırlı kalmamış, felsefecilerden teologlara, mütefekkirlerden gazetecilere kadar toplumun hemen her kesimini meşgul etmiştir. Hiç şüphesiz tartışmanın en yoğun yaşandığı ülke Amerika'dır. Tartışmanın bir tarafında "yaratılışçılar" ve "tasarımcılar", diğer yanında ise "evrimciler" vardır. Okullarda okutulan biyoloji derslerinin müfredatı bile defalarca mahkemeye taşınmıştır. Ülkemizde de Osmanlı Devleti'nin son döneminden itibaren konu etrafında büyük fırtınalar kopmuştur. Evrim teorisine dair yapılan televizyon programlarından birkaçını izlemek bile bu konudaki kutuplaşma ve çatışmanın şiddetini anlamaya yetecektir.

Peki, bilimin diğer meselelerinde görülmeyen tartışma ve çatışmalar, konu evrime gelince niçin bu kadar şiddetleniyor? Çünkü Darwin'in ileri sürdüğü iddialar belirli bir bilime ait basit bir ilmî meseleden ibaret değildir; biyolojiden kimyaya, antropolojiden zoolojiye, paleontolojiden jeolojiye, genetikten embriyolojiye, felsefeden teolojiye kadar pek çok disiplini ilgilendiriyor. Daha da önemlisi bu teori, semavî dinlerin ortaya koyduğu ve insanlığın da büyük çoğunluğu itibarıyla kabul edegeldiği yaratılış hakikatine ve canlı varlıkların dünya sahnesine geliş keyfiyetine dair bilinenden bambaşka bir hikâye anlatıyor.

Kısacası, mesele sadece bilimle sınırlı kalmıyor, işin içine ideolojiler ve dünya görüşleri de giriyor. Bunun da birinci sebebi bizzat teorinin mahiyet ve hakikatiyle, ikinci sebebi de bu teoriyi kabul veya reddeden insanların din karşısındaki tutumlarıyla ilgilidir.

Evrım teorisi ortaya çıkışından günümüze kadar güncelliğini ve sıcaklığını hiç kaybetmemiş olsa da açıkçası şimdiye kadar beni çok ilgilendirmemişti. Çünkü henüz üniversite yıllarında yaptığım sınırlı okumalar bende evrimin altı boş asılsız bir iddiadan ibaret olduğu intibai bırakmıştı. Darwin'in ortaya attığı iddiaların gerçekliğine ihtimal dahi vermemiştim. Çünkü bu teori bana oldukça tutarsız ve mantıksız görünüyordu. Etrafımda gözlemlediğim gerçekliğe uymuyordu. Muhtemelen ilahiyatçı altyapısına sahip olmam ve bu teoriyi Kur'ân'da anlatılan yaratılış âyetlerine aykırı bulmam da bunda etkiliydi. Bu yüzden uzun yıllar bu konunun bir daha kapağını kaldırmadım; ne öne sürülen evrimleşmenin mekanizmalarını öğrenmeyi düşündüm, ne de sağlam kanıtlarının bulunup bulunmadığını.

Ne var ki son yıllarda "teistik evrim" tartışmaları çerçevesinde birçok ilahiyatçının, evrimi Kur'ân âyetleriyle uzlaştırmaya çalıştığına, dindarlığından şüphe etmediğim insanların evrimi savunduklarına ve Batıda eğitim gören çoğu bilim adamının evrime dair fikirlerini

değiştirdiğine şahit olunca, bu konuyu yeniden gündemime almam gerektiğine kanaat getirdim. Evrim, son yıllarda muazzam bir ilerleme kat eden bilimsel gelişmeler sayesinde gerçekten bilimsel kanıtlarına kavuşmuş muydu? Bilim dünyasının, özellikle de biyologların yüzde doksandan fazlasını evrime ikna eden gerekçeler nelerdi? Nasıl oluyordu da Batılı üniversitelerde okuyan insanlar bu konuda ciddi bir zihni dönüşüm geçiriyordu? Gerçekten Kur’ân’dan evrimi destekleyen deliller çıkarılabilir miydi? Veya bugüne kadar evrime geçit vermeyen âyetlere getirilen tevil ve yorumların meşru temelleri var mıydı? İşte bütün bu sorulara zihnimde tatminkâr cevaplar bulabilmek için yeniden evrim konusuna eğildim.

Esasında bir ilahiyatçı olmam hasebiyle asıl maksadım evrim teorisinin ne ölçüde Kur’ân’a uygun olup olmadığını ele almaktı. Farklı bir tabirle Kur’ân’da yaratılışla ilgili âyetler açısından konuyu irdelemektir. Ne var ki bilimsel yönü anlaşılmadan ve izah edilmeden evrimin doğrudan dinle ilişkisini ele almanın birçok handikapı vardır. Özellikle evrimin “tartışmasız bir bilimsel gerçek” olduğunu zanneden insanlara konuyla ilgili bütüncül bir bakış açısı vermeden, dinî perspektiften yapılacak her bir itirazın, faydadan çok zarar getireceği unutulmamalıdır.

Bu sebeple biz de evrime dair uzun bir yazı dizisi kaleme alacak, din-evrim ilişkisine girmeden önce, konuyu farklı boyutlarıyla ele almaya çalışacağız. Konuya giriş mahiyetinde verdiğimiz bilgilerden sonra tek tek evrim teorisinin mekanizmalarını ve kanıtlarını ele alacak ve bunların, evrim adı altında ortaya atılan iddiaları ispat etmek için yeterli olup olmadığı üzerinde duracağız. Daha doğrusu evrim teorisinin bilimsel gücünü masaya yatıracağız. Arkasından evrim teorisine yöneltilen eleştirileri ve bu teoriyi çürüttüğü öne sürülen bilimsel kanıtları değerlendireceğiz. En sonunda da konu etrafındaki ulemanın görüşlerini özetledikten sonra; Kur’ân’dan bir evrim teorisi çıkarmanın mümkün olup olmadığı, Allah’ın canlıları evrimle yaratıp yaratmadığı, Hz. Âdem’in atalarının bulunup bulunmadığı, Kur’ân âyetlerinin evrim teorisine geçit verip vermediği gibi konuları ele alacağız.

Biz, konunun bilimsel ve teknik yönünü işin uzmanlarına bırakarak burada felsefi ve teolojik bir değerlendirmesini yapmaya çalışacağız. Esasında asıl problem de evrimin bilimsel yönünden çok felsefi ve metafizik yönüyle ilgilidir. Çünkü aklı başında hiç kimse mutasyonun, doğal seçilimin, coğrafi yalıtımın, gen akışının, nedensellik ilkesinin, adaptasyonun, canlı bünyelerde meydana gelen değişim ve dönüşümlerin varlığını inkâr etmez. Önemli olan evrim konusu mevzubahis olduğunda, bunların ne tür etkilerinin ve sınırlarının olduğu veya bunlara nasıl bir rol biçildiğidir. Yani bunlara birer “yaratıcı” gibi rol verip canlıların oluşumunu kör ve gayesiz süreçlere mi bağlayacağız, yoksa bunların canlı yapılar üzerinde sadece sınırlı bir etkiye sahip olduğunu söyleyerek Yaratıcı üzerinde mi duracağız (Recep Alpyağıl, Evrim ve Tasarım, s. 23).

Evrin Teorisinin Tanım ve Mahiyeti

Evrin teorisi etrafında kopartılan kızıl kıyametin, tarafların birbirine yönelttikleri ağır hakaret ve suçlamaların başlıca sebeplerinden biri, kavram kargaşasıdır. Yani evrin teorisinin mahiyet ve hakikatının iyi anlaşılmamasıdır. Aslında ortada iki bütüncül blok yoktur. Evrin teorisi etrafında dile getirilen fikirlere bakılacak olursa, birbirinden farklı onlarca, yüzlerce yaklaşım olduğu görülür. Ne evrimciler kendi içerisinde bir bütündür, ne de evrime karşı

çıkanlar. Her iki grubun içerisinde de çok çeşitli yaklaşımlar ve fikir akımları vardır. Bununla birlikte meselenin asıl odak noktası “kabul” veya “red”de düğümlenir. Kabul edenler de reddedenler de kendi içlerindeki farklılıklara karşı genelde müsamahakârdırlar; fakat söz konusu zıt kutup olduğunda çoğu zaman bu müsamahadan eser kalmaz.

Hâlbuki reddedenin neyi reddettiği, kabul edenin de neyi kabul ettiği çoğu durumda açık ve belirgin değildir. Özellikle de evrim teorisini kabul etmeyenler doğrudan bilimi ve bilimsel gerçekleri reddetmekle veya en azından evrimi anlamamakla itham edilirler. Evrim teorisinin birçok tabiat yasasını ifade etmek için kullanıldığı, içerisinde farklı iddiaları barındırdığı, “mikroevrim” ve “makro evrim” olmak üzere iki farklı çeşidinin olduğu, “evrim” ile “evrim teorisinin” farklı anlamları ifade eden iki kavram olduğu gibi gerçekler göz ardı edilir. Dolayısıyla konu hakkında detaylı bilgisi olmayan kimselerin sapla samanı ayırması hiç de kolay değildir.

En basit ifadesiyle evrim kelimesinin manası “değişim” demektir. Fakat biyologlar ona, “bir popülasyonun yapısındaki gen oranlarında/frekanslarında meydana gelen değişiklik” anlamını yükler. Dolayısıyla yeni bir genin ortaya çıkışı veya eskisinin yok oluşu ya da genlerin bileşiminin değişmesi durumunda popülasyonun evrimleştiği söylenir. Tür içerisinde meydana gelen değişimler (varyasyonlarla alttürlerin veya ırkların meydana gelmesi) mikro evrim kavramıyla ifade edilirken, tür üstü kategorilerin (cins, familya, takım, sınıf, filum) meydana gelmesi (türleşme) ise makro evrim kavramıyla ifade edilir. (Elliott Sober, Biyoloji Felsefesi, s. 28-29)

Evrim teorisi birtakım iddialar bütünüdür. Teknik anlamda evrim kavramı ele alınırken bu iddiaların hepsi kastedilmese de, biz konu etrafında yapılan çalışmalardan hareketle bunları şu şekilde özetleyebiliriz: (1) Dünyanın oluşumu (yaklaşık 5 milyar yıl önce) ve hayatın başlangıcı (yaklaşık 3,5 milyar yıl önce) çok eskilere dayanır, (2) İlk canlı (biyogenez) farkı atom ve moleküllerin bir araya gelmesiyle kendiliğinden ortaya çıkmıştır, (3) Türler zamanla kendi içinde değişime uğrayarak alttürleri oluşturur, (4) Bir tür başka bir türe dönüşebilir, (5) Bütün türler tek bir ortak atadan gelir (evrim ağacı), (6) Türlerin meydana gelmesindeki en temel iki mekanizma doğal seçimle birlikte çalışan adaptasyon ve mutasyonlardır.

Evrimciler, yeryüzündeki canlılığın ortaya çıkışını, gelişimini ve çeşitlenmesini, Yaratıcıya hiçbir şekilde atıfta bulunmaksızın tamamıyla madde, tabiat yasaları ve tesadüfi oluşumlarla açıklamaya çalışır. Evrimcilere göre ilk canlı varlık, tabiat güçlerinin etkisiyle tesadüfler sonucu farklı atomların bir araya gelmesiyle olduğu gibi, bu evrensel ortak atanın farklı türleri, cinsleri, familyaları, takımları, sınıfları, filumları ve nihayet bütün canlı âlemini (bitki, alg, mantar, bakteri ve hayvanlar) oluşturması da aynı şekilde tesadüfen meydana gelen mutasyonlarla ve tabii seleksiyon, adaptasyon ve izolasyon gibi tabiat yasalarıyla izah edilir.

Görüldüğü üzere evrim, karmaşık organizmaların basit organizmalardan nasıl meydana geldiklerinin izahıyla meşgul olur. Organizmada meydana gelen ufak değişimlerin milyonlarca yıl boyunca birikerek daha büyük değişimleri meydana getirebileceği iddiası üzerine kuruludur. Evrimsel mekanizmalar ile bir türde meydana gelen küçük değişimlerin nesilden nesile aktararak yavaş yavaş başka bir türü ortaya çıkarabileceğini öne sürer. Böylece dünyada görülen milyonlarca tür canlının (10-12 milyon olduğu tahmin ediliyor) nasıl olup da ortaya çıktığının cevabını vermeye, canlılar âleminde müşahade edilen muazzam çeşitliliğin kaynağını bulmaya çalışır.

Günümüz biliminin verilerine göre ilk canlı varlığın ve tek hücreli basit canlıların ortaya çıkışı 3,5 milyar yıl öncesine gider. Daha kompleks tek hücreli canlılar ise 2 milyar yıl önce ortaya çıkmıştır. Evrimcilere göre ardından sırasıyla 670 milyon yıl önce çok hücreli canlılar, 540 milyon yıl önce kabuklular, 490 milyon yıl önce omurgalılar (ilkel balıklar), 350 milyon yıl önce amfibiler, 310 milyon yıl önce sürüngenler, 200 milyon yıl önce memeliler, 60 milyon yıl önce primatlar (maymunu hayvanlar), 25 milyon yıl önce insansı maymunlar, 5 milyon yıl önce ilk ataları ve nihayet 150 bin yıl önce de modern insanlar dünya sahnesindeki yerlerini almışlardır (Amerikan Ulusal Bilimler Akademisi, Bilim ve Yaratılışçılık, s. 13).

Evrin teorisine göre yeryüzündeki bütün canlılar, insanın farklı derecelerde kuzenleridir. Onun en yakın kuzeni de maymunlardır. İnsan, maymundan gelme de onunla aynı ortak atadan gelir. Evrim teorisini en fazla tartışmalı hâle getiren konu da “insanın maymundan geldiği” yönündeki söylentidir. Evrimciler, günümüz insanına Homo sapiens der. Onun, maymunla farklı kollara ayrıldıktan sonra modern insan oluncaya kadar geçirdiği safhalara da Homo habilis, Homo erectus, Homo rudolfensis, Homo neanderthalensis gibi isimler verirler.

Evrincilere göre canlılar, basit yapılardan daha kompleks yapılara doğru evrilmiş olsalar da, bu kompleks yapıların mükemmel olduğunu söylemeye imkân yoktur. Zira bu takdirde ereksellik (bir gaye ve maksada göre yaratma) devreye girecektir. Hâlbuki bizzat evrimcilerin de belirttiği üzere evrimin bir amacı yoktur, olamaz da. Mesela Darwin, canlılar arasındaki benzerliği ereksel nedenlerle açıklamaya çalışmaktan daha umutsuz hiçbir şey olmadığını söyler. Çünkü bu bilimsel bir açıklama değildir. Canlılardaki değişim, akli ve şuuru olmayan mekanizmalar tarafından gerçekleştirilir (Darwin, Türlerin Kökeni, s. 529).

Dolayısıyla evrim, mutlaka daha mükemmel varlıklara doğru ilerlemek zorunda değildir. Organizmaların yaptığı sadece bulundukları ortama uyum sağlamaktır. Hatta evrimciler, varlık âleminde bir nizam ve intizamın, ince ayarların, düzen ve ahengin bulunduğunu da kabul etmezler. Çünkü bunların tamamı “tasarımı” ve dolayısıyla da “akıl sahibi bir tasarımcıyı” zorunlu kılar. Hâlbuki Darwinçilere göre her şey tabiat içinde olup bitmektedir. Varlık âlemindeki nedensellik ilişkisi, tabiat yasaları, nisbi düzen ise madde tarafından tesadüfi oluşumlarla meydana gelen şeylerdir.

Evrin Teorisinin Ortaya Çıkışı

Evrin teorisi denildiğinde ilk akla gelen kişi Charles Darwin’dir (1809-1882). Çünkü daha önce birçok kişi evrimin farklı yönleri üzerinde durmuş olsa da, canlılardaki değişim ve türleşmenin mekanizmalarını tespit etmek suretiyle onu bilimsel bir teori şeklinde ortaya koyan kişi odur. Darwin’in evrim teorisinin merkezinde tabii seleksiyon (doğal ayıklanma) kavramı vardır. Onun ortaya koyduğu görüşler, genel hatlarıyla günümüzde bile geçerliliğini sürdürmektedir. Bu yüzden evrim teorisinin diğer bir adı da Darwinizm’dir.

Darwin’in, Türlerin Kökeni isimli eserini yazmasında, Beagle gemisiyle çıktığı yolculuğun (1831-1836) ve Galapagos adalarında yaptığı incelemelerin etkisi büyüktür. Bu yolculuğunda bulduğu fosil kalıntıları, gördüğü jeolojik tabakalar ve incelediği hayvan çeşitleri evrim teorisini geliştirmesinde oldukça önemli birer veri olmuştur. Bunun yanı sıra Darwin, üyesi olduğu üretim derneklerinde kültürlenme yoluyla hayvanlardan nasıl farklı ırkların elde edildiğini, üretimin nasıl daha verimli hâle getirildiğini incelemiş ve suni seçimden yola

ıkararak doğal seçilim görüşüne ulaşmıştır. Kısacası Darwin'in çıktığı bilimsel yolculukta elde ettiği bulgular ve yaptığı keşifler ile; hayvanlar üzerinde yapılan melezleme ve kültürleme çalışmalarından edindiği bilgiler, evrim teorisini geliştirmesinde temel dayanakları olmuştur.

Bununla birlikte evrim teorisini bütünüyle Darwin'in bir ürünü olarak görmek yanlış olur. Zira Darwin'den önce ve sonra evrim üzerinde duran ve konu etrafında farklı fikirler ortaya koyan birçok bilim adamı olmuştur. Darwin'den önce farklı bilim adamlarının konu etrafında ortaya koydukları görüş ve değerlendirmelerin, Darwin'e ilham kaynağı olduğu açıktır.

Hiç şphtesiz bunların en önemlilerinden biri Fransız biyoloğu Jean-Baptiste Lamarck'tır (1744-1829). Lamarck, 1809 yılında yayınladığı Philosophie Zoologique (Zoooloji Felsefesi) isimli eserinde türlerin sabit olmadığını, merdiven basamaklarında olduğu gibi basitten karmaşığa doğru sıralanan canlıların, evrimleşme neticesinde basitten daha kompleks yapılara dönüştüğünü savunmuştur. Lamarck, canlılardaki bu değişmeyi transformizm (dönüşüm) kavramıyla tanımlamıştır.

Lamarck'a göre değişimin ana motoru, sonradan kazanılan özelliklerin yeni nesillere devredilebilmesidir. O, farklı vre şartlarında yaşayan hayvan türlerinin hayvan bünyelerinde değişime ve yeni alışkanlıklara sebep olacağını, bunların da yavrulara geçeceğini, uzun asırlar boyunca bu işlemin tekrarlanmasıyla da yeni türlerin ortaya çıkacağını iddia etmiştir. Ona göre vücudun fazla kullanılan organları gelişip büyürken, kullanılmayan organları ise krelecek ve zamanla ortadan kalkacaktır. Mesela o, zürafaların boyunun uzun olmasını, onların ağaç yapraklarını yemek için sürekli boyunlarını uzatmalarına, yılanların ayaksız olmasını ise onların ayaklarını kullanmaya kullanmaya ayaksız hâle gelmelerine bağlamıştır.

Sonradan kazanılan özelliklerin kalıtım ile gelecek kuşaklara aktarılamayacağı ispat edildikten sonra Lamarck'ın görüşleri bilimsel değerini kaybetmiş olsa da, değişime neticesinde türlerin birbirinden oluştuğunu detaylı bir teori şeklinde ilk olarak ortaya koyma ayrıcalığını elde eden kişi olması sebebiyle evrimci vrelerde hâlâ ona ayrı bir önem atfedilir. Darwin'den önce, insanın maymunu hayvanlardan evrimleştiğini dile getiren kimse de o idi. Lamarck'ın, uzun yıllar türlerin sabitliği fikrini savunduğunu, ancak ömrünün sonlarına doğru evrimci fikirlere yöneldiğini de belirtmek gerekir. Başlangıçta dindar bir insan olan Darwin'in, daha sonra agnostik veya ateist olmasına karşılık, Lamarck inançlı bir insan olarak yaşamıştır.

Alfred R. Wallace da (1823-1913) Darwin'le eş zamanlı olarak evrim teorisi üzerinde çalışma yapan ve Darwin'e önemli tesiri olan bilim adamlarından biridir. Hatta Darwin, Türlerin Kökeni isimli eserini bitirdikten sonra alacağı tepkilerden korktuğu için onu hemen neşredememişti. Fakat 1858 yılında Wallace'tan aldığı bir mektup onu bu konuda cesaretlendirmiştir. Çünkü Wallace, bu uzun mektubunda canlılar arası hayat mücadelesinden, vreye en iyi uyum sağlayan canlıların varlıklarını devam ettirmelerinden, yani doğal seleksiyondan bahsediyordu. Darwin, yakın arkadaşının da kendisiyle aynı fikirleri paylaştığını fark edince ya onun kendisinin önüne geçeceğinden endişe ettiği ya da ondan cesaret aldığı için meşhur evrim teorisini ortaya koymuştur. Yakın arkadaşları olan Joseph Hooker ile Charles Lyell'in teşvikleri de onun bu kararında etkili olmuştur. Wallace, Tanrı'ya inanması, ruhun varlığını kabul etmesi, zihinsel aktivitelerin tabii seleksiyonla açıklanamayacağını ne sürmesi gibi noktalarda Darwin'den ayrılır.

Darwin'ın dedesi Erasmus Darwin de (1731-1802) eserlerinde canlıların evrim geçirdiğini belirten bilim adamlarından bir diğeridir. Lamarck ile aynı dönemde yaşayan Erasmus Darwin, onun görüşlerine oldukça benzer görüşler ileri sürmüştür. Özellikle canlıların ortak bir atadan gelmiş olabileceklerini dile getirmesi, maymunla insan arasındaki “akrabalığa” dikkat çekmesi önemli görülmüştür.

Dedesinin kitaplarını okuyan Darwin'in onun görüşlerinden etkilenmemesi düşünülemez. Muhtemelen gözlem ve araştırmalarına başlamadan önce Darwin'in zihninin bir köşesinde, evrim fikrine dair test edilmesi gereken bir kısım bilgiler vardı. (Caner Taslaman, Evrim Teorisi, Felsefe ve Tanrı, s. 85)

Darwin'in etkilendiği ve istifade ettiği kişilerden bir diğeri olarak da Thomas R. Malthus (1766-1834) gösterilir. Esasında o, nüfus bilimci ve iktisat teorisyenidir. Fakat *An Essay on the Principle of Population* (Nüfus İlkesi Üzerine Bir Deneme) isimli eserinde insan nüfusu ile doğal kaynaklar arasındaki ilişkiyi ele alırken “Güçlü olanlar ayakta kalır.” şeklinde ifade edilen meşhur teorisini geliştirmişti. Gıda üretimi aritmetik artarken, nüfusun geometrik arttığını savunan Malthus'a göre, mevcut kaynaklar hiçbir zaman nüfusu beslemeye yetmeyecekti. Dolayısıyla bu konuda dengenin sağlanması ancak zayıf, yeteneksiz ve yoksulların; açlık, kıtlık, hastalık ve sefalet gibi felaketlerde elenmesiyle gerçekleşecekti. Yani hayatta kalma mücadelesinde tabiat, güçlülerin yanında yer alacak, zayıflar ise yok olup gidecekti. Söz konusu teorinin ahlakî değerlendirmesini bir yana bırakacak olursak, bunun Darwin'in doğal seleksiyon düşüncesini geliştirmesinde önemli etkisi olduğu ifade edilmiştir. Hakikaten iki teori arasındaki benzerlik izahtan varestedir.

Aslında buraya kadar zikredilen isimlerden daha önce evrim teorisini gündeme getiren kişi Buffon (1707-1788) olmuştur. O, kaleme aldığı *Natural History of Animals* isimli eserinde çevrenin türler üzerindeki değiştirici etkisine vurgu yapmış ve canlıların ortak atadan gelmesi fikrinden ilk bahseden kişi olmuştur. Ne var ki o, bu fikri sadece bir faraziye olarak öne sürmüş ve ardından bunun neden mümkün olmadığını delillerini sıralamıştır. Bu meyanda, tarihte hiçbir yeni türün oluşumunun gözlenmediğini, melezlerin yeni döller vermediğini, türler arasında ara formların mevcut olmadığını ve insanla hayvan arasında mahiyet farkı bulunduğunu söylemiştir. Buffon, reddetmek maksadıyla da olsa evrim görüşünü ilk ortaya koyan kişi olmuş ve başta Darwin olmak üzere kendinden sonra gelen bilim adamlarını etkilemiştir.

Son olarak Herbert Spencer'in de (1820-1903) evrim teorisinin gelişmesinde önemli katkılarının olduğunu ifade edelim. O, 1852 yılında yayınladığı *The Development Hypothesis* (Gelişim Hipotezi) isimli makalesinde, Darwin'den 7 yıl önce bütün canlıların ortak bir formdan uzun bir zaman içinde geliştiklerinden bahsetmiştir. Hatta o, evrimi sadece biyoloji ile sınırlamayıp fizikî dünyayı, kültürü, toplumları ve dilleri de kapsayacak şekilde bütün bilim dallarına uygulamaya çalışmıştır. Spencer, evrim teorisinin kavramlarını üretmekte ve onu popüler hâle getirmekte önemli rol oynamıştır. Sosyal darwinizm kuramını ilk geliştiren kişilerden biri de Spencer olmuştur.

Bunların yanı sıra Hobbes (1588-1679), Schelling (1775-1854), Hegel (1770-1831), Adam Smith (1723-1790), Chambers (1802-1871), Charles Lyell (1797/1875), Robert E. Grant (1793-1874), Henri Milne-Edwards (1800-1885) gibi kişilerin felsefe, ekonomi, jeoloji ve biyoloji sahalarında ortaya koydukları görüşlerin de evrim teorisinin oluşumunda farklı

derecelerde etkileri olmuştur. Ernst Haeckel (1834-1919) ve Henry Huxley (1825-1895) ise doğrudan Darwin'in görüşlerini savunmuş ve geliştirmişlerdir.

19. yüzyılda Comte'un pozitivist felsefesinin bilime hâkim olması, bilimsel materyalizmin yükselmesi, din-bilim çatışmasının tavan yapması, her tür başarısızlığın faturasının dine kesilmesi, ideolojilerin dinin yerini alması, deist anlayışların yayılması gibi olguları da burada zikretmek gerekir. Zira Darwin'in, içinde yaşadığı zamana hâkim olan dinî, ilmî, fikrî ve felsefî perspektiften etkilenmemesi mümkün değildir. Bilimin mutlaka bir paradigma içinde yapıldığını savunan Thomas S. Kuhn da aynı noktaya işaret eder (Bkz. Kuhn, Bilimsel Devrimlerin Yapısı). Nitekim evrim teorisinin her tür metafizik izahı baştan reddederek bütünüyle natüralist bir açıklama modeli sunmasının temelinde de yaşadığı asra damgasını vuran pozitivist paradigma vardır.

Görüldüğü üzere Darwin'den önce birçok bilim insanı evrim üzerinde durmuştur. Fakat onu en sistemli bir şekilde ele alan kişi Darwin olduğu için kendisine “evrimin babası” denilmiştir.

1900'lü yılların başından itibaren genetikte yapılan çalışmalarla ve özellikle de 1953'de James Watson ve Fransis Crick'in DNA molekülünün yapısını keşfetmeleriyle birlikte mutasyonlar da evrimin önemli bir mekanizması olarak kabul edilmiş ve genetik benzerlikler evrimi açıklamada önemli bir veri olarak kullanılmaya başlanmıştır.

EVİRİM TEORİSİ HAKKINDA KONUŞMANIN ZORLUĞU

Yüksel Çayiroğlu-4 Şubat 2021- www.tr724.com/

Evrım teorisi, yeryüzünde hayatın başlangıcı, canlı organizmaların değişimi, yeni türlerin ve alt türlerin ortaya çıkması gibi olayları izah etmek için geliştirilmiştir. Evrimi savunanların da kabul ettiği üzere söz konusu teorinin henüz cevap veremediği ve açıklayamadığı yığınla soru ve sorun vardır. Daha sonraki izahlarımızdan da anlaşılacağı üzere, evrimin tartışma konusu yapılmayan, itiraza uğramayan, farklı izahlar getirilmeyen neredeyse hiçbir mekanizması ve kanıtı yoktur. Biyolojik yapıların geçmiş asırlarda nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiğine dair bir netlik olmadığından, evrimciler arasında farklı farklı kuramlar ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bu şartlarda evrim teorisini, modern bilim anlayışı açısından kesin ispatı yapılmış bir tabiat yasası gibi görmek zordur.

Normal şartlarda böyle bir teoriyi savunan bilim adamlarından beklenen tavır, her tür eleştiriye açık olmaları, bütün eleştirileri dikkate almaları ve her tür zıt fikrin doğru olabileceğine ihtimal vermeleridir. Ne var ki durum hiç de böyle değildir. Evrimi savunan bilim çevreleri âdeta onu kutsamakta, tabulaştırmakta ve mutlaklaştırmaktadır. Evrim teorisine sanki bir “dokunulmazlık zırhı” giydirilmiş gibidir. Bu sebeple evrim, karşı çıkılması

en zor teorilerden biridir. Bu zorluğun sebebi, evrimin sahip olduğu kanıtların kesinliği değildir; bilakis onu savunanların evrime verdikleri özel imtiyazdır.

Çinli paleontolog Jun-Yuan Chen'in 1999 yılında ABD'yi ziyaret ettiği sırada başından geçen şu hâdise, eleştirilerden koruma adına evrim teorisi etrafında nasıl kalın duvarlar örüldüğünün güzel bir misalidir: Chengjiang'da keşfettiği sıra dışı fosiller, onun yaygın evrim görüşünü sorgulamasına sebep olmuştu. Bilimsel bir tavırla seminerlerinde bu eleştirilerine yer verdi; fakat çok az karşı cevap alabildi. Tepkilerdeki bu sönüklük onu şaşırttı. Nihayetinde mihmandarlarından birine problemin ne olduğunu sordu. Kendisine, ABD'de evrime yönelik bu tür bir eleştirinin bilim adamlarınca hiç de hoş karşılanmadığı söylendi. Bunun üzerine, Çin'le ABD arasındaki farkı şu veciz sözle özetledi: "Çin'de biz Darwin'i eleştirebiliriz ama hükümeti eleştiremeyiz; Amerika'da ise siz hükümeti eleştirebilirsiniz ama Darwin'i eleştiremezsiniz." (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 128)

Evrim teorisini reddedenler, her tür hakareti, itibarsızlaştırmayı göze almak zorundadır. Evrimi reddeden bir insanın muhatap olacağı ilk suçlama "evrimi anlamamaktır." Çünkü anlasa, kabul edecektir. Arkasından "bilim düşmanı", "yobaz" gibi hakaretler gelir. Dünyanın en meşhur Darwincilerinden biri olan Richard Dawkins, evrimi reddeden bir kimsenin "cahil, aptal, deli veya kötü ruhlu" olduğunu yazmakta bir beis görmemiştir. (Behe, Darwin'in Kara Kutusu, s. 248)

Dawkins, başka bir yerde ise yaratılışçıların evrimsel olmayan açıklamasını "utanç verici zoraki bir açıklama" olarak tanımlamıştır. (Richard Dawkins, Yeryüzündeki En Büyük Gösteri, s. 270) Biyolog Garrett Hardin de evrim teorisini sorgulama cesareti gösteren bilim adamlarının psikiyatrik vak'a olarak görüldüğünden bahsetmiştir. (Garrett, Nature and Man's Fate, s. 216)

Jeremy Rifkin, bilim dünyasının bu konudaki duruşunu şu sözleriyle özetler: "Evrim teorisi, etrafı sağlam duvarlarla örülmüş bir tabudur. Bu tabu, bir korku içermektedir. Çünkü onda meydana gelebilecek en küçük bir çatlağın modern dünya görüşünün entelektüel temelini bütünüyle sarsmasından endişe edilmektedir. Bilim dünyası tıpkı eskiden dine yönelik sorgulamaların küfürle suçlanması gibi, evrim teorisini sorgulayanlara uzun yıllar bu gözle bakmış; hatta bu cesareti gösteren kimi bilim adamları 'psikiyatrik vaka' olarak değerlendirilmiştir. Bu, bilim adına utanç verici bir durum olmalıdır." (Rifkin, Darwin'in Çöküşü, s. 10)

Günümüzde önemli sayıda bilim adamı tarafından temsil edilen "yaratışçılık" ve "akıllı tasarım" ekollerine bağlı akademisyenlerin ciddiye alınmadığı, küçümsendiği ve bilim karşıtlığıyla suçlandığı herkesçe bilinen bir gerçektir. Mesela Darwin's Black Box isimli eseriyle evrim teorisine önemli eleştiriler yönelten biyokimyacı Michael Behe'ye, nasıl olup da bu kitabına rağmen kendisini üniversitede profesör yaptıkları sorulduğunda şöyle cevap verir: "Kitabı profesör olduktan sonra yazdım, yoksa yapmazlardı."

Kaleme aldığı God's Undertaker: Has Science Buried God? isimli kitabında evrim teorisine önemli eleştiriler yönelten ve evrimin, omuzlarına yüklenen tüm ağırlığı taşıyıp taşıyamayacağını sorgulayan matematik profesörü John Lennox, şu espiyle önemli bir gerçeğe dikkat çeker: "(Evrimi) en ufak bir sorgulama çabasının bile intihardan farksız olduğunu düşünen pek çok kişi olduğu için ben de doğal olarak sonumu hazırlamış olabilirim

düşüncesiyle kendime yazdığım kısa mezar taşı yazımı okuyucuyla paylaşarak başlamak isterim: Burada John Lennox yatıyor, Biri neden bu tabutta olduğunu mu soruyor, Ölüm sebebi frengiden de vahim, Bir inanca karşı geldi: Darwinizm.” (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 129)

John Lennox, evrimin nasıl bir tabu hâline getirildiğini şu sözleriyle özetler: “Sadece bilimsel delillere dayanarak evrimin sorgulanması bile bilim adamları için risklerle dolu bir hâl almış bulunuyor. Çünkü bu, birçoklarının gözünde, felsefi gereklilik yüzünden kesin bir gerçek olarak kabul ettikleri şeyi sorgulamak anlamına geliyor. Bu yüzden, sorgulayan kişi, marjinal (radikal) bir grubun üyesi olarak yaftalanmak riskiyle karşı karşıya kalıyor. Ancak ne gariptir ki bu tavır, Galileo’nun maruz kaldığı tavrın ta kendisidir. O günün Aristoculuğuyla, bugünün natüralizmi arasında göze çarpan bir benzerlik var. Galileo da, Aristo’yu sorgulama tehlikesini göze almıştı ve başına gelenler hepimizin malumu. Ama hepimiz sonuçta kimin haklı çıktığını da biliyoruz.” (s. 133)

Evrin teorisini reddeden bilim adamları şimdiye kadar defalarca medya linçine maruz kalmış, akademik kariyerleri engellenmiş veya işlerine son verilmiştir. Çünkü onlar bilim dünyasının en büyük dogması hâline getirilen bir şeyi sorgulama cüretini göstermişlerdir. Evrimi kabul ettikten sonra onun nasıllığını tartışmada bir mahzur görülmezken, evrimin reddi durumunda bilim camiasından inanılması zor olan ve bilim insanlarına yakışmayan tepkiler yükselmektedir. Bu sebeple ne zaman ki evrim konusunda iki farklı zıt düşünceyi savunan ilim adamları televizyon programına çıksa, bir türlü ilmî ve soğukkanlı müzakereler yapılamamakta, genellikle tansiyonlar yükselmekte ve gerilimli bir hava oluşmaktadır.

Şu örnekler de evrimin, bilimsel bir meselenin ötesinde âdeta “seküler bir din” hâline getirildiğine işaret etmektedir: “Londra’daki British Natural History müzesinin, yayınladığı bir broşürde ‘Eğer evrim teorisi doğruysa...’ şeklinde bir cümleye yer vermesi büyük tartışmalara yol açmıştır. Böyle bir ihtimalden bahsetmek ve bunun da British Natural History Museum tarafından yapılması, Cambridge, Oxford, Sussex üniversiteleri ve ülkenin diğer müessir kurumlarındaki beyefendileri kızdırmaya yetmiştir. Hâkim (sözde) bilimsel görüşün gayr-ı resmi sesi olan Nature dergisi, başyazısında, müze yetkililerini sert cümlelerle azarlamıştır. Başyazı, çoğu bilim adamının ‘Eğer evrim teorisi doğruysa...’ gibi bir cümle kurmaktansa, sağ ellerini kaybetmeyi tercih edeceklerini’ vurgulayan ifadeler ve ‘Bu sinsi sözler kafa karıştırmaktan başka hangi maksada hizmet edebilir ki?’ şeklinde küçümseyici hesaba çekmeler ihtiva etmektedir.” (Rifkin, Darwinizin çöküşü, s. 86)

Bir misal de Almanya’dan verelim: Max Planck Enstitüsü’nden Prof. Dr. Wolf-Ekkehard Lönning, su bitkileri üzerine yaptığı araştırmasının ürünü olarak hazırladığı bin sayfalık raporunda meseleyi Yaratıcıya bağlayınca aforoz edilmiştir. Bu da bazılarının zihninde evrimle hatta bilimle ateizmin özdeşleştirildiğini göstermektedir. Nitekim bir TV programında evrimi savunan ateist bir bilim adamı hiç çekinmeden şunları söyleyebilmiştir: “Allah’a inanan bir bilim adamı olmaz, bunun üniversitede yeri yoktur, atılması gerekir.” (Arif Sarsılmaz, 110 Soruda Yaratılış ve Evrim Tartışması, s. 410-412)

Prof. Dr. İrfan Yılmaz da sırf evrime aykırı görüşleri sebebiyle bir biyoloji profesörünün meslekten ihraç edildiğini, diğer bir öğretim üyesinin dokuz sene profesörlük ünvanı alamadığını belirtmiş ve şöyle devam etmiştir: “Biyoloji ile ilgili doçentlik ve profesörlük müracaatlarında, evrimi tartışanlara yol vermemek için devamlı kulis faaliyetleri ve telefon

trafiği ile (gerekirse laiklik abartılarıyla) jüriler uyarılmakta, evrimi tartışan adaylar engellenmektedir. Türkiye’de bazı profesörler ise popüler dergilerde Darwinizm karşıtı bir yazı kaleme alacaklarında farklı bir isimle yazarak akademik idari mekanizmalardan korunma yolunu tercih etmektedirler. Yılların getirdiği birikimin oluşturduğu hava ile öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu sindirilmiş olduğundan evrime inanmasalar bile seslerini çıkaramamaktadırlar.” (Arif Sarsılmaz, 110 Soruda Yaratılış ve Evrim Tartışması, s. 408-411)

Bilim çevrelerinde evrimi savunmanın veya en azından bu görüşe taraftar olmanın bilimselliğin gereği gibi takdim edilmesinin veya ilericilik ve çağdaşlık olarak gösterilmesinin; evrim karşıtlarının ise “bilim düşmanı” veya “gerici” olarak yaftalanmasının bağnazca yaklaşımlar olduğunda şüphe yoktur. Bu gibi tavırlar, ne bilim ahlâkıyla ne de düşünce hürriyetiyle telif edilebilir. Dahası bunlar bilim üzerinde suni bir kısıtlama oluşturmaktadır. Sürekli eleştirel düşüncenin, sorgulamanın, şüpheciliğin ve fikir özgürlüğünün üzerinde duran bilim adamlarının, söz evrime geldiğinde bir anda aşırı korumacı bir yaklaşım sergilemeleri, bilim adamı kimliğini kaybettiklerini gösteriyor.

Buraya kadar yapılan izahlardan da anlaşılacağı üzere evrim konusu aleyhinde konuşanlar üzerinde, bilim dünyası ve medya tarafından oluşturulan büyük bir mahalle baskısı vardır. Kesinliğinden aklı başında hiçbir insanın şüphe edemeyeceği; suyun kaldırma kuvveti, yerçekimi kanunu, dünyanın yuvarlaklığı gibi yasa ve olguları inkâr edenlerin dahi evrimi inkâr edenler ölçüsünde küçümseyici ve alaycı tavırlarla karşılaşmaları söz konusu değildir. Sırf maruz kalacakları tahkir ve tezyiflerden veya maddi ve manevi yaptırımlardan korktukları için birçok bilim adamının evrimle ilgili gerçek düşüncelerini açığa vuramaması, bilim dünyası adına kabul edilmesi mümkün olmayan büyük bir ayıptır. Bir sonraki başlıkta bunun sebepleri üzerinde duracağız.

Evrin Teorisine Gölge Düşüren Faktörler

En nihayetinde bilimsel bir teoriden öteye geçmeyen bir konunun, bu ölçüde canhıraşane savunulması ve muhaliflerin, itibarsızlaştırma kampanyasına maruz bırakılması bile tek başına evrim teorisinin bilimselliğine gölge düşüren önemli bir sebeptir. Çünkü sahip olduğu kesin kanıtlardan ötürü güneş gibi ortada olan ve hakikatinden şüphe edilmeyen ilmî bir mesele zaten kendi kendini savunacaktır. Onun, ne laf oyunlarına ne demogojiye ne de mutaassıbane korunmasına ihtiyacı vardır.

Ayrıca saplantı derecesinde bir konunun üzerine abanmak, evrim çöktüğünde sanki bilim çökecekmiş gibi fanatik tavırlar içine girmek, bilim adamlarını objektiflikten ve makuliyetten uzaklaştıracaktır. Onları, elde ettikleri verileri tek taraflı yorumlamaya ve yanlış çıkarımlarda bulunmaya sevk edecektir. Böyle davranan araştırmacılar, içine düştükleri tenakuzları ve mantık hatalarını göremeyecek, alternatif yaklaşımlardan istifade edemeyeceklerdir.

Esasında evrim teorisinin en büyük handikabı, her tür metafizik izahı baştan reddeden pozitivist ve natüralist bir anlayış üzerine bina edilmesi; yaratıcı fikrini hiçbir şekilde denkleme dâhil etmeksizin, canlılar âlemindeki bütün varoluşları, değişim ve dönüşümleri tabiat içinde kalarak izah etmeye çalışmasıdır. Vahyi, bir bilgi kaynağı olarak görmeyen, Allah’ın varlığı veya yokluğu üzerinde konuşmayı dahi bilim dışı sayan bir yöntemin, varlık âlemindeki akıl almaz ihtişamı izah etme adına maddeden, sebeplerden ve tesadüflerden başka başvuracağı bir açıklama şekli yoktur.

Böyle bir ön kabulden yola çıkan bilim adamlarına göre kuramları, kanıtları, mekanizmaları değişse de evrim teorisinin bizatihi kendisi değişmeyecektir. Çünkü tabiat içinde kalarak ortaya konulabilecek başka alternatif bir teori bulunmamaktadır. Evrim teorisi reddedildiği anda, canlılar dünyasının baş döndürücü güzelliğini, düzenini ve çeşitliliğini izah etmek için karşılına Yaratıcı fikri gerçeği çıkacaktır ki bu da büyük çoğunluğu itibarıyla onların zaten reddettikleri bir şeydir. “Ortaya konulan açıklama şekli her ne olursa olsun, yeter ki işin içinde Tanrı olmasın” mantığından yola çıkan bir metodun, bilimsellik ve hakikat iddiası ne kadar tatmin edici olabilir ki!

Doğaüstü varlıkları baştan reddeden ve doğadaki her şeyin, dışarıdan gelecek tüm müdahalelere kapalı bir şekilde, sadece nedensellik ilkesi çerçevesinde işlediğini kabul eden natüralist ön kabul terk edilmediği sürece, evrim teorisinin objektif ve makul bir değerlendirmesini yapmak mümkün değildir. Çünkü bilimsel ve metodolojik natüralizm yüzünden bilim adamları bütün çalışmalarına şartlanmış bir zihinle ve ön kabulle başlamakta, ardından da elde ettikleri bütün bulguları buna göre değerlendirmektedirler.

Hâlbuki objektif ve bilimsel metottan beklenen tavır şudur: En başta tarafsız bir nazarla araştırma ve incelemelerine başlamak, elde ettiği veri ve kanıtlar kendisini nereye götürüyorsa oraya gitmek. Şayet bilimden; varlığın dilini anlamasını, kâinatın sırlarını çözmesini ve bizi doğruya ulaştırmasını bekliyorsak, bilimin nasıl bir neticeye ulaşacağını daha baştan tayin edemeyiz, onun sahasını daraltamayız ve bilimsel faaliyetlere sınır koyamayız. Hem işin başında, gözlemlediğimiz, deney yaptığımız ve teste tâbi tuttuğumuz varlıkların bizi sonsuz ilim ve kudret sahibi bir Yaratıcıya ulaştırmasını yasaklayıp hem de Tanrı’nın varlığını kabul etmenin bilime aykırılığından bahsetmek yaman bir çelişkidir.

Hem unutmamak gerekir ki gözlenemeyen ve laboratuvara sokulamayan her şeyi baştan reddeden bilimsel metot, tamamıyla modern döneme özgüdür. Bu durum iki yüzyıldır Batı medeniyetinin entelektüel hayatını etkisi altına almıştır. Bundan önce yaşayan Kopernik, Kepler, Newton, Descartes, Kant gibi bilim adamları, bir Yaratıcıya inanmanın bilimsel faaliyetlerine zarar vereceğini; doğada bulunan varlık ve olayları açıklamak için mutlaka doğa içinde kalmaları gerektiğini akıllarından dahi geçirmemişlerdir. Şayet Newton’un yazdığı bir kitabı, günümüzde, bir fizik öğretmeni ders kitabı olarak yazmış olsaydı, bu kitabın ders kitabı olması herhalde yasaklanırdı. Hatta Darwin’in en meşhur eseri olan ‘Türlerin Kökeni’ni, bugün bir biyoloji öğretmeni yazmış olsaydı, herhalde bu kitaptaki Yaratıcıya atıflar çıkartılmadan, bu kitap ders kitabı olarak okutulamazdı. (Caner Taslaman, Evrim Teorisi, Felsefe ve Tanrı, s. 221)

Her şeyin açıklamasının doğada bulunduğunu nereden biliyoruz? Niye hayatın ve varoluşun temelinde rol oynayan sebepleri, sadece maddî ve fizikî kuvvetlerle sınırlı tutuyoruz? Bu konudaki özgüvenimizin ve ön kabullerimizin dayanağı nedir? Bilimsel olmanın ölçüsünün natüralist ve pozitivist açıklamalara sıkı sıkıya bağlı kalmak olduğunu bize kim söyledi? Niye her ne olursa olsun evrim teorisini kabul etmek zorundayız? Evrimciler, bütün açıklamalarında niye materyalist bilimin sınırları içinde kalmada bu kadar kararlı davranıyorlar? Gerçekliği, materyalizmin dar anlayışına ve bilimsel metodolojisine sıkıştırmak mümkün mü? Allah’a hiçbir rol atfetmeden yaratılış mucizesi izah edilebilir mi?

Aslında bilimsel gelişmeler gün geçtikçe bütün bu sorulara müspet cevap vermenin zorluğunu ortaya koyuyor. Çünkü her yeni keşif, bilim adamlarını, keşfedilmeyi bekleyen yepyeni

dünyalarla karşı karşıya getiriyor. Gerek mikro gerekse makro âlemler üzerinde derinleştirilen çalışmalar, maddenin maddî sebep ve süreçlerle izah edilmesinin sanılandan çok daha zor olduğunu gözler önüne seriyor. Ne var ki günümüzün biyologları, materyalizmin temel mantığını öyle içselleştirmişler ki birbirinden farklı milyonlarca canlı organizmanın oluşumunu, her tarafı delik deşik olmuş bir teoriyle izah etmedeki tutarsızlık ve mantıksızlıkları göremiyorlar. Çünkü bakış zaviyeleri farklı.

Şunun altını çizmek gerekir ki ne natüralizm, ne de evrim teorisi, bilimin zorunlu bir neticesi olmadığı gibi, ön koşulu da değildir. Böyle bir kabul, materyalist felsefenin kendini dayatmasının bir sonucudur. Ne var ki bunlar, bilimden de öte günümüzde bir ideolojiye dönüşmüş, hatta modern bir mit veya seküler bir din hâline gelmiştir.

Nitekim önemli evrimci filozoflardan biri olan Michael Ruse da, “Birçok evrimci için evrim, seküler bir din gibidir.” demiştir. Aynı şekilde İngiliz paleontoloji uzmanı Colin Patterson, Popper’ın, “bilimsel bir teorinin bile entelektüel bir moda, bir din alternatifi ve kemikleşmiş bir dogma hâline gelebileceği” şeklindeki uyarısını yaptıktan sonra, “Bu evrim teorisi için kesinlikle geçerli.” demiştir. (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 130)

Biyoloji profesörü Edwin G. Conklin de şu sözleriyle aynı noktaya işaret eder: “Organik evrim görüşü biyologlar için oldukça değerlidir. Çoğuna göre evrim gerçekten bir dinî bağlılık objesidir. Çünkü onlar evrimi yüce bir birleştirici ilke olarak görmektedirler.” (Conklin, Man Real and Ideal, s. 147)

20. yüzyılın en büyük evrimsel biyologlarından biri olan Julian Huxley de şu sözleriyle evrim teorisine, hiçbir bilimsel kurama nasip olmayacak bir rol ve değer biçmiştir: “Evrimin her eğitim sisteminin temel çekirdeği olması kaçınılmazdır. Çünkü cansız doğayı hayatla, yıldızları dünyayla, maddeyi zihinle ve hayvanları insanla ilintilendiren şey evrimdir. İnsanlık tarihi biyolojik evrimin farklı biçimdeki bir uzantısıdır.” (Jeremy Rifkin, Darwin’in Çöküşü, s. 82)

Evrime bu kadar önem atfedilmesinin altında yatan sebep, onun, natüralist ve materyalist ideolojiye, nispeten de olsa makul ve bilimsel bir açıklama sunabilmesi veya en azından varlığın ortaya çıkışıyla ilgili bir izah modeli ortaya koyabilmesidir. Evrimcilerin kendi savlarına karşı bir bilim insanından beklenmeyecek ölçüde olağanüstü hoşgörülü ve kendilerinden emin bir tavır almalarının sebebi de budur.

Bütün bu sebeplerden ötürü evrimciler, varlığından şüphe dahi etmedikleri bir teoriye daha baştan “iman ediyor”, arkasından da delil aramaya başlıyorlar. Şöyle de diyebiliriz: Onlar ne bulmak istiyorlarsa onu arıyorlar. Evrimin varlığını apriori bir bilgi olarak kabul edip, daha sonra elde ettikleri bütün bilimsel verileri bunu ispat edecek şekilde yorumluyorlar. Yani peşin hüküm ve varsayımdan yola çıkarak varlığını kabul ettikleri bir teoriye kanıt aramaya başlıyorlar. DNA molekülünü keşfeden iki bilim adamından biri olan Francis Crick’in şu sözü tam da bu gerçeğe işaret eder: “Biyologlar, gördükleri şeylerin tasarlanmadığını aksine evrimleşerek oluştuğunu akıllarından hiç çıkarmamalıdır.” (Francis Crick, What Mad Pursuit, s. 138)

Fransız biyoloğu Prof. Dr. Louis Bounoure, öncelikle Sorbonne Üniversitesi zooloji profesörü Yves Delage'ın şu sözünü alıntılar: “Bugüne kadar, başka bir türün atası olan herhangi bir türe rastlanmadığını, böyle bir şeyin bir kerecik olsun gerçekleştiğini gösteren hiçbir kanıt bulunmadığını kabul ediyorum. Ama yine de evrimin nesnel olarak kanıtlanmışçasına doğru olduğuna inanıyorum.” Arkasından da şu yorumu yapar: “Sözün kısası, bu konuda bilimin bizden beklediği, kendisine iman etmemizdir. Gerçekten de evrim düşüncesi genel olarak bir tür ilham edilmiş gerçek kılığında ileri sürülmektedir.” (Martin Lings, Antik İnançlar Modern Hurafeler, s. 11)

Darwin'in şu ifadeleri de evrimin, alternatif bir yaklaşıma nasıl bütünüyle kapalı olduğunu ve nasıl önyargılardan hareketle geliştirildiğini ortaya koyar: “Doğal seçmeye büyük güç tanıyarak (bunu kabul etmiyorum) ya da onun gücünü abartarak (bu olabilir) yanıldıysam bile, türlerin ayrı ayrı yaratıldığı dogmasının yıkılmasına yardım ederek, hiç değilse iyi bir iş yaptığımı umuyorum.” (Darwin, İnsanın Türeyişi, s. 89)

Şu sözler de aynı noktaya işaret eder: “Darwin'in evrim kuramının yetersiz kaldığı, açıklayamadığı bazı olgular ortaya çıkarsa, herhalde yaratılış görüşüne geri dönülmeyecektir; o dönem aşılmıştır artık. Bilimsel Devrim ile birlikte insanlık artık Tanrı etiketli kutsal ve mutlak modelleri aşmıştır.” (Harun Yahya Safsatası ve Evrim Gerçeği, s. 21)

Bütün bu sebeplerden ötürü evrimi savunan bilim adamlarının objektif davranması zor görünüyor. Vakıadaki durum da bunu gösteriyor. Çünkü onlar ne kendi kanıtlarına yöneltilen eleştirilere ne de aksi yöndeki kanıtlara yeterince önem veriyorlar. Hatta bizzat evrimciler tarafından çürütülmüş bir kısım kanıtları bile, evrimi desteklemek için kullanmaktan geri durmuyorlar. Mesela ne Heackel'in embriyo çizimlerinde sahtekârlık yaptığından ne Darwin'in evrim ağacının gerçekliğini kaybettiğinden ne de çarşaf çarşaf ortaya serilen bir kısım fosillerin kanıt değerini yitirdiğinden bahsediyorlar. Niye böyle yaptıkları sorulduğunda ise evrim ağacı, fosiller ve çizimler yanlış da olsalar, bunların işaret ettiği gerçeğin doğru olduğunu belirtiyorlar. Sonra da bilimsellikten dem vuruyorlar.

Evrimcilerin, bilimi mutlaklaştırmaları ve sınırlarının dışına taşımaları da evrim teorisine gölge düşürüyor. Öncelikle şunu kabul etmek gerekir ki insanı hakikate ulaştıran tek bilgi, bilimsel bilgi değildir. Bunun yanında din, felsefe, sanat, edebiyat ve metafizik gibi disiplinler de farklı oranlarda hakikatin anlaşılmasına ışık tutarlar. Demek istediğimiz, hem insanı gerçekliğe götüren tek disiplin bilim değildir hem de onun bir sınırı vardır. Mesela hayatın anlamı, varlığın gayesi, insanın nereden gelip nereye gittiği, ahlâkın kaynağı, güzellik ve estetiğin ölçüsü gibi konular bütünüyle pozitif bilimin araştırma alanının dışında kalır.

Buradan hareketle evrim teorisinin iddia ve açıklamalarına baktığımızda, bütünüyle bilimin üstesinden gelemeyeceği yönleri olduğunu görürüz. Bilim, canlı organizmaların yapılarını keşfetme, bu yapılardaki değişim ve dönüşümleri tespit etme, bunların işleyişini sağlayan mekanizmaları ortaya çıkarma gibi konularda önümüze son derece başarılı veriler koysa da, bunlardan hareketle oldukça kapsamlı ve muğlak bir mesele olan yaratılış hakikati hakkında genel geçer bir teori ortaya koymak onun üstesinden gelebileceği bir iş değildir. Çünkü bizim milyonlarca, hatta milyarlarca yıl önce meydana gelen olayları gözlemleme ve test etme şansımız yoktur. Bu konuda bilimin en fazla yapabileceği şey, canlılar veya fosiller hakkında yapacağı araştırmalar üzerinden akıl yürüterek ve kıyaslamalara giderek bir kısım tahminler ortaya koymaktan ibarettir.

Çatışma da buradan çıkıyor. Az çok mesele hakkında bilgisi olan hiç kimsenin bilimsel verilere itiraz etmesi söz konusu değildir. Asıl itiraz, bu verilerden yola çıkılarak, bir kısım felsefi ve metafizik ön kabullerle ulaşılan sonuçlara yöneliktir. Dolayısıyla gözlem ve deneyler neticesinde elde edilen bilgilerle veya ortaya konulan yasalarla, bunların yorumunu birbirine karıştırmamak gerekir. Maalesef çoğu kişinin sapla samanı birbirine karıştırmasının ve bu sebeple de evrim karşıtlarına haksız eleştiriler yöneltmesinin asıl sebebi, bu ayrımı düzgün yapamamasıdır.

Son olarak evrimin, baş tacı edilmesinden, kendisine ayrı bir statü verilmesinden ve eleştiriden muaf tutulmasından ötürü, henüz bilim adamları arasında yeterince tartışılmamış bir teori olduğunu ifade etmek gerekir. Mevcut paradigmanın etkisiyle evrim teorisi, özellikle Batı dünyasında, yeterince eleştirilmeden kabul görmüştür. Dolayısıyla da evrimin temelini oluşturan iddialar ve varsayımlar dikkatlice incelenmemiş ve sorgulanmamıştır. Evrimi savunan eserleri objektif bir nazarla okuyan bir kişinin, kullanılan kanıtlardaki zayıflık ve çelişkileri, canlıların birbirinden nasıl türediğine dair anlatılan hikâyedeki boşluk ve mantıksızlıkları fark etmesi hiç de zor olmayacaktır.

Esasında çoğu evrimci de bunları görmekte fakat “eldeki en iyi teori bu” diyerek alternatif düşüncelere yaşama hakkı vermemektedir. Gerçekten de pozitivist temellere dayalı modern bilim mantığı ve felsefesi esas alındığında, daha iyi bir teorinin olmadığı söylenebilir. Çünkü Allah’ın varlığı peşinen inkâr edildiğinde, yani ateizm apriori bir ilke olarak benimsendiğinde, evrim teorisini kabul etmekten başka elde bir seçenek kalmamaktadır. Fakat doğru cevabın bulunamadığı gerekçesiyle yanlış cevapta diretmenin, savunulabilecek bir yönü yoktur. Çünkü böyle dogmatik bir tavır kabullenmek ilimde ilerlemenin önüne geçecektir.

Önümüzdeki hafta evrim teorisinin mekanizmalarını ele almaya başlayacağız

EVİRİM TEORİSİNİN MEKANİZMALARI - 1

Yüksel Çayıroğlu-11 Şubat 2021- www.tr724.com/

Evrin teorisinin tanımı yapılırken görüldüğü üzere, onun en önemli iddialarından biri, rastgele meydana gelen genetik değişimlerin ve çevre koşullarının etkisiyle farklı türlerin oluşmasıdır. İşte evrimciler, gerek tür içindeki varyasyonların, gerekse türleşmenin oluşmasını bir kısım mekanizmalara bağlar. Böylece öne sürdükleri hipotezleri bilimsellik kılıfına sokmaya, onları belirli biyolojik prensiplerle ilişkilendirmeye çalışırlar.

Bu konuda ilk akla gelen mekanizma, Darwin tarafından geliştirilen doğal ayıklanmadır. Neo-Darwinizm’le birlikte genlerde veya kromozomlarda meydana gelen mutasyonlar da evrimin önemli mekanizmalarından biri hâline gelmiştir. Bunlar, evrimin en önemli iki mekanizması olarak kabul edilir. Bunların yanında adaptasyon ve izolasyon da ortak gen havuzunda önemli

değişimlere sebebiyet verdiği için evrimin başlıca mekanizmaları arasında yerini alır. Evrimin mekanizmaları bunlarla sınırlı değildir. Bazı evrimciler bunların sayısını on beşe kadar çıkarır. Fakat diğerlerinin etkisi zikrettiklerimize nazaran daha sınırlıdır.

Evrin teorisinin geniş kitleler nazarında makuliyet kazanmasında ve ikna edici bir hüviyete kavuşmasında söz konusu mekanizmaların önemi büyüktür. Çünkü evrimciler, hipotezlerinin doğruluğunu göstermek için, Allah'ın tabiatta vaz etmiş olduğu biyolojik prensiplere dayanıyor ve bunları kendi iddialarını destekleyecek şekilde ustaca takdim ediyorlar. İnsanlar da bu mekanizmaların tabiattaki mevcudiyetlerine, işleyişlerine ve neticelerine bakarak evrimin gerçekleşebileceğini zannediyorlar.

Öte yandan, konu hakkında yeterince bilgisi olmayan bazı kimseler de, evrimle mücadele etme adına tabiat yasalarını ve biyolojik gerçekleri inkâr ediyor ve böylece hem yaptıkları haklı itirazları gölgede bırakıyor hem de alay konusu oluyorlar. Hâlbuki takdir etmek gerekir ki evrimciler tabiatı didik didik etmiş, çok önemli yasalar tespit etmiş ve canlı formların işleyişiyle ilgili biyolojik prensipleri ortaya çıkarmışlardır. Fakat elde ettikleri bu verileri, daha önceden zihinlerinde hazır bulunan evrim şablonuna uydurabilmek için işlerine geldiği gibi yorumlamış ve çarpıtmışlardır.

Bizim buradaki maksadımız, evrim mekanizmalarını tanıtmak değildir. Zira bugüne kadar evrimle ilgili binlerce eser kaleme alınmış ve söz konusu mekanizmalar tafsilatlı bir şekilde incelenmiştir. Biz, kısaca söz konusu mekanizmalar hakkında bilgi verdikten sonra, bunların, yeni hayvan türlerini ortaya çıkaracak bir potansiyele sahip olup olmadığını irdeleyeceğiz.

1) Sonradan Kazanılan Özelliklerin Devri

Daha önceki yazımızda da değindiğimiz üzere Lamarck'ın öne sürdüğü mekanizma, canlı yapıların sonradan kazandıkları özellikleri yavrularına aktarabilme özellikleriydi. O, organların kullanılıp kullanılmamasına göre her nesilde meydana gelecek küçük değişimlerin uzun devirler içinde birikerek yepyeni hayvan türlerini ortaya çıkarabileceğini iddia ediyordu. Günümüzde hâlâ bu görüşü savunan küçük bir azınlık olsa da, bu yaklaşım bilim camiası arasında güncelliğini kaybetmiştir. Çünkü canlıların yaşamları boyunca sonradan kazandıkları özelliklerin kalıtım yoluyla yavrulara aktarılamayacağı ispat edilmiştir.

Mesela August Weismann, 1887 yılında fareler üzerinde yaptığı bir deneyde bunu göstermiştir. O, 20 döl boyunca fare kuyruklarını kestiği hâlde, 21. dölde doğan farelerin yine uzun kuyruklu olduğu görülmüştür. Genetik bilimindeki gelişmelerle birlikte sonradan kazanılan özelliklerin (modifikasyonların) aktarılamayacağı da kesinlik kazandı ve Lamarck'ın hipotezi değerini yitirdi.

Aslında bu herkesin gözlemleyebileceği bir gerçekliktir. Halter çalışan bir insanın kol kasları gelişse de çocuğu güçlü kol kaslarıyla doğmaz. Müslümanlar ve Museviler nesillerdir sünnet olmalarına rağmen çocukları yine sünnetsiz doğuyor. Bu sebeple biz de bu konu üzerinde daha fazla durmayacağız.

2) Doğal Seleksiyon

Darwin'ın evrim kuramının merkezinde doğal seleksiyon (doğal ayıklanma, tabii seçim) vardır. Darwin'e göre bu, tüm evrim sürecinin itici gücü ve motoru gibidir. Richard Dawkins de bütün canlıların varlığının ve şeklinin doğal seleksiyonla açıklanabileceğini iddia etmiştir. Peki, nedir doğal seçim?

Doğal seçilime göre daha güçlü olan, yani daha çok hayatta kalabilen ve daha çok üreyebilen biyolojik yapılar hayatta kalır. Sınırlı besin kaynaklarına ulaşma, düşmanlardan korunma, zor iklim şartlarına direnme gibi konularda müthiş bir mücadelenin sürüp gittiği tabiat, tür içinde mevcut olan sayısız genetik çeşitlilik arasından çevre şartlarına en uygun olanları seçer, diğerlerini ise eler. Farklı bir tabirle, fizikî ortama ve çevre koşullarına uyum sağlayabilen özellikler doğal seleksiyon tarafından ödüllendirilirken, uyum sağlayamayanlar ise cezalandırılır.

Bir türün varyasyonları arasından seçilen ve hâkim duruma gelen avantajlı organizmalar, kendilerine hayatta kalma şansını veren özellikleri kalıtım yoluyla yavrularına aktarırlar. Nesiller geçtikçe söz konusu avantajlı özellikler popülasyona ait üyelerde daha çok görülmeye başlar ve bunlarda önemli değişimler ortaya çıkar. Aslında burada gen havuzuna yeni bir bilgi eklenmediği gibi, var olan bilgiler de kaybolmamaktadır. Sadece çekinik genler baskın duruma geçmektedir. Darwin, bu evrimsel sürecin uzun yıllar işlemeye devam etmesi neticesinde, yani tabiata yeterli zaman verilmesi durumunda, yeni canlı formlarının (türlerin ve daha üst sınıfların) oluşabileceğini öne sürmüştür.

Doğal seçilimi birkaç örnekle zihne yaklaştırmaya çalışalım. Diyelim ki tavşan popülasyonu arasında bulunan bazı fertler diğerlerine oranla daha az suya ihtiyaç duyuyor. Şayet uzun süren bir kuraklık yaşanırsa, bunların hayatta kalma şansı daha fazla olacaktır. Çünkü susuzluğa dayanıklılık, onlara rekabet etmede ve hayatta kalmada avantaj sağlayacaktır. Hayatta kalan tavşanlar bu özelliklerini daha sonraki kuşaklara aktaracak ve bu özellikler git gide popülasyon içinde yayılmaya başlayacaktır. Dolayısıyla daha sonraki popülasyonları oluşturan tavşanlar daha az suya ihtiyaç duyan üyelerden oluşacaktır.

Aynı kural, kendi cinslerine göre daha hızlı koştuğu için yırtıcı hayvanlardan korunabilen ceylanlar için de, ziraî ilaçlara karşı tür içindeki diğer fertlerden daha dirençli olduğu için hayatta kalabilen bakteriler için de geçerlidir.

Darwin'ın doğal seçim fikrini ortaya atmasında en önemli etki, yapay seçim üzerinde yaptığı gözlemlerdir. Darwin'in, suni aşılama ve kültürleme yoluyla hayvan soylarının nasıl ıslah edildiğini, verimin nasıl artırıldığını ve yeni ırkların nasıl elde edildiğini görmesi, oldukça dikkatini çekmiştir. İnsanlar, belirli özelliklere sahip olan hayvanları birbiriyle çiftleştirmek suretiyle sadece onların üremesine izin veriyor ve böylece arzu ettikleri özelliklere sahip ırkları ortaya çıkarabiliyorlardı. Mesela bir çiftçi, daha çok süt veren inekleri elinde tutup sadece onların çoğalmasına izin vermek suretiyle, nesiller geçtikçe öncekilerden çok daha fazla süt veren ineklere sahip olabiliyordu.

Darwin, buradan hareketle tabiatın da çok daha uzun bir zaman dilimi içerisinde benzer seçimleri yapabileceğini iddia etti. Aslında, kendisi de bunun zorluğunun farkındaydı. Bu yüzden, "Eğer kompleks organlardan herhangi birinin teorimde ifade ettiğim, birbirini takip eden, küçük değişimlerle meydana gelmediği gösterilebilirse, teorim kesinlikle çürütülecektir." diyordu (Behe, Darwin'in Kara Kutusu, s. 48). Çünkü yeni bir türün ortaya

çıkacağına dair yaşanmış hiçbir tecrübe yoktu. Fakat bunun aksini gösteren bir kanıt da mevcut değildi. O hâlde niye olmasın, diyordu.

Ne var ki doğal seleksiyonun bir hedefi ve planı yoktur. Bir adım ötesini hesap edemez. Çünkü bir hedefi kavrayacak şuur ve akla sahip değildir. Bu yüzden geleceği planlayamaz, akıllı seçimler yapamaz. Sadece emsallerine göre daha avantajlı konumda olan fertlerin hayatta kalmalarını sağlar. Fakat ne yapay ne de doğal seçimde ortaya yeni ve farklı organlar, yapılar çıkmaz. Yapay seçimle yapılabilecek olan şey, en fazla aynı türe ait farklı ırkların elde edilmesidir. Fakat burada da sınırlar vardır. Bir tavuğun vereceği yumurta sayısı, bir ineğin vereceği süt miktarı veya bir atın ulaşabileceği hız sınırı az çok bellidir. Edward S. Deevy'in ifadesiyle domuzlara kanat takamayız, tavuklara silindirik şeklinde yumurta yumurtlatamayız (Rifkin, Darwin'in Çöküşü, s. 108). Doğal seçimde gözlemlenen de aynı türe ait bireylerde meydana gelen bir kısım değişikliklerdir.

Ne yapay ne de doğal seleksiyonun yaptıklarına bakarak biyolojik formların uzun zamanlar içerisinde yepyeni türlere dönüşeceğini söylemek oldukça abartılı bir yorumdur. Hiçbir gözleme ve ikna edici bilimsel veriye dayanmaz. Balıklardan sürüngenlere, omurgasızlardan omurgalılarına kadar canlılar arasındaki muazzam yapı farklılıklarına baktığımızda, bütün bunların doğal seleksiyonla yavaş yavaş nasıl oluştuğu konusunda hiçbir tatmin edici cevap bulamayız. Göz, beyin, kanat gibi oldukça kompleks organ ve yapıların doğal seleksiyon süreciyle nasıl meydana geleceğinin mantıklı bir açıklamasını yapamayız. Söyleyeceklerimiz bir kısım yanlış kıyaslardan ve usta bir hayal gücüyle ortaya konulmuş spekülasyonlardan öte geçmez.

Aynı şekilde Darwin'in tasvir ettiği üzere tabiatla canlılar arasında sürüp giden amansız mücadele ve kavga, daha güçlü ve çevre şartlarına daha uyumlu üyelerin hayatta kalmalarını kısmen açıklasa da, daha güzel ve sanatlı yapıların nasıl ortaya çıktığını ve hayatta kaldığını açıklamaktan acizdir. Hayvanların sahip oldukları dişleri, pençeleri, hızları, güçleri, dayanıklılıkları, yağları, tüyleri, savunma sistemleri, kabiliyetleri vs. bir şekilde doğal seleksiyonla irtibatlandırılabilir. Fakat farklı hayvan türlerinin sahip olduğu rengarenk tüylerin, göz alıcı desenlerin, insanı büyüleyen nakışların, hayret verici sanat ve estetiğin, incelik ve zarafetin tabii seleksiyonla açıklanması hiç de kolay değildir. Bütün bu sanatlı yapıların ortaya çıkması, akıl ve şuur sahibi yüce bir Yaratıcı olmadığı sürece kör madde ve tesadüflerle açıklanamaz.

Darwinciler, doğal seçilimin sırtına kaldıramayacağı kadar büyük bir yük yükledikleri için, sürekli onu abartma ve büyük gösterme eğilimindedirler. Yazılan kitaplardaki "Doğal seçim bizden şunu ister, şu tercihi yapar, şu komutu gönderir, şunu hayatta bırakır, şunu öldürür, şunu umursamaz, şunu düşünmez..." gibi ifadelerle bakılacak olursa, âdeta onun her şeye gücü yeten akıl ve şuur sahibi bir Yaratıcı gibi takdim edildiği, tabiatla vehmi bir rububiyet verildiği görülür. Hatta Francisco Ayala ve Ernst Mayr gibi evrimciler onun yaratıcı bir güç olarak tanımlanabileceğini ifade ederler. Hâlbuki onun hiçbir yaratıcı gücü yoktur; yaptığı tek şey mevcut organizmalar arasından en uyumlusunu seçmektir. Ne var ki bu, çoğu zaman gözden kaçırılan bir husustur.

İnanan bir mü'min nazarında doğal seleksiyon, oluşacak gıda zinciri ve besin piramidi vesilesiyle canlıların rızıklarını temin edebilmeleri ve bulundukları koşullara ayak uydurabilmeleri için Allah tarafından konulmuş bir yaratılış kanunundan veya tabiat

yasasından başka bir şey değildir. Ayrıca doğal seçim sayesinde canlı türlerinin başıboş ve sınırsız bir şekilde çoğalarak dünyayı kaplamalarının da önüne geçilmiş olur. Aslında “doğal seçim” şeklindeki kullanım problemlidir. Çünkü seçim, şuurlu bir faaliyet olduğu için, seçici bir iradenin varlığını zorunlu kılar. Bu yüzden doğrusu, “ilahî seçim”dir.

Canlılar arasındaki mücadele ve rekabetin, doğadaki tek gerçeklik olmadığına da altını çizmek gerekir. Tabiat, her zaman güçlülerin zayıfları ezdiği, sadece güçlülere yaşama hakkının tanındığı acımasız bir mücadele arenası veya savaş alanı değildir. Farklı bir ifadeyle, mücadele, tabiatın ne tek ne de en baskın özelliğidir. Günümüzde çekilmiş belgesellerde de açıkça görüldüğü üzere, mücadelenin yanı başında müthiş bir yardımlaşma ve dayanışma, şefkat ve merhamet, koruma ve fedakârlık da hükmünü icra eder.

J. A. Thompson ve P. G. Geddes, *Life: Outlines of General Biology* isimli eserlerinde tabiatı şöyle resmederler: “Tabiatla ilgili olarak konuşulanlar, gerçeğin bir kısmının abartıldığı tam bir karikatürdür. Vahşi tabiatla şiddetli bir eleme olduğu, yavruların ve körpelerin öldüğü, dişlerin ve pençelerin kandan arınmadığı bir ortamın olduğu.. hatta bundan daha fazlası doğrudur. Kısıtlı imkânlar ve zorluklar karşısında bir organizma, yarışı yoğunlaştırırken, bir diğeri yavrularını korumayı artırır; birisi silahlarını sürekli yenilerken, bir diğeri, müşterek yardımlaşmayı tercih eder. Gerçek şu ki, var olma mücadelesi, rekabete dayalı olmak zorunda değildir; bu mücadele sadece kendini zorla kabul ettirmekle değil, yavruların, arkadaşların, akrabaların korunmasıyla da gösterilebilir. Dünya sadece güçlünün değil, şefkatlinin de mekânıdır” (Jeremy Rifkin, *Darwin’in Çöküşü*, s. 123).

Tabiatla güçlülerle zayıfların birlikte yaşaması da doğal seleksiyonun etkisinin sınırlı ve muvakkat olduğunu gösteriyor. Çevresel şartların etkisiyle bir nesildeki zayıf hayvanların tamamının yok olması bile, bir sonraki neslin tüm üyelerinin sağlıklı olmasına yol açmıyor. Yeni popülasyon arasında yine zayıf, sakat ve hasta hayvanlar varlığını devam ettiriyor.

Darwincilerin doğal seleksiyonun mahiyet ve işleyişine dair yaptıkları açıklamalara sathi bir nazarla bakan kimse, onun tüm canlı türlerinin ortaya çıkışını izah ettiği vehmine kapılabilir. Ne var ki konuya daha derinlemesine bakıldığında, öne sürülen iddialar ile gözlemlenen gerçeklik arasındaki muazzam açığı fark etmek hiç de zor olmayacaktır. Hemen herkesin gözlemleyebileceği “güçlülerin ayakta kalacağı” şeklindeki basit bir kuralın nasıl olup da tek bir ortak atadan milyonlarca farklı canlı formunu meydana getirebileceği, gerçekten izahı imkânsız bir hâdisedir.

Nobel ödüllü genetikçi T. H. Morgan’ın şu ifadeleri doğal seleksiyona biçilen rolün büyüklüğüne yapılmış bir itirazdır: “Hayata en uygun olanların, hayatta kalma şanslarının onlar kadar uygun olmayanlardan daha fazla olduğu, söylemeye bile ihtiyaç olmayan, herkesin bildiği bir gerçek olsa gerektir.” Gertrude Himmelfarb’ın şu sözleri de aynı gerçekliğin farklı bir ifadesidir: “Hayatta kalanların hayatta kaldığı görüldükten sonra, bunların hayatta kalmaya en uygun olanlar olduğu kararına varılmıştır” (Arif Sarsılmaz, 110 Soruda Yaratılış ve Evrim Tartışması, s. 92-93).

Aslında, “en uygunun hayatta kalacağı” fikri üzerine oturan doğal seçimde, totolojik bir önermenin gizlendiği veya bunun fasit bir daireye işaret ettiği gözden kaçmamaktadır. Çünkü hayatta kalanların kimler olduğu sorusuna verilen cevap, “en uygun olanlar”dır. En uygun olanların kimler olduğu sorusu da, “hayatta kalanlar” olarak açıklanır. Dolayısıyla tabii

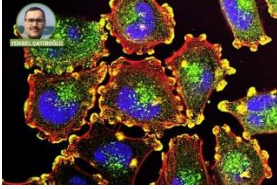
seleksiyon, bir yönüyle herkesçe bilinen bir gerçeğin farklı bir ifadesinden başka bir şey değildir.

Son olarak şunu da belirtmek gerekir ki, doğal seçilimin iş görebilmesi için hâlihazırda varyasyonların bulunması gerekir. Darwin'in de ifade ettiği gibi, avantajlı varyasyonlar meydana gelmediği sürece tabii seleksiyon hiçbir şey yapamaz. Doğal seçim, en uygun olanın hayatta kalmasını izah etse de, bunun nasıl ortaya çıktığını açıklayamaz.

Haftaya evrim teorisinin mekanizmalarını ele almaya devam edeceğiz...

EVİRİM TEORİSİNİN MEKANİZMALARI - 2

Yüksel Çayıroğlu-18 Şubat 2021- www.tr724.com/

Geçen haftaki yazımızda evrim teorisinin mekanizmalarını değerlendirmeye başlamış ve sonradan kazanılan özelliklerin devri ile doğal seleksiyon üzerinde durmuştuk. Bu hafta ise evrimleşmenin mekanizmaları olarak gösterilen diğer maddeleri ele alacağız.

3. Adaptasyon

Tabii seleksiyon ile adaptasyon arasında oldukça yakın bir ilişki vardır, bu ikisi birlikte iş görür. Adaptasyon, canlıların içinde yaşadıkları ortama başarılı bir şekilde uyum sağlayabilmeleri için geçirmiş oldukları yapısal veya fizyolojik değişimlerdir. Farklı bir ifadeyle o, çevreyle sıkı bir ilişki içinde olan biyolojik yapıların, değişen çevre koşullarına verdikleri bir cevaptır. Canlı organizmalar adaptasyon sayesinde, hem hayatta kalma şanslarını artırmış hem de türün yok olma ihtimalini azaltmış olurlar. Dağ tepelerinde yaşamaya başlayan insanların zamanla renklerinin koyulaşması ve kandaki alyuvarlar sayısının artması adaptasyona misal olarak verilebilir.

Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların, içinde yaşadıkları ortamla oldukça uyumlu organlara, sistemlere ve özelliklere sahip oldukları görülür. Evrimciler bu durumu adaptasyonla açıklar. Yani onlara göre tek bir ortak atadan çoğalarak gelen her bir tür, içinde yaşadığı fizikî şartlara uygun vücut yapıları geliştirmiştir. Mesela ısı kaybetmeleri gerektiği için çöl tilkilerinin kulakları ve kuyrukları uzamış, yırtıcılardan kaçmaları gerektiği için otçul memeliler hızlı birer koşucu olmuş, çöllerde yaşayan develer kum fırtınalarından korunmak için kulak ve burun kılları geliştirmiş, kutup ayıları hayatta kalabilmek için diğer ayılara nispetle daha fazla yağa sahip olmuştur.

Ne var ki Allah'a inanan bir insan açısından bunun farklı bir izahı vardır. Farklı coğrafi ortamlarda yaşayan canlılara, hayatta kalabilmeleri için sahip olmaları gereken en elverişli

organları ve sistemleri veren ne tabiattır ne de canlının kendisi. Bunlar adaptasyonla sonradan ortaya çıkmış şeyler değildir. Adaptasyon canlı organizmalarda kısmi bir kısım değişikliklere yol açsa da hiçbir zaman onlara yepyeni yapılar veremez. Bilakis bunları var eden Allah'tır. Her bir türe, kendi ortamına ayak uydurabilecek özellikler yaratılıştan verilmiştir ki bu da ilahî hikmet ve rahmetin önemli bir tezahürüdür. Eğer adaptasyonu sağlayacak genler Yaratıcı tarafından onun DNA'sına konulmasaydı, yeni çevresel koşullara ayak uyduramaz ve yok olurdu.

Türlerin içinde yaşadıkları ortamlara adapte olabilecek yapılara sahip bir şekilde yaratıldıklarını reddeden evrimciler, bu yapıların uzun zaman içinde kademe kademe oluştuğunu iddia ederler. Ne var ki herhangi bir türe mensup olan üyelerin, hayatta kalabilmek için ihtiyaç duydukları en uygun yapıya sahip oluncaya kadar nasıl ayakta kaldığının bir izahı yapılamaz. Her bir canlının bulunduğu ortama en iyi şekilde adapte olduğunu gören evrimciler, bunu hemen evrime verseler de, geçmiş asırlar boyunca bunun nasıl gerçekleştiğini çözemezler.

Evrimsiler, adaptasyonun bizzat kendisini evrim olarak gördükleri gibi, doğal seleksiyon ve adaptasyonla meydana gelen değişimin yavaş yavaş türü başka bir türe dönüştüreceğini de iddia ederler. Oysaki somut hiçbir kanıt ve gözleme dayanmayan bu tür izahların varsayımdan öte bilimsel bir değeri yoktur. Çünkü tıpkı tabii seleksiyon gibi adaptasyon da türün ortak gen havuzundaki bilgiyi değiştiremez; onda herhangi bir artışa veya eksilmeye yol açamaz. Sadece canlının genetik sisteminde var olan bilgiyi kullanır; gen frekanslarını değiştirir, genler arasında yeni kombinasyonlar meydana getirir, canlının fenotipinde (dış görünüşünde) etkisi görülmeyen çekinik karakterleri, dominant hâle getirir veya epigenetik faktörleri devreye sokar.

Yani adaptasyon neticesinde canlının kazandığı yeni özellikler, aslında onun genotipinde mevcut olan potansiyelin açığa çıkmasından başka bir şey değildir. Adaptasyonun kendine özel sınırları vardır. Bu sınırları da onun genetik bilgisi belirler. Dolayısıyla adaptasyondan yola çıkarak bir türün başka bir türe dönüşeceğini savunmanın hiçbir tutarlı ve bilimsel açıklaması yoktur.

Gözlemlenen gerçeklik de bize bu iddianın tam aksini söylemektedir. Mesela günümüzde dünyanın farklı coğrafyalarında yaşayan insan topluluklarının her birinin yüz şekillerinin, kafataslarının, boylarının, renklerinin vs. birbirinden oldukça farklı olduğu görülür. Çevresel koşullar onlar üzerinde etkili olmuştur. Fakat onların hiçbirisini insan olmaktan çıkararak başka bir türe dönüştürmemiştir. Görünen o ki, evrimciler de evrimi reddedenler de canlı bünyelerde meydana gelen değişim gerçeğini kabul ederler. Bütün ihtilaf, bunun sınırlarını tespitte ortaya çıkar.

Son olarak evrimi ispatlamak için bu konuda sıkça verilen misallerden biri olan güveler (kelebekler) üzerinde duralım. Kettlewell'in güveler üzerinde yaptığı deney, her tartışmada evrimin kesin deliliymiş gibi öne sürülür ve neredeyse bütün biyoloji kitaplarında buna yer verilir. Kettlewell, İngiltere'de sanayinin kirlettiği bölgelerde koyu renkli güvelerin açık renkli olanlara nazaran daha fazla ürediğini tespit eder. Bunun sebebi ise açık renklilerin, kendilerini yiyen kuşlara daha kolay boy hedefi olmalarıdır. Koyu renklilerin, değişen çevre koşulları nedeniyle fark edilmesi kolay olmadığı için hayatta kalma ve üreme şansları da daha fazla olur. Dolayısıyla zamanla kelebek popülasyonunun renkleri koyulaşır.

Söz konusu deney doğru olabilir ve güvelerin renklerinde yaşanan bu değişim bir çeşit “evrim” olarak da isimlendirilebilir. Zaten kimsenin buna itirazı olmayacaktır. Fakat buradan yola çıkarak türlerin kökeni üzerine tahminde bulunulduğu veya bir türün başka bir türe dönüşebileceği iddia edildiği anda ihtilaf başlayacaktır. Çünkü söz konusu olay, en fazla türün kendi varlığını devam ettirmek için çevreye uyum sağlayabilme kabiliyetine sahip olduğuna delil olur. Unutmamak gerekir ki endüstri devriminden önce de hem beyaz hem siyah güveler zaten vardı. Adaptasyon neticesinde bunlardan birinin baskın duruma gelmesiyle güve popülasyonunun ortak gen havuzunda bulunan genetik bilgide bir değişme olmamıştır.

Kaldı ki moleküler biyoloji uzmanı Jonathan Wells, Icons of Evolution isimli eserinde, bu kelebek hikâyesinin gerçekleri yansıtmadığını, tam bir bilimsel skandal niteliğine sahip olduğunu uzun uzun anlatmıştır. Fakat biz bunun üzerinde durmayacağız (bkz. s. 137-159).

4. İzolasyon (Genetik Sürüklenme, Coğrafi Yalıtım)

Mevcut türlerden yeni tür canlıların oluşmasının diğer bir mekanizması olarak izolasyon gösterilir. Farklı izolasyon türlerinden bahsedilse de bunların en bilineni coğrafi izolasyondur. Bu, kısaca şöyle gerçekleşir. Herhangi bir türe ait popülasyondan ayrılan küçük bir grup, kendi aralarında çiftleşmeye ve üremeye başlar. Bunlar her ne kadar belirli bir türün üyeleri olsalar da geldikleri türün sadece bir bölümünü temsil ederler. Mensup oldukları popülasyonun gen havuzundaki bütün özellikleri taşımazlar. Yani genetik çeşitliliğin azalmasıyla birlikte genetik kombinasyonlar da sınırlanmış olur.

Büyük havuzdan ayrılan bu grupta hangi özellikler hâkim ve baskınsa, bunlar tekrar etmeye, buna karşılık bazı özellikler de daha az görülmeye ve zamanla kaybolmaya başlar. Nesilden nesile hep aynı özelliklerin tekrarlanmasıyla birlikte, bir süre sonra tür içinde yeni varyasyonlar (ırklar, alt türler) oluşur.

Evrinciler buradan yola çıkarak, bu tür küçük ölçekli mikro değişimlerin, uzun zaman dilimleri boyunca tekrar etmesi sonucunda büyük ölçekli makro değişimleri ortaya çıkarabileceğini, yani yeni hayvan türlerinin oluşabileceğini iddia ederler. Hatta onlara göre coğrafi izolasyon, türleşmeye sebep olan en güçlü bariyerlerden biridir (Çağrı Mert Bakırcı, Evrim Kuramı ve Mekanizmaları, s. 136).

Ne var ki onların bu iddiası da hiçbir gözlem ve deneyle ispatlanmış değildir. Görünen gerçekliğin abartılı bir yorumundan ibarettir.

Görüldüğü gibi burada da meydana gelen değişiklikler yine türün temsil ettiği ortak gen havuzunun taşıdığı kapasiteyle sınırlıdır. Zira tabiatla genetik bilgiye eklemeye bulunacak bir mekanizma mevcut değildir. Bu sebeple genetik sürüklenme neticesinde oluşan yeni varyantlar, yine mensup olduğu türün temel özelliklerini korurlar. Koyunsa koyun olarak, köpekse köpek olarak, kuşsa kuş olarak kalırlar. Yeni organlar veya yeni vücut yapıları meydana gelmez. Çünkü bunun için yeni genetik kod dizilerine ihtiyaç vardır ki bu da izolasyonun ortaya çıkarabileceği bir şey değildir.

İzolasyon sonucu meydana gelen olay ise sadece gen frekanslarının değişmesi, var olan genlerin yeniden karılıp düzenlenmesidir; yeni genlerin oluşması değil. Bırakalım yeni

genetik bilginin ortaya çıkmasını, aslında genetik sürüklenme, ortak gen havuzunda mevcut bulunan genetik bilgide kayba sebep olan bir olaydır. Buradan yola çıkarak canlılar âlemindeki çeşitliliği izah etmeye çalışmak, gerçeklik dünyasında karşılığı bulunmayan ancak zihnî bir senaryo olabilir.

5. Mutasyonlar (DNA'daki Kopyalama Hataları)

Şimdiye kadar ele aldığımız evrim mekanizmaları içerisinde yeni gen dizilimlerinin, yani yeni genetik bilgilerin ortaya çıkmasını sağlayan tek mekanizma mutasyonlardır. Darwin, mutasyon üzerinde durmamıştır. Çünkü Darwin zamanında bu bilinmiyordu. 1900'lü yılların başından itibaren mutasyonların varlığı ve oluşumu hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Mutasyonların evrim teorisine eklenmesi ve evrimsel süreçlerin açıklanmasında önemli bir rol üstlenmesiyle birlikte Neo-Darwinizm dönemi başlamıştır.

Darwinistler, mutasyonlar yoluyla genetik çeşitlilik oluşacağını, doğal seleksiyonla da bunların uygun olanlarının seçilip eleneceğini, yavaş yavaş biriken ve elenen mutasyonların uzun zaman içerisinde yeni türleri ortaya çıkaracağını iddia ederler. Özellikle doğal seleksiyon, adaptasyon ve genetik sürüklenme gibi mekanizmaların büyük evrimsel süreçler üretebileceğinden ümidini kesen bilim adamları, bütün ümitlerini mutasyonlara bağlamış ve bu konuya aşırı vurguda bulunmuşlardır.

Ne var ki hiçbir akıl, şuur, plan ve hedeften söz edemeyeceğimiz, DNA'nın bölünmesi esnasında tamamıyla rastgele gerçekleşen ve büyük çoğunluğu itibarıyla zararlı ve öldürücü olan mutasyonları, evrim için elverişli bir mekanizma kabul etme de evrimcilerin zorlama tevil ve yorumlarından bir diğeridir.

Evrimi savunan bilim adamlarının, mutasyonlarla evrim arasındaki ilişkiyi gösterme adına sürekli gündeme getirdikleri örnek, bakterilerdir. Bütün evrim kitaplarında bakterilerin zamanla antibiyotiklere karşı dirençli hâle gelmeleri, evrimin en büyük delillerinden (!) biri olarak takdim edilir. Özellikle Richard Lenski ve arkadaşlarının uzun yıllar boyunca E. coli bakterisi üzerinde yaptıkları deney çok meşhurdur. Deney için bakterilerin seçilmesinin en önemli sebebi, çok hızlı bölünmeleridir (20 dk). "Lenski deneyi" yazılarak basit bir Google aramasıyla deneyin bütün detaylarına ulaşılabilir.

Güya bu deney vesilesiyle bilim insanları evrimi laboratuvar ortamında kendi gözleriyle görme şansını elde etmişlerdi. Çünkü 1988 yılında başlayan deneyde kullanılan bakteriler, 2014 yılına gelindiğinde 60 bininci neslini vermiş ve evrimleşmişlerdi! Çünkü üreme hızları, hücre hacimleri, glikozu ve sitrat moleküllerini sindirebilme özellikleri değişmişti. Bazı bilim adamları her ne kadar bakteri hücresinde meydana gelen bu değişiklikleri, "evrim" olarak isimlendirse de en nihayetinde elimizdeki bakteri, yine bakteridir. Değil başka bir canlıya, farklı yeni bir bakteri türüne dahi dönüşmemiştir. Bakteriyolog Alan H. Linton da bakteriyoloji biliminde 150 yıldır devam etmekte olan çalışmalarda, bir bakterinin başka bir bakteri türüne dönüştüğünü gösteren hiçbir delil bulunamadığını açıkça ifade etmiştir.

Dolayısıyla bu tür deneylerden yola çıkarak, mutasyonları, var olan bütün canlı türlerinin oluşum mekanizması olarak sunmanın, yani rastgele oluşan mutasyonlar neticesinde balığın

amfibi'ye, amfibi'nin sürüngene, sürüngenin kuşa dönüşeceğini iddia etmenin hiçbir makul ve bilimsel yönü olamaz.

Öte yandan tek hücreli bir canlıda meydana gelen ve sadece etkisi tek bir hücreyle sınırlı kalan bir değişimden yola çıkarak, çok daha kompleks yapılara sahip olan çok hücreli hayvanlarda meydana gelen mutasyonların organizmada köklü ve büyük çaplı değişiklikler yapacağını, yeni organları ve anatomik yapıları ortaya çıkaracağını, solunum ve dolaşım sistemlerini değiştireceğini ileri sürmek varsayımdan öte geçmez.

İster genlerdeki kopyalama hatalarından kaynaklanan nokta mutasyonlar olsun, isterse DNA parçasının bütününe içine alan kromozom mutasyonu olsun, genetik yapıda meydana gelen bu tür değişimlerin birikerek uzun zaman dilimi içerisinde mükemmel işleyen kompleks yapıları ortaya çıkaracağını beklemenin, bilimsel bir dayanağı yoktur. Bir kitapta yer alan bazı harflerin veya kelimelerin rastgele değişmesiyle mantıklı ve planlı yazılmış yeni bir kitap ortaya çıkması beklenemez.

Şimdiye kadar mutasyon neticesinde milyonlarca kez bozuk, kusurlu ve hastalıklı organ ve yapılar görülmüş olsa da bunun aksi müşahade edilmemiştir. Çünkü müthiş bir denge ve düzenin hâkim olduğu bir sistemde meydana gelen gelişigüzel müdahaleler, onu daha mükemmel bir yapı hâline getirmez; bilakis dengesizlik ve bozukluklar ortaya çıkarır. Nitekim X-ışınlarıyla mutasyon hızı 15 bin kez artırılarak uzun yıllar boyunca Drosophila melanogaster ismi verilen meyve sineği üzerinde yapılan deneyler de başarısızlıkla sonuçlanmış, başka tür bir sinek elde edilemediği gibi var olanlarda da anormallikler ve sakatlıklar oluşmuştur.

Bu durumu genetikçi Gordon Taylor şöyle ifade eder: “Altmış yıldır dünyanın dört bir yanındaki genetikçiler evrimi ispatlamak için meyve sinekleri yetiştiriyorlar. Fakat hâlâ bir türün hatta tek bir enzimin dahi ortaya çıkışını gözlemlemiş değiller” (Taylor, The Great Evolution Mystery, s. 48).

Biyokimyacı Michael Pitman'ın şu ifadeleri de aynı başarısızlığa dikkat çeker: “Sayısız genetikçi meyve sineklerini nesiller boyunca sayısız mutasyonlara maruz bıraktı. Peki sonuçta insan yapımı bir evrim ortaya çıktı mı? Maalesef hayır. Genetikçilerin ürettikleri canavarlardan sadece çok azı beslendikleri şişelerin dışında yaşamlarını sürdürebildiler. Pratikte mutasyona uğratılmış olan tüm sinekler ya öldüler ya sakat kaldılar ya da kısır oldular” (Pitman, Adam and Evolution, s. 70).

Bu itibarladır ki ne gerçek dünyada ne de laboratuvar ortamında gözlenemeyen imkânsız ihtimallere bel bağlamak, bilimsellik olarak isimlendirilemez.

Sürekli mikro evrimden misaller vererek, “Bu oluyorsa daha büyüğü de olur.” mantığıyla makro evrimi (türleşmeyi) de mümkün görmek, kıyas-ı fasittir, önyargılı bir çıkarımdır. Çünkü değişimin sınırları vardır, canlı organizmalar ancak kendi sınırları içinde değişebilirler. Genetik bilgide gerçekleşen rastgele değişimlerin ve doğal seleksiyonla bunların seçiminin, uzun süreler içinde çevremizde gördüğümüz canlıların mükemmel yapılarını ortaya çıkarmasını hayal etmek dahi kolay değildir.

Evrincilerin iddia ettiği üzere sudan çıkan bir deniz canlısının karada yaşayabilmesi veya denize giren bir kara memelisinin suda yaşamaya adapte olabilmesi için genetik, anatomik ve fizyolojik yapılarında milyonlarca mutasyonun sıralı, kontrollü, dengeli ve planlı bir şekilde meydana gelerek yepyeni dokular, organlar ve sistemler meydana getirmesi gerekir ki ihtimal hesapları içerisinde böyle bir olayın gerçekleşmesi imkânsızdır.

Prof. Dr. İrfan Yılmaz bu imkânsızlığı şu benzetmeyle anlatmıştır: “1930 model çok basit bir otomobil, makineli tüfekte kurşun yağmuruna tutulduğunda, mermilerin otomobilde yapacağı tesirle, basit otomobilin 2007 model bir Mercedes’e dönüşmesi ne kadar mümkünse, bir hayvanın da maruz kalacağı yıkıcı mutasyonlarla, düzenli çalışan yeni bir sisteme, nesil veren başka bir hayvana dönüşmesi o kadar mümkündür” (Arif Sarsılmaz, 110 Soruda Yaratılış ve Evrim Tartışması, s. 68).

O hâlde mutasyonların canlı organizmalarda bir kısım değişikliklere sebebiyet vereceğini kabul etsek de, bunların zamanla birikerek evrimi gerçekleştirmesi ve yeni türler meydana getirmesi mümkün değildir. Mutasyonlar ne yüzgeçleri ayağa, ne solungaçları akciğere, ne dinozorları kuşa, ne de primatları insana dönüştürebilir. Bırakalım bu tür köklü ve büyük çaptaki değişimleri, şimdiye kadar mutasyonlar yoluyla fonksiyonları bozulmadan bir türe ait üyelerin, küçük bir organlarının bile başka bir organa dönüştüğü gözlenmemiştir.

Özellikle bazı canlılara has olan muhteşem sistemleri ve özel yapıları ne mutasyonlarla ne de natürel seleksiyonla açıklamanın imkân ve ihtimali yoktur. Bombardıman böceğinin düşmanlarına karşı yakıcı sıvı fışkırttığı, ateş böceğinin ışık ürettiği, yarasaların radar olarak kullandığı, ipekböceğinin ipek salgıladığı, leylek ve yılanbalığı gibi hayvanların uzun göçler yapabildiği, örümceğin ağ ördüğü, arının bal yaptığı, sülüğün pıhtılaştırmadan kan emdiği, kuşların çok iyi tasarlanmış yuvalar yaptığı akıl almaz sistemlerin, gelişigüzel meydana gelen mutasyonlarla yavaş yavaş, kademe kademe ortaya çıkmasını beklemenin hiçbir makuliyeti yoktur.

Darwinistlerin, bu tip hayvan davranışlarını evrimle izah noktasında tam bir acziyet yaşadıklarını ifade etmek gerekir. İnce bir sanatın, müthiş bir şuurun, detaylı bir planlamanın bulunduğu aşikâr olan bu tür hayvan davranışlarını izah etme adına “içgüdü” diye bir isim vermek hiçbir şeyi halletmez. Önemli olan, bunun nasıl ve niçin meydana geldiğini açıklayabilmektir. Bu da evrimci mantığın üstesinden gelebileceği bir iş değildir.

Aslında problemin çözümü oldukça basittir; arıya vahyettiğini bildiren Yüce Allah (Nahl sûresi, 68), bütün hayvanlara da hayatlarını nasıl sürdürmeleri gerektiğini ilham etmiş, onlar da sevk-i ilâhî ile kendileri, yavruları ve türleri açısından en elverişli davranış kalıplarını ustaca yerine getirmektedirler.

6. Ani Sıçramalar

Evrimi ispat etme adına savundukları mekanizma ve kanıtların ikna edici olmadığının farkına varan evrimciler hemen yeni kuramlarını ve argümanlarını devreye sokuyorlar. Tabiatla görülen baş döndürücü canlı çeşitliliğinin ve mükemmel biyolojik mekanizmaların tesadüfi mutasyonların bir araya gelmesiyle açıklanamayacağının farkına varan ve ara tür fosillerinin yokluğunu gören Niles Eldredge, Stephen Jay Gould, Otto Schindewolf ve Richard

Goldschmidt gibi meşhur Neo-Darwinciler (aralarında görüş farkları olsa da) “sıçramalı evrim” kuramını ortaya atmışlardır.

Bu kurama göre bir kattan diğerine çıkmak için tek tek merdivenler tırmanılmayacak, bunun yerine asansör vasıtasıyla hızlıca çıkılacaktır. Onlar, Darwin tarafından ortaya atılan “yavaş ve tedrici değişimle evrimleşme” hipotezinin gerçekleşmesinin zorluğu karşısında, yeni bir hipotez geliştirmiş ve mesela sürüngen yumurtasından kuş çıkması gibi, canlıların geçirecekleri büyük mutasyonlarla bir anda üst türe sıçrayıvereceğini iddia etmişlerdir.

Ne var ki onların bu görüşüne en büyük itirazlar ve en sert eleştiriler yine Darwinistlerden gelmiştir. Bir kitabında Richard Dawkins onları şu sözlerle eleştirir: “Eldredge ve Gould derinden yüzeyseller. Sanatsal, edebi bir tavırla çok etkileyici konuşuyorlar ama ciddi bir evrim anlayışı yerleştirecek hiçbir şey yapmıyorlar ve günümüz yaratılışçılarına, Amerikan eğitimi ve ders kitabı basımını altüst etme amacıyla yaptıkları rahatsız edecek denli başarılı mücadelelerinde düzmece bir yardım ve rahatlık sağlayabiliyorlar” (Dawkins, Kör Saatçi, s. 309).

Onlara yöneltilen sert eleştirilerin sebebi, bir problemi çözme adına ortaya attıkları kuramın, çözdüğü düşünülen problemten çok daha büyük problemler ortaya çıkarmasıdır. Genetik bilimiyle uğraşan bilim adamları, böyle ani değişimlerin imkânsız olduğunu ifade etmişlerdir. Aslında onların savundukları şey, tam olarak bir mucizenin gerçekleşmesidir ki bu da evrimcilerin ortaya attıkları iddiaları ispatlamada nasıl bir acziyet içerisine düştüklerinin, nasıl çıkmaz bir sokağa girdiklerinin farklı bir yansımasıdır.

Bunların yanında “Bencil Gen Kuramı”, “Kıslı Kraliçe Kuramı” gibi daha başka teorilerden de bahsedilir. Fakat evrimciler arasında yeterince meşhur olmayan ve kabul edilmeyen bu gibi kuramlar da önceki zikredilenlerden daha ikna edici değildir. Görünen o ki evrimcilere göre kuramlar, mekanizmalar, ispat vasıtaları değişse de değişmeyen ve değişmemesi gereken bir gerçek vardır: Canlıların evrimleşerek meydana geldikleri gerçeği.

Önümüzdeki hafta evrim teorisini ispatlamak için öne sürülen kanıtların gerçeklik değeri üzerinde duracağız.

EVİRİM TEORİSİNİN KANITLARI - 5

Yüksel Çayiroğlu-25 Şubat 2021- www.tr724.com/

Charles Darwin’in evrim teorisini ispatlama adına en fazla üzerinde durduğu delil, canlılar arasındaki benzerliklerdir. O gün için henüz DNA yapısı bilinmediği ve genetik bilimi ortaya

çıkmadığı için, Darwin daha ziyade anatomik ve morfolojik benzerlikler üzerinde durmuştur. Ona göre çeşitli türler arasında görülen sayısız benzerlikler ayrı ayrı kazanılmış olamayacağına göre, bunların varlığı ortak atanın birliğine delalet eder (Darwin, İnsanın Türeyişi, s. 255). Genetik bilimindeki ilerlemelerden sonra ise evrim teorisinin delili olarak canlılar arasındaki genetik yakınlıklar da kullanılmaya başlanmıştır.

Evrin teorisini ispatladığı iddia edilen diğer bir delil ise fosillerdir. Aslında fosillerin delil olarak kullanılmasının sebebi de onların yaşayan canlılarla olan benzerlikleridir. Yani fosillerdeki homolojiden yola çıkılarak bir kısım tahminler yapabilmektir. Darwin döneminden itibaren fosillerin varlığı bilinse de o gün için günümüzde elde edilen fosillerin henüz çok az bir kısmı sınıflandırılmıştı. Bu sebeple Darwin, fosiller üzerinde çok fazla durmamıştır. Fakat sonraki dönemlerde yeni bulunan fosiller sürekli evrimin ispatı adına öne sürülmüş ve canlılar arasındaki ara formların bulunduğu iddia edilmiştir.

Bunların dışında varlıktaki eksik ve kusurlar, insan ve hayvanlarda bulunduğu iddia edilen körelmiş organlar, embriyolardaki benzerlikler, DNA'nın içinde bulunduğu öne sürülen "hurda genler" de Darwinistlere göre evrimin varlığının kanıtları arasındadır. Sırayla bunları ele alarak evrime delil olup olamayacaklarını değerlendireceğiz.

1: Canlılar Arası Benzerlikler (Homoloji)

Darwin'in ilk dikkatini çeken şey, canlılar dünyasındaki baş döndürücü çeşitlilik ile farklı canlı formları arasındaki benzerliklerdir. Daha sonraki evrimciler de teorilerini ispatlama ve kanıtların sayısını artırma adına sürekli canlılar arasında daha çok benzerlik bulmaya çalışmışlardır. Çünkü onların anlayışına göre, yeryüzündeki canlılar arasındaki benzerliklerin tek mantıklı açıklaması, bunların aynı kökten gelmeleri ve birbirinden türemiş akrabalar olmalarıdır. İki tür arasındaki benzerlik derecesi ne kadar artarsa, bunların ortak ataya yakınlıkları da o kadar fazla olur. Çünkü bu benzerliklerin kaynağı, ortak atadan veraset yoluyla kendilerine aktarılan benzer genlerdir.

Mesela Richard Dawkins şu ifadeleriyle insan ve yarasa iskeleti arasındaki benzerliği evrime bağlar: "Yarasa iskeletine bir bakın. Sizce de buradaki her kemiğin, insan iskeletinde tanımlanabilir bir karşılığının olması çok etkileyici değil mi? Tanımlanabilir, çünkü kemiklerin birbirine bağlantıları belli bir sıradadır. Sadece oranları farklıdır. Yarasanın elleri oldukça büyüktür ama kimse bizim parmaklarımızla, kanatlardaki o uzun kemiklerin arasındaki benzerliği fark etmekte sorun yaşamayacaktır. İnsan eli ve yarasa kanadı açıkça aynı şeyin iki farklı versiyonudur. Bu tip bir benzerlik için kullanılan teknik terim 'kökendeşlik (homoloji)' dir. Paylaşılan ortak atanın elleri (ve iskeletin geri kalanı) alınmış, farklı nesiller boyunca, kısım kısım, farklı yönlerde ve miktarlarda çekilerek ya da sıkıştırılarak aktarılmıştır," (Dawkins, Yeryüzünün En Büyük Gösterisi, s. 263).

İnsanla maymunun aynı ortak atadan geldikleri yönündeki iddianın kaynağı da bu iki tür arasındaki benzerliklerdir. Maymunların diğer canlılara nazaran daha akıllı olmaları, dış görünüşlerinin ve kemik yapılarının insana yakın olması, insan DNA'sı ile benzerliklerinin çok yüksek olması (yüzde 96 ile yüzde 98 arası), birbirine yakın kromozomlara sahip olmaları, benzer protein ve hemoglobin yapılarının bulunması, her iki türün de bünyelerinde C vitamini üretilmiyor olmaları, bu iki türün birbirine en yakın kuzenler olduğu noktasında evrimciler teorilerini ispat için yeterli gelmektedir.

Bununla birlikte, benzerlikten yola çıkılarak yapılan bu izahlar basit bir mantıkla dahi ele alınsa, bunların, zan ve tahminden öteye geçemeyeceği ve bir ispat vasıtası olarak kullanılamayacağı anlaşılabacaktır. Bunu şöyle bir misalle açıklayabiliriz: Bakıldığında bütün binaların çimento, kum, demir, tuğla gibi neredeyse aynı maddelerden yapıldığı ve kapısı, penceresi, duvarları ve çatısıyla aralarında büyük benzerliklerin bulunduğu görülür. Buradan yola çıkarak bunların birbirinden geldiği söylenebilir mi? Veya otomobilleri düşünelim. Neredeyse bütün otomobillerin yapımında benzer malzemeler kullanılır ve onlarda benzer yapı ve sistemler bulunur. Hatta görünüşleri de birbirine oldukça benzerdir. Fakat buradan yola çıkarak akli başında hiç kimse otomobillerin birbirinden türediği şeklinde bir netice çıkarmaz. Bilakis binaların da evlerin de birbirine benzemesini, onları tasarlayan kimselerle açıklarız.

Evet, canlılar arasındaki benzerlikler gün gibi ortadadır. Kimsenin bunu inkâr etmesi mümkün değildir. Bütün canlılar neredeyse aynı atom ve moleküllerden, benzer protein ve hücrelerden, et ve kemikten oluşur. Aralarında önemli farklar olsa da canlıların çoğunda göz, kulak, burun gibi uzuvlar, solunum, dolaşım ve sindirim gibi sistemler mevcuttur. Pek çok hayvanın iskelet ve kas yapıları, gebelik ve emzirme süreleri, doku ve organ şekilleri arasında da önemli benzerlikler vardır. Canlılar âleminden yavaş yavaş filumlara, sınıflara, takımlara, familyalara, cins ve türlere indiğimizde aradaki benzerlikler önemli oranda artmaya başlar. Zaten canlıların bu tür sınıflara ayrılmasının sebebi de yapı benzerlikleridir.

Peki, benzer yapılara sahip olan türlerin aynı ortak atadan geldiklerini nasıl biliyoruz? Tek başına benzerliklerin kendisi evrimin kesin kanıtı olabilir mi? Ya da şöyle soralım: Biz benzerliklerden yola çıkarak mı evrimi ispatlıyoruz; yoksa evrimi kabul ettiğimiz için mi kendimizce bir kısım homolojiler belirliyoruz? Burada da hem gizli bir totoloji göze çarpmıyor, hem de iki bilinmeyeni birbiriyle açıklamaya çalışma şeklinde bir kısır döngü meydana geliyor.

Bu durum birçok felsefecinin ve biyoloğun dikkatinden kaçmamış ve eleştiriye yol açmıştır. Mesela filozof Ronald Brady evrimle ilgili şöyle der: “Açıklamamızı, açıklanması gerekli durumun tanımına dönüştürdüğümüzde, bilimsel bir hipotezden ziyade bir inancı ifade etmiş oluruz. Açıklamamızın doğruluğuna o kadar kanaat getirmişsiniz ki, tanımımızı, açıklanması gerekli durumdan ayırmaya gerek bile görmeyiz. Bu tarzdaki dogmatik yaklaşımlar bilim alanından uzaklaştırılmalıdır,” (Taslaman, Evrim Teorisi, Felsefe ve Tanrı, s. 174).

Canlılar arasındaki yapı benzerliklerini izah etmenin gerçekten evrimden başka yolu yok mudur? Gerçekten bütün yollar evrime mi çıkar? Elbette böyle değildir. Canlılar arasındaki yapı benzerliklerini her şeyi bilen ve her şeye kadir olan bir yüce Kudret’in yaratmasıyla izah etmenin ne mahzuru var? Nitekim Allah’a inanan çok sayıda bilim adamı, bu benzerliklerin sebebini Yaratıcı birliğiyle açıklar. Yüce Yaratıcı bütün canlıları aynı hammaddeden, aynı kanunlarla, aynı ilâhî plâna göre yaratmıştır (Mustafa Mahmud, Hivârün meâ sadîki’l-mülhid, s. 124).

Buna, bütün canlıların aynı yeryüzünde yaşamasını, aynı besin kaynaklarını kullanmasını, aynı havayı teneffüs etmesini de ekleyebiliriz. Hatta canlıların, hayatta kalmak, çoğalmak, enerji kullanmak ve hareket etmek gibi ortak vasıfları da vardır.

Biyolog Tim M. Berra, şu ifadeleriyle benzerlikten yola çıkarak evrimi savunmanın mantıksızlığına dikkat çeker: “Eğer 1953 model ve 54 model iki Corvette’i yan yana koyarsanız, sonra 54 ve 55 model ikisini yan yana koyarsanız ve bu şekilde devam ederseniz göreceksiniz ki ortada tartışılmaz bir değişerek türeme mevcuttur.” Phillip Johnson, onun bu yaklaşımını şöyle değerlendirir: “Gelmek istediğim nokta şu; Berra aslında farkında olmadan bir şeyi anlatıyordu, benzer formların birbirini takip etmesinin izahı, onların kendisinde aranmaz. Bir mekanizmaya ihtiyaç vardır. Sözelimi Corvettelerde bu mekanizma insanın üretimidir,” (Lee Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 73-74).

Peki, o hâlde canlılardaki benzerliğin mekanizması nedir? Genler mi? Benzer süreçlerden geçerek dünyaya gelmeleri mi? Kök birlikteliği mi? Asıl açıklanması gereken sorun budur. Çünkü benzerliğin bizatihi kendisi bizi kesin bir neticeye götürmez. Evrimcilerin de henüz bu mekanizma sorununu çözdükleri söylenemez. Fakat inançlı bir insan açısından sorunun çözümü bellidir: Varlıklardaki belli noktalardaki benzerliğin yanında her birinin kendine özel özelliklere sahip olması, bütün bunları bilen ve yaratan bir Yaratıcı’yı gösterir. Bütün türleri var eden Yüce Yaratıcı hepsinin üzerine Kendi mührünü vurmuştur. Tek bir Yaratıcıya vermeden canlılar arasındaki benzerlikleri de, benzerlik içindeki farklılıkları da izah etmek mümkün değildir.

Elbette Allah, her canlı türüne, hatta bir türdeki bütün üyelere ayrı ayrı şekiller, muhtelif yapılar verebilirdi. Fakat bu takdirde ne besin zinciri, ne canlılar arasında yardımlaşma ve dayanışma, ne de yakınlaşma ve kaynaşma meydana gelmezdi. Böyle bir dünyada yaşamak hiç de kolay olmazdı. Yüce Allah, bunun gibi pek çok hikmete binaen canlılar arasında önemli benzerlikler var etmiştir.

Diğer taraftan, evrim teorisi ele alınırken sadece benzerliklerden hareket edilip farklılıkların yeterince ele alınmadığını da belirtmek gerekir. Oysaki değil bütünüyle ayrı yapı ve organların, zahiren birbirine benzediği düşünülenler dahi detaylı bir incelemeye tâbi tutulduğunda, aralarında nasıl önemli farklar olduğu ortaya çıkmaktadır. En basitinden, dünya üzerinde yaşayan milyarlarca insanın hiç birinin yüzü ve parmak izi diğeriyle aynı değildir. Ayrıca şekil benzerlikleri bulunan çoğu organın da, tamamıyla birbirinden farklı vazife ve fonksiyonlar gördüğü unutulmamalıdır.

Sözün özü, peşinen evrim teorisinin doğruluğu kabul edilmediği sürece, biyolojik varlıklar arasındaki benzerliklerden yola çıkarak onların birbirinden evrimleştikleri şeklinde bir neticeye ulaşmak, ilmî ve mantıkî bir temele dayandırılmaz.

2: Genetik Yakınlık (Moleküler Benzerlikler)

Evrincilerin iddiasına göre moleküler biyolojideki gelişmelerle birlikte canlıların ortak özelliklere sahip olduğu daha net görülmüş; daha doğrusu anatomik ve fizyolojik benzerliklerin genetik ve moleküler düzeyde de söz konusu olduğu saptanmıştır. Evrimci biyologlara göre, protein yapılarındaki, DNA’daki nükleotid bazların diziliminden oluşan genetik koddaki veya kromozom sayılarındaki benzerlikler ancak ortak atadan gelen genlerle açıklanabilir.

Mesela Amerikan Ulusal Bilimler Akademisinin yaptığı çalışmada şu bilgilere yer verilir: “Ortak atadan türeyiş temel ilkesi, çağdaş biyokimyada ve moleküler biyolojide yaşanan buluşlarla daha da sağlamlaşmaktadır. Nükleotid dizilerini aminoasit dizilerine çeviren şifre tüm canlılarda temelde aynıdır. Dahası, tüm canlıların proteinleri değişmeksizin aynı aminoasitten oluşurlar. Bu kompozisyon ve işlev birliği en farklı organizmaların bile aynı tek atadan türediğine güçlü bir kanıt oluşturur,” (Bilim ve Yaratışçılık, s. 17).

Richard Dawkins de kendinden gayet emin bir şekilde şöyle der: “Bugün biz bu gezegendeki tüm canlıların tek bir atadan türediklerinden oldukça eminiz. Bunun kanıtı, genetik kodun hayvan, bitki, mantar, bakteri, arke ve virüsler için ortak ve özdeş olmasıdır... Sanırım genetik kodları incelenmiş tüm canlıların tek bir ortak atadan türemiş oldukları kesindir. Çeşitli yaşam biçimlerinin altında yatan üst seviye programlar ne kadar ayrıntılı ve farklı olurlarsa olsunlar özünde hepsi aynı makine diliyle yazılmıştır,” (Dawkins, Yeryüzündeki En Büyük Gösteri, s. 369).

Ne var ki genetikçi Steve Jones, The Language of the Genes isimli eserinde insan ve maymun genlerindeki büyük benzerliğe rağmen, bu iki türün birbiri arasındaki muazzam farklara dikkat çeker. Maymun genlerinin %98,4 insanla benzer olmasının, ne onu yüzde 98,4 oranında insan yaptığı ne de insanı bu oranda maymun yaptığı üzerinde durur. Beyinleri, davranışları, konuşma becerisi sayesinde insanların diğer hayvanlardan ayrıldığını, insan beyninin tipik bir maymuna oranla beş kat daha büyük olduğunu ifade eder.

Demek ki yüzdelik üzerinden ifade edildiğinde gen sayılarında küçük gibi görünen fark, fenotipte (gözlemlenebilen özelliklerde) büyük farklara yol açabiliyor. Çünkü insan vücudundaki gen sayılarını düşündüğümüzde, yüzde ikilik fark bile milyonlarca genetik bilginin farklı olması anlamına geliyor.

Sıradan bir insan dahi maymun ve insan genleri arasındaki büyük benzerliğe rağmen bu iki tür arasındaki muazzam farkları görebilir. Demek ki canlı organizmaların biyolojik yapıları sadece genlerle açıklanamaz. Biyologlar da, organizmada gerçekleşen bütün faaliyetleri genlerle izah etmenin sağlıklı bir yöntem olmadığı üzerinde dururlar. Nitekim City University of New York'ta görev yapan Barry Commoner “Unravelling the DNA Myth” isimli makalesinde detaylı bir şekilde hayat için DNA'dan daha fazla şeyler gerektiğine ve insan olmak için genlerin sağladığı cevaptan daha fazlasına ihtiyaç duyulduğuna, vücutta gerçekleşen biyolojik faaliyetlerde proteinlerin önemli rol aldığına dikkat çekmiştir. (<https://www.ratical.org/co-globalize/UnrvlDNAMyth.pdf>)

Bir önceki başlıkta da izah edildiği üzere bütün canlılarda DNA sarmalının dört çeşit nükleotid bazdan oluşması veya bütün proteinlerin 22 adet aminoasitin farklı kombinasyonlar kurmasıyla meydana gelmesi, evrensel ortak ataya delalet etmek zorunda değildir. Genetik bilgidaki veya kromozom sayılarındaki yakınlıktan yola çıkarak ortak atalar bulma çabası da şartlanmışlığın evrimcileri mecbur bıraktığı bir neticedir.

Bir kütüphaneye giren kimse, binlerce, belki milyonlarca kitapla karşılaşır. Bunların her birinin konusu, manası ve mahiyeti farklı olsa da nihayetinde hepsi 29 harfle yazılmıştır; yani aynı malzemeden üretilmiştir. Hatta harflerin de ötesinde bu kitaplarda binlerce ortak kelime vardır. Kelimelerin de ötesinde benzer ifade kalıplarına veya cümlelere rastlamak da mümkündür. Bütün bunları görmemize ve bilmemize rağmen kalkıp da bu kitapların kendi

kendine tek bir kaynaktan türediğini iddia etmeyiz. Bilakis her bir kitabın akıl ve şuur sahibi bir müellif tarafından yazıldığını düşünürüz. Morfolojik ve anatomik benzerliklerde olduğu gibi moleküler seviyedeki benzerlikler de bize ilim, irade ve kudret sahibi bir Yaratıcının birliğini gösterir. Zira O, aynı harfleri kullanarak birbirinden farklı milyonlarca farklı tür, milyarlarca farklı canlı organizma yaratmıştır.

Önümüzdeki hafta evrim teorisinin kanıtlarını ele almaya devam edeceğiz.

EVİRİM TEORİSİNİN KANITLARI (2) - 6

Yüksel Çayiroğlu-5 Mart 2021-www.tr724.com/

Geçen hafta evrim teorisini ispatlama adına öne sürülen kanıtları ele almaya başlamış ve canlılar arası benzerlikler ile genetik yakınlık üzerinde durmuştuk. Bu konuda en çok üzerinde durulan konulardan biri olan fosillerin kanıt değeriyle devam edelim:

3: Fosiller

Evrim düşüncesinin insanlık tarihinde belli ölçüde kendine yer bulmasının ve çokları tarafından benimsenmesinin başlıca sebebi fosillerdir. Onlar, diğer kanıtlara nazaran daha ikna edici gözükürler. Çünkü insanlar, duyduğuna değil, gördüğüne daha çok inanırlar. Evrimciler de fosillerin bu gücünün farkında olduğu için, evrimi ispatlama adına her kitaba çarşaf çarşaf onların resimlerini koyar, belgesellerde, programlarda sürekli onları gösterirler.

Gerçekten günümüzde bulunmuş milyonlarca fosil evrimin gerçekliğini ispat edebilir mi? Ara türlerin mevcut olmaması, fosillerin tamamıyla sübjektif yorumlarla evrim ağacına yerleştirilmesi, peşin hükümle hazırlanmış kurgusal bir senaryoya göre dizilmesi, hile ve sahtekârlıklara konu olması, evrimden ziyade biyolojik formların kararlılığını göstermesi gibi olgulara bakılırsa bunun hiç de kolay olmadığı rahatlıkla söylenebilir.

Fosillerle ilgili evrimciler açısından en büyük açmaz, ara geçiş türlerinin bulunamamasıdır. Şayet yeryüzündeki bütün canlı varlıklar tek bir ortak atadan türemiş olsaydı, milyonlarca yıl içerisinde şu anki yapılarını kazanıncaya kadar her iki türe ait özelliklere de sahip olan sayısız ara formların bulunması gerekirdi. Günümüzde varlığı tahmin edilen canlı türlerinin on milyonun üzerinde olduğu ve daha önce yaşamış türlerin %90'ından fazlasının da nesli tükendiği göz önünde bulundurulursa, yerküremizin nasıl muazzam bir canlı çeşitliliğine misafirlik ettiği daha iyi anlaşılır. Şayet türler uzun zaman içerisinde yavaş yavaş bir başka türün evrimleşmesiyle meydana gelmiş olsaydı, tek bir türün bile şu anki yapısını elde edinceye kadar binlerce ara form geçirmiş olması gerekirdi.

Darwin'in şu sözlerine bakılacak olursa onun da bu durumun kendi teorisi açısından ciddi problem teşkil ettiğinin farkında olduğu görülür: "Eskiden var olmuş ara çeşitlerin sayısı gerçekten muazzam olmalı. Öyleyse bütün yer bilimsel oluşumlar ve bütün tabakalar geçişsel biçimlerle neden tıka basa dolu değildir? Yer bilim, organik yaratıkların böylesine kopuksuz bir zincirini asla gün ışığına çıkarmamıştır ve bu, belki de doğal seçme teorisine karşı çıkarılabilecek en açık ve en zorlu aykırılıktır." (Darwin, Türlerin Kökeni, s. 374)

Böyle bir problemle karşı karşıya gelen bazı evrimciler, fosilleşmenin çok zor şartlarda gerçekleştiği, bu yüzden de çoğu canlı türünün arkasında herhangi bir iz bırakmadan yok olup gittiği şeklinde cevap verir. Darwin de ara türlerin olmamasını yer bilimsel belgelerin aşırı eksikliğine bağlar. (Darwin, Türlerin Kökeni, s. 374)

Ne var ki bugüne kadar bulunan fosillerin sayısı yüz milyonlarla ifade edilmektedir. Şayet mevcut türler evrimleşerek şu anki yapılarını kazanmış olsaydı, bu fosillerin önemli bir kısmının geçiş formu olması gerekirdi. Hâlbuki yapılan kazılarda, yaşayan veya nesli tükenen hayvanların fosilleri bulunmakta, bu durum da her geçen gün evrimcileri yeni arayışlara sevk etmektedir. Daha önce ifade ettiğimiz gibi bazı Darwincileri, evrimleşmenin büyük sıçramalar şeklinde gerçekleştiği görüşüne sevk eden en önemli faktör, fosil kayıtlarından ümitlerini kesmeleridir.

Fosillerin, tam ve kusursuz olmaması da onlar üzerinde ideal çalışmalar yapılmasını zorlaştırmıştır. Birçok paleontologun da belirttiği üzere özellikle omurgalı büyük canlılara ait fosiller etrafa dağılmış küçük parçalar hâlinde bulunduğu, bunlar uzun yıllarca yapılan çalışmalarla bir araya getirildiği ve bir kısım parçalar eksik kalabildiği için, bu iskelet yapılarından yola çıkarak ara tür iddiasında bulunmak hiç de kolay değildir. Mesela İngiliz fosil bilimci Henry Gee, bir taraftan fosil olarak korunan canlı kayıtlarının evrimin gerçekleşmiş olduğuna delil olduğunu söylerken, diğer yandan eldeki fosillerden hareketle bir türün diğerinden evrimleştiğinin izlenebilmesinin nadiren mümkün olduğunu belirtir. Dolayısıyla onlar tek başlarına evrim tarihi ve evrimsel gelişme hakkında hiçbir tutarlı bilgi veremezler. (Gee, The Accidental Species, s. 15)

Pek çok parçasının eksik ve yıpranmış olmasının yanı sıra, fosiller yumuşak dokularını kaybettikleri için onlardan hareketle gerçek resimlerin çizilmesi de kolay değildir. Nitekim National Geographic Dergisi, aynı kafatasını dört sanatçıya vererek onun nasıl bir canlıya ait olabileceğini çizmelerini istemiş fakat birbirinden alakasız dört farklı çizim ortaya çıkmıştır. Bu da fosiller üzerine yapılacak yorumların ne kadar sübjektif olduğunu gösterir. Fosillerin tam olarak hangi canlıya benzediğini dahi tahmin etmek bu kadar güç iken, onlardan hareketle hangi türün hangi türden geldiğini çıkarmaya çalışmak ancak evrim teorisinin kesinliğine "iman" eden bir bilim adamının işi olabilir. (Taslaman, Evrim Teorisi, Felsefe ve Tanrı, s. 202)

Dünyadaki en büyük fosil müzelerinden biri olan Chicago'daki Field Museum'un müdürlüğünü yapmış olan paleontolog David M. Raup, şu sözleriyle eldeki fosil kayıtlarının, canlıların adım adım evrimleştiği şeklindeki Darwin'in iddiasını hiçbir şekilde desteklemediğini ifade etmiştir: "Çoğu kişi fosillerin Darwinci yorumları desteklediğini zanneder. Darwin'den bu yana 120 yıl geçti ve fosillerle ilgili bilgilerimiz fevkalade genişledi. Ama gariptir ki bugün evrimle ilgili bir değişimi destekleyen örnekler Darwin'in zamanından daha azdır." (Arif Sarsılmaz, Evrim Tartışması, s. 138-139)

Günümüzde geçiş formu olduğu iddia edilen fosil sayısının oldukça sınırlı olduğunu ifade etmek gerekir. Ara form olduğu iddiasıyla sürekli gündemde tutulan az sayıdaki fosil de son derece tartışmalıdır. Birincisi, bunların bir kısmı üzerinde oynamalar yapılmıştır. Mesela bir zamanlar evrimin en büyük kanıtları olarak gösterilen Java Adamı, Pekin Adamı, Nebraska Adamı, Neanderthal Adamı ve Piltdown Adamı'nın uydurma fosiller olduğu ortaya konmuştur. Mesela kamuoyuna Piltdown adamı (*Eoanthropus Dawsoni*) olarak takdim edilen, uzun yıllar bilim adamlarını meşgul eden ve üzerine çok sayıda akademik çalışma yapılan fosilin, sahte olduğu noktasında bugün bilim adamları müttefiktir. Çünkü yapılan araştırmalar neticesinde onun, insan ve maymuna ait parçaların birleştirilmesi ve suni bazı parçaların ilave edilmesiyle elde edildiği kesin olarak kanıtlanmıştır. Nebraska adamı ise sadece bir domuz dişi üzerinden kurgulanmıştır. Uzun süre onun insan ve maymun arası bir geçiş formu olduğu kabul edilse de 1927'de iskeletin kalan parçalarının bulunmasıyla bu dışın bir yaban domuzuna ait olduğu anlaşılmıştır.

İkincisi de bunların ara form olduğu, homolojiden yola çıkılarak mevcut türlere yakınlığına göre tespit edilmekte ve mücerret bir iddiadan öteye geçmemektedir. Evrimci paleontologlar (fosil bilimciler) buldukları fosillerden yola çıkarak bilimsel bir neticeye ulaşmak yerine, zihinlerinde hazır bulunan evrim senaryosunu “ete kemiğe bürüyebilecek” fosiller aramaktadırlar. Kaldı ki fosiller üzerinden hareketle evrimleşmenin tespit edilebilmesi de mümkün gözükmemektedir. Çünkü “fosiller, ölmüş canlı hakkında bilgi verir fakat bu canlının nasıl türediğini söylemez; fosillere dayalı çıkarım da tamamen soyut akıl yürütmelere dayanır.” (Caner Taslaman, Evrim Teorisi, Felsefe ve Tanrı, s. 153)

Kuşların, sürüngenlerden mi yoksa dinozorlardan mı evrimleştiği evrimciler arasında tartışmalı bir konudur. Kuşların kökeni olarak dinozorları gösterenler, bunun en büyük delili olarak 1861 yılında keşfedilen *Archaeopteryx* isimli fosili öne sürerler. Bu fosilin 150 milyon yıl önce yaşayan bir canlıya ait olduğu tahmin edilir. Evrimin ele alındığı hemen her ortam ve platformda kanıt olarak bu fosil gösterilir. Ne var ki evrime karşı çıkanlar söz konusu fosilin nesli tükenmiş bir kuşa ait olduğunu öne sürer ve daha sonraki yıllarda bulunan ve daha eski tarihlere ait olan *Liaoningornis*, *Eloolulavis* ve *Protoavis* gibi kuş fosillerinin *Archaeopteryx*'un kuşların atası olduğu şeklindeki iddiaları çürüttüğünü ifade ederler.

İskoçyalı paleontolog William Elgin Swinton, *Biology and Comparative Physiology of Birds* isimli eserinin hemen girişinde kuşların kökeni hakkında oldukça indirgemeci bir yaklaşım sergilendiğini ifade ettikten sonra, çeşitli evreler içinde sürüngenlerden kuşa geçildiğini gösteren hiçbir fosil kaydına ulaşılamadığını itiraf etmiştir. (c. 1, s. 1)

Hatta evrimciler tarafından da söz konusu fosilin ara geçiş formu olamayacağına dair itirazlar yükselmiştir. Bunlardan biri olan Fransız jeofizikçi Pierre Lecomte du Noüy bu konuda şunları yazmıştır: “Sıra dışı bir vaka olan *Archaeopteryx*'i, gerçek bir halka olarak kabul etme hakkına sahip değiliz. Halka ile sürüngenler ve kuşlar gibi sınıflar veya daha ufak gruplar arasında olması zorunlu dönüşüm evresini kastediyoruz. İki gruba ait karakterleri de bünyesinde barındıran bir hayvan, onunla öteki iki grup arasındaki ara formlar bulunmadan ve dönüşüm mekanizması bilinmeden, gerçek halka muamelesi göremez.” (Stroble, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 80)

Birçok araştırmacı tarafından, hemen her evrim kitabında resimleri bulunan küçükten büyüğe doğru sıralanmış at fosillerinin de gerçeği yansıtmadığı, bunların gerçekte dünyanın farklı

bölgelerinde yaşamış farklı tür memelilere ait fosillerin kurmaca bir senaryoya göre dizilmesiyle oluşturulduğu belirtilmiştir.

Mesela PBS televizyonunda yayımlanan “Darwin Yanlış mı Anladı?” isimli bir programda Darwin uzmanı Norman Macbeth yapılan sahtekârlığa şu sözleriyle işaret etmiştir: “1905 yılında Amerikan Tabiat Tarihi Müzesi’nde bütün atları içine alan bir sergi düzenlendi. Bu sergide atlar büyüklüklerine göre dizilmişti. Herkes bu dizilimin nesillerin yaş sırasına göre yapıldığını zannetti. Ama böyle bir şey yoktu, atlar arasında bir nesil bağı bulunmuyordu. Farklı zamanlarda, farklı yerlerde bulunan atlar sergide, sanki küçük boyludan büyük boyluya doğru evrimleşmişler intibası verecek şekilde sıralanmışlardı. Ama artık bunları okul kitaplarından alıp çıkarmak mümkün değil.” Evrimci Boyce Rensberger ile British Museum’un Tabiat Tarihi bölümünde çalışan paleontolog Colin Patterson da atın evrimi adına ortaya konulan fosillerin hiçbir dayanağının olmadığını, atın yavaş yavaş büyüyerek bugünkü şekline geldiği şeklindeki anlayışın doğru olmadığını ifade etmiştir. (Arif Sarsılmaz, Evrim Tartışması, s. 172-173)

İnsan ile ilk maymunlar arasında geçiş formu olarak takdim edilen fosillerin de bundan bir farkı yoktur. Sahte olanları bir tarafa bırakacak olursak, geri kalanların da geçmişte yaşamış fakat günümüzde nesli tükenmiş farklı maymun ve insan türlerine ait fosiller olduğunda şüphe yoktur. Muhtemelen evrim teorisinin gerçekliğine yönelik peşin kabuller olmasaydı, evrimci paleontologlar da bu fosilleri farklı maymun türlerinin altında sınıflandıracaklardı.

Antropoloji profesörü Robert Eckhardt, “Erken fosil hominidlerinin hayret verici dizilerinin arasında, morfolojisi onu insanın hominid atası olarak işaretleyen bir hominid var mıdır?” diye sorduktan sonra şu cevabı vermiştir: “Genetik değişkenlik faktörü dikkate alınırsa, cevap hayır gibi görünmektedir.” (Eckhardt, “Population Genetics and Human Origins”, Scientific American, 1972, sayı: 227)

Ünlü paleontolojist Niles Eldredge, paleontolojistlerin uzun süredir evrimden uzak durmalarına şaşırılmaması gerektiğini söyler. Çünkü fosil kayıtlarında evrim sanki hiç gerçekleşmemiş gibidir. Ona göre evrimle ilgili yazılanları okuyan kimseler, her tarafta evrimi destekleyen fosil kayıtlarının bulunacağını zannetseler de durum hiç de öyle değildir. Fosil kayıtlarının, evrim hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışan fosil bilimcileri şaşkına uğratmasının sebebi de budur. (Eldredge, Reinvented Darwin, s. 95)

Bulunan fosillerin geçmişte yaşamış müstakil türler olduğuna delil olmasının önünde hiçbir engel yoktur. Bilakis fosil kayıtları evrimden ziyade türlerin sabitliğini ispatlamaktadır. Yeni bulunan fosiller, Darwinistlerin beklediği gibi evrim ağacındaki boşluğu dolduracağına, yeni yeni boşluklar oluşturmaktadır. 200 ile 600 milyon yıl aralığında farklı zaman dilimlerinde yaşamış olan Neoplina, Coelacanth, Crinoid, Limulus gibi fosillere sahip canlıların günümüzde hâlâ yaşamlarını devam ettirmeleri ve bulunan fosillerle bunlar arasında hiçbir fark bulunmaması evrimi çürüten önemli kanıtlardır. Aynı şekilde süngerler, eklem bacaklılar ve deniz akrepleri gibi canlı türlerinin 500 sene önceden kalan fosilleriyle günümüzdekiler tıpatıp aynıdır. 100 milyon senelik arı fosillerinin ve balların bulunması da canlı organizmaların o günden bugüne evrimleşmeden geldiğini göstermektedir.

4: Embriyonun Anne Karnında Geçirdiği Safhalar

Evrimi ispatlamak için sıkça kullanılan argümanlardan bir diğeri de Haeckel'in çizdiği embriyo resimleridir. Fakat canlıların embriyolojik süreçlerde birbirine benzerliklerinden yola çıkarak evrime delil arama çabası Haeckel ile başlamamıştır. Bilakis Türlerin Kökeni kitabında "Gelişim ve Embriyoloji" başlığına yer veren Darwin (s. 534), gelişmiş bireylerden farklı olarak türlerin embriyolarının birbirine çok benzer oldukları üzerinde durmuş, bir organizmanın embriyosunun onun daha az değişim geçirmiş halindeki atasının yapısını gösterdiğini iddia etmiştir. Darwin'e göre memelilerin, kuşların, balıkların ve sürüngenlerin embriyoları, eski bir atanın değişiklik geçirmiş formları olmalıydı. (s. 546)

Darwin, İnsanın Türeyişi isimli eserinde, insan embriyosunun da erken dönemde diğer omurgalı hayvanlarınkinden ayıramayacağını öne sürmüştür. (s. 16) Gelişmenin ilk safhalarında canlı embriyolarındaki benzerliklerin evrimin en büyük delili olarak gösterilmesi Darwin'le başlamış ve günümüze kadar devam etmiştir. Günümüzün Neo-Darwinistleri, Darwin'in fikirlerini biraz değiştirmiş olsalar da hâlâ embriyoların ortak ataya işaret ettiğini savunmaya devam ederler.

Bu delilin popüler hâle gelmesinde en önemli rol, Alman embriyolog Ernst Haeckel'e aittir. O, uzun süre embriyolar üzerinde araştırmalar yapmış ve farklı organizmalara ait embriyoların gelişim aşamalarını gösteren çizimler yapmıştır. Ne var ki 1997 yılında Michael Richardson tarafından kurulan bir bilim ekibi, Haeckel'in çizimlerini gerçek fotoğraflarla karşılaştırmış ve onun gerçeği nasıl çarpıttığını ortaya koymuşlardır. Bunun üzerine Richardson, Nature dergisinde "Haeckel's Embryos: Fraud Rediscovered" başlıklı bir makale kaleme alarak yapılan sahtekârlığı gözler önüne sermiş ve neticede şunu söylemiştir: "Bunun biyolojide yer alan en meşhur sahtekârlıklarından biri olduğu ortaya çıkmıştır." (September 1997, vol. 277)

Natural History dergisinde "Abscheulich (Atrocious)" başlığıyla kaleme aldığı makalesinde Haeckel'in yapmış olduğu sahtekârlığı ele alan Stephen Jay Gould da şu ifadeleri kullanmıştır: "Bence bir yüzyıl boyunca süren ve birçoğuna olmasa bile çok sayıda modern ders kitabına bu resimlerin girmesine sebep olan aptalca bir tekrarlardan dolayı hepimizin hem şaşırması hem de utanması gerekir." (March 2000, s. 42-49)

Birçok kitapta Haeckel'in çizimlerinde teorisini doğru gösterme adına iç içe nasıl birçok sahtekârlık yaptığının detayları anlatıldığı için burada bunlara yer vermeyeceğiz. (Bkz. Jonathan Wells, Icons of Evolution, s. 81-111) İşin tuhaf tarafı şu ki, yapılan sahtekârlık ortaya çıkmasına rağmen günümüzde hâlâ birçok biyoloji ders kitabında söz konusu çizimlere yer verilmeye devam edilmektedir.

Günümüzde birçok bilim adamı, farklı canlı türlerine ait embriyolar arasında sanıldığı kadar benzerlik bulunmadığını, bilakis bunların önemli ölçüde birbirlerinden ayrıldıklarını ifade etmektedir. Mesela evrimcilerin iddia ettiği üzere insan embriyosunda hiçbir zaman solungaç yarıklarının görülmediği, insanın sürüngen veya maymuna benzer hâllerden geçmediği ifade edilir. Solungaç yaylarının kalıntısı olarak nitelendirilen yapılar, alt ve üst çene, hyoid (dil kemiği), kemiklerini, tiroid, paratiroid ve timüs bezlerini, yutak ve ses kutusuna ait kıkırdakları meydana getiren embriyonik yapılardır.

Bununla birlikte anne karnındaki embriyolar arasında benzerlik değil aynılık olsa dahi gerçekten bu evrimin kesin bir kanıtı olabilir mi? Buradan yola çıkarak canlılar için evrensel

ortak ata tezi ileri sürülebilir mi? Embriyolar arasındaki benzerlik veya aynılık bunların birbirinden nasıl türediğine dair bize bilgi verir mi? Hepsinden öte embriyolar ne kadar birbirine benzer olursa olsun, doğumdan sonra ortaya çıkan canlı türlerindeki büyük farklılıkları nasıl izah edeceğiz? Özellikle Yaratıcıyı, ruhu, kaderi kabul etmeyen evrimcilerin bu ani değişimle ilgili öne sürebilecekleri bir açıklama modeli var mıdır?

Kısaca söylemek gerekirse zorlama bir kısım yollarla canlı embriyoları arasında benzerlikler bulmaya, sonra da bunlardan hareket ederek evrensel ortak ataya ulaşmaya çalışmanın tek mantıklı açıklaması, evrime duyulan sarılmaz inanç olabilir. Canlılar arasındaki morfolojik (görünüşteli), genetik, embriyolojik veya fosil kaynaklı benzerliklerden yola çıkarak evrimi ispatlama çabalarının, bütünüyle hayali ve spekülâtif izahlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu tür benzerliklerin hiçbirisi, canlıların ne ortaya çıkış şekilleri ne de milyonlarca senedir geçirdikleri süreçler hakkında kesin bilgi vermez.

Önümüzdeki hafta evrimciler tarafından öne sürülen diğeri kanıtları incelemeye devam edeceğiz.

EVİRİM TEORİSİNİN KANITLARI (3) -7

Yüksel Çayıroğlu-11 Mart 2021- tr724.com/

Son iki yazıda Darwincilerin, evrim teorisiyle ilgili savundukları temel iddiaları desteklemek üzere öne sürdükleri kanıtları ele almaya başlamıştık. Bu yazıda geri kalan kanıtlar üzerinde duracak, bunların evrimi ispat edip edemeyeceklerini değerlendireceğiz.

5: Körelmiş Organlar

Evrimi savunan bilim adamlarının teorilerini ispat etme adına üzerinde durdukları kanıtlardan biri de canlılardaki körelmiş organlar veya yapılarıdır. Darwin, Türlerin Kökeni eserinde, insan da dâhil olmak üzere herhangi bir parçası güdük olmayan tek bir hayvan bile gösterilemeyeceğini iddia etmiştir. Onun bazı organları “güdük” olarak isimlendirmesinin sebebi ise bunları, canlı açısından bütünüyle yararsız ya da çok az yararlı görmesidir. Darwin’e göre bu tür organlar ya kullanılmadığından ya da doğal seleksiyona uğradıklarından küçülür ve güdükleşirler. Evrimleşme sonucu bir türde güdükleşen organlar, bir başka türde kullanılmaya devam ediyor olabilir. (s. 20-22)

Darwin’den sonra “körelmiş organ tezi” evrimcilerin, teorilerinin doğruluğunu gösterme adına en çok kullandıkları argümanlardan biri olmuştur. Mesela günümüzün önde gelen evrimcilerinden biri olan Douglas Futuyma, önceleri başka türlerde fonksiyonel olduğu hâlde

sonradan güdükleşmiş ve işe yaramaz hâle gelmiş organların sadece evrimsel tarihle açıklanabileceğini ifade eder. (Futuyma, Evolution, s. 22)

Darwin'den sonra bazı evrimciler insan vücudundaki körelmiş organ sayısını 180'e kadar çıkarmış; apandis, kuyruk sokumu kemiği, kıllar, kulak kasları, epifiz bezi, yirmilik dişler, plantaris kası, erkek memesi, ayak serçe parmağı, bademcikler gibi birçok organın işe yaramaz veya olması gerekenin çok altında fonksiyonel olduğunu iddia etmişlerdir. Onlara göre bu organların varlığı insanın maymunu canlılardan evrimleştiğinin en önemli kanıtlarından biridir. Bize atalarımızdan miras kalmıştır. Onlarda işlev gören bu organlar, geçirdikleri mutasyonlar neticesinde güdükleşmişlerdir.

Mesela ayak serçe parmağı bir zamanlar ağaçların dallarını kavramak için etkinken, maymunların insana evrimleşmesi ve yerde yürümeye başlamasıyla birlikte körelme eğilimine girmiştir. Aynı şekilde kuyruksokumu kemiği de ağaçtan ağaca atlarken sahip olduğumuz kuyruğun, bize miras olarak verilmiş kalıntısından başka bir şey değildir.

Hatta evrimcilere göre üşüdüğümüzde veya çok korktuğumuzda tüylerimizin diken diken olmasının sebebi de atalarımızdan bize miras kalmış davranışlardır. Atalarımız, tüyleri olan normal memelilerdi. Havanın sıcak veya soğuk olmasına göre vücutlarındaki hassas termostatların emirleri doğrultusunda bu tüyler dikilir ya da indirilirdi. Richard Dawkins'e göre bu durum "evrimin gerçekleştiğine dair oldukça ikna edici bir kanıt teşkil eder." (Dawkins, Yeryüzündeki En Büyük Gösteri, s. 307)

Evrinciler, insandaki körelmiş organların asıl yapılarını sadece hominidlerde ve primatlarda da değil, çok daha eski atalarda ararlar. Mesela insan elinde bulunan kılların dizilim ve konumlanmasını 250 milyon sene önce dünyaya egemen olan sürüngenlerin pullarındaki dağılımla irtibatlandırır. (Ali Demirsoy, Evrim, s. 92)

Darwincilere göre körelmiş organlara sahip olan tek canlı insan değildir. Bilakis Darwin'in dediği gibi her hayvanda bu tür işlevsiz organlar vardır. Mesela uçuş alışkanlık ve ekipmanlarını kaybeden deve kuşlarının, penguenlerin ve emuların kanatları bunun güzel bir misalidir. Aynı şekilde bit ve pire gibi böcekler de bir zamanlar atalarının sahip oldukları kanatları kaybeden hayvanlar arasındadır. Dawkins'in buradan ulaştığı netice şudur: "Hiçbir makul gözlemci bundan samimiyetle şüphe edemez ki bunun da anlamı, bu durum üzerine kafa yoran birisinin evrim gerçeğinden şüphe etmesinin çok zor (hatta imkânsız) olduğudur." (Dawkins, Yeryüzündeki En Büyük Gösteri, s. 312)

Bununla birlikte zaman geçtikçe evrimcilerin "körelmiş", "güdükleşmiş" veya "arta kalan" olarak isimlendirdikleri organ ve yapıların vücut açısından ne kadar önemli fonksiyonlar eda ettikleri ve zannedildiği gibi bunların hiç de lüzumsuz olmadıkları çok daha iyi anlaşılmıştır. Günümüzde apandisin, kuyruk sokumu kemiğinin, tiroid bezinin, bademciklerin veya vücut kıllarının faydasız olduğunu iddia eden tek bir kimse bile kalmamıştır. Zira bunların her birinin çok önemli vazifelere sahip olduğu anlaşılmıştır. İnternette yapılacak küçük bir araştırmayla bunların fayda ve fonksiyonları öğrenilebilir. İşin tuhaf tarafı şu ki hâlâ söz konusu organlar evrimin delili olarak gösterilmeye devam etmektedir.

Bilimin henüz faydasını keşfedemediği organların bünye açısından gereksiz ve işlevsiz olduğu da iddia edilemez. Çünkü yapılan yeni araştırmalarla pekâlâ bunların yararları tespit edilebilir. Daha önce yararsız denilip daha sonra faydalı olduğu tespit edilen organlar vardır.

Evrincilerin, devekuşları veya penguenler gibi bir kısım hayvanlarla ilgili dile getirdikleri iddialar da ciddi tenkide uğramış, bu hayvanların sahip oldukları kanatların, içinde yaşadıkları koşullara en uygun organlar oldukları ifade edilmiştir. Mesela vakitlerinin önemli bir kısmını sularda geçiren penguenlerin kanatları âdeta birer yüzgeç gibi vazife görürler. Aynı şekilde saatte 70-80 km. hıza ulaşabilen deve kuşları, sahip oldukları kanatları sayesinde dengelerini sağlayabilirler. Evrimcilerin bu hayvanlarla ilgili iddialarının temelinde, “kanatların sadece uçmada kullanılabileceği” şeklinde son derece dar bir bakış açısı vardır.

Diğer kanıtlarda olduğu gibi Darwincilerin körelmiş organ iddialarının temelinde de peşin kabule dayanan bir evrim görüşü vardır. Bu peşin kabulle varlığı inceleyen bilim adamları, karşılaştıkları her varlık ve olguyu bir şekilde evrime yormaya çalışır. Gözlemlenen gerçeklikten hareketle canlıların sahip oldukları organlar hakkında yukarıda geçen iddiaları dile getirmek kolay olsa da mücerret iddiaların ve kurgusal senaryoların ötesine geçerek bunların hiçbirinin bilimsel, mantıklı ve ikna edici açıklamasını yapamazlar.

6: Canlı Organizmalardaki Eksiklik Ve Kusurlar

Aslında bu konu bir önceki başlıkla alakalıdır. Evrimciler, varlığın hiçbir seviyesinde mükemmellik bulunmadığını iddia ederler. Ne zaman kemalden, nizamdan, dengeden bahsedilse hemen itiraz ederek kendilerince gördükleri kusur ve eksiklikleri saymaya başlarlar. Çünkü maddeye, sebeplere ve tesadüflere verilen bir oluşumun hâliyle mükemmel olmaması gerekir. Dolayısıyla onlar, uzun zamanlar içerisinde evrimleşen canlı organizmalarda da birçok hata ve eksiklikler olduğunu öne sürerler. Bunun temel sebebi de çevrelerinde gördükleri bir kısım varlıkların evrimcilerin düşündükleri ve arzu ettikleri şekilde olmamasıdır.

Mesela pandaların başparmağı (altıncı parmak) ile zürafaların gırtlak siniri evrimcileri ciddi meşgul etmiştir. Evrimle ilgili kanıtlar sıralanırken sıklıkla bu ikisine de yer verilir. Pandanın parmağı meselesi, Stephen Jay Gould’un *The Panda’s Thumb* kitabıyla meşhur olmuştur. Ona göre etçiller sınıfından evrimleşen panda, bambu ile beslenmeye başladıktan sonra natürel seleksiyonla bu altıncı parmak oluşmuş fakat oldukça eksik, işlevsiz ve üstünkörü kalmıştır.

Ne var ki gerçekte bir parmak olmayan bu çıkıntının “tam bir parmak olması gerektiği” veya “işlevini yeterince yapamadığı” şeklindeki iddialar bilim adamları tarafından reddedilmiş ve bu çıkıntının panda açısından ne kadar işlevsel olduğu detaylı bir şekilde izah edilmiştir. (W. Demski, J. Wells, *The Design of Life*, s. 120-123)

Michael Behe’ye göre Gould, “fikirlerini desteklemek için bilimden faydalanmamıştır: pandanın bileğinden çıkan uzantının canlıya ne şekilde yardımcı olduğuna dair hiçbir hesaplama yapmamıştır; kemik şeklinde değişim olmasının hayvanın davranış biçimini nasıl etkileyeceğini düşünmemiştir; ve pandaların pençeleri olmadan önce nasıl beslendiklerinden de söz etmemiştir. Daha doğrusu, bir hikâye uydurmaktan başka bir şey yapmamıştır.” (Behe, *Darwin’in Kara Kutusu*, s. 227)

Evrimci biyologlara göre zürafaların gırtlak sinirleri de tam bir tasarım hatasıdır. Richard Dawkins'in sözlerine bakalım: "Boynun her iki yanındaki gırtlaksal sinirin kollarından biri, bir tasarımcının tercih edeceği gibi dümdüz bir rota izleyerek, doğrudan gırtlığa gider. Diğer kol ise gırtlığa, inanılmaz derecede dolambaçlı bir yol izleyerek ulaşır. Göğüsten içeri dalıp, ana atardamarların birinin (sağ ve solda farklı bir atardamarın, ama prensip aynı) etrafından dolaşır ve geri dönerek boyna doğru yoluna devam eder. Bir tasarım ürünü olarak düşünüldüğünde, geri dönen gırtlak siniri tam bir rezalettir." Dawkins'e göre bu problemin sebebini anlamak için yapmamız gereken, atalarımızın balık olduğu dönemlere gidip onların yapılarını incelemektir. (Dawkins, Yeryüzündeki En Büyük Gösteri, s. 322)

Evrimcilerin, kusur ve eksiklik olarak gördükleri organlar, pandanın parmağı ve zürafanın siniri ile sınırlı değildir. Mesela birçok insan için sinüslerin ısırap kaynağı olmasının sebebi, onların yanlış yere konulmasıdır. Günümüzde birçok insanın mustarip olduğu sırt ağrısının sebebi de insanın geçirdiği ani evrimleşme sonucunda iskeletinin yeterince mükemmel bir yapıya kavuşamamasıdır. Keza birçok insanda problem oluşturan yirmilik dişlerinin çıkması da zikredilen kusurlardan bir diğeridir. Oysaki sırt ağrılarının sebebini günümüz insanların aşırı pasif yaşam şekli; yirmilik dişlerin tam çıkamamasının ise yine yanlış beslenme tarzına bağlı olarak çene kemiğinin küçülmesinden kaynaklandığı uzmanlarca dile getirilmektedir.

Prof. Dr. Âdem Tatlı'nın ifadesiyle evrimciler kendilerini âdeta dünyanın ve canlı organizmaların yapısı ve şeklini tanzim etmeye memur edilmiş birer mühendis gibi görerek, kendi akıl ve mantıklarına uygun gelmeyen her düzenlemeyi lüzumsuz veya kusurlu sayarlar. (Tatlı, İnsanlık Tarihi Boyunca Evrim, s. 224) Bir kısım organ ve yapıların henüz işlevlerinin tam olarak keşfedilememiş veya kusur gibi görülen bazı özelliklerin daha başka hikmetleri olabileceğini akıllarından dahi geçirmezler. Bilimin yaratılışla ilgili keşfedebildikleri henüz deve de kulak bile olmamasına ve her yeni keşif keşfedilmeyi bekleyen ne kadar çok şey olduğunu göstermesine rağmen, bu konularda kesin yargılarda bulunmaktan çekinmezler.

Aslında canlıların sahip olduğu yapı ve organların güdük kalıp kalmaması veya kusurlu olup olmaması ayrı bir meseledir, bunların evrime delil olması ayrı. Velez ki canlı organizmalarda bir kısım eksik ve işlevsiz yapıların bulunduğunu kabul etsek bile, buradan yola çıkarak söz konusu canlıların başka türlerden evrimleştiğini iddia etmenin hiçbir bilimsel kanıtı yoktur; yanlış kıyasların ve evrimci ön yargıların bilim adamlarını sevk ettiği çıkmaz bir sokaktır.

7: Hurda (Fonksiyonsuz) Genler

Evrimciler, DNA'nın protein kodlamada vazife yapmadığı tespit edilen bölümlerini yalancı gen (pseudo genler) veya hurda gen (junk genler) olarak isimlendirir ve bunların da eski atalardan kalma kalıntılar olduğunu iddia ederler. Söz konusu genlerin henüz vazifesini anlayamamış olmayı kabul etmezler. Mesela onlara göre maymunlarla insanların benzer genetik arızalara ve hurda genlere sahip olmaları evrim için en büyük delillerden birini oluşturur.

Ne var ki konu etrafında yapılan birçok çalışmada, evrimcilerin bu iddialarının da aceleyle verilmiş malul bir hüküm olduğu ortaya konulmuştur. Mesela Pennsylvania Eyalet Üniversitesi'nden Wojciech Makalowski tarafından yapılan Not Junk After All (Artık Hurda Değil) isimli araştırmada, kodlama yapmadığı iddia edilen genlerin, daha başka fonksiyonları

bulunan çok önemli birimler olduğu ifade edilmiştir. Aynı şekilde, Jonathan Wells, The Myth of Junk DNA (Hurda Gen Efsanesi) isimli çalışmasında, bahsi geçen genlerin tek tek işlevleri üzerinde durmuş, bunların hücre içerisinde nasıl önemli roller üstlendiğini izah etmiştir.

John Lennox da konuyla ilgili şu bilgileri vermiştir: “Artık çok iyi anlaşılıyor ki bu kısım, çöp olmak şöyle dursun, sadece genetik işlemleri düzenlemek, yürütmek ve tekrar programlamakla kalmayıp DNA’nın transpozon denilen oldukça hareketli bölümlerini de oluşturmaktadır. Bu bölümler kendilerinin kopyasını üretebilir ve ardından genomun farklı yerlerine giderler, orada genleri etkisiz hâle getirebilir ve o zamana kadar aktif olmayan genleri harekete geçirirler. Kodlanmayan DNA ayrıca Alec Jeffreys’in 1986’da adli tıp alanında keşfettiği genetik parmak izi yönteminde de kullanılmaktadır.” (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 188)

Konuyla ilgili araştırmalar derinleştikçe bir kısım evrimciler de bu iddialarından vazgeçmeye başlamışlardır. Mesela Washington Üniversitesi Tıp Fakültesi Genom Bilimi bölümünden evrimci bilim adamı Evan E. Eichler “Hurda DNA tabiri bizim bilgisizliğimizin dışı vurmasından başka bir şey değil” demiştir. (Arif Sarsılmaz, Evrim Tartışması, s. 224)

DNA sarmalı üzerindeki gen denilen bölümlerin işlev ve faydalarını bulmak bilim adamlarının işidir. Fakat burada önemli olan şudur: Sözelimi DNA’da hiçbir fonksiyonu bulunmayan genler bulunsa bile, bu durum gerçekten evrimin kesin bir ispatı olabilir mi? Evrimi savunan biyologların, hurda genlerin niçin DNA’da bulunduğu ve nasıl oluştuğuna dair tatminkâr açıklaması var mıdır? Maalesef diğer delillerde olduğu gibi evrimcilerin hurda gen adına söyledikleri de bilimsel bulguların tek taraflı ve çarpıtılmış bir yorumundan ibarettir.

8: Değişim Gerçeği

Değişim, diğer kanıtlara nazaran daha genel bir olgu olsa da, birçok bilim adamının evrime ikna olmasında ve evrimi savunmasında önemli bir yeri vardır. Aslında evrim veya evölüsyon kavramlarının delalet ettiği öncelikli mana da değişimdir. Tabiata bakan bir insan her şeyin değiştiğini görür. Bu gerçeği fark eden Herakleitos, “Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.” demiş ve aynı nehirde iki defa yıkanmanın mümkün olmadığına dikkat çekmiştir.

Kayalar, dağlar, denizler, sular, atmosfer her şey değişse de özellikle canlı organizmalarda müthiş değişim ve dönüşümler yaşanır. Tek bir saniyede insan vücudunda gerçekleşen işlemler gerçekten baş döndürücüdür. Her saniye hücrelerde binlerce, milyonlarca kimyevi reaksiyon meydana gelir; yeni proteinler oluşur, dışarıdan alınan besinler sentezlenir, enerji üretilir, bilgi nakledilir, DNA kopyalanır vs. Yaşayan canlılar yaşlanıp ölürken yerlerine de yenileri gelir. Biyolojik yapılar, her zaman dışarıdan gelen uyarıcılara tepki verir, içinde bulundukları ortam ve şartlara uyum sağlarlar. Zamanla türler içinde varyasyonlar, yepyeni ırklar oluşur, çeşitlilik ve zenginlik ortaya çıkar. Kısacası her canlı her an çok farklı şekillerde değişim geçirir.

Evrimcilerin değişim gerçeğine bakışı şudur: Çok kısa zamanda bile canlı organizmalarda olağanüstü değişim ve dönüşümler yaşanıyorsa, çok uzun zaman dilimleri içerisinde niye yeni türler ortaya çıkması! Yani onların evrim iddiaları aslında gözlemledikleri gerçeklik

üzerinden çıkarsadıkları bir yorumdur. Yoksa şimdiye kadar bir türün başka bir türe dönüştüğü gözlemlenmiş ve test edilmiş değildir.

Evrincilerin buradaki en büyük yanılgısı, değişimin sınırlarını görememeleridir. Onlar tür içinde kalması gereken çeşitliliği tür dışına taşımakla hata etmişlerdir. Gerçekten de canlılar iç ve dış faktörlerin etkisiyle nesiller geçtikçe değişmekte, farklılaşmaktadır. Fakat kelamcıların tabiriyle ifade edecek olursak, değişen şey arazlardır, cevherler değil. Köpek ne kadar değişim geçirirse geçirsün köpek olmaya devam edecektir. Ondan ne koyun ne tavşan ne de kedi ortaya çıkmayacaktır. Tavuk tavuk olarak, kuş kuş olarak, sürüngen de sürüngen olarak hayatlarını sürdüreceklidir.

9: Zamanın Sihirli Gücü

Bir türün başka bir türe dönüşmesinin kolay olmadığını, bunun için canlı yapılarda üst üste, çok büyük çaplı sayısız değişimlere ihtiyaç olduğunu evrinciler de farkındadırlar. Bu yüzden ne zaman onlara makro evrimin (türleşmenin) imkânsızlığı hatırlatılacak olsa, hemen zamanın sihirli gücüne sığınır ve bahsettikleri değişimin bizim anladığımız şekilde üç beş nesil içerisinde olamayacağını, bunun ancak milyonlarca ve hatta milyarlarca yıl içinde gerçekleşeceğini iddia ederler. Tabii kimsenin bu kadar uzun zaman diliminde olup biten hâdiseleri gözlemlemesi mümkün olmadığı için de işin içinde sıyrılmış olurlar.

Darwinciler, ilk canlılığın yeryüzünde 3,5 milyar yıl önce başlamış olmasını göz önünde bulundurarak, mutasyonlar ve doğal seçim vasıtasıyla günümüzdeki canlılığın oluşması için yeterli vaktin bulunduğunu öne sürerler. Aralarındaki muazzam fizyolojik, anatomik ve mikrobiyolojik farklardan ötürü sudan çıkan bir canlının nasıl olup da karada yaşayabileceği veya bir sürüngenin nasıl olup da kuş olup uçabileceği ya da maymunu canlıların nasıl olup da akıl ve şuur sahibi bir insana dönüşebileceği yönünde itirazlar yükselmeye başladığında hemen söyledikleri şey, bu tür büyük dönüşümlerin çok uzun zaman dilimleri içerisinde gerçekleştiği olur.

Evrinciler, bu tür yaklaşımlarıyla aslında farkında olmadan zamana sihirli bir güç verir ve zamanın bu büyük problemlerin üstesinden gelebileceğini düşünürler. Yani onlara göre oldukça kompleks ve mükemmel doku, organ ve sistemlerin kısa sürede evrimleşmesi mümkün olmasa da, binlerce, milyonlarca nesil boyunca devam edecek çok uzun zaman dilimleri içerisinde imkânsızın muhtemel, muhtemelin de gerçek olması mümkündür.

George Wald konuyla ilgili şöyle der: “Zaman aslında olay örgüsünün kahramanıdır. Başa çıkmak zorunda olduğumuz zaman iki milyar yıl civarındadır. Dolayısıyla bizim insanî tecrübeler açısından imkânsız gördüğümüz şey, bu kadar uzun bir zaman dilimi söz konusu olduğunda anlamını yitirir. Bu kadar zaman verildiğinde, imkânsız mümkün hâle gelir, mümkün muhtemel olur, muhtemel de hemen hemen kesin. İnsana düşen sadece beklemektir: zamanın kendisi mucizeleri gerçekleştirir.” (Wald, “The Origin of Life”, Scientific American, 1954, s. 48)

Dawkins’in şu ifadelerinde de zamana biçtiği mucizevi rolü görmek mümkündür: “Yaşam, yüzyıllar değil milyarlarca yıl önce başlamıştır. Gezegenimizin ölçülmüş yaşı yaklaşık olarak 4,6 milyar yıl veya 46 milyon yüzyıldır. Günümüzdeki tüm memelilerin ortak atasının

yeryüzünde yürümesinin üzerinden iki milyon yüzyıl geçmiştir. Yüzyıl bize oldukça uzun gibi görünür. Art arda dizilmiş iki milyon yüzyılı hayal edebiliyor musunuz? Balık atalarımızın sürünerek denizden karaya çıkmalarının üzerinden yaklaşık üç buçuk milyon yüzyıl geçmiştir.” (Dawkins, Yeryüzünün En Büyük Gösterisi, s. 80)

Evrimcilerin sürekli olarak, dünya ve canlı organizmalar üzerinden geçen zamanın uzunluğuna vurguda bulunmalarını, somut ve bilimsel kanıt sunma noktasındaki acziyetlerinin bir neticesi olarak görebiliriz. Gerçekten zaman imkânsız mümkün, mümkün muhtemel, muhtemeli de gerçeğe dönüştürebilir mi? İşin tuhaf tarafı, burada ihtimalinden bahsedilen husus, bir paranın üst üste bin defa tura gelmesi gibi tek bir olay da değildir. Söz konusu edilen olay, milyonlarca canlının tek bir evrensel ortak atadan çıkarak bugünkü yapılarını kazanmasıdır. Yani söz konusu edilen şey, rakamlara sığmayacak ölçüde üst üste olasılıkların meydana gelmesidir.

Öte yandan Darwinciler, evrimle açıklanamayacak ölçüde karmaşık, kompleks ve zor biyolojik yapı ve sistemlerle karşılaştıklarında, evrim adına ileri sürdükleri kanıtların yetersizliği ortaya çıktığında veya ilk yaratılış, ruh, şuur, cinsiyetler gibi meseleler sorulduğunda, henüz ortaya çıkarılmamış gelecek bilimsel keşiflerden medet ummaya başlarlar. “Şu anda bilimin bu problemi çözmemiş olması, ileride çözemeyeceği anlamına gelmez.” şeklindeki savunma, onların sıkça kullandıkları argümanlardan biridir. Onlar, evrimi zora ve hatta çıkmaza sokan ne tür olaylarla karşılaşsınlar karşılaşsınlar, teorilerine “iman etmeyi” bırakmaz ve bu sefer de geleceğin sihirli dünyasına sığınır. Ne var ki körü körüne bir kurama inanıp ileride bir gün onun bütün boyutlarıyla ispat edileceğinin hayallerini kurmak bir bilim adamının yol ve metodu olmamalıdır. Ona düşen mevcut olgu ve bulguları incelemek suretiyle bunlardan bilimsel gerçeklere ulaşmaya çalışmaktır.

EVİRİMİN AÇIKLAYAMADIĞI GERÇEKLER - 8

Yüksel Çayıroğlu-18 Mart 2021- tr724.com/

Bütün hayvan türlerinin müstakil olarak Allah tarafından yaratıldığını kabul eden, türler arası geçişin mümkün olmadığı görüşünde olan ve dolayısıyla evrimi reddeden bilim adamları sadece evrimcilerin ileri sürdükleri kanıtların zayıflığını ve geçersizliğini göstermekle kalmamış; aynı zamanda evrim teorisiyle cevaplanması mümkün olmayan çok önemli kanıtlar üzerinde durmuş, bunların evrim teorisini geçersiz kılacağını ifade etmişlerdir. Evrime yöneltilen en güçlü itirazlar yaratılış ve tasarımı savunan Batılı bilim adamlarından gelmiştir. Özellikle Amerika’da evrim aleyhine önemli çalışmalar yapılmış; “Creation Research Society”, “Bible Science Association”, “Institute for Creation Research” ve “Discovery Institute” gibi kurumlar aracılığıyla evrimcilere önemli cevaplar verilmiştir.

Evrin, hiçbir zaman Batı'daki ölçüde Müslümanlar arasında kabul görmediği ve geniş çaplı bir çatışmaya dönüşmediği için, İslâm dünyasında evrime karşı yapılmış çalışmalar da oldukça sınırlıdır. Bunlar da büyük ölçüde Batılı çalışmalardan istifade edilerek hazırlanmıştır. Bazıları, Müslümanları, evrim aleyhine yapmış oldukları çalışmalarda, Hristiyan dünyanın üretmiş olduğu argümanları kullanmakla itham eder. Ne var ki böyle bir itham ve itirazın elle tutulur makul bir tarafı yoktur. Çünkü önemli olan, bir kanıtın kimin tarafından ortaya konulduğu değil; onun makuliyeti ve bilimsel değeridir.

Kimileri de yaratılışı savunan kanıtların yeterince bilimsel olmadığını, gözlem ve deney yoluyla ispat edilmesi mümkün olmayan argümanlardan oluştuğunu iddia ederler. Onların bu itirazlarının temel dayanağı, evrimi reddedenlerin alternatif olarak yaratmayı savunmalarıdır. Yaratma ise hiçbir zaman deney ve gözlem yoluyla kesin olarak ispat edilemez. Edilseydi, zaten bunun adı iman olmazdı. Çünkü herkes ister istemez Allah'ın varlığını kabul etmek zorunda kalırdı. Özellikle ilk yaratma, insanların şahit olmadığı gaybî bir mesele olduğu için, onun varlığı ancak vahiyle bilinebilir.

Aslında evrimcilerin büyük çoğunluğu kendi kanıtlarındaki zayıflıkların farkındadır. Fakat onlara göre “eldeki en iyi açıklama budur.” Tabi ki natüralist bilimin imkânları dâhilindeki en iyi açıklama. Yani evrimcileri, yaratılış etrafında dile getirilen argümanları reddetmeye sevk eden temel sebep, pozitivist ve natüralist metoda sıkı sıkıya bağlılıklarıdır.

Bununla birlikte aşağıdaki izahlarda da görüleceği üzere, yaratılış ve tasarımı savunanların ortaya koydukları argümanlar, evrimci argümanlara nazaran çok daha tutarlı, makul ve kabul edilebilirdir.

1: Hayatın Kökeni

Bugüne kadar evrimcileri en çok zorlayan konu, hayatın kökeni olmuştur. Onlara göre canlılar âlemindeki bütün oluş ve değişimler tabiatın sınırları içinde izah edilmesi gerektiği için, ilk canlı varlığın da tabii güçlerin ve tesadüfün eseri olması gerekir. Evrimciler şimdiye kadar ilk canlı varlığın (biyogenez) nasıl oluştuğu etrafında birbirinden farklı çok sayıda hipotez ortaya atmış olsalar da olasılık ihtimalleri içerisinde bunların kabul edilebilmesi hiç de mümkün gözükmemektedir.

Evrimin en ateşli savunucularından biri olan Richard Dawkins bile bu konuda şunları yazar: “Evrimin başladığından beri nasıl işlediği konusunda pek çok şey biliyoruz, Darwin'in bildiklerinden çok daha fazlasını. Ama evrimin ilk olarak nasıl başladığı konusundaki bilgilerimiz Darwin'inkilerden pek fazla değil. Evrimin bu gezegende başladığı o tarihî olaya ışık tutan hiçbir kanıtımız yok. Bu olağanüstü nadirlikte bir olay olabilir. Yaşamın sadece bir kez ortaya çıkmış olması yeterlidir ve bildiğimiz kadarıyla gerçekten de bir kez çıktı.” (Dawkins, Yeryüzünün En Büyük Gösterisi, s. 376)

Evrinciler, canlı bir organizmanın kendi kendine oluşmasının mümkün olduğunu göstermek için birçok deney yapmış olsalar da her deneyle birlikte ümitleri biraz daha tükenmiştir. Rus biyokimyacı Alexander I. Oparin ile İngiliz biyokimyacı J. B. S. Halden canlılığın başlangıcını materyalist bir yaklaşımla izah etmeye çalışan ilk bilim adamlarıdır.

Onlardan sonra ise Stanley L. Miller ile Harold Urey tarafından Chicago Üniversitesi'nde yapılan deney meşhur olmuştur. Bu deneyde Miller ve Urey oluşturdıkları düzenekte proteinlerin yapı taşı olan bazı aminoasitlerin kendi kendine oluştuğunu söylemiş ve uygun atmosferik koşullar sağlandığı takdirde bazı organik moleküllerin kendiliğinden ortaya çıkabileceğini iddia etmişlerdir. Ne var ki onların bu deneyine birçok itiraz yöneltilmiştir. İlk atmosferik koşulların Miller'in simülasyonu ile hiç alakasının olmadığı, Miller'in yanlış gaz karışımı kullandığı ileri sürülmüştür.

Kaldı ki kendi kendine aminoasitlerin oluştuğunu ispat etmek de ilk canlılık adına hiçbir şey ifade etmez. Aminoasitlerin varlığı, hücrenin meydana gelmesi adına olağanüstü karmaşık bir sürecin daha ilk basamağıdır. Yüzlerce doğru tür aminoasitin doğru bağlar ile doğru sırada ve doğru bir şekilde bir araya gelerek protein molekülünü oluşturması gerekir. Özel bir görev için hazırlanmış enzimler ve dizilimin şifresini veren DNA kodu olmaksızın bunun ihtimali yoktur. İşe yarar tek bir proteinin oluşma şansı 10^{165} olarak hesaplanmıştır.

Glaskow Üniversitesi'nden Alexander G. Cairns-Smith kendi kendine bir proteinin oluşma zorluğunu şöyle anlatır: “Beş milyar yıl önce bütün dünya tamamen aminoasit dolu olsaydı ve üzerinde başka hiçbir şey bulunmasaydı ve dünyanın tarihi boyunca bu aminoasitler her saniyede 10 birleşme yapsaydı bile, tek bir protein molekülünün, mesela sadece bir insülin molekülünün tesadüfen meydana gelme ihtimali, sıfıra yakın derecede düşük olurdu.” (Sarsılmaz, Yaratılış Gerçeği, s. 367)

Ne var ki tek bir proteinin ortaya çıkması da canlılık adına hiçbir şey ifade etmez. Ardından aynı süreçlerle farklı vazifeleri görecektir farklı yapılarda yüzlerce proteinin meydana gelmesi ve bunların her birinin hücrede rol alacak özel bir yapı ve biçime sahip organelleri oluşturması gerekir. Günümüzde bilinen en küçük hücre dahi 600 civarında proteine sahiptir.

Fakat bu da yeterli değildir. Çünkü hücrenin meydana gelebilmesi için nükleotitlerden meydana gelen DNA ve RNA'ya ihtiyaç vardır. Her bir nükleotit, bir fosfat, beş karbonlu bir şeker ve bir azotlu organik bazdan oluşur. DNA'nın meydana gelmesi için milyonlarca nükleotitin yine uygun ve ölçülü bir şekilde bir araya gelmesine ihtiyaç vardır. Hücre içerisindeki organeller oluştuktan sonra hücrenin dış dünyadan müstakil bir yapı hâline gelebilmesi için oldukça özel bir yapıya sahip bir zarla çevrilmesi gerekir ki bunu sağlayan da yağlardır. Problem bir şekilde tesadüfen bir hücrenin oluşmasıyla da bitmiyor. Bu hücrenin dış etkilerden korunmasına, beslenmesine, enerji elde etmesine, çoğalmasına ihtiyaç vardır.

Yani belirli atomlar belirli sayılarda bir araya gelerek aynı anda aminoasit, şeker, yağ ve nükleotit gibi molekülleri oluşturacak, bunlar yine tesadüfen belirli sayı ve ölçülerde bir araya gelerek çok daha kompleks molekülleri oluşturacak, bunlar da bir araya gelerek âdeta kendi içerisinde büyük bir fabrika gibi çalışan, içinde harika bir işleyiş ve düzenin bulunduğu hücreyi oluşturacaklar. İşin tuhaf tarafı her biri ayrı bir imkânsızlığı içeren binlerce tesadüf aynı anda, aynı zamanda ve aynı mekânda gerçekleşecektir.

Kısacası bir hücrenin ortaya çıkabilmesi için binlerce (atomlar açısından meseleye bakarsak milyarlarca) doğru parçanın, doğru bir şekilde, doğru bir zamanda, doğru bir yerde bir araya gelmeleri gerekir ki akli başında hiçbir kimsenin bunu muhtemel görmesi mümkün değildir. Amerikalı jeofizikçi Harold J. Morowitz'e göre tamamen doğru moleküllerin bulunduğu bir okyanus içinde en basit bir hücre yapmak için gerekli olan ihtimal $10^{399.999.866}$ 'da birdir.

(Sarsılmaz, Yaratılış Gerçeği, s. 364) Matematikçilerin 10^{50} üzeri rakamları imkânsız kategorisinde değerlendirdiğini ifade etmek gerekir.

John Lennox, 10^{40} sayısının ifade ettiği olasılığın gerçekleşme şansını şöyle bir misalle anlatır: Bütün Amerika kıtasını bozuk parayla kaplayıp bunu (380.000 km uzaklıktaki) Ay'a kadar bir sütun şeklinde yükseltin, aynı şeyi eş büyüklükteki bir milyar tane kıta için daha yapın. Bir bozuk parayı alın ve kırmızıya boyadıktan sonra bu milyarlarca sütundan birinin içine koyun. Sonra da gözü bağlı bir arkadaşınıza onu bulmasını söyleyin. Bulma ihtimali, buradaki ihtimale (10^{40} 'ta 1'e) ancak o zaman eşit olacaktır. (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 96)

Bırakalım hiçbir canlılık eserinin olmadığı bir zaman diliminde milyarlarca belirli cins atomun bir araya gelerek molekülleri ve hücreyi oluşturmalarını; günümüzde her çeşit organik molekülü diğer canlılardan temin etme şansı olmasına ve her tür teknik ve teknolojik imkân bulunmasına rağmen yine de bilim adamlarının bir hücre yapmaktan aciz olduklarını ifade etmek gerekir. Yani evrimcilerin bizden beklediği, günümüzün son teknoloji bilgisayarlarıyla donattıkları laboratuvarlarda üretemedikleri canlıyı, akıl ve şuardan yoksun tabiatın ürettiğine inanmamızdır.

Fred Hoyle, Miller-Urey deneyinin, yaşamın başlangıcını kanıtlamaktan çok uzak olduğunu, kompleks canlı varlıkların ortaya çıkışındaki büyük sıçramanın nasıl gerçekleştiğine dair hiçbir kanıt bulunmadığını ve kendi fikrine göre bundan sonra da bulunamayacağını ifade ettikten sonra bunun zorluğunu şöyle bir misalle anlatır: Ona göre kendiliğinden canlılığın meydana gelme şansı, tüm parçaları birbirinden dağınık bir şekilde bir hurdalıkta bulunan Boeing 747'nin, avluda esen bir kasırgayla monte edilerek uçmaya hazır hâle gelme ihtimalinden bile çok küçüktür. (Hoyle, The Intelligent of the Universe, s. 18-19)

Yaşamın kökeni üzerine araştırmalar yapan biyokimyacı Klaus Dose da, uzun yıllardır bu alanda yapılan deneylerin çözüm getirmekten ziyade problemin ne kadar büyük olduğunun farkına varılmasına yol açtığını ifade eder. Ona göre bu alanda ortaya konulan teoriler ve yapılan deneyler üzerine yürütülen büyük tartışmalar ya bir çıkmaza saplanmakta ya da bilginin yetersiz olduğu itirafı ile neticelenmektedir. (Dose, "The Origin of Life", Interdisciplinary Science Reviews, 1988, volume: 13, s. 348)

İnsan genom projesine başkanlık yapmış olan genetikçi Francis Collins de kendini kopyalayabilen organizmaların ilk defa nasıl ortaya çıktığını sorduktan sonra, "Dürüst olmak gerekirse henüz bunu bilmiyoruz." demiş, ardından da şu andaki hiçbir hipotezin hayatın başlangıcını izah edemediğini, yapılan olasılık hesaplarının imkânsıza yakın sonuçlar vermeye devam ettiğini itiraf etmiştir. (Collins, The Language of God, s. 90)

The Mystery of Life's Origin isimli eserin yazarı Profesör Walter Bradley, kendisiyle yapılan bir röportajda şunları söylemiştir: "Bilimin, hayatın nasıl başladığına dair en ufak bir fikri bile yok. Sanırım hayatın natüralistik bir biçimde ortaya çıktığına inananlar, mantıken bir akıllı tasarımcının olduğunu çıkarsayanlara nazaran çok daha fazla imanlarıyla hareket ediyorlar." DNA'nın moleküler yapısını keşfeden Nobel ödüllü biyokimyacı Francis Crick ise hayatın kökeninin bir mucize olarak görünmeye devam ettiğini belirtmiştir. (Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 58-59)

İlk canlının maddî sebeplerle ortaya çıkışının izah edilemeyeceğini gören bazı evrimciler, canlılığın dünyaya bir meteor vasıtasıyla uzaydan geldiğini iddia etmişlerdir. Ne var ki bu sefer de uzayda canlılığın nasıl başladığı sorusu gündeme gelecektir. Biyogenezin maddi süreçlerle açıklanamayacağını gören bazı evrimciler ise, “Olanın olasılığı olmaz.” diyerek bu konu üzerinde konuşmanın gereksiz olacağını ileri sürerler. Onlara göre nasıl olduysa olmuş ve canlılık yeryüzünde meydana gelmiştir. Bunun izahını yapmak bilimin işi olmamalıdır.

Evrincilerin işinin zorluğu sadece tek bir hücrenin oluşumunu izah etmekle de sınırlı değildir. Farklı özelliklere sahip milyonlarca/milyarlarca hücrenin bir araya gelerek dokuları, organları, sistemleri ve mükemmel canlı organizmalarını ortaya çıkarması gerekiyor. Kaldı ki burada söz konusu olan tek bir canlı organizma da değildir. Aralarında müthiş bir dengenin, iş bölümünün, yardımlaşmanın söz konusu olduğu milyonlarca farklı canlı türü söz konusudur. Bütün bu süreçlerin meydana gelmesini ne maddeyle ne tesadüflerle ne de tabiat yasalarıyla izah etmenin aklen mümkün bir tarafı yoktur.

Evrinciler, bir canlının kendi kendine oluşabileceğini akla yaklaştırmak için sürekli canlıyla cansız varlıklar arasındaki farkın sanıldığı kadar da büyük olmadığını anlatmaya çalışırlar. Mesela şu ifadelerle bakalım: “Canlı ile cansız arasındaki tek fark, bu etiketleme farkıdır. Bilimsel temelde ise hiçbir farkları yoktur; sadece biz de bu tanıma uygun bir varlık olduğumuz için, “canlılık” tanımını bize özel anlamlar ifade etmektedir. Doğa açısından ise bir anlamı bulunmamaktadır... Her ne zaman oluşmuş olurlarsa olsunlar, günümüzde değerleri aşırı miktarda abartılan bu genetik materyalin tamamen doğal süreçlerle var olabileceği bilinmelidir.” (Bakırcı, Evrim Kuramı ve Mekanizmaları, s. 72)

Oysaki moleküler biyolojideki gelişmelerle birlikte hücrenin baş döndürücü muhteşem yapısı çok daha iyi keşfedilmiş, canlılık dediğimiz şeyin sanıldığı kadar basit olmadığı çok daha iyi anlaşılmıştır.

Sözün özü şu anda bilim adamları yaşamın nasıl başladığını bilmedikleri gibi, nasıl başlayabileceği noktasında da üzerinde ittifak edilmiş hipotezlere sahip değillerdir. Bunun sebebinin şu âyet-i kerime çok güzel açıklar: “Ben onları göklerin ve yerin yaratılışına tanık etmediğim gibi, kendi yaratılışlarına da şahit kılmadım.” (Kehf sûresi, 18/51)

Nobel ödüllü biyokimyacı Albert Szent-Gyorgyi’nin ifadesiyle süre ne kadar uzun olursa olsun, rastgele dizilen tuğlalar hiçbir zaman bir şato veya tapınak inşa edemez. Taştan tuğladan yapılmış bir binadan bin kat daha kompleks ve daha mükemmel olan bir hücrenin şuursuz atomların rastgele bir araya gelmesiyle oluşacağını iddia etmek ancak akli gözüne inmiş materyalist bilim adamlarının iddia edeceği bir tez olabilir.

2: İndirgenemez Komplekslik

İndirgenemez komplekslik (irreducible complexity) kavramı mikrobiyolog Michael Behe ile ön plana çıkmıştır. İlk defa 1996 yılında neşredilen Darwin’s Black Box-The Biochemical Challenge To Evolution isimli eser, içerdiği kanıtlar ve entelektüel gücü itibarıyla evrim teorisine en ciddi meydan okumalardan biridir. Bu yüzden eser, yayınlandıktan kısa bir süre sonra bilim dünyasında ciddi yankı yapmış ve çok satanlar arasında yerini almıştır. Behe’nin

bu çalışması National Review dergisi tarafından 20. yüzyılın en iyi yüz kitap listesinde yerini almıştır. (<https://www.nationalreview.com/1999/05/non-fiction-100/>)

İndirgenemez komplekslik, birbiriyle uyumlu farklı bileşenlerden oluşan temel bir sistemin, onu oluşturan parçalardan birinin çıkarılması durumunda bütünüyle işlevini yitirecek olmasını ifade eder. Behe, bu durumu fare kapanıyla misallendirir. Ona göre tahta platform, yay, yakalayıcı, metal çubuk gibi parçalardan oluşan fare kapanının işlevsel olabilmesi için bütün bu parçaların eksiksiz olarak bir arada bulunması ve uyumlu bir şekilde birbirine monte edilmiş olması gerekir. Bunlardan birinin bile eksik olması durumunda kapan çalışmaz.

Behe'ye göre hücre ve onun içerisinde yer alan biyolojik sistemler/moleküler makinalar insan eliyle yapılmış sistemlere nazaran çok daha kompleks yapılardır. Bunların vazife ve fonksiyonlarını yerine getirebilmeleri için sistemi oluşturan bütün parçalarının eksiksiz bir şekilde aynı anda mevcut olmaları, sırasıyla ve doğru bir şekilde bir araya gelmeleri gerekir. Behe şu ifadeleriyle birbirine bağlı moleküler makinaların evrim teorisiyle meydana gelebileceğini, yani küçük değişimlerle adım adım oluşamayacağını ifade eder:

“Eksiltilemez karmaşıklıkta bir sistem, daha ilkel bir sistemin küçük, başarılı değişimleri ile doğrudan meydana gelemez. Çünkü değişime önyak olan bu başlangıç sisteminin eksik parçaları nedeniyle, fonksiyonunu devam ettirmesi mümkün değildir. Eksiltilemez karmaşıklıkta bir biyolojik sistem, Darwinci evrime karşı güçlü bir meydan okumadır. Doğal seleksiyon, daha önceden çalışır hâlde olan sistemleri seçeceği için, eğer bir biyolojik sistem aşama aşama gelişmiyor ve fonksiyonunu gerçekleştiremiyorsa, bu durumda bütün bir ünite olarak oluşmuş olması gerekir. Bu durumda doğal seleksiyonun bir anlamı da olmayacaktır.” (Behe, Darwin'in Kara Kutusu, s. 48)

Behe, moleküler sistemlerin nasıl basitleştirilemez ve eksiltilemez karmaşık yapılar olduğunu, dolayısıyla evrimleşerek oluşamayacaklarını hücredeki tüycükler, bakteri kamçısı ve kanın pıhtılaşması gibi müşahhas örnekler üzerinden detaylı bir şekilde izah eder. Mesela kanın doğru zamanda ve doğru yerde pıhtılaşması için birbirinden bağımsız çok sayıda proteinin ortak bir çalışma yürütmesine ihtiyaç vardır. Bunlardan herhangi birinin eksilmesi veya zarar görmesi sistemin işleyişini durduracaktır.

Bir motor gibi vazife gören ve dönerek bakterinin suda hareket etmesini sağlayan bakteri kamçısı da oldukça kompleks bir yapıya sahiptir. Kürek, pervane ve motor olmak üzere üç temel parçadan oluşur. Bu parçaların her biri de belirli tip yüzlerce proteinin uygun bir şekilde birbirine bağlanmasıyla meydana gelir. Bu parçalardan birinin eksikliği dahi sistemi dumura uğratar. Dolayısıyla böyle bir sistemin evrimleşerek adım adım oluşması mümkün değildir.

Moleküler biyoloji sayesinde hücrenin yapısı aydınlatıldıkça bilim adamları, daha önce hayal bile edemeyecekleri nasıl karmaşık ve mükemmel bir sistemle karşı karşıya olduklarını daha iyi anlıyorlar. Zira içindeki organellerin her biri ayrı birer moleküler makine olan hücre, nakil sistemleri, üretim hatları, enerji santralleri, rafineleri, genetik bilgi bankası ve savunma mekanizmalarıyla en büyük şehirlerden bile daha kompleks bir yapıya sahiptir. İçerisinde saniyede üç bin kimyevi reaksiyon meydana gelir. Böyle muhteşem bir yapının düzen ve ahenginin bozulmadan uzun bir zaman içerisinde farklı parçaların kademe kademe bir araya gelmesiyle oluşabileceğini hayal etmek dahi mümkün değildir.

Behe bu durumu şöyle tasvir eder: “Biyokimyanın gelişmesiyle, aslında evrim teorisinin kesinlikle açıklayamadığı bir dünya ortaya çıkmıştır. Hücre içindeki iplikçikler, görme, kan pıhtılaşması, hücre içi nakil gibi pek çok sistem biyokimyasal dünyanın ince ince donatılmış, birbiriyle bağlantılı parçalardan oluşan kimyasal mekanizmaları içerdiğini göstermektedir. Bu gelişmelerle, evrim teorisinin mikrobiyolojik düzeyde hiçbir dayanağı kalmamıştır.” (Darwin’in Kara Kutusu, s. 5)

Filozof Anthony Flew, 50 yıl boyunca ateist olarak yaşadıktan sonra dine dönüşünün sebebinin biyologların DNA araştırmalarına bağlar ve şöyle devam eder: “Bu araştırmalar, hayatın ortaya çıkması için gereken düzenlemelerdeki olağanüstü komplekslik nedeniyle bu işin içinde zekânın olması gerektiğini ispatlamışlardır.” Aynı şekilde kozmolog Allan Sandage, 50 yaşında dine dönüşünü şöyle izah eder: “Dünya, her bir sistemi ile ve bu sistemlerin aralarındaki bağlantılar ile sadece tesadüfe hamledilemeyecek kadar komplekstir. Her bir organizmada hayatın varlığının tüm o düzeniyle en güzel şekilde oluşturulduğuna ikna oldum.” (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 242)

İndirgenemez komplekslik sadece hücre seviyesinde ele alınacak bir mesele değildir; gözün yapısından, midenin gıdaları sindirme faaliyetine, kalbin kan pompalamasından böbreklerin kanı süzmesine, dolaşım sisteminden solunum sistemine kadar bütün doku, organ ve sistemleri aynı şekilde kompleks birer biyolojik makine olarak görebiliriz. Darwin, Türlerin Kökeni’nde, “Çok sayıda, ardışık ve küçük değişikliklerle oluşamayacak bileşik bir organın varlığı gösterilebilseydi, teorim kesinlikle çökerdi.” demiştir. (s. 216)

Günümüzde pek çok bilim adamı tarafından, hücredeki en küçük biyolojik makinelerin bile Darwin’in bahsettiği şekilde evrimleşerek tesadüfen meydana gelemeyeceği gösterilmiştir. Michael Behe, dünya kütüphanelerinin katalogları ve bilgisayar arşivleri üzerinde yaptığı araştırmalar neticesinde, karmaşık biyokimyasal sistemlerin evrimleşme sonucu nasıl oluştuğunu açıklayan herhangi bir eser ve çalışmaya rastlamadığını ifade etmiştir. (s. 183)

(Devam edecek...)

EVİRİMİN AÇIKLAYAMADIĞI GERÇEKLER (2) - 9

Yüksel Çayiroğlu-25 Mart 2021-tr724.com/

Geçen haftaki yazımızda evrim teorisinden yola çıkarak açıklanması mümkün olmayan veya evrim teorisinin cevap veremediği konuları ele almaya başlamış, hayatın kökeni (başlangıcı) ve indirgenemez komplekslik konuları üzerinde durmuştuk. Kaldığımız yerden devam ediyoruz:

3: Genetik Bilginin Üretimi

Evrin teorisi açısından en büyük açmazlardan biri de DNA’da depolanan muazzam bilginin kaynağıdır. Hücredeki bilginin nereden geldiği sorusu, evrimciler açısından hâlâ gizemini korumaktır. Tek bir hücre çekirdeğinin taşıdığı bilginin 30 ciltlik Britannica Ansiklopedisi büyüklüğünde olduğu ifade edilmiştir. Prof. Dr. Âdem Tatlı, bütün insan hücrelerinde şifrelenen bilginin muazzam boyutunu şöyle bir temsille anlatır: “İnsanın DNA’sındaki bilgilerin tamamını tespit mümkün olsa ve bu bilgileri bir ansiklopedide toplamak istesiniz, bu ansiklopedilerin miktarının, buradan aya kadar 100 metre karelik bir alanı dolduracağını ifade etmektedirler.” (Tatlı, Sorularla Evrim ve Yaratılış, s. 283)

İşin tuhaf yanı âdeta bir bilgi dağımı andıran DNA molekülü, vücudumuzda sadece altı mikrometrelik bir yer kaplar. Fakat o, üç milyar nükleotid diziliminden oluşur. DNA’daki bütün bilgiyi kodlayan sadece dört harftir (adenin, guanin, sitozin ve timin). Bu harflerin farklı dizilimleriyle farklı aminoasitler ve proteinler oluşur. Tek bir proteini inşa etmek için bile 1200-2000 arası harfe gereksinim vardır. Hücredeki 23 kromozoma yerleştirilmiş 30 bin civarındaki genin her biri, 20 binin üzerinde farklı protein çeşidi ortaya çıkarmaktadır. Bill Gates, “DNA bir bilgisayar programı gibidir fakat o şimdiye kadar yapılmış yazılımlardan çok daha ileri düzeydedir.” demiştir.

Evrincilerin birçoğu şuur, akıl, bilgi gibi tamamıyla soyut ve metafizik gerçekliklerin kaynağını da hücredeki biyolojik süreçlerde arar. Fakat bir şey kendinde olmayan bir şeyi bir başkasına veremez. Hücre, akıl ve ilimden yoksun atom ve moleküllerden meydana gelir. Cansız ve şuursuz parçaların bir araya gelerek DNA’da şifrelenmiş bu baş döndürücü bilgi hazinesini ortaya çıkarmalarının hiçbir şekilde makul bir izahı yapılamaz. Yani DNA’yı oluşturan kimyasal maddelerin tamamı elimizde mevcut olsa bile, bunların belirli konfigürasyonlarla düzenlenmesi için müthiş bir ilme ihtiyaç olacaktır.

Bu konuda Amerikalı matematikçi Norbert Wiener şöyle der: “Bilgi, bilgidir; enerji veya madde değildir. Bunu kabul etmeyen hiçbir materyalist fikrin bugün ayakta kalması mümkün değildir.” (Wiener, Cybernetics, s. 182)

Meşhur fizikçi Paul Davies de bilginin fizikî ve kimyasal madde ve süreçlerden farklı bir şey olduğunu şöyle ifade eder: “Açıktır ki canlılık kimyevî bir görüngüdür; ancak ondaki ayırt edici özellik kimyada yatmamaktadır. Hayatın sırrı, üzerindeki ilmin özelliklerinden gelir. Yaşayan bir organizma bilgi işleyen kompleks bir sistemdir.” (Davies, The Fifth Miracle, s. 19)

İlk canlılığın ortaya çıkışı da, gelişimi de, çoğalması da en temelde bilgiyle ilişkilidir. Bilginin kaynağı problemi çözemediği sürece, canlı organizmaların oluşum ve gelişimleri de çözülemez. En küçük bir bakteri hücresinde dahi milyonlarca sayfayı bulan genetik bilginin, ne maddi sebeplerle, ne tesadüfi süreçlerle ne de doğa yasalarıyla izahı mümkün değildir. Bilgi, ancak akıl ve şuur sahibi varlıklar tarafından üretilebilir. Hele dünyadaki milyonlarca canlı türündeki bilginin toplamını göz önünde bulunduracak olursak (ki bu bilgi dünyadaki bütün kitaplardan çok daha fazladır), bunun, rastlantıların, atomların veya yasaların üstesinden gelemeyeceği muazzam bir iş olduğunu çok daha kolay anlarız. Bu, tabiri caizse Yüce Yaratıcının her hücreye kendi mührünü vurması, kendi imzasını atması demektir. (Bkz. Stephen C. Meyer, Signature In The Cell-DNA Evidence For Intelligent Design)

Nasıl ki kitaplardaki veya bilgisayar programlarındaki bilgiler arka planda işleyen bir akıl ve şuura işaret ediyorsa, tek bir kitap veya bilgisayar programından çok daha kompleks ve mükemmel olan DNA bilgisinin bir Yaratıcı olmaksızın vücuda gelmesi düşünülemez. Bırakalım bir kitabı, sahilde kum üzerine yazılmış anlamlı bir cümle gördüğümüzde dahi, bunun, dalgaların tesadüfi vuruşlarıyla meydana gelmediğini; bilakis zekâ sahibi bir varlık tarafından yazıldığını biliriz. Buna rağmen şayet bütün hücrel süreçleri kontrol eden, vücudun ihtiyaç duyduğu bütün proteinlerin üretim kodlarını sağlayan muazzam bir bilgi kaynağını tesadüfi süreçlerle açıklamaya çalışırsak kendimizle çelişmiş ve tutarsız davranmış oluruz.

Bu yüzden DNA sarmalının keşfedilmesi, canlı organizmaların ortaya çıkışlarıyla ilgili her tür natüralistik izaha indirilmiş büyük bir darbe olmuştur. Çünkü bir kâğıda yazılmış iki satırlık basit bir bilgi dahi bilinçli bir etkinliği akla getirirken, bilgiyle dopdolmuş olan bir hücrenin evrimle, rastlantısal süreçlerle açıklanması büyük bir çelişkidir. Evrim, hücreye ilk bilgi girdisinin nasıl gerçekleştiğini açıklayamadığı sürece, hayatın kökenini de açıklayamayacaktır.

4: İnsan Bilinci

Günümüzde evrimcileri en çok zorlayan konulardan bir diğeri de insan bilincidir. Burada bilinçle kastettiğimiz şey; ruh, irade, kalb, şuur, akıl ve benlik gibi insanı insan yapan, onun başta kendini, sonra da çevresini fark etmesini sağlayan, ona düşünme, akletme, hissetme ve duyumsama gibi yetileri kazandıran hususiyetlerin tamamıdır.

Bugün insanla hayvan arasındaki farkları bilmeyen yoktur. Her şeyden önce insan, olağanüstü kabiliyetlerle donatılmış bir akla sahiptir. Bu akli sayesinde ki o, bütün varlık üzerinde tasarrufta bulunmuş, konuşma becerisine sahip olmuş, medeniyetler kurmuş, teknik ve teknolojiye olağanüstü keşifler ortaya koymuş, baş döndürücü bilimsel gelişmelere imza atmış ve kültürel faaliyetlerde bulunmuştur. 1.5 kg. ağırlığındaki beyni ile o, dünyanın çehresini değiştirmiştir.

Kaldı ki insanı hayvanlardan ayıran tek özelliği sadece zihinsel faaliyetleri de değildir. Bilakis o, kalbî, ruhî ve vicdanî mekanizmaları sayesinde zengin bir his ve duygu dünyasına sahiptir. Sanat ve estetik zevkleri vardır. Güzele ve güzelliğe karşı hayranlık duyar. Ahlâk dışı davranışlar sergilemekten hayâ eder, utanır. Ailesine ve yakın çevresine karşı sevgi ve muhabbet besler. Haksızlığa karşı öfke duyar. Bazen umutlanır bazen de hayal kırıklıkları yaşar. Çevresinde olup bitenlere karşı merak duyar. Hepsinden öte dünyadaki varlık gayesini düşünür, hayatın anlamını arar, inanma ihtiyacı duyar ve ebediyeti arzular.

İnsan, sahip olduğu bütün bu mümeyyiz vasıflar ve yüce hasletlerle hayvanlardan apayrı bir varlık ortaya koyar. Bunların fiziksel ve maddi kavramlarla izahı mümkün değildir. Çünkü temel yapıtaşlarında bulunmayan özellikler bütünde de bulunamaz.

Bununla birlikte Darwinistlere göre insanın sahip olduğu bütün bu olağanüstü özellikler de mutasyon ve tabii seleksiyonun birer ürünüdür. Maymunla aynı atadan gelen insan, evrimleşme neticesinde bugünkü şeklini almıştır. Evrimciler, insanın sahip olduğu bu olağanüstü yetenek ve kabiliyetler ile beyin büyüklüğü arasında güçlü bir irtibat olduğunu

ifade ederek, bütün kerameti burada ararlar. Zira evrimleşme sürecinde maymunla yolları ayrılan insanın beyni büyümeye başlamış, zekâ, şuur, dil, ahlak, din, kültür ve medeniyet gibi bütün değer ve birikimler de buna bağlı olarak ortaya çıkmıştır.

Marvin Minsky'nin ifadesiyle evrimciler insan beynini şuurlu düşünebilen etten yapılmış bir bilgisayar gibi görürler. Francis Crick de şöyle der: “Sevinçleriniz ve dertleriniz, anılarınız, hırslarınız, kişiliğiniz ve iradeniz gerçekte geniş bir sinir hücresi ağının ve onlarla bağlantılı moleküllerin davranışından başka bir şey değildir.” (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 76)

Şayet his ve duygular, bilinç ve şuur, insan beyninin işlem gücü neticesinde ortaya çıkan tabii bir sonuç ise niçin ileri teknoloji bilgisayarlar veya robotlar insan beyninden daha ileri bir işlem gücüne ulaştıkları hâlde şuur sahibi olamıyorlar. Yoksa ileride şuur ve bilinç sahibi makineler üretebilecek miyiz? Uzmanlar bunun mümkün olamayacağını söylüyor. Çünkü bilgisayarların yapay zekâları olsa da gerçek bir zekâları yoktur.

Beynin nasıl olup da büyüme sürecine girdiğinin, büyüyen beyinde bütün bunların nasıl ortaya çıktığının makul ve bilimsel bir izahı yoktur. Birçok evrimci iddia gibi bu da salt bir spekülasyondan ibarettir. Çünkü bunun doğruluğunu gözlemleyip test edebilecek hiçbir imkâna sahip değiliz. Daha da önemlisi şuurun, beyin bir işlemi olmadığını gösteren önemli çalışmalar yapılmıştır. Zira beyin ölümü kesin olarak gerçekleşen ve tıbben ölü kabul edilen fakat daha sonra tekrar hayata dönen hastalar üzerinde yapılan çalışmalarda, bu süre zarfında şuurun devam ettiği tespit edilmiştir.

Benlik ve şuur bir yana, insanın akletme, düşünme, tefekkür ve tezekkürde bulunma gibi zihnî ve fikrî faaliyetlerinin dahi beyinle olan irtibatı yeterince ortaya konulmuş değildir. Zihin ve aklın, kafatasımızın içinde yer alan fiziksel beynimize ait bir meleke olup olmadığı, bunlar arasında nasıl bir irtibatın bulunduğu oldukça kompleks ve belirsiz bir meseledir. Beyindeki nöronların, nöronlar arasındaki bağlantı ve etkileşimin ne tür zihinsel sonuçlar doğurduğunu nedensellik ilişkisiyle açıklamak, bilim adamları açısından hiç de kolay değildir.

Fransız filozof Paul Ricoeur, “Beynim düşünmüyor (düşünen, beynim değil) ama ne zaman düşünsem, beynimde bir şeyler oluyor!” (J. P. Cihangeux, P. Ricoeur, Neden Nasıl Düşünürüz, s. 45); “Beynin yapısıyla ruhsal olaylar arasında bir ilişki olduğunu öğreniyoruz ama bütün bunlar bana bu ilişkinin ne olduğunu söylemiyor.” (s. 54) sözleriyle akletme ve beyin arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmenin ne kadar zor olduğuna, hatta düşünmenin bütünüyle beyne verilemeyeceğine işaret eder. Kur'an-ı Kerim'in de, “Kalbleri vardır ama bu kalblerle idrak etmezler.” (A'râf sûresi, 7/179) âyetiyle akletme, düşünme ve anlama gibi zihnî faaliyetleri kalbî bir ameliye olarak ortaya koyduğunu hatırlatmakta fayda var.

Filozof Robert Augros ve fizikçi George Stanciu, ruh/beden ayrımı hakkında şu önemli tespiti yaparlar: “Fizik, nörobilim ve psikolojinin gelmeye başladıkları ortak nokta şu: Akıl maddeye indirgenemez. Maddenin bir gün akledeceğini düşünmek simyacının başka şeyleri altın yapmaya çalışması kadar boştur.” (Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 367)

Netice itibarıyla hipotez ve teorileri değil de gözlem, tecrübe ve bilimsel verileri esas alacak olursak, insanın sahip olduğu benlik ve şuurun, materyalist temellere oturan evrimsel

süreçlerle izah edilemeyeceğini anlarız. Zira bunların beynin fiziki birer işlemi olmadığını gösteren önemli deneyler yapılmış, bilimsel bulgular elde edilmiştir. (Bkz. Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 348-350) Dolayısıyla fiziki olan şeylerin metafiziğe ait sıçramalar yapabilmesini maddenin imkânları dâhilinde izah edemeyiz. Şuur, ancak şuur sahibi bir varlıktan gelebilir.

5: Kambriyen Patlaması

Evrin teorisinin önündeki en büyük engellerden biri de 530 milyon yıl önce gerçekleşen ve ismine kambriyen patlaması (cambrian explosion) denilen zaman diliminde otuzun üzerinde filumun bir anda ortaya çıkmasıdır. Bulunan birçok fosil bunu net olarak kanıtlamıştır. Kambriyen dönemine ait faunanın bir anda ortaya çıkmasının anlamı ise ara geçiş formlarının olmaması demektir. (Stephen C. Meyer, “The Cambrian Information Explosion”, Debating Design, s. 373)

Kambriyen döneminde ortaya çıkan salyangozların, trilobitlerin, süngerlerin, solucanların, denizanalarının, deniz yıldızlarının, yüzücü kabukluların ve deniz zambaklarının her biri oldukça kompleks yapıya sahip canlılardır. Tek hücreli canlılar ile bunlar arasında geçiş formları bulunamamıştır. Yani Kambriyen dönemi canlılarının ortak ataları yoktur. Bu kompleks canlıların nasıl olup da bir anda evrimleştiğine dair elde hiçbir kanıt mevcut değildir.

Evrimin en meşhur savunucularından biri olan Richard Dawkins bile bu konuda şunu söyler: “Kambriyen kayaç katmanları, ana omurgasız gruplarının çoğunu bulduğumuz, en eski kayaçlardır. Bu fosillerin çoğunu ilk ortaya çıkışlarında ileri bir evrim düzeyinde buluyoruz; sanki hiç evrimsel tarihleri yokmuş ve oraya bırakılmışlar gibi... Söylemeye hacet yok, bu ani ortaya çıkış yaratılışçıları çok mutlu ediyor.” (Dawkins, Kör Saatçi, s. 263)

Darwin de bu problemin farkındadır. O, Kambriyen öncesi dönemlere ait çökeltilerin niçin fosil kayıtları açısından zengin olmadığı sorusuna doyurucu bir cevap veremediğini itiraf etmiştir. (Darwin, Türlerin Kökeni, s. 403) Fakat Darwin Kambriyen döneminin 60 milyon yıl önce yaşandığını tahmin eder. Şayet onun 530 milyon yıl öncesine ait bir olay olduğunu bilseydi belki teorisinden bile vazgeçerdi.

Darwin’ın takipçileri Kambriyen dönemini çok uzun göstermeye çalışarak (30-40 milyon sene), o döneme ait fosil delillerini hafife alarak veya yeterince Kambriyen patlaması üzerinde durmayarak bu durumu maskeleye çalışırlar. Ne var ki Afrika ve Avustralya’da üç milyar yıldan daha yaşlı tek hücreli organizmalar bulunmuştur. Çok az sayıdaki çok hücreli canlı fosilinin tarihi ise 600 milyonlu yıllara aittir. Fakat bunlarla Kambriyen canlıları arasında çok büyük farklar vardır. Yani evrimleşme yoluyla prekambriyenden Kambriyene nasıl geçildiğini göstermek mümkün değildir. Kambriyende muhteşem canlı organizmaların bir anda belirivermesi evrimciler açısından âdeta bir mucize gibidir.

İşin tuhaf tarafı Kambriyen patlaması bir anda ortaya çıktığı gibi bir anda da sona ermiştir. Kambriyen sonrası yaklaşık 500 milyon yıllık zaman dilimi boyunca ortaya çıkan canlı türü oldukça sınırlıdır.

Sonraki dönemlerde de canlıların ortaya çıkışında bir tedricilik görülmez. Mesela birçok memeli türü Paleosen döneminde (60-65 milyon yıl önce) dünyanın yaşına oranla çok kısa bir zaman aralığında ortaya çıkar. Yırtıcılar, yarasalar ve tek tırnaklılar gibi memeli sınıflarının bir anda ortaya çıkışı da evrimciler açısından en az Kambriyen patlaması kadar açıklanamaz bir vakıdır.

Paleontoloji uzmanı George Gaylord Simpson'un şu ifadeleri bu ani ortaya çıkışları çok güzel resmeder: “Yeryüzündeki canlı tarihinin en şaşırtıcı yönü, sürüngenlerin hâkim olduğu Mezozoik dönemden âni bir şekilde memeliler dönemine geçilmesidir. Sanki bütün oyuncularının çok sayıda ve türdeki sürüngenler olduğu bir tiyatro sahnesinin perdesi âniden inmiş ve perde tekrar açıldığında bu defa başrollerde memelilerin yer aldığı ve sürüngenlerin azınlıkta kalarak kenara itildiği yepyeni bir devir başlamıştır. Sahnede görülen memeliler ise bir önceki dönemden hiçbir iz taşıyorlar gibidir.” (Simpson, Life Before Man, s. 42)

Böyle bir tablo ise Darwin'in çizdiği hayat ağacından oldukça farklıdır. Zira “biyolojik big-bang” de denilen Kambriyen olayı, canlıların adım adım evrimleşmediklerini gösteren en büyük kanıtlardan biridir.

(Devam edecek.)

EVİRİMİN AÇIKLAYAMADIĞI GERÇEKLER (3) - 10

Yüksel Çayıroğlu-2 Nisan 2021-tr724.com/

Son iki haftadır evrim teorisiyle izah edilmesi hiç de kolay olmayan meseleleri ele alıyoruz. Üzerinde durduğumuz alt başlıkların her biri, canlıların evrimleşerek meydana geldiklerini ileri süren tezin önünde duran önemli birer engel. Bu hafta kalan maddeleri izah ederek önümüzdeki hafta evrimin bilimselliği meselesini masaya yatırmak istiyoruz.

6: Entropi (Düzensizlik) Yasası

Meselenin teknik izahını bir kenara bırakacak olursak kısaca entropi, tabiattaki düzensizliğin arttığını, bütün varlıkların zamanla yıprandığını ifade eder. Mesela canlılar yaşlanır ve ölür, arabalar paslanır, binalar yıpranır, taşlar aşınıp ufalanır. Tabiattaki bütün varlıklar zamanla dağılır, bozulur ve değişirler. Çürüyüp parçalanma er ya da geç her varlığı bekleyen mukadder sondur. Yani kâinattaki entropi (düzensizlik) tek yönlü olarak ve tersine döndürülmez bir tarzda sürekli artar. Buna Termodinamiğin İkinci Yasası da denir.

Entropi yasasının ifade ettiği mana, enerjinin sürekli olarak daha çok kullanılabilir bir formdan daha az kullanılabilir bir yapıya doğru değişmesidir. Bunun yol açacağı sonuç ise kâinattaki düzensizliğin her geçen gün artmaya devam etmesidir. Eğer bir yerde oluşan bir düzen söz konusu olsa bile mutlaka başka bir yerde daha büyük çapta bir düzensizlik ortaya çıkacaktır. Albert Einstein’a göre bu yasa, “bütün bilimlerin birinci kanunudur.”

Şu ifadeler entropi yasasının bilim adamları arasındaki genel kabulüne işaret eder: “En ünlü fizikçilere göre fiziğin en temel yasası olan entropi; başarılı bilimsel bir teori olmak için farklı bilim felsefecilerince ortaya konmuş olan gözlem ve deneye dayanma, yanlışlanabilme, öngörü yeteneği, başarılı matematiksel açıklama gibi kriterlerin hepsini karşılar.” (Taslaman, “Din Felsefesi Açısından Entropi Yasası”, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, 30 (2006/1), s. 90)

Entropinin, evrimin önünde nasıl bir engel olduğu şöyle ifade edilir: “Kâinatta her şey, kendini minimum enerjiye ve maksimum düzensizliğe çekmek ister. Bu Termodinamiğin İkinci Kanunu olarak ifade edilir. Evrimcilerin iddiaları ise, bu ikinci kanuna terstir. Çünkü onlar, basitten mükemmele doğru bir gidişin olduğunu, basit yapılı canlılardan zamanla daha mükemmel ve yüksek yapılıların teşekkül ettiğini ileri sürerler. Hâlbuki bu entropi kanununa göre her şey komplekslikten basitliğe, karmaşıklıktan tekliğe doğru parçalanma ve gitme eğilimindedir.” (Âdem Atatlı, Sorularla Evrim ve Yaratılış, s. 59)

Modern yaratılışçı bilimin babası olarak kabul edilen Henry M. Morris’e göre evrimciler, bütün evreni kapsayan bu temel fizik kanununu yeterince önemsemez, mümkün olduğunca ondan söz etmez ve evrimi teşvik eden kitaplarında ona değinmezler. Bu ise yaratılışçıların açısından şaşkınlık verici bir durumdur. Bu konuda kendilerine soru yöneltildiğinde ve bir şeyler demek zorunda kaldıklarında da genellikle şu cevaplardan birini verirler:

(1) Termodinamiğin ikinci yasası canlı sistemlere uygulanamaz, (2) Termodinamik yalnızca istatistiksel bir ifadedir ve istisnaları mümkündür, (3) Belki İkinci Yasa eskiden işlemiyordu, (4) Belki evrenin başka bölgelerinde İkinci Yasa işlememektedir, (5) İkinci Yasa açık sistemlere uygulanmaz.

Morris, bu iddialara tek tek cevap verir, bunların akla ve bilime uygun olmadığını gösterir ve entropinin evrim modeli karşısında önemli bir sorun olarak durduğunu ifade eder. O, şöyle der: “Şimdi çok emin olarak, evrim olayının Termodinamiğin İkinci Yasası tarafından tümüyle olanaksız kılındığını söyleyebiliriz. Evrim modelinin bu İkinci Yasaya uydurulması olanaksızdır.” Morris’e göre en temel tabiat yasaları karşısında evrimcileri yukarıdaki gerekçeleri öne sürmeye sevk eden sebep, evrimin sorgusuz sualsiz doğru olduğunu kabul etmeleridir. (Morris, Bilimsel Yaratılışçılık, s. 37-45)

7: Cinsiyet-Çift Varoluş

Evrimin önündeki en büyük bariyerlerden biri de canlılar dünyasındaki cinsiyettir. Farz edelim ki kendiliğinden bir canlı vücuda geldi, üremeye başladı ve uzun asırlar boyunca mutasyon ve doğal seçim yoluyla farklı türleri meydana geldi. Her bir türün kusursuz, hatasız ve mükemmel yapıdaki dişi ve eril üyelerden oluşmasını ve bunların çiftleşebilmek için gerekli üreme organlarına sahip olmalarını tesadüflerle izaha çalışmak aklen kabul edilebilir bir ihtimal değildir.

Evrimi savunan bilim adamları arasında cinsiyetlerin neden ve nasıl evrimleştiği konusunda henüz kabul gören bir hipotez ve açıklama yoktur. Bazı evrimciler hiç bu konuya girmeyi istemez ve en fazla, “Bilim ileride bu sorunsalı çözecektir.” demekle yetinirler. Bir kısım tahmin ve öngörülerden yola çıkarak bu konuyu izah etmeye çalışan evrimciler olsa da, onların açıklamaları da tatmin edicilikten ve makuliyetten çok uzaktır.

Bölünerek çoğalma çok daha kolay olduğu hâlde tek hücreli canlıların niçin eşeyli üreyen canlılara evrildiği, bu evrimleşme sırasında niçin iki cinsiyetin ortaya çıktığı, çift varoluşun bütün türlerde kusursuz bir şekilde nasıl devam edip gittiği, bu iki cinsiyetin nasıl sürekli birlikte evrim geçirdiği, farklı cinsler arasındaki cazibe ve çekiciliğin nasıl ortaya çıktığı gibi yüzlerce soruya evrim içerisinde cevap aramanın hiçbir anlamı yoktur.

Nature dergisinin fahri editörü John Maddox konuyla ilgili şöyle der: “En önemli soru cinsel üremenin ne zaman ve nasıl geliştiğidir. On yıllardır yapılan bütün tahminlere rağmen bunu bilmiyoruz.” (Antony Flew, Yanılmışım Tanrı Varmış, s. 111)

Bu sebeptendir ki bazı araştırmacılar cinsiyetin ve çiftleşmenin modern evrim teorisi önündeki en büyük engellerden biri olduğunu ifade etmiş; cinsiyetin evrim için neden gerekli olduğunu anlamak için Darwinci olmayan açıklamalara ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. (Robber Wesson, Beyond Natural Selection, s. 139)

8: Günümüzde Gözlenen Gerçeklik

Richard Dawkins, evrim hakkında kanıt elde etmeyi şöyle bir analogiyle anlatır: “Bizler işlenen bir cinayetin ardından olay mahalline gelen dedektifler gibiyiz. Katilin davranışları çoktan tarihe karışmıştır. Dedektifin cinayete kendi gözleriyle tanık olma şansı yoktur. Dedektifin elinde olan, geride kalan izlerdir ve orada güvenilecek çokça şey vardır. Ayak izleri, parmak izleri (ve günümüzde DNA parmak izleri), kan lekeleri, mektuplar ve günlükler vardır.” (Dawkins, Yeryüzünün En Büyük Gösterisi, s. 22)

Theodosius Dobzhansky de evrime ait vakıaların bir kereye mahsus olduğunu, tekrar edilemeyeceğini ve geri dönüştürülemeyeceğini belirtirken aynı noktaya dikkat çeker. Ona göre evrimsel süreçlerin geriye dönüşümünü sağlamak, karada yaşayan bir omurgalıyı bir balığa dönüştürmek kadar imkânsızdır. (Dobzhansky, “On Methods of Evolutionary Biology and Anthropology”, American Scientist, volume: 46, s. 388)

Bu anlatıya göre evrim, geçmişin karanlık asırlarında olup bitmiş bir vakıadır. Evrimin gerçekliğini öğrenmek isteyen bilim adamlarının yapması gereken tek iş, onun arkada bıraktığı izleri takip etmektir.

Evrincilerin bu yaklaşım ve bakış açısındaki boşlukları ve çelişkileri nasıl olup da fark etmediklerini anlamak mümkün değil! Şayet evrim, hem günümüzde yaşayan hem de nesli tükenen milyonlarca farklı türdeki canlıyı ortaya çıkaran tek gerçeklik ise, onun mekanizmalarının günümüzde de faaliyetini sürdürüyor; yani hâlihazırda yaşamını devam ettiren bütün canlı türlerinin evrimleşme süreçlerinin devam ediyor olması gerekir. Daha da önemlisi tıpkı fosil kayıtlarında olduğu gibi günümüzde yaşamlarını devam ettiren canlıların önemli bir kısmının da yeni türleri oluşturmak üzere yola çıkmış ara formlar olması gerekir.

Oysaki canlılar âleminde gezinen bir insan evrimleşmeye dair hiçbir kanıt ve hiçbir belirti göremez. Tam tersine, türler arasında aşılması imkânsız muazzam farklar bulunduğunu, her bir türün sahip olduğu doku, organ ve yapıların yerli yerinde olduğunu, organizmanın yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmesi adına hayatî işler gördüğünü, hiçbir türün kendi sınırlarını aşarak yeni bir oluşuma girmediğini müşahade eder.

Ramazan el-Buti, var olan gerçekliğin evrimi yalanladığını şu sözleriyle izah eder: “Gözlemlediğimiz gerçeklik, Darwin’in doğal seçim ve güçlü olanın hayatta kalacağı yasası ile keskin bir karşıtlık içindedir. Geçirdiği çok çok uzun yıllara rağmen yerküresi, denizanasından maymuna, ondan insana kadar en güçlü, güçlü ve zayıf olan canlılarla hâlâ dolup taşmaktadır. Eğer bu yasa doğru olsaydı, onun en basit ve en açık muhtemel sonucu şu olurdu: Evrim süreci ve seçilimin ne kadar yavaş olduğuna bakmaksızın, canlıların tekâmülü en azından başlangıç noktasından biraz ileride olurdu. Oysaki bu başlangıç noktası çeşitli zayıf canlılarla kaynamakta ve hâlâ kendilerine has yaşam biçimini, tıpkı atalarının yaptığı gibi sürdürmektedirler.” (Bûtî, Kübra’l-yakiniyyat, s. 260)

Darwin’in takipçileri evrimin nasıl iş başında olduğunu ispatlamak için atla eşeğin çiftleşmesinden doğan katırı, bakterilerin antibiyotiklere karşı kazandığı direnci veya melezleme ve kültürleme ile yeni ırkların elde edilmesi gibi vakaları gösterirler. Ne var ki zaten bu gibi konular “evrim teorisi” başlığı altında yapılan tartışmaların mevzusu değildir. Evrimi reddedenler de türün kendi sınırları içerisinde farklı varyasyonların ortaya çıkabileceğini kabul eder. Katırın varlığı ise türleşmenin bir örneği olamaz. Çünkü katır zaten kısır olup, üreme kabiliyetine sahip bir hayvan değildir.

Öte yandan evrimciler, türleşmenin birkaç nesilde değil, süresi milyonlarca yılı bulacak çok uzun zaman dilimlerinde gerçekleşeceğini söyler. Fakat bu da oldukça tuzak bir ifade şeklidir. Çünkü farz-ı muhal bunu doğru kabul etsek bile, günümüzde evrimleşmenin gözlenemiyor olmasını açıklamış olmayız. Zira tarihin farklı dönemlerinde evrimleşmeye başlamış milyonlarca canlının evrimleşme süreçlerinin günümüzü de kapsaması gerekirdi. Zaten evrime karşı çıkan insanlar da, sıfır noktadan başlayıp bitişine kadar bir türün dönüşümünün gözlemlenemeyeceğini bilir. Sadece “Milyonlarca yıl önce başlamış ve hâlâ devam eden örnekler niye yok?” diye sorar.

Söz gelimi evrim bakış açısıyla insanı ele alacak olursak, zihnimize onlarca soru hücum eder. Geçmiş asırlarda yaşadığı iddia edilen homo’ların bir kısmı niye günümüzde varlığını sürdürmüyor? Evrimleşme homo sapiens’le durdu mu, yoksa devam mı ediyor? Durduysa niye durdu; devam ediyorsa bu evrimleşme mükemmele doğru mu ilerliyor, yoksa gerilemesi de mümkün mü? Maymun veya daha başka hayvan türleri içerisinde insan olmaya doğru yol alan canlılar var mı? Bilimin sınırları içerisinde bütün bu sorulara cevap vermenin imkânı yoktur.

Aslında bütün bunlar kitap satırlarında okunduğunda kulağa hoş gelebilen evrim senaryolarının gerçek hayatta hiçbir karşılığının olmadığını gösterir. Yani evrimin gerçekleştiğini gösteren ne gözlenmiş bir numune vardır ne de bizi bunu kabul etmeye zorlayan mantıkî bir zaruret söz konusudur. Tabi ki natüralist izahlar yegâne izah modeli kabul edilmediği ve materyalist gözlük takılmadığı sürece.

9: Evrime Karşı Çıkan Bilim Adamları

Darwin, teorisini ortaya attığı günden itibaren bilim camiasının önemli bir kısmının etkisi altına almış olsa da, o günden bugüne itiraz ve eleştirilerin ardı arkasının kesilmediği de bir gerçektir. Mesela www.dissentfromdarwin.org isimli internet sitesinde “Hayatın karmaşıklığının açıklanması için kullanılan tabii seleksiyon ve tesadüfi mutasyon mekanizmalarının yeterlilikleri konusundaki iddialara şüpheyle yaklaşıyoruz. Darwin’in teorisi için delillerin dikkatli bir şekilde incelenmesi desteklenmelidir.” şeklindeki bir bildiriyle birlikte evrime karşı imza kampanyası başlatılmış ve dünyanın farklı yerlerinden 1200 civarında bilim adamı bu kampanyaya destek vermiştir. (İlgili siteden bilim adamlarının isimlerinin, branşlarının ve çalıştıkları kurum bilgilerinin yer aldığı liste indirilebilir)

Evrinciler de yer yer evrimin bilimsel olduğunu ifade etme adına benzer kampanyalar düzenliyor ve ortak bildiriler yayınlıyorlar. Mesela 2006 yılında 66 farklı ülkeden 68 bilim akademisinin iştirakiyle böyle bir bildiri yayınlanmıştır.

Aslında bilimsel olduğu ifade edilen bir meselenin bu tür yollarla insanlara benimsetilmeye, hatta dikte edilmeye çalışılması, onu bilimsel olmaktan çıkararak bir ideoloji hâline getirir. Dolayısıyla evrim aleyhinde düzenlenen imza kampanyaları onu reddetmek için makul bir sebep olmayacağı gibi, lehinde yapılanlar da onu ispatlamaz. Bilimsel bir konu ilmî yollarla ispat edilir, siyasetçi seçer gibi oy devşirerek olmaz. Muhtemelen bilimsel bir meselenin doğruluğu veya yanlışlığı yönünde “oy kullanılmasının” veya “imza atılmasının” bilim tarihinde başka bir misali yoktur.

Bilimi ilgilendiren bir mesele hakkında yapılması gereken, fikir ve teorilerin bilimsel veri ve kanıtlarıyla ortaya konulması, değerlendirmenin de kamuoyuna bırakılmasıdır. Kanıtları güçlü bulan kişiler bunu kabul eder, zayıf bulanlar ise reddeder. İleri sürülen aykırı fikirler, yorum ve değerlendirmeler de bir şans olarak görülür ve teorinin daha da geliştirilmesinde veya değiştirilmesinde ya da terk edilmesinde dikkate alınır. Bilimde oylama olmaz, olmamalıdır. Böyle bir zihniyetin Galile’yi mahkûm eden Engizisyon’dan bir farkı yoktur. Ne var ki evrim konusu bilimin çok ötesine geçtiği, bazılarıncı bir ideoloji, din ve hayat görüşü hâline getirildiği için, bu tür tuhafliklerin yaşanması da kaçınılmaz oluyor.

Bizim böyle bir başlık atmamızın ve evrim fikrine karşı çıkan çok sayıda saygın bilim adamının da bulunduğunu söylememizin tek amacı, evrim savunusunun bir propagandaya dönüştürülerek kamuoyunda yanlış bir algı oluşturulmasıdır. Evrim, bir taraftan tıpkı dünyanın yuvarlak olması gibi doğruluğu ispatlanmış bir yasa gibi sunuluyor, diğer yandan da evrimi ancak “dar kafalı dindarların” reddedeceği ileri sürülüyor. Tartışma programlarında evrimi reddeden tek bir bilim adamının dahi olmadığı söylenebiliyor.

Hâlbuki yukarıdaki imza kampanyası bile tek başına bu tür iddiaların ne kadar asılsız olduğunu ortaya koymaya yetecektir. Şayet evrim, yerçekimi kanunu veya suyun kaldırma kuvveti gibi kesin kanıtlarla ispatlanmış bilimsel bir gerçek olsaydı, bu kadar bilim adamının, kariyerini riske atma pahasına onun karşısında durması söz konusu olamazdı. Demek ki evrimin pozitif bilimin deney ve gözlem sınırlarını aşan, “yorum” ve “iman” gerektiren ayrı bir yönü var.

Kaldı ki evrimi kabul etmediği halde mahalle baskısından ötürü tarafsız görünmeyi tercih eden bilim adamlarının sayısı da az değildir. Everett C. Olson’un şu ifadeleri buna dikkat çeker: “Biyoloji ile meşgul olan yeni nesil arasında evrimle ilgili bugünkü düşüncelerimizin

çoğuna katılmayan, bu konuyu çok önemsemeyen, çekişme ortamı doğurmanın fazla bir şey getirmeyeceğini düşünen, dolayısıyla da bu konularda fazla yazıp çizmeyen sessiz bir grup var. Bu sessiz kesimin nicelik ve niteliğini kestirmek elbette zordur. Ancak sayıların önemsiz olmadığı da şüphe yoktur.” (Olson, “Morphology, Paleontology, and Evolution”, Evolution Afer Darwin, 1/523)

Kısacası, ilk ortaya konulduğu günden itibaren her devirde evrimi kökten reddeden bilim adamları hep var olagelmıştır. Zannedildiği gibi evrim sadece dinî nedenlerle reddedilmediği gibi, ona karşı çıkanlar da sadece din adamları değildir. Bilakis bunlar arasında pek çok branşta uzmanlaşan önemli bilim adamları vardır. Özellikle son yarım asırdır Olson’un bahsettiği sessizlik bozulmuş, karşıt görüştekilerin sesi bir koroya dönüşmüş ve evrim teorisi aleyhine yazılan eserler büyük bir literatür oluşturmuştur.

Evrin teorisine yöneltilen kökten sorgulamalar her geçen gün daha da artmaktadır. Canlı organizmalar üzerinde yapılan araştırma ve keşifler ilerledikçe, evrim teorisinin önüne de çözümü mümkün olmayan büyük çaplı engeller çıkmaktadır. Hususiyle moleküler biyoloji, biyokimya ve genetik alanlarında sürdürülen araştırmalar, biyolojik yapıların kompleksliğini ve mükemmelliğini daha detaylı olarak önümüze sermekte, bu yapıların tesadüfler sonucu ortaya çıkmasının imkânsızlığını daha net göstermektedir.

Prof. Dr. İrfan Yılmaz, değişmeye başlayan tabloyu şu sözleriyle resmeder: “Darwinizm’e karşı geçmişte pek çok insan sadece dinî kaynaklara dayanan itirazlar öne sürerdi. Teorinin savunucuları ise, bugüne kadar bilimin kendi taraflarında olduğunu iddia ederlerdi. Oysa 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren elde edilen şaşırtıcı ilmî tespitler, tabloyu tersine çeviriyor. Bugün Darwin’e karşı itirazımız, bilmediklerimizden değil, bildiklerimizden kaynaklanıyor. Dogmatik düşünce yolunu seçenler ise artık Darwinistler. Biz onlara, canlılığın plânlı ve programlı yaratıldığını gösteren ilmî deliller sunuyoruz, onlar ise bunları, sadece felsefî ve ideolojik dünya görüşleri sebebiyle reddediyorlar.” (110 Soruda Yaratılış ve Evrim Gerçeği, s. 388)

Fransız Bilimler Akademisi’nin (French Academy of Sciences) eski başkanlığını ve 28 ciltlik meşhur *Traité Zoologie* eserinin editörlüğünü yapan biyolog Pierre P. Grassé, yaptığı şu değerlendirmede evrime “sahte bilim” demekten kaçınmamıştır: “Biyologlar, sosyologlar ve filozoflar arasında tutunmasına rağmen biyolojik evrimin doktrinleri objektif ve kapsamlı bir eleştiriye karşı koyamaz. Bu doktrinler ya gerçekte çatışmakta ya da ilgilendiği temel problemleri çözmemektedir. Gizli-saklı varsayımların, ham, hatta yanlış dayanaklı sonuçların bazen iyi, bazen kötü kullanımıyla sahte bir bilim meydana getirildi. Bu sahte bilim, biyolojinin tam kalbine kök salmakta ve temel kavramların kesinliğinin kanıtlandığına - ki kanıtlanmamıştır- samimiyetle inanan birçok biyokimyacı ve biyologu yanlış yöne sürüklemektedir.” (Grasse, *Evolution of Living Organisms*, s. 202)

EVİRİMİN BİLİMSELLİĞİ VE HAKİKATİ - 11

Yüksel Çayıroğlu-10 Nisan 2021- tr724.com/

Bu başlık altında öncelikle türleşmenin imkânını ele alacak ve tesadüflerin mahiyeti üzerinde duracağız. Sonrasında evrim teorisinin mekanizma ve kanıtlarının genel bir değerlendirmesini yapacak, evrimin bilimsel kriterleri ne ölçüde karşılayıp karşılamadığını ve evrim teorisinin ne ölçüde makul olduğunu masaya yatıracağız. Ardından da bilim adamlarının hiçbir bilimsel meselede olmadığı ölçüde evrim konusunda niye bu kadar ısrar ettikleri sorusuna cevap vermeye ve evrimin nasıl bu kadar taraftar bulduğunu anlamaya çalışacağız. Son olarak ise evrim teorisinin beşer hayatındaki psikolojik, sosyal ve siyasal yansımalarına kısaca temas edeceğiz.

1: Makro Evrimin (Türleşmenin) İmkân(Sızlığ)ı

Evrimin makro ve mikro olmak üzere ikili ayrıma tâbi tutulması uzun zaman önce Neo-Darwinizmin meşhur savunucularından biri olan Theodosius Dobzhansky tarafından literatüre dâhil edilmiştir. Daha önce de belirtildiği üzere evrimi savunanlarla ona karşı çıkanların anlaşamadığı temel tartışma noktası, makro evrim, yani türleşmedir. Türleşme ise bir türün uzun zaman dilimleri içerisinde geçirdiği değişimlerle yeni bir tür oluşturması demektir.

Darwin'in teorisinin asıl hedefi de mevcut türlerin nasıl meydana geldiğine dair bilimsel bir açıklama sunabilmektir. Şöyle de diyebiliriz: Darwin'in en büyük iddiası, hiçbir türün tek tek yaratılmadığı, bilakis tabii seleksiyon yoluyla daha önceleri yaşamış başka bir türden evrimleştiğidir. Darwin, bunun mücerret bir iddiadan ibaret kalmaması için bir taraftan evrimleşmenin mekanizması (doğal seleksiyon) olduğunu ileri sürmüş, diğer yandan da benzerlikler ve fosiller üzerinden bunu kanıtlamaya çalışmıştır.

Gerçi bazıları büyük morfolojik ve genetik değişimler anlamına gelen makro evrimin farklı çeşitlerinden bahseder ve türleşmenin bunlardan sadece biri olduğunu belirtirler. Dahası evrim hakkında böyle bir ayrım yapılmasına karşı çıkanlar da vardır. Onlar, gözlenmesi ve test edilmesi mümkün olmayan makro evrimi savunmanın zorluğunun farkında oldukları için, böyle bir ayrımın sonuçlarından korkarlar. İkisini tek bir torbaya doldurarak mikro evrim üzerinden verdikleri örneklerle her ikisini de kabul ettirmeye çalışırlar.

Fakat çoğu araştırmacı gibi biz de evrimi ikiye ayırarak ele alacak ve makro evrim ile türleşmeyi aynı anlamda kullanacağız. Çünkü böyle bir ayrım yapmadan sapla samanı birbirinden ayırmanın imkânı yoktur. Mikro evrim, gözlemlenebilen ve bilimsel olarak kanıtlanmış gerçeklere dayanırken, makro evrim spekülasyondan öte geçmeyen iddialardan ibarettir. Robber G. Wesson'un ifadesiyle “büyük evrimsel yeniliklerin” hiçbirisi

gözlenemediği gibi, bunların şu anda devam edip etmediğine dair de hiçbir fikre sahip değiliz. Fosil kayıtları da bu konuda bize yardımcı olmaz. (Wesson, Beyond Natural Selection, s. 233)

John M. Smith ile Eörs Szathmary'ın şu ifadeleri de aynı tezi destekler: “Evrin geçiren nesillerin zaman içinde daha kompleks bir hâle gelmesi gerektiğini gösteren teorik bir gerekçe olmadığı gibi, bunun gerçekleştiğini gösteren ampirik bir delil de yoktur.” (“The Major Evolutionary Transitions”, Nature, volume: 374, 1995, s. 227)

Evrincilerin mekanizma olarak ortaya koydukları mutasyon, doğal seleksiyon, adaptasyon, genetik sürüklenme gibi biyolojik prensipleri inkâr etmek mümkün olmasa da bunların meydana getirebileceği değişimler oldukça sınırlıdır. Doku, organ ve sistemlerindeki devasa yapı farklılıklarından ötürü balıkların sürüngenlere, sürüngenlerin memelilere, dinazorların kuşlara, omurgasızların omurgalılara dönüşmesi bu mekanizmaların üstesinden gelebileceği bir iş değildir.

Nitekim bu mekanizmaların yeni türler ortaya çıkarması şimdiye kadar tabiatta hiç gözlenmediği gibi; meyve sinekleri ve bakteriler üzerinde yapılan onca deneye ve ortaya konulan onca emeğe rağmen laboratuvar ortamında da böyle bir şeyin varlığı ispat edilememiştir. Uzun yıllar devam eden deneylerde bakteriler ve meyve sinekleri üzerinde bir kısım değişimler ortaya çıkmış olsa da asla yeni türler oluşmamıştır.

İki evrimci biyolog olan Lynn Margulis ile Dorion Sagan'ın Acquiring Genomes: A Theory of the Origins of Species isimli eserlerinde dile getirdikleri şu izahlar tam olarak bunu ifade eder: “Ne uzaklardaki Galapagos'ta, ne meyve sineklerinin laboratuvar kafeslerinde, ne de paleontologların (fosillerle) dopdolu çökelmiş kayaçlarında türleşme, şimdiye kadar hiçbir şekilde doğrudan gözlenmemiştir.” (s. 32)

Buna rağmen bazı evrimcilerin hâlâ yeni türlerin ortaya çıktığını iddia etmeleri gerçekten hayret vericidir. Onları böyle bir iddiaya sevk eden en önemli sebep ise türün tarifinde yaşanan ihtilaflardır. Bazıları türün üyelerinin, geçirdikleri değişimler neticesinde bir süre sonra birbiriyle çiftleşememeye başlamasını türleşme olarak görür. Ne var ki daha başkaları yeni bir tür olduğu iddia edilen canlıların yeni bir ırk olarak dahi görülemeyeceğini iddia eder. Meselenin teknik tartışmasını uzmanlarına bırakarak şunu söyleyebiliriz: Neticede bakteri yine bakteridir, meyve sineği de yine sinektir. Bunlar apayrı birer canlı çeşidine dönüşmemişlerdir.

Bu yüzden evrimcilerin türleşmenin olabileceği yönündeki iddiaları, delilsiz bir kıyasa ve varsayıma dayanır; bilimsel kanıtlara değil. Amerikalı genetikçi Richard Goldschmidt, The Material Basis of Evolution isimli eserini (Yale University Press) bütünüyle makro ve mikro evrim konusuna ayırmış ve girişte şunu söylemiştir: “Mikro evrimin gerçeklerinin makro evrimin anlaşılması için yeterli olmadığını göstermek, bu kitabın en önemli iddialarından biri olacaktır.” (s. 8) Goldschmidt, bu kitabında mikro evrimin, tür sınırlarının ötesine geçemeyeceğini, buradan yola çıkarak makro evrimin ispat edilemeyeceğini göstermiştir.

Bu konuda yapılmış diğer bir çalışmada ise şu bilgilere yer verilir: “Dürüst olmak gerekirse, türler içinde rastgele mutasyon ve doğal adaptasyonun meydana geldiğine ve bunların da gaga boyutu, deri pigmentasyonu veya antibiyotik direnci gibi alanlarda küçük değişikliklere yol

açtığına yönelik ikna edici kanıtlar var. Bununla birlikte, güncel evrim verileri, bir balıktan amfibiye geçişi ikna edici bir şekilde desteklemiyor. Çünkü bu, yeni enzimlerin ortaya çıkması, protein ve organ sistemlerinin oluşumu, kromozom ve DNA yapılarının farklılaşması gibi geniş çaplı değişimleri gerektirir. Deneyimler, trilyonlarca nesil boyunca dahi, organizmaya fayda verecek üst üste çok sayıda mutasyon gerektiren kompleks biyolojik özelliklerin, doğal seçim ve rastgele mutasyonlarla ortaya çıkmadığını göstermiştir. Yeni genlerin gelişmesi çok zordur. Bakteriler başka türlere dönüşmez.” (Joseph A. Kuhn, “Dissecting Darwinism, Proc (Bayl Univ Med Cent). 2012 Jan; 25(1): 41–47)

Aslında evrimcilerin bütün problemi, pozitivizmin ve natüralizmin sınırları içinde kalarak yeryüzünde yaşayan milyonlarca canlı türünün kökeni hakkında açıklamalar yapmaya çalışmalarıdır. Şayet evrim teorisini kabul etmezlerse türlerin orijini problemi bilim açısından çözümsüz kalacaktır; daha doğrusu yaratma gerçeğini kabul etmekten başka alternatifleri kalmayacaktır. İşte bu alternatifsizliktir ki onları bilimsel verilerle gerçekliği ortaya konulamayan ve konulması da mümkün olmayan varsayımları kabul etmeye, yani mikro evrimden makro evrim çıkarmaya mecbur etmiştir.

Mesela Richard Dawkins, köpek cinslerinde meydana gelen farklılaşmayı anlattıktan sonra şöyle der: “Eğer bu kadar fazla sayıda evrimsel değişim sadece birkaç yüzyılda hatta on yılda elde edilebiliyorsa, on veya yüz milyon yılda nelerin elde edilebileceğini bir düşünsenize.” (Dawkins, Yeryüzündeki En Büyük Gösteri, s. 41) Ne var ki böyle bir mantıkla mikro evrimden makro evrim çıkarmak, boş bir şapkadan tavşan çıkarmaktan çok daha zordur.

Şimdiye kadar mevcut canlı türlerinden yeni türün ortaya çıktığı gözlemlenemediği ve test edilemediği için, evrimciler, melezleme ve kültürleme çalışmaları neticesinde ortaya çıkan tür içi çeşitlenmeyi abarta abarta anlatmayı çok severler. Ne var ki bunların hiçbirisi türleşmeyi gösteren örnekler değildir. Mesela şimdiye kadar köpekler üzerinde yoğun olarak yapılan ıslah çalışmaları neticesinde farklı fizyolojik özelliklere sahip çok farklı ırklar elde etmiş olsalar da bunların hiçbirisi köpeklikten çıkmamış, başka bir türe dönüşmemiştir.

Darwinistlerin evrimi ispatlama adına her fırsatta öne sürdükleri diğer bir örnek ise bakterilerdir. Onlar, yapılan deneyler neticesinde bakterilerin geçirdikleri değişimleri anlatmayı da çok severler. Fakat daha önce de ifade ettiğimiz üzere bakteriler ne kadar değişim geçirirse geçirsinler, farklı tür bir bakteriye dönüşmemişlerdir.

Bakteriyolog Alan H. Linton da, 150 yıllık bakteriyoloji bilimi boyunca bir bakteri türünün başka bir türe dönüştüğünü gösteren hiçbir kanıta rastlanmadığını belirtmiştir. Ona göre en küçük canlı formları olan tek hücreli bakterilerde bile türleşmeye rastlanmazken, çok daha kompleks yapılara sahip çok hücreli organizmalarda bunun varlığını ileri sürmenin bilimsel bir temeli olamaz. (Linton, “Scant Search for the Maker”, The Times Higher Education Supplement (April 20, 2001), Book Section, 29)

Bu konuda Fred Hoyle şunları söyler: “Sağduyumuzun da söyleyeceği gibi, Darwin teorisi küçük ölçekte geçerli olabilir ama büyük ölçekte doğru değildir. Tavşanlar biraz farklı olan diğer tavşanlardan geliyorlar, ilkel bir çorba ya da patatesten değil. İlk olarak nerede ortaya çıktıkları ise hâlâ cevaplanmamış bir soru olarak öylece duruyor, evrensel çaptaki diğer pek çok soru gibi.” (Hoyle, The Mathematics of Evolution, s. 9)

Son olarak şunu belirtmek gerekir ki bazı araştırmacılar “evrim” lafzındaki muğlaklıktan ve konu etrafındaki tartışmalardan kurtulmak için mikro evrim yerine daha başka kavramlar teklif ederler ki bu oldukça yerinde bir yaklaşımdır. Yani onlara göre bir türün üyeleri arasında ortaya çıkan farklı varyasyonlar veya üyelerinde gözlemlenen fiziksel ve anatomik değişimleri “evrim” olarak isimlendirmekten uzak durulmalı, bunun yerine yeni kavram ve istilâhlar üretilmelidir.

2: Tesadüfler Canlı Varlıkları Ortaya Çıkarabilir Mi?

Evrimi savunan bilim adamları şans, ihtimal ve tesadüf gibi kavramları teorilerinin içine ustaca gizlemiş olsalar da, bunların gerçekte neye tekabül ettiği üzerinde çok fazla durmazlar. Onlara göre big-bang patlamasından bugüne gelinceye kadar her şey tesadüfen oluşmuştur. Samanyolu galaksisinin ve Güneş sisteminin şekli, konumu ve yapısı, Dünya’nın Güneş’e olan uzaklığı, kendi etrafındaki ve yörüngesindeki dönüş hızı, eğimi, Ay’ın uzaklık ve çekim gücü, atmosferdeki gazların oranları, ozon tabakasının, topraktaki minarellerin, bulutların, suyun, bitkilerin oluşumu vs. hepsi kör bir tesadüften başka bir şey değildir. Onlara göre uzay cisimleri arasındaki oldukça hassas ayarlandıklarında şüphe olmayan dengeler, mesafeler, etkiler, çekim güçleri sadece birer rastlantıdır. Aynı şekilde yerküremizin uzaydaki müstesna konumu, ekosistemi, tabiatı, besin zinciri de tesadüflerin eseri olarak ortaya çıkmıştır.

Yeryüzünde uygun şartlar oluştuktan sonra evrimcilere göre ilk canlı varlığın ortaya çıkışının da bütünüyle tesadüfi bir hâdise olduğunda şüphe yoktur. Aynı şekilde şimdiye kadar yaşamış olan bütün canlı türlerini ortaya çıkardığı iddia edilen mutasyon ve doğal seleksiyon gibi evrim mekanizmalarının temelinde de rastlantılar/tesadüfler vardır. Her ne kadar bu mekanizmalar tabiat yasaları veya biyoloji prensipleri olarak görülse de, bu yasa ve prensiplerin canlı organizmalar üzerindeki etkileri tesadüfidir. Çünkü zekâ ve şuurdan yoksun olan bu mekanizmaların, bir canlıyı neye dönüştürmek istedikleri yönünde bir plan ve hedefleri söz konusu olamaz. Dolayısıyla buradaki tesadüften kastımız, canlılarda ortaya çıkacak değişikliklerin keyfiyet ve yönünün belirsizliğidir.

Bilim adamları, illiyet bağına bilemedikleri her olayı rastgelelik olarak isimlendirir ve bunun farklı çeşitleri üzerinde dururlar. Evrimleşmedeki rastgeleliğin de yaygın olarak bilinenden farklı olduğunu iddia ederler. Onlar, bu savunmalarında bir yere kadar haklı olsalar da en nihayetinde DNA’da meydana gelen mutasyonların yönünü bilemeyiz. Tabiatın yapacağı seçimlerin canlıyı neye dönüştüreceğini kestiremeyiz. Adaptasyon ve izolasyon neticesinde canlı organizmada ne tür değişimlerin ortaya çıkacağını tahmin edemeyiz. Bu sebeple bunların hepsini şans ve rastlantı olarak görmekten başka bir seçeneğimiz yoktur.

Bu mekanizmaların bir işleyiş düzeni ve çalışma mantığı olsa bile, biz, bunun bir türden yeni bir türü nasıl ortaya çıkarabileceği noktasında hiçbir fikre sahip değiliz. Darwinistlerin yaptığı tek şey, bugünkü var olan canlı türleriyle, tespit ettikleri mekanizmalar arasında bağ kurmaya ve tahminler yürütmeye çalışmaktır.

Oysaki diğer canlılardan apayrı organ ve sistemlere, kendine mahsus savunma mekanizmalarına, fiziki ve anatomik yapıya ve bütün bunları ortaya çıkaracak devasa bir genetik bilgi havuzuna sahip olan bir türün, başka bir türe dönüşmesi için üst üste, sıralı olarak, düzenli bir şekilde, dengeyi bozmadan ve birbirini tamamlayıcı bir tarzda milyarlarca mutasyonun gerçekleşmesi gerekir. En küçük detaylardan birinin bile ters gitmesi her şeyi alt

üst edebilir. Evrimciler bu tür olayların gerçekleşmesini ihtimal dâhilinde görse ve hemen oluşuverecekmiş gibi basit bir şekilde anlatsalar da, aslında kendileri de bunun zorluğunun farkındadırlar. Çünkü şans ve ihtimalin, sürekli biyolojik yapıların lehine olacak şekilde sürüp gitmesinin ancak hayali kurulabilir.

Bu açıdan evrim teorisindeki asıl problem, canlıların evrimleşmesinin aklen mümkün olup olmamasında değil, muhtemel olup olmamasındadır. Akli ihtimaller ile gerçekleşmesi mümkün görülen olasılıkları birbirinden ayırmak gerekir. Madeni bir paranın üst üste bir milyar kez tura atılması aklen mümkündür; ama akli başında hiç kimse bunun gerçekleşebileceğini iddia etmez. Gerek tesadüfen ilk canlının oluşumu, gerekse ondan diğer canlı türlerinin çıkması ise bundan milyar kat daha zor bir ihtimaldir. İşte evrimcilerin gerçekleşmesini umdukları veya iddia ettikleri olay, tam da budur.

Hâlbuki insan, çevresine baktığında tabii olayların tesadüfen meydana getirdikleriyle, bir akıl ve şuurdan sadır olanları kolaylıkla birbirinden ayırır. William A. Dembski'yle meşhur olan bir kavram vardır: belirginleştirilmiş komplekslik (specified complexity). Dembski'ye göre bu kavram sayesinde bizler rahatlıkla tasarım ürünü olan şeyleri belirleyebiliriz. Çünkü doğadaki görüngülerin bir akıl tarafından tasarlanmış olanlarıyla, doğal nedenler ve rastlantılar sonucu ortaya çıkmış olanlarının, olasılık teorisi açısından birbirinden ayırt edilmesi oldukça kolaydır. (Recep Alpyağıl, Evrim ve Tasarım, s. 602)

Robin Collins, bunu şöyle bir misalle açıklar: Diyelim ki dağlarda yürüyüşe çıktık ve kayaların, “Dağlara hoş geldin Robin Collins” yazısını oluşturacak şekilde yan yana sıralandığını gördük. Bunu izah etme iddiasındaki bir hipotez, bir deprem veya kayaların kayması sonucu bu yazının ortaya çıktığını söyleyebilir mi? Her ne kadar bu, aklen mümkün görünse de, bizden önce bu dağlarda dolaşan bir insanın bu kayaları bu şekilde dizdiğini söyleyen bir hipotez yanında hiç de ikna edici olmaz. (Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 180)

Kayaların yan yana dizilip basit bir cümle kurmasını dahi kabul etmeyen bir akıl, nasıl olur da müthiş bir düzenin, harika bir dengenin ve mükemmel bir dizaynın hâkim olduğu kâinatın, dünyanın ve yeryüzündeki canlı varlıkların tesadüfen ortaya çıktığını kabul edebilir? Gerçekten anlaşılır gibi değil! 29 alfabeden yapılacak rastgele çekilişlerle “evrim hipotezi” kelimesini yazma ihtimali 290 trilyonda birdir. Saniyede bir defa rastgele daktilonun tuşlarına basan bir insanın “evrim hipotezi” yazabilmesi için 317 milyar yıl uğraşması gerekiyor. Bir insanın her saniye bir hareket yapacak şekilde akıl küpünü döndürdüğünü farz ettiğimizde, bütün yüzlerin aynı renkten olması için gereken süre 1.35 trilyon sene, yani dünyanın yaşının 300 misli! (Arif Sarsılmaz, Evrim Tartışması, s. 359-365)

Olasılık hesapları bize bunları söylediği halde akli başında bir insan nasıl olur da trilyonlarca atomun rastgele bir araya gelmesiyle canlı bir organizma vücuda getirebileceğine inanır! Hadi meydana geldi diyelim. Bu canlı organizmanın yaşayabilmesi, çoğalabilmesi, yeni yeni dokuları, yapıları, organları, sistemleri, türleri, cinsleri, familyaları vs. ortaya çıkarabilmesinin ihtimali nedir? Tek bir hücrede bulunması gereken 2.000 enzimin tesadüfen oluşma ihtimali bile 1040.000 rakamıyla ifade edilmiştir. Olasılık hesapları evrimcilerin önüne aşılması engeller koysa da, onlar evrime olan “güçlü inanları” sayesinde bu engelleri aşmayı başarırlar.

(Haftaya evrim teorisinin bilimselliğini konuşmaya devam edeceğiz.)

EVİRİMİN BİLİMSELLİĞİ VE HAKİKATİ (2) – 12

Yüksel Çayıroğlu-15 Nisan 2021- tr724.com/

Son yazımızda evrim teorisini bilimsel açıdan değerlendirmeye başlamış; bu çerçevede makro evrimin imkânını ve tesadüflerin canlı varlıkları ortaya çıkarabilme ihtimalini masaya yatırmıştık. Bu yazımızda ise evrimin kanıtlarını ve bilimsel gücünü ele alacağız.

3: Evrimin Kanıtları Ne Kadar Güçlüdür?

“Büyük iddialar büyük kanıtlar gerektirir.” diye bir söz vardır. Evrimin iddiaları ölçüsünde büyük iddialara rastlamak çok zordur. Çünkü evrimciler, her tür metafiziksel açıklamayı reddederek, yeryüzünde hayatın tesadüfen başladığını ve evrimleşerek günümüzdeki bütün canlı türleri oluşturduğunu iddia ederler.

Şu açıklamalarda Darwin’in söylem ve iddialarının büyüklüğünü görebiliriz: “Bu önemli devrimin getirdiği sonuçlar, yüz elli yıl sonra bugün bile toplumlarımızca tam olarak özümselemiş değildir. Kuramdan, inanç sistemleri ve etik açısından yapılabilecek çıkarımlar son derece büyük ve kapsamlıdır. Bu düpedüz, Tanrı’nın yaratmış olduğu sabit ve durağan bir dünyanın yerine, kozmik teleolojisi veya son hedefi bulunmayan, evrim halinde bir dünya koymaktır. Sınırsız insanmerkezciliğin defteri dürülmüş olmakta, ilahi bir ‘ereğe’ gönderme yapan her türlü ‘özcülük’ yerini tamamen maddesel doğal ayıklanma sürecini temel alan ‘popülasyoncu’ bir düşünce tarzına bırakmaktadır.” (J. P. Cihangeux, P. Ricoeur, Neden Nasıl Düşünürüz, s. 167)

Elbette böyle bir devrimin, böyle büyük bir iddianın ikna edici ve kabul edilebilir olması için ondan beklenen şey, “iki kere iki dört eder” katiyetinde kanıtlar sunmaktır. Peki, gerçekten evrim teorisinin gerçekliğini ortaya koyan kanıtlar böyle midir?

Evrimi savunan bilim adamları, evrimi şüphe götürmez bir gerçek olarak kabul ederler. Mesela Richard Dawkins şöyle der: “Evrim bir gerçektir. Makul şüphenin ötesinde, ciddi şüphenin ötesinde, aklı başında, bilgili, zeki şüphenin ötesinde, her türlü şüphenin ötesinde evrim bir gerçektir. Evrimin kanıtları, en az Soykırımın kanıtları kadar kuvvetlidir, hem de Soykırımın görgü tanıkları olduğunu dikkate alsak bile. Şempanzelerin kuzenleri olduğumuz, maymunların biraz daha uzak kuzenleri olduğumuz, yer domuzlarının ve denizineklerinin daha da uzak kuzenleri olduğumuz, muzların ve şalgamların çok daha uzak kuzenleri olduğumuz yalın gerçektir. Doğru olmak zorunda değildi, ama doğru. Bunu biliyoruz çünkü yükselen bir sel gibi akan kanıtlar evrimi destekliyor.” (Dawkins, Yeryüzünün En Büyük Gösterisi, s. 16)

Her ne kadar Dawkins “sel gibi akan kanıtlardan” bahsetse de, evrimi savunan bütün kitaplarda hemen hemen aynı resimler gösterilir, aynı örnekler verilir, aynı deneylerden bahsedilir. Şayet evrim gerçek olmuş olsaydı, şimdiye kadar trilyonlarca defa çok farklı şekillerde gerçekleşmiş olan böyle bir hâdisenin hem fosil kayıtlarında hem de yaşayan canlı formları üzerinde milyonlarca kanıtının olması gerekirdi. Yani evrimcilerin bu konudaki abartılı beyanlarının olgusal kanıtlarda bir karşılığı yoktur.

Kaldı ki onların kanıt olarak ortaya sürdükleri şeyler oldukça zayıf ve yetersizdir; ikna edicilikten ve inandırıcılıktan yoksundur. Daha önce de detaylı olarak üzerinde durulduğu üzere evrimcilerin delil olarak ileri sürdükleri Miller deneyi, Haeckel’in embriyo çizimleri, Archaeopteryx fosili, yavaş yavaş büyüyen at fosilleri, rengi değişen güve deneyleri, ispinoz kuşları, Lenski’nin bakterileri, maymunla insan arası geçiş formu olduğu ileri sürülen fosiller gibi şeylerin hepsine farklı yönlerden itirazlar getirilmiş, güçlü eleştiriler yöneltmiştir. Chicago Üniversitesi’nden Jerry Coyne, Neo-Darwinist görüşün teorik temellerinin ve deneysel delillerinin zayıf olduğunu ifade etmiştir. (Behe, Darwin’in Kara Kutusu, s. 37)

Aynı şekilde Southampton Üniversitesi’nden fizyoloji ve biyokimya profesörü Gerald A. Kerkut, teoriyi tenkit eden Implications of Evolution başlıklı kitabında şu sonuca varmıştır: “Bütün canlı türlerini tek bir kaynaktan gelen evrime dayandırmak, her ne kadar cesur ve mantıklı bir girişim olarak görünse de, bugünün delilleriyle desteklenmeyen ve de erken gerçekleştirilmiş bir teşebbüstür.” (Jeremy Rifkin, Darwinizm’in Çöküşü, s. 86-87)

Ünlü paleontolog David Pilbeam da şu itirafta bulunmuştur: “Yayınlanan kitaplar şunu söylemeye çekiniyorlar ki, ben de dâhil olmak üzere, kuşaklar boyu insan evrimini araştıran kişiler karanlık içinde çırpınıyoruz. Elimizde olan bilgiler, teorilerimizi şekillendirmek için son derece güvenilir ve yetersizdir. Geçmişteki teorilerimiz, elde olan gerçek bilgimizden çok, bizim o andaki ideolojimizi yansıtıyordu!” (Âdem Tatlı, “Evrimin Delili Olarak İleriye Sürülen Ara Formlar”, Yaratılış Kongresi, s. 759)

Evrimcilerin kitaplarında görülen “Şöyle evrimleşmiş olmalı, şununla ortak ata olduğu düşünülüyor, şununla aynı kökten geldiği varsayılıyor, şöyle evrimleştiği öngörülmektedir...” şeklindeki ihtimalli ifadeler de yine delillerin zayıflığının farklı bir ifadesidir. Evrimciler, “bilmiyoruz” demekten korkar ve geçmişe yönelik her olayı geniş hayal dünyalarını kullanarak kendi teorileri açısından kurgulamaya çalışırlar. Bugünden geriye bakarak ve zahiri bir kısım benzerliklerden yola çıkarak hayvanların nasıl değiştiği, hangi hayvanın hangisinden geldiği hakkında tahminler yürütürler. Ancak bazı olayların nasıl olması gerektiği hakkında varsayımlar ortaya koymak bilimsel açıdan pek bir şey ifade etmez.

Kimsenin geçmiş asırlarda ne olup bittiğini gözlemlene şansı olmadığından ve günümüzde gözlemlenen gerçeklik de evrime yol vermediğinden, evrimciler teorilerini en temelde üç farklı kanıt dayandırır: (1) Canlılardaki benzerlikler (morfolojik, genetik ve embriyolojik), (2) Fosiller, (3) Tür içi değişim ve çeşitlilikle, türden türe değişimler arasında analogi kurmak. Evrim teorisinin kanıtlarını incelerken bunların hiçbirinin evrimi ispatlayan birer olgu olmadığını izah etmeye çalıştık.

Kısaca tekrar edecek olursak, benzerliklerden yola çıkarak ortak ataya ulaşmak sadece bir varsayımdır. Şimdiye kadar kesin olarak ara geçiş formu olduğu ispatlanan hiçbir fosil bulunamamıştır. Tür içi varyasyonların ortaya çıkmasıyla farklı türlerin oluşması tamamen

ayrı hâdiseler olduğu için bu ikisi arasında analogi kurulamaz. Yani pire, deve yapılamaz. Sabit türlerdeki döngüsel küçük değişimleri ortaya çıkaran mekanizmaların, yeni hayvan türlerini de “yaratacağı” şeklinde indirgemeci ve genellemeci yaklaşımlar ileri sürülemez.

Ne var ki Stephen J. Gould’un şu ifadelerine bakılacak olursa evrimcilerin yaptığı tam olarak budur: “Sentetik evrim teorisinin savunucuları, tüm evrimin, doğal seçim tarafından yönlendirilen küçük genetik değişimlerin birikmesinden kaynaklandığını; türler arası geçişi öngören makro evrimin ise popülasyonlar ve türler içinde meydana gelen olayların büyütülmesinden ve genelleştirilmesinden başka bir şey olmadığını iddia ederler.” (Gould, “Is a new and general theory of evolution emerging?”, *Evolution Now*, s. 131)

Darwinistler, türlerin farklı jeolojik devirlerde yeryüzü sahnesine çıkmasını da evrimin kanıtı olarak görürler. Mesela neden 500 milyon yaşında bir memeli ya da 100 milyon yaşında bir insan iskeleti bulamadığımızı sorarlar. (Harun Yahya Safsatası ve Evrim Gerçeği, s. 81) Aslında onların bu tür yaklaşımları, ellerinde evrimi desteleyecek güçlü kanıtlar olmadığının ayrı bir delilidir. Zira sathi bir nazarla dahi bakıldığında, bunların ne kadar zayıf argümanlar olduğu hemen anlaşılır. Çünkü türlerin farklı zaman dilimlerinde yeryüzüne çıkmasını illa ki evrime bağlamak zorunda değiliz. Bunun pek çok sebebi olabilir. İnanan bir mü'min açısından en makul sebep, Allah'ın yeryüzü şartlarının hazır olmasına göre canlı türlerini yaratmasıdır.

Aslında evrimcilerin yaptığı şey, biyolojideki her gelişmeyi, her deneyi, her yeni keşfi Darwinci bir bakış açısıyla yorumlamak, sonra da bunları evrime delil olarak sunmaktır. Oysaki yaratmaya inanan bir mü'min açısından bunların her birinin farklı şekillerde yorumlanması pekâlâ mümkündür. İş yoruma kaldığında, ortaya birçok izah türü çıkacaktır. Önemli olan ortada tartışma götürmez olgusal dayanakların bulunup bulunmadığıdır. Buradan hareket edilecek olursa Darwinizm'in çelişkili görüşlerini kabullenmek için gereken inanç miktarının, bilimsel kanıtların ortaya koyduğu gerçeklere inanmak için gereken miktardan kat be kat fazla olduğu görülür. (Lee Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 379)

Darwinciler, genellikle kanıt talebinden veya kanıtlara yöneltilen itirazlardan rahatsız olur ve hemen bu teorinin bilim camiası içinde tartışmasız bir şekilde kabul gördüğünü öne sürerler. Bazen de “Bunu ben söylemiyorum, dünyanın en önde gelen otoriteleri söylüyor.” diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışırlar. Daha doğrusu kanıtların ortaya çıkardığı boşluk ve zayıflıkları, otoritelere ve bilimin sihirli gücüne sığınarak telafi etmeye kalkarlar. Ne var ki bunun bilimsel bir tavır olmadığında şüphe yoktur. Bir konunun bilim camiası içinde gördüğü kabul ve rağbet ölçü alınarak geçmiş asırlara bakılırsa, çoğunluğun yanıldığı konuların listesinin nasıl uzayıp gittiği hayretle görülür. Zira bir zamanlar gerçekliğinden şüphe dahi edilmeyen nice teoriler vardır ki bugün tek bir savunucusu dahi kalmamıştır. Bu sebeple ortaya atılan bir hipotez veya teorinin doğruluğu açısından asıl önemli olan onun, hangi bilimsel kanıtlara yaslandığıdır.

Eldeki kanıtların zayıflığı karşısında evrim savunucularının sığındığı diğer bir kale de, şimdiye kadar teorilerinin yanlışlanamadığını öne sürmeleridir. Farklı bir ifadeyle onlara göre evrim teorisi, eldeki en iyi izah şeklidir. Dolayısıyla daha sağlam bir teori ortaya atılincaya kadar, bilimsel olarak alınması gereken tavır, bu teorinin arkasında durmaktır. Hakikatin peşinde olan bir insan için önemli olan, ortaya atılan bir teorinin yanlışlanıp yanlışlanmadığı değil, ispat edilip edilemediğidir.

Bazı evrimciler ise delillerin yokluğunun, evrimleşmenin olmadığını göstermeyeceğini ifade ederek farklı bir mantık oyunu ortaya koyarlar. Gerçekten de bir şeyin delilinin olmaması, onun olmadığı anlamına gelmez. Fakat böyle bir durumda hiçbir kimsenin kalkıp da başkalarını onu kabul etmeye davet etmesi ve hele zorlaması asla söz konusu olamaz, olmamalıdır. Çünkü bu durumda onun olmasıyla olmaması eşit duruma gelir ki, dileyen dilediği tarafı tercih eder.

Evrincilerin en çok başvurdukları taktiklerden biri de, kendi kuramlarının kesin olarak kanıtlanmamış olmasının, yaratıcı kuramın doğruluğunu gerektirmeyeceğini söylemeleridir. (Harun Yahya Safsatası ve Evrim Gerçeği, s. 40) Onlar, her fırsatta tasarım ve yaratılışı savunan bilim adamlarının da güçlü kanıtlara sahip olmadığını dile getirirler. Yani yaratma fikrinin evrime üstün gelecek bir yönünün bulunmadığını ima ederler. Bazıları ise bilimin alanına girmediği gerekçesiyle yaratma üzerinde durma gereği dahi duymaz. Bütün bunlar da deney ve gözlemden başka bir metodu kabul etmeyen natüralist yöntemin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Hâlbuki yaratmanın doğru olduğunu gösteren şey, evrim fikrinin yanlışlığı değildir; vahiy bilgisidir. Nitekim vahyin bildirdiği ve bilimin yeni yeni keşfettiği pek çok ilmi hakikat bulunmaktadır.

Bu konuyu Jonathon Wells'in şu tespitiyle bitirelim: “Benim fikrime göre, Darwinci evrim iflas etmiştir. Darwinizm hakkındaki deliller sadece yetersiz olmakla kalmıyor, aynı zamanda sistematik olarak da çarpıtılmışlar. Çok uzak olmayan bir gelecekte, bilmiyorum belki yirmi, otuz yıl içerisinde, insanların geçmişe bakıp şaşkınlıkla, ‘Nasıl böyle bir şeye inanabilmişler!’ diyeceklerinden şüphem yok. Darwinizm bilim görüntüsü altında materyalist felsefeden ibarettir ve bu artık anlaşılmaya başlandı.” (Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 91)

4: Evrim Bilimsel Bir Gerçek Midir?

Evrinciler, teorilerinin bilimselliğine ve gerçekliğine kesin olarak inanır ve her fırsatta bunu ifade ederler. Mesela Francisco J. Ayala, evrimin dünyanın yuvarlaklığı, gezegenlerin hareketleri ve maddenin moleküler yapısı kadar kesin olduğunu söyler. Stephen J. Gould’a göre evrim sırf bir teori değil, belirlenmiş ve yerleşmiş bir gerçektir. Bu sebeple de evrim delillerinden haberdar olan akliselim sahibi hiç kimse ona itirazda bulunamaz. Michael Ruse, her fırsatta evrimin tartışmasız bir gerçek olduğunu haykırır. Richard Dawkins aynı kesinlikte konuşur, evrimin dünyanın güneş etrafında dönmesi kadar kesin olduğunu savunur ve evrime karşı çıkanları “aptal” ve “cahil” olarak yaftalar. (Bkz. Alvin Palantinga, “İman ve Akıl Çatıştığında”, Evrim ve Tasarım, s.771-772)

Benzer iddialar Yeni Darwinci sentezin ulu çınarı kabul edilen Ernst Mayr, genetikçi Richard Lewontin, biyolog Julian Huxley gibi daha birçok evrimci tarafından dile getirilmiştir.

Evrincilerin bu iddialarını bir kenara bıkarak, bilim felsefecilerinin bilimle ilgili yaptıkları tanımlar ile bir hipotez veya teorinin bilimsel kriterleri karşılaması için getirdikleri ölçüleri esas alacak olursak, durumun hiç de resmedildiği gibi olmadığını, evrim teorisinin bilimselliğini savunmanın hiç de kolay olmadığını görürüz. Çünkü evrim teorisi, yapısı ve mahiyeti itibarıyla tabiatta gözlemlenemediği gibi, laboratuvarında bir deneyin konusu da olamaz. Tekrarlanabilmeye ve test edilebilmeye açık değildir. Tümevarım ve olgusal yollarla elde edilmiş bir netice de değildir. Bilim adamlarına öngöründe bulunma imkânı vermez.

Yanlışlanmaya da açık değildir. Yasaları yoktur. Kısaca Kuhn ve Popper gibi meşhur bilim felsefecileri tarafından ortaya konulan bilimsellik kriterlerinin hiçbirini karşılamaz.

Karl Popper, evrim teorisine her zaman ilgi duyduğunu ve ondan etkilendiğini, çoklarının da onu bir gerçek olarak kabul etmeye hazır olduklarını ifade ettikten sonra Darwinizm'in bilimsel statüsünü ele almış ve ulaştığı neticeyi şöyle özetlemiştir: "Darwinizm'in test edilebilir bir bilimsel teori değil, metafizik bir araştırma programı ve test edilebilir bilimsel teoriler için olası bir çerçeve olduğu sonucuna vardım." (Popper, Unended Quest-An Intellectual Autobiography, s. 195)

Ünlü felsefeci Bernard Russell'ın tesbiti de buna yakındır: "Evrimcilik şu ya da bu biçim altında çağımızın ağır basan inancıdır. Siyasetimize ve yazınımıza egemen olduğu gibi felsefemize egemen olmakta da onlardan geri kalmaz... Evrimcilik, göstermeye çalışacağım gibi, gerek yöntemiyle gerekse ele aldığı sorunlarla gerçek bir bilim değildir." (Russell, Dış Dünya Üzerine Bilgimiz, s. 18-19)

Prof. Dr. Caner Taslaman, evrim teorisinin niye bilimsel kriterleri karşılamadığını detaylı olarak şöyle açıklar: "Bilimsel kriterleri karşılayan bir teoriden beklenen en önemli özelliklerden biri, teorisinin öngörülerde bulunabilmesidir. Oysa evrim teorisi ile hiçbir öngöründe bulunulamaz. Örneğin tamamen izole bir adaya kurbağa, kelebek, fare, timsah gibi birçok canlıyı alıp bıraktığımızı düşünelim. Evrim teorisine dayanarak bu canlılardan hangi tür bir canlının türeyeceğine dair bir iddiada bulunulamamaktadır. Hiç kimse bu canlılardan şu kadar yıl sonra at, şu kadar yıl sonra insan, şu kadar yıl sonra bir kuş oluşur diyemez. Bazıları cevap olarak, evrim çok uzun sürede olduğu için, böyle bir öngörünün gerçekleştirilemeyeceğini söyleyebilir. Bu savunma, evrim teorisinin yanlışlanamayacağının bir ifadesi olabilir ama diğer yandan evrim teorisinin doğrulanmasının da mümkün olmadığı - klasik bilimsel kriterleri karşılamadığı- anlamına gelir. Buradaki sorun aslında bundan da fazladır. Evrim teorisine dayanarak, adaya konulan canlılardan, bir milyon yıl sonra bir fil oluşacağı söylenirse, bu öngörü, gözlenerek doğrulanması mümkün olmayan bir niteliktedir; oysa evrim teorisine dayanarak gözlenmesi mümkün olmayan bu tip bir öngöründe bulunmak bile mümkün değildir. Çünkü evrim teorisinin yasaları yoktur ve matematiksel ifadeleri olan yasalar olmadan bir öngöründe bulunmak mümkün değildir. (Taslaman, Evrim Teorisi, Felsefe ve Tanrı, s. 144)

Darwin's God-Evolution and the Problem of Evil (Darwin'in Tanrısı) kitabının yazarı Cornelius Hunter da bu kitabında Darwinizmin bilimsel olmadığını, bilim dışı savlara yaslandığını açıklamış, onun nasıl bir metafiziksel ön kabule dayandığını, Tanrı'yla ve dogmalarla ilişkili olduğunu göstermeye çalışmıştır.

British Natural History Museum'da çalışmış kıdemli bir fosilbilimci olan Colin Patterson'ın, 5 Kasım 1981'de Amerikan Tabiat Tarihi Müzesinin açılışında söylediği şu sözler oldukça ilginçtir: "Geçen yıl âniden bir şeyi kavradım. 20 yıldan fazla bir süredir evrim üzerine çalıştığımı düşünmüştüm. Bir sabah uyandım ve sanki gece bir şey olmuştu. Birden düşünmeye başladım. Bu evrim zırvası üzerine 20 yıldır çalışmaktaydım, ama bu konuda bildiğim tek bir şey bile yoktu. Bu kadar uzun bir süre yanlış yolda gidebileceğimi fark etmek tam bir şoktu... Bu salonda bulunan birçok insan sanırım itiraf edecektir ki eğer son birkaç yıl içinde bu konu hakkında düşünmüşseniz, evrimi bir bilgi olarak görme noktasından bir inanç olarak kabul etme noktasına gelmişsinizdir. Biliyorum ki bu düşünce benim için geçerli

olduğu kadar birçoğunuz için de geçerlidir... Evrim sadece hiçbir bilgi taşımamakla kalmaz, bir bakıma bilgi karşıtlığını da bünyesinde bulundurur.” (Jeremy Rifkin, Darwin’in Çöküşü, s. 83)

Bütün bunlar da açıkça gösteriyor ki evrime karşı gelenler iddia edildiği gibi olgularla ve gerçeklerle savaşmadıkları gibi, evrim teorisi de Dünya’nın yuvarlak olması ve Güneş’in etrafında dönmesi gibi ispatlanmış kesin bir gerçek değildir. (Harun Yahya Safsatası ve Evrim Gerçeği, s. 23) Evrim teorisi bilim değil, bilim felsefesidir. Çünkü bilimsel verilerin yorumuna dayanır. İçinde, ispatlanmamış ve ispatlanması da mümkün olmayan faraziyeler, spekülasyonlar ve hatta dogma ve inançlar barındırır. Bu sebeple bazı araştırmacılar evrim teorisinin, bilim derslerinde değil, bilim felsefesinde okutulması ve öğretilmesi gerektiğini savunurlar.

Bilimsel çalışmaların, bilim adamının önceden sahip olduğu kanaat ve inançlarından ayrılmasının hiç de kolay olmadığı sıklıkla ifade edilir. Evrim teorisi açısından bu iddianın doğruluğunda şüphe yoktur. Çünkü evrimciler, peşin hükümle araştırmaya başlar, bütün bilimsel bulguları kendi teorilerini destekleyecek şekilde yorumlar, abartır ve hatta bazen de çarpıtır. Evrime öyle güçlü bir inançları vardır ki teorilerinin bilimsel ve metodolojik bir süzgeçten geçirilmesi gerektiğini dahi düşünmezler. Kesin bilgi ile yorumu birbirinden ayırmaya da yanaşmazlar. İdeoloji, felsefe ve dinlerde bu tür tavırlar bir yere kadar kabul edilebilir olsa da, bilimsellik iddiasındaki bir meselenin bağnazlık ölçüsünde savunulması ve seküler bir din haline getirilmesi anlaşılabilir ve kabul edilebilir bir tavır değildir. Çünkü bu ölçüde taassubun yaşandığı bir konuda yeni kuram ve değerlendirmelere yer yoktur.

Phillip E. Johnson’ın evrimcilere yaptığı şu hatırlatmalar oldukça yerindedir: “Önemli konuları hesap dışı tutarak, muhaliflerle alay ederek ve halihazırda el üstünde tutulan teoremlerin lehinde ve aleyhindeki kanıtları öğrenmekten insanları men ederek bilimi savunamazsınız. Savunmayı hak eden bilim, kendi metotlarıyla eleştirilmekten korkmayan bilimdir. Bu metotlar, mantıklı savlama, açık ve kesin tanımlar, tekrarlanabilir deneyler ve tarafsız bilimsel sorgulamayla çözülecek tüm sorulara açık bir zihin. Bilimin gerçek metotlarından başka metotlarla kimi teoremleri ve kuramları savunabilirsiniz ama bu yolu tuttuğunuzda sonunda savunduğunuz şeyin bilim olmadığını görürsünüz.” (Johnson, Evrim Duruşması, s. 61)

(Devam edecek...)

EVİRİMİN MAKULİYETİ – 13

Yüksel Çayiroğlu-22 Nisan 2021- tr724.com/

Natüralizmin sınırlarında kalmayı bilimsel bir zorunluluk olarak gören bilim adamları, “doğaüstü bir müdahaleyi” bilimsel ve rasyonel görmezler. Bu yüzden, ne pahasına olursa olsun, tabiatla gördükleri bütün oluşumları, yine tabiatın içinde kalarak izah etmek zorunda olduklarını düşünür ve öyle yaparlar. Bu, bağlı kalınan metodolojinin bilim adamlarını mecbur bıraktığı peşin bir yargıdan başka bir şey değildir. Darwinistleri, makuliyetten yoksun olmasına, getirdiği izahlardaki tutarsızlıklara ve mantıksal kurgusundaki boşluklara bakmaksızın teorilerine sıkı sıkıya bağlı kalmaya sevk eden sebep de budur.

İnsan, evrimcilerin kendisine anlattığı etkileyici hikâyeyi bir kenara bırakarak, şartlanmamış bir zihinle yeryüzündeki hayatın, tek hücreli bir canlıdan başlayarak evrim yoluyla gelişimini hayal dünyasında canlandırmaya çalıştığında, bunun ikna edicilikten ne kadar uzak olduğunu kolaylıkla fark edecektir. Tek hücreli bir bakteriyle insan arasında, evrimin kapatamayacağı muazzam bir fark olduğunu veya denizden çıkan bir balığın ayaklanarak kara hayvanı hâline gelmesindeki imkânsızlığı rahatlıkla görecektir. Sürüngenlerin kanatlanarak kuş olup uçmalarını hayal dünyası bile almayacaktır. Her birisi olağanüstü becerilere sahip bin bir çeşit hayvanın, kör ve şuursuz doğa yasalarının ve maddi süreçlerin rastgele müdahaleleriyle ortaya çıkamayacağını akıl ve mantığı tasdik edecektir.

Dahası büyük ve kompleks olan şeylerin kendi kendine küçük ve basit olanlardan çıkmayacağı aklen müsellemler bir gerçektir. Mantığın gereğine göre cüzlerde bulunmayan özellik ve kabiliyetler külde de olamaz. Bir şey kendinde bulunmayan özellikleri bir başkasına veremez. Cansızdan hayat, maddeden ruh, kaostan düzen, yokluktan varlık, tesadüften mükemmellik, akılsız olandan bilgi çıkmaz. Tesadüfün meydana getirdiği “eserlerle”, zekânın meydana getirdikleri arasında hemen anlaşılacak derecede büyük farklar vardır. Fakat evrim, bu söylediklerimizin zıddı şeyleri iddia eder. İşte tam bu yüzden evrim, akıl ve mantığın sınırlarını zorlayan bir teoridir.

Evrin teorisi açısından şu soruların da mantıklı bir cevabını bulma imkânı yoktur: Denizde yaşayan bir hayvan, kendisi için en uygun yaşam ortamını bırakarak gıda, solunum, barınak ve çevreye uyum gibi pek çok noktada bin bir zorlukla karşılaşacağı farklı bir ortamda (karada) yaşamayı niye tercih eder? Karada yaşayan balinalar nasıl bir ihtiyacın neticesi olarak denizde yaşamaya karar verdiler? Dinozorların uçuş ihtiyacı nereden akıllarına geldi veya nasıl bir faktör bunu tetikledi de zamanla kanatları oluşmaya ve vücutları değişmeye başladı? Zamanında uçabilen deve kuşu ve penguen gibi hayvanlar nasıl bir ihtiyacın neticesinde uçmaktan ve kanatlarını kullanmaktan vazgeçtiler de zamanla kanatları körelmeye başladı?

Montreal Üniversitesi’nden psikiyatrist Karl Stern de önyargılarımızdan sıyrılmamızı ve Darwinci iddianın değerini şöyle bir düşünmemizi ister. Ona göre bu teorinin iddiası şudur: “Bir zamanlar dünyanın sıcaklık düzeyi karbon atomlarıyla oksijenin, nitrojen-hidrojen karışımıyla birleşmesi için uygun hâle geldi; gelişigüzel oluşumlardan da hayatın oluşması için en uygun yapı olan moleküller ortaya çıktı. Sonra uzunca bir zaman geçti ve doğal seleksiyon devrine gelindi. Nihayet, sevgiyle nefreti, doğruyla yanlış ayırt edebilen, Dante gibi şiir yazabilen, Mozart gibi beste yapabilen, Leonardo gibi resim çizebilen bir varlık ortaya çıktı. Böyle bir evren oluşumuna inanmak çılgınlıktır. Burada çılgın kelimesini hakaret anlamında değil, kendi teknik anlamında, yani psikotik anlamda kullanıyorum. Gerçekten böyle bir görüş birçok bakımdan şizofrenik düşünceyle paralellik arz etmektedir.” (Jeremy Rifkin, Darwin’in Çöküşü, s. 84)

Aslında evrim teorisinin geniş halk kesimleri arasında kolay bir şekilde taraftar bulamamasının önemli bir sebebi dinî inançlar ise, ikinci sebebi de insanların evrimleşmeyi akıl ve mantıklarına sığdıramamalarıdır. Zira 2008 yılında ABD’de yapılmış bir ankete göre, insanoğlunun bir yaratma söz konusu olmaksızın, daha az gelişmiş yaşam biçimlerinden milyonlarca yılda gelişmesini kabul edenlerin oranı sadece %14’de kalmıştır. (Dawkins, Yeryüzünün En Büyük Gösterisi, s. 387)

Özellikle hazır cevaplarla yetinmeyip düşünen ve sorgulayan insanlar açısından evrim teorisi tam bir açmaz ve çıkmazdır. Çünkü sorulan soruların çoğu cevapsız kalır. Verilen cevaplar hiçbir zaman, anlaşılır ve basit cevaplar olmaz. Bir Yaratıcı fikrini kabul etmek ve müşahade edilen harikulâde canlıların O’nun tarafından yaratıldığına inanmak evrime göre bin kat daha ikna edicidir, çok daha akla yatkındır.

Aslında evrimciler, akla ve bilime aykırı buldukları Yaratıcı fikrinden kaçarken, farkında olmadan maddeye, atoma veya yasalara ilahî bir güç atfediyorlar. Yaratılış teorisinden yani mucizeden kaçsalar da, öne sürdükleri iddialar iç içe birçok mucizeyi ihtiva ediyor. Canlılar dünyasında gözlemlenen muhteşem sanatların ve akıl almaz kabiliyetlerin tabiatın bir eseri olduğunu vehmediyorlar. Hakikat arayışını sadece deney ve gözleme indirgedikleri için, kâinattaki her tür oluşumu da bu zaviyeden çözmeye çalışıyorlar. Yani yağmurdan kaçarken doluya tutuluyorlar.

Hâlbuki natüralist ve materyalist izahlarla yetinmek, aklın önemli bir yanını atıl bırakma demektir. Zira akıl, her zaman görünenden görünmeyene gidebilir, gözlemlediği gerçeklik üzerinden kıyas ve çıkarımlarda bulunabilir, doğru öncüllerden hareket ettiği takdirde bilinmeyenleri bilinir hâle getirebilir. Aslında eserden müessire gitme, günlük hayatta hemen herkesin yaptığı basit bir akıl yürütmedir. Bir kitabı gören insan, kâtibi hatırlamadan edemez. İnce sanatlarla yapılmış harika yapıları inceleyen herkes sanatkârın büyüklüğünü düşünür. Canlılar dünyasındaki ihtişam, sanat ve mükemmelliği görüp de “Sanatkârı” ve “Tasarımcıyı” düşünmemek aklın alacağı bir iş değildir.

Uzay bilimci Werner von Braun’un ifadesiyle söyleyecek olursak, “Bir bilim adamının kâinatın var oluşunun ardında yatan mükemmel zekâyı inkâr etmesi, en az bir teoloğun bilimsel gelişmelere sırtını çevirmesi kadar mantıksızdır.” (Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 371) İşte bu sebeple şunu diyebiliriz ki, hiçbir inancı benimsemese bile, akıl, mantık ve muhakemesini kullanan bir insanın, Darwinizmi kabul etmesi kolay kolay mümkün değildir.

Evrimde Niye Bu Kadar Israr Ediliyor?

Kanıtlarının zayıflığına, bilimsellik kriterlerini yeterince karşılamamasına ve makuliyetten yoksun olmasına rağmen evrim teorisinin canhıraşane savunulmasının sebebi ne olabilir? Bir bilim adamı nasıl bir saikle, “Bilim biraz da evrimdir. Evrime sahip çıkmak bilime sahip çıkmaktır.” şeklinde bir cümle kurabilir. Bilim adamlarını, evrimi, biyolojinin ve hatta bütün bilimlerin temeli gibi göstermeye sevk eden motivasyonun kaynağı nedir? Evrimin; “kanıtların da, olguların da, bilimin de ötesinde bir gerçek” olarak savunulmasını nereye koyabiliriz? Bir bilim adamı savunduğu bir teoremin eleştirilmesinden niye aşırı bir rahatsızlık duyar? En nihayetinde bilimsel bir mesele olması gereken evrim teorisi nasıl oluyor da kabul edenler ve reddedenler arasında büyük tartışma ve kavgaların fitilini ateşleyebiliyor?

a) Din Karşıtlığı

Bunlar gerçekten sorulmaya değer sorulardır. Fakat daha baştan belirtmek gerekir ki bunlara bilim mantığı ve bilim ahlâkı içerisinde cevap bulmanın imkânı yoktur. Bilakis bu tür soruların cevabı, metafizikte yani inançlarda, ideolojilerde ve dünya görüşünde gizlidir. Maalesef evrim ortaya çıktığı günden bu yana din karşıtlığının en somut adresi olmuş ve en güvenli limanı olarak vazife görmüştür. Bazı bilim adamları açısından o, yaratılışı, dini ve Allah'ı inkâr etmenin rasyonel temellerini sağlamıştır.

Evrin konusu bir şekilde hem ateizm-teizm hem de din-bilim çatışmasının merkezine yerleşmiştir. Bu da meselenin ideolojiye dönüşmesinde oldukça etkili olmuştur. Kesin bir kategorik ayrıma gitmeden çok genel hatlarıyla ifade edecek olursak, evrimin ateşli savunucularının çoğunluğunu ateistler oluştururken, evrim aleyhine üretilen literatürün tamamına yakını da inançlı bilim adamlarının eserleridir. Dolayısıyla ister istemez evrimin varlığı veya yokluğu tartışmaları, çok defa ispat-ı ulûhiyet veya inkâr-ı ulûhiyet fikrine kaymakta veya bu tür imaları ihtiva etmektedir. Hatta evrim, yer yer Allah'ı inkârın bir dayanağı olarak kullanılmaktadır. Bu sebeple her tür inanç ve metafizik düşünceden sıyrılarak evrim teorisine yaklaşmak ve bu alanda çalışmalar yapmak sanıldığından çok daha zordur.

b) Din-Bilim Çatışması

Bu zorluğun önemli bir sebebi de çok defa meselenin din-bilim çatışması ekseninde götürülmesidir. Ortaçağ boyunca Kilisenin akıl ve bilim karşıtı tavırlarının da etkisiyle, dine karşı mesafeli duran bilim adamları, evrim savunusunu âdeta bilim taraftarlığı, aydınlanma ve ilericilik; evrim karşıtlığını ise gericilik, yobazlık ve bilim düşmanlığı gibi kavramlarla özdeşleştirmişlerdir. Pek çok bilim insanında gözlemlenen körü körüne evrim taraftarlığının önemli bir sebebi, bilim dünyasında oluşturulan bu suni algının güçlü tesiridir.

İslâm tarihinde hiçbir zaman bir problem olarak kendini hissettirmemiş olsa da, son iki üçü asırdır Batı'da yoğun olarak yaşanan din-bilim çatışması, bilimin aşırı yüceltilmesine ve bir tabu haline getirilmesine yol açmıştır. Çoğu bilim adamı, içindeki inanma ve bir varlığa bağlanma ihtiyacını bilimle tatmin etmeye çalışmıştır. Sanki bilim gelip dinin koltuğuna oturmuş ve dinden beklenen sadakat ve imanı da temsil etmeye başlamıştır. Evrimin bütün bilimlerin temeli gibi gösterilmesiyle birlikte bilime duyulan sonsuz güven ve bağlılık evrime gösterilmeye başlanmıştır.

c) Bilimsel Yobazlık

Aleyhteki her tür açıklama ve kanıt küçümseyecek ve dikkate almayacak ölçüde evrime duyulan bağlılığın diğer bir sebebi de 19. yüzyılda bilim dünyasını etkisi altına alan pozitivist felsefedir. Onlar vahiy bilgisini reddederek canlı varlıkların, hayatın ve kâinatın açıklamasını sadece tabii faktörlerle sınırladıklarından, evrimi kabul etmekten başka ellerinde bir alternatif kalmamaktadır. Çünkü evrimi reddettikleri anda karşılarına çıkacak tek alternatif bütün canlı türlerinin Allah tarafından yaratılmış olduğunu kabuldür. Bu da evrimcilere göre konuyu bilimsel araştırma sahasının dışına çıkarma demektir. Natüralistler dinî bilgiyi itina ile bilimin alanından uzak tutmaya çalışırlar. Bilimsel araştırmaların sonucu Allah'a varsa da onların ön yargıları ve peşin hükümleri bunu itiraf ve kabulden kaçınır. Onlara göre natüralist temellere

dayalı en kötü teori dahi, vahiy bilgisine yaslanan en iyi teoriden daha makbuldür. Evrim üzerindeki gereksiz ve aşırı ısrarın bir sebebi de budur.

Allah’a inanan bir insan açısından çoğu sorunun cevabı bellidir. O, hiçbir zaman tabiatta görülen tüm bitki ve hayvan türlerinin nasıl meydana çıktığını ve nereden geldiğini düşünmez. Çünkü vahiy bilgisi sayesinde bunun cevabını bilir. Bunların tamamının Allah tarafından yaratıldığına inanır. Fakat inançsız biri açısından işler hiç de kolay değildir. O, canlılığın dünyada nasıl başladığına, bütün türlerin nasıl oluştuğuna tabiatın sınırlarını aşmadan pozitivist yöntemlerle cevap bulmak zorundadır. İşte bu cevabı da evrim teorisinden bekler. Evrim teorisini reddettiği anda oluşacak boşluğu çok iyi bildiğinden, kolay kolay buna yanaşmaz. Bu da onu evrimi destekleyen en küçük delillere dahi sıkı sıkıya sarılmaya, fakat aleyhteki muazzam kanıtları görmezden gelmeye sevk eder. Ne var ki tek kelimeyle bunun adı “bilimsel yobazlıktır.” Çünkü bilim adamına düşen vazife, delilleri yönlendirmek değil, delillerin götürdüğü yere gitmektir.

Evrin Nasıl Bu Kadar Taraftar Buluyor?

Günümüzde akademi camiasının önemli bir kısmının evrimi kabul ettiği ifade ediliyor. Özellikle Avrupa devletlerinde yaşayan halkın kabaca yüzde elliden fazlası canlılar âlemindeki çeşitliliğin evrimleşmeyle gerçekleştiğine inanıyor. Bazı ülkelerde bu oran çok daha yukarılarda. Müslüman ülkelerde evrime inananların oranları Batıya nispetle oldukça düşük olsa da, göz ardı edilemeyecek kadar da yüksek. Peki, hiçbir kesin kanıt üzerine oturmayan ve varlığı ispatlanamamış böyle bir teoriyi kabul edenlerin oranı niçin bu kadar yüksektir?

Bu sorunun cevabı bir öncekiyle irtibatlıdır. Dolayısıyla orada ortaya konulan izahlar burada da geçerlidir. Fakat buna ilave olarak bazı hususların üzerinde durmak istiyoruz.

a) Otoriteye İtaat

Evrimin, gerek akademik dünyada gerekse halk kesimleri arasında belli ölçüde kabul görmesinin en önemli sebeplerinden biri, otoriteye itaattir. Çoğu bilim adamı, konu hakkında yaptığı derin ve detaylı araştırmalar neticesinde eldeki kanıt ve olgulara bakarak evrime ikna olmuş değildir. Aslında pek çok bilimsel meselenin durumu da bundan farklı değildir. Biz, okuduğumuz, öğrendiğimiz bilimsel kanunları ve teorileri, bizzat tecrübe edip doğruluğuna kani olduğumuz için değil, bilimsel otoritelere güvendiğimiz için kabul ederiz. Şimdiye kadar çoğumuz dünyanın ne kendi etrafındaki ne de Güneş etrafındaki dönüşünü gözlemlemiştir. Fakat konu hakkında şahsi deneyimimiz olup olmadığına bakmaksızın bunları kabul etmekte tereddüt etmeyiz. Çünkü güvendiğimiz otoriterler bize bunu söylemektedir.

Bilim alanında yapılan çalışmalarda da otoriteye güvenmeden yol almanın imkânı yoktur. Çünkü herkesin her şeyi bizzat gözlem ve deney yaparak test etmesi çok zordur. Mesela bir doktora, verdiği ilaçların faydasını nereden bildiğini soracak olursanız, size bu alanda yazılmış bir kısım bilimsel kitapları referans verecektir, yani sizi otoritelere havale edecektir. Canlıların dünyasında yaşanan değişim ve gelişimlerle ilgili edinilen bilgiler de bundan farklı değildir. Bilim adamları, konunun uzmanlarının görüşüne dayanırlar. Özellikle Darwin’den sonra ortaya çıkan literatürün ortaya koyduğu açıklamalar, büyük oranda evrim etrafında

döner. Fakat son onlu yıllarda tablonun yavaş yavaş değişmeye başladığını da ifade etmek gerekir.

b) Bilimsellik Vurgusu

Günümüzde bilimin tarihte hiç olmadığı kadar yüceltilmesinin bir neticesi olarak “bilimsellik kisvesine” bürünen her iddia ve açıklama inanılmaz bir güç kazanır ve çoğu durumda sorgusuz sualsiz kabul edilir. Evrim teorisinin de bir buçuk asırdır neredeyse bütün biyoloji kitaplarında tartışmasız tek gerçek olarak öğretilmesi, etrafında on binlerce akademik çalışma yapılması, çoklarınca onun kabul edilmesinin önemli sebeplerinden biri olsa gerektir. Tabii böyle bir durumda da pek çok kimse “bilime” karşı çıkan bir insan konumuna düşmemek için kolay kolay kendini riske atmak istememektedir.

c) Sistematik Propaganda

Evrimi geniş kitlelere kabul ettirebilme adına yürütülen sistematik propagandayı da unutmamak gerekir. Evet, yanlış duymadınız propaganda. Medya, okullar, ders kitapları ve süreli yayınlar bu konudaki en kullanışlı propaganda araçlarıdır. Mesela bulunmuş bir fosilin evrime delil olduğu öne sürülüyorsa, bu hemen gazete ve televizyonlarda ballandıra ballandıra anlatılır. Evrim ağacı, embriyo çizimleri, fosil resimleriyle süslenen ders kitaplarında, evrim teorisi, öğrencilere tek gerçek gibi sunulur. Büyüleyici evrim hikâyesiyle bir kere aşılana çocukların, gerçekleri görüp kabullenmesi çok zordur. Çocuklar doğru bilgi ile zaman içinde rehabilite edilebilir.

d) Felsefe ve İdeolojiler

Bunların yanı sıra son yüzyıllarda dinin etkisinin yavaş yavaş zayıflaması, on yedinci yüzyıldan itibaren deizmin yükselişe geçmesi, bilimlerin felsefe ve metafizikle arasının açılması, ilerlemecilik fikrinin ortaya çıkışı, bilim dünyasına Kartezyen düşüncenin hâkim olması, kötülük problemine ve nedensellik ilkesine tatmin edici cevapların bulunamaması gibi daha başka faktörler üzerinde de durulabilir. Yani Darwinci görüşün yayılması, biraz da ortaya çıktığı zamanın felsefe ve ideolojileriyle uyumunda aranmalıdır.

Martin Lings, evrim teorisinin, felsefi ilerlemecilik fikrinin biyoloji alanına uygulanmasının bir meyvesi olduğunu şu sözleriyle izah eder: “Evrime ve ilerlemecilik teorileri, oyun kartlarından yapılmış bir evin temeline yerleştirilen birbiri üzerine yaslanmış iki karta benzetilebilir. Eğer bunlar bir birbirini desteklemeselerdi, her ikisi de çökerdi, yani modern dünyaya hâkim bu görünüm yıkılırdı. On dokuzuncu yüzyılda Avrupalı insanlar ilerleme konusunda ikna olmasalardı, evrim fikri ne bilim adamları ne de ‘sıradan insanlar’ tarafından kabul edilirdi. Oysa bu yüzyılda evrimcilik, tüm görünümle karşısında bir ilerlemenin garantisi olarak hizmet etti.” (Lings, “Signs of the times”, Studies in Comparative Religion, 1970, volume: 4)

e) Diğer Faktörler

İnançlı bilim adamlarının kendi tezlerini destekleyecek veya evrimin gerçek yüzünü ortaya koyacak güçlü çalışmalar yapamamış olmalarının da bu konuda önemli bir etken olduğunu

unutmamak gerekir. Evrim teorisinin bazılarınca kabul edilmesinin sosyal, siyasal ve iktisadî şartlarla da irtibatlı olduğunu hatırlatıp geçelim. Kısacası evrimci görüşlerin yaygınlığının sebebi, bilimsel kanıtların ikna edici gücüne dayanmaz, bilakis bunun altında harici faktörler vardır.

Önümüzdeki haftadan itibaren “din ve evrim” ilişkisini ele almaya, evrim teorisinin ve yaratmanın Kur’ân âyetlerindeki karşılığını incelemeye başlayacağız.

DİN VE EVRİM TEORİSİ – 14

Yüksel Çayiroğlu-29 Nisan 2021- tr724.com/

Daha önceki yazılarımızda evrimin bilimsel ve felsefi yönü üzerinde durmaya çalıştık. Fakat bir ilahiyatçı olarak bizi ilgilendiren asıl konu, Kur’ân ve Sünnet’in canlı varlıkların yaratılışlarıyla ilgili nasıl bir izah getirdiği, evrim teorisinin lehinde veya aleyhinde bir kanıt içerip içermediğidir. Ne var ki bilimsel ve felsefi yönü irdelenmeden doğrudan dinden hareketle evrim teorisini ele almanın ve ona dair bir kısım itirazlar yöneltmenin çok ciddi handikapları vardır. Böyle bir yaklaşım, özellikle evrimi, kanıtlanmış bilimsel bir gerçek olarak gören insanlar nazarında din-bilim çatışmasını akla getirmekte ve onları bu ikisi arasında bir tercihe zorlamaktadır.

Daha da önemlisi, evrim teorisi hakkında yeterli bilgisi olmayan bazı ilahiyatçılar, evrime karşı çıkacağım diye bilim dünyasında varlığı kesin olarak ispatlanmış yasa ve olguları reddedebiliyorlar ki bu da onların makul açıklamalarını ve yerinde tespitlerini dahi değersiz hâle getiriyor. Bazıları da Batılı akademik çevrelerde evrimin elde ettiği prestijli konuma bakarak, onun kanıtlanmış bir bilimsel hakikat olduğunu zannediyor ve kendi akıllarınca din-bilim çatışmasına sebep olmamak için oldukça tekellüflü tevillerle naslardan evrim teorisi çıkarmaya çalışıyorlar. Siyak-sıbak bütünlüğü içerisinde Kur’ân’ın ne söylediğini anlamaya gayret etmek yerine, keyfi ve indî yorumlarıyla âyetlerin manasını zihinlerindeki hazır şablonlara uyduruyorlar.

Aşağıda yapacağımız detaylı izahlarda da açıkça görüleceği üzere Kur’ân ve Sünnet’ten evrim teorisi çıkarmanın imkân ve ihtimali yoktur. Kur’ân, pek çok âyet-i kerimde bir taraftan bütün safhalarıyla yaratmanın istisnasız ancak Allah’a mahsus bir fiil olduğunu vurgulayarak sebep ve tesadüflerin tesirini reddederken, diğer yandan da konu etrafındaki detaylı açıklamalarıyla evrim teorisinin iddialarının doğru olmadığını net olarak ortaya koymaktadır.

Doğrudan konuya girmeden evvel bazı hususları açıklığa kavuşturmak istiyoruz.

Din Ve Bilim Birbiriyle Çatışır Mı?

Kur'an ve Sünnet perspektifinden bakan bir mü'min açısından din ile bilimin, ilgilendikleri alanların hiçbir noktasında çatışma yaşaması söz konusu olamaz. Çünkü bilimin çalışma alanı olan kâinat kitabı ile dinin temel dayanağı olan Kur'ân'ın her ikisi de Allah'ın âyetlerini ihtiva eder. Dini oluşturan teşriî emirler Allah'ın kelam sıfatından gelirken, bilimlerin çalışma sahası olan tekvini emirler de O'nun ilim ve kudret sıfatlarından gelir. Kur'ân'ı gönderen de, kâinatı yaratan da Allah olduğuna göre, aynı kaynaktan gelen bu iki gerçeklik nasıl olur da birbiriyle çatışır?

Eğer bir çatışma varsa, burada iki ihtimal vardır: Ya Kur'ân âyetleri ya da tekvinî emirler yanlış anlaşılıyordur. Yani bu, gerçek bir çatışma değil; bizim algı ve anlayışımıza bağlı olan zahiri bir çatışmadır. Bu durumda yapılması gereken dinî ve bilimsel bilginin bir kere daha gözden geçirilmesidir. Fakat din ile bilimin arasını uzlaştırma düşüncesiyle dinin ruhuna dokunmamaya, âyetleri tahrif sayılabilecek tekellüflü yorumlara başvurmamaya ve bilimi dine koltuk değneği yapmamaya dikkat edilmelidir.

Özellikle müteşabih denilen ve manası kısmen veya tamamen kapalı ve belirsiz olan âyetler yorumlanırken kesin yargılardan ve iddialı ifadelerden uzak durulmalıdır. Âyetlerin genişliği daraltılmamalı, bir yorum ortaya konulurken bunun muhtemel yorumlardan sadece biri olabileceği mutlaka belirtilmelidir. Âyetlerin bilimsel tefsiri yapılırken her zaman ihtiyatlı bir dil tercih edilmeli, ileriki bir zamanda bilimsel görüşün değişebileceği hiçbir zaman hatırdan çıkarılmamalıdır. Yoksa bilimsel gelişmeler esas alınarak âyetler buna göre tevil ve tefsir edilirse, bilimsel teorilerin değişmesi karşısında âyetlerin sıhhatinin sorgulamasına kapı aralanmış olur.

Allah'tan gelen vahyin sıhhatine kesin olarak iman eden bir mü'minin, bilimsel gelişmelerden korkmasına veya bilimin dini zayıflatacağından endişe etmesine gerek yoktur. Çünkü, "İleride onlara âyetlerimizi gerek dış dünyada, gerek kendi öz varlıklarında göstereceğiz; ta ki Kur'ân'ın Allah tarafından gelen gerçeğin ta kendisi olduğu onlar tarafından da iyice anlaşılacak." (Fussilet sûresi, 41/53) âyetinin de işaret ettiği üzere bilim ilerledikçe Kur'ân daha iyi anlaşılacak, bilim ulaştığı her burçta ilahî beyanın dalgalandığını müşahade edecektir.

Bir Müslüman için okumak, araştırmak, bilim yapmak korkulması değil, teşvik edilmesi gereken meselelerdir. Zira bunlar bütünüyle dinden bağımsız faaliyetler olarak görülemez. Çünkü Allah'ın teşriî âyetlerini okuyup anlamak bir mü'minin vazifesi olduğu gibi, tekvini âyetlerini araştırma, anlamaya çalışma ve onlardan insanlık adına faydalı ürünler devşirme de onun sorumlulukları cümlesindendir. Pek çok Kur'ân âyetinin mü'minlere, kâinat kitabı üzerinde tefekkürde bulunmayı emretmesi ve sürekli akletmeyi teşvik etmesi de bunu gösterir. Mesela bir âyette şöyle buyrulur: "Dünyayı gezin dolaşın da Allah'ın yaratmaya nasıl başladığını anlamaya çalışın." (Ankebût sûresi, 29/20)

Bunun yanında Kur'ân'ın, bilenlerin bilmeyenlerden üstün olacağına işaret etmesi (Zümer sûresi, 39/9), Allah'tan en çok âlimlerin korkacağını beyan buyurması (Fâtır sûresi, 35/28), Allah'tan ilim talep etmeyi (Tâhâ sûresi, 20/114) ve bilmediğimiz konuları bilenlere sormayı tavsiye etmesi (Nahl sûresi, 16/43), savaşa çıkılırken dahi bir grubun ilim öğrenmek üzere geride kalmasını emretmesi ve Allah'ın iman edenlerle ilim sahiplerinin derecelerini yükselteceğini bildirmesi de (Tevbe Sûresi, 9/122) ilme, öğrenmeye, araştırmaya verdiği önemi gösterir.

Aynı şekilde yüzlerce hadis-i şerifte de yoğun olarak ilim üzerinde durulur ve mü'minler buna teşvik edilir. Misal olması açısından şunları zikredebiliriz: “Âlimin âbide olan üstünlüğü, Benim, ümmetimin en alt seviyedeki bir ferdine olan üstünlüğüm gibidir.” (Tirmizî, İlim 19) “Kim ilim tahsil etmek için bir yola girerse, Allah o kişiye Cennet'in yolunu kolaylaştırır.” (Müslim, Zikr 39) “Âlimler, peygamberlerin varisleridir.” (Ebû Dâvûd, İlim 1) “İlim tahsil etmek için yolculuğa çıkan kimse, evine dönünceye kadar Allah yolundadır.” (Tirmizî, İlim 2)

Bu sebeptendir ki mü'min ilimden korkmaz, cehaletten medet ummaz; tam tersine bir hadiste ifade buyrulduğu üzere ölünceye kadar ömrünü ilim yolunda geçirir. Bir taraftan vahiy bilgisini elde etmeye, diğer yandan da varlık kitabını okumaya çalışır. Zira o bilir ki bu iki kitap birbirini şerh eder.

Dolayısıyla din ile bilim arasındaki ilişki ne bazılarının zannettiği üzere çelişkidir (conflict) ne de bağımsızlık (independence); bilakis uyumdur (consistence). Aynı kaynaktan gelen teşri ve tekvini âyetlerin birbiriyle çatışacağını veya birbirinden tamamıyla bağımsız iki gerçeklik alanı oluşturacağını düşünmek makul değildir. İşin doğrusu bunlar arasında uyum ve birlikteliğin olduğunu ifade etmektir. Hatta uyumun da ötesinde bu iki disiplinin birbirini desteklediğini ve tamamladığını söylemek daha doğru olacaktır.

Din ile bilimin arasını uzlaştırma adına önemli çabalarıyla bilinen İbn Rüşd de hikmet (felsefe ve bilim) ile dini iki samimi arkadaş ve sütkardeş olarak tanımlamıştır. (İbn Rüşd, Fasulü'l-makâl, s. 30) Bediüzzaman'ın şu ifadeleri de din-bilim arasında çatışma olamayacağını anlatır: “Köle efendisine, hizmetkâr reisine ve veled pederine nasıl düşman ve muarız olabilir. Hâlbuki İslâmiyet, bilimlerin seyyid ve mürşidi, ulûm-u hakikiyenin de reis ve pederidir.” (Bediüzzaman, Muhakemat, s. 5)

Din ve bilimin birbirini tamamladığı yönündeki ifadeye özellikle dikkat edilmelidir. Zira daha önceki yazılarda da kısaca temas edildiği üzere, insan hayatında bilimin elinin uzanmadığı, onun ilgi sahasına girmeyen, dahası çözüm getiremeyeceği alanlar vardır. Bilim, bizim nasıl yaşamamız gerektiği konusunda yönlendirmede bulunamaz. Nereden gelip nereye gittiğimizi söyleyemez. Hayatın anlamı ve varoluş gayemize yönelik izahlar yapamaz. Ahlâk ve faziletin kaynağını açıklayamadığı gibi, niçin ahlâklı olmamız gerektiği konusunda da bir gerekçe sunamaz.

Bilakis onun vazifesi, tekvini emirleri okumak, varlığın sırlarını çözmek, tabiata hâkim olan yasaları bulup çıkarmaktır. Fakat bilimsel araştırmalarla elde edilen verilerin doğru yorumlanması ve onlardan doğru neticeler çıkarılması konusunda da yine dinî bakış açısına ihtiyaç vardır. Zira insan, varlık ve Allah arasındaki ilişki yerli yerine konulmayınca, bilimsel bulguların isabetli yorumlanması çok zordur. Bu ilişki ve dengenin nasıl kurulacağını bize öğreten yegâne hakikat ise vahiy bilgisidir.

Aynı şekilde hangi maksatla bilim yapacağımızı, teknolojiyi nasıl ve nerede kullanacağımızı da bilim bize öğretmez, öğretemez. Günümüzde de bu gibi konularda bilim adamlarının tercihlerini belirleyen bilimin bizzat kendisi değildir; bilakis felsefe, ideoloji ve hayat görüşleridir. Dolayısıyla bir dine inanmak ve bir Yaratıcının varlığını kabul etmek hiçbir şekilde bilimsel araştırmalardan vazgeçmek anlamına gelmez; bilakis onlara yön verir, anlam katar, motivasyon sağlar.

Rousseau'nun sorduğu şu sorular gerçekten üzerinde düşünmeye değerdir: “Bilimsel araştırmalarda ne tehlikeler, ne çıkmaz yollar vardır! Hakikate ulaşmak için, ondan gelecek hayırdan bin kere daha zararlı nice hatalardan geçmek lazım gelir! Bu işte zararlı olduğumuz meydanda. Çünkü yanlış, sonsuz şekillere girebilir; doğru ise yalnız bir türlü olur. Zaten hakikati gerçekten ve yürekten arayan nerede? En iyi niyetlerle yola çıksak bile, bulduğumuz şeyin doğru olduğundan nasıl emin olabiliriz? Bütün bu karışık duygularımız arasında, doğruyu kestirecek olan kriter ne olacak? İşimiz rast gidip sonunda hakikati bulsak bile onu hayır yolunda kullanmasını bilecek miyiz?” (Rousseau, İlimler ve Sanatlar Hakkında Nutuk, s. 28-29)

Kısacası, doğayı, hayatı, canlı varlıkları anlama ve anlamlandırma çabası tek başına bilimin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. Burada mutlaka teolojik açıklamalara ihtiyaç vardır. Bilim kendi yöntemi, yasaları ve disiplinleriyle tabiatı didik didik etmeli, canlı ve cansız varlıkların dilini çözme adına bütün imkânlarını kullanmalı fakat insan, varlık ve Allah hakkında bütüncül açıklamalar ortaya koymak için vahiy bilgisinden istifade etmesini bilmelidir.

Öte yandan Batılıların gördükleri veya vehmettikleri çatışmanın din ile bilim arasında değil; din ile pozitivizm ve materyalizm arasında cereyan ettiğini de vurgulamak gerekir. Günümüzde yaşanan problemin asıl sebebi, modern bilimin materyalist felsefeyle pozitivist yöntem üzerinde gelişmesi ve bütün çalışmalarını bu bakış açısıyla sürdürülmesidir. Ne var ki bu, bilimin bizatihi kendisi olarak görülemez, sadece onun farklı tezahürlerinden biridir. Nitekim günümüzde cılız da olsa inançlı bilim adamları tarafından alternatif yöntemler, araştırmalar, değerlendirmeler ortaya çıkmaya başlamıştır.

Evrim teorisinin din-bilim çatışması ekseninde götürülmesinin sebebi de, bilimin onu desteklemesine rağmen dinlerin reddettiğinin iddia edilmesidir. İşte burada öncelikle “Hangi bilim?” sorusunu sormak, arkasından da evrimin gerçekten bilimsel delillerinin bulunup bulunmadığını araştırmak önem arz ediyor. Buraya kadar yapılan izahlardan da anlaşılacağı üzere evrim hiç de güçlü kanıtlarla ispatlanmış bilimsel bir gerçek değildir. Dolayısıyla dinin, evrim teorisiyle çatışması, bilimle çatışması demek değildir. Evrimle bilimi özdeşleştirmek bir önyargının ve varsayımın sonucudur. Daha sonra ele alacağımız konular okunurken bu hususun hiçbir zaman akıldan çıkarılmaması gerekir.

Dinî İnanç Bilimsel Çalışmanın Önünde Engel Midir?

Bazılarının zannettiğinin aksine bir insanın Allah'a inanması, bütün varlığın onun tarafından yaratıldığını düşünmesi hiçbir şekilde bilimsel çalışmaların önünde engel oluşturmaz. Bazılarını böyle yanlış bir kanaate sevk eden en önemli sebep, Hristiyan Ortaçağ'da Kilise babaları ile bilim adamları arasında yaşanan gerginlik ve çatışmadır. Ne var ki bunun sebebi din değildir. Bunun birinci sebebi, İncil'in ve Hristiyanlığın tahrif edilmiş ve aslından uzaklaştırılmış olması, ikinci sebebi de dinî, siyasi ve iktisadi gücü ele geçiren Kilise'nin halka karşı baskı kurması, dini yorumlamada taassup göstermesi, akıl ve bilime karşı düşmanca tavır alması gibi farklı şekillerde tezahür eden yanlış tutumlarıdır.

Ateist bilim adamları, Allah'ı kabul etmenin ve her şeyi O'nun yarattığına inanmanın bilimin gerilemesine ve hatta ölümüne sebep olmasından korkarlar. Kendi tarihî tecrübeleri açısından bütünüyle haksız da sayılmazlar. Çünkü onların bilimsel devrimlerinin altında yatan

faktörlerden biri de Kilise karşısında kazandıkları zaferdir. Fakat İslâm tarihinde yaşanan tecrübeler açısından meseleye baktığımızda söz konusu endişe ve korkuların ne kadar yersiz olduğunu net olarak görebiliriz. Çünkü İslâm dünyasında din ile bilimin gelişmesi hep birbirine paralel bir şekilde gerçekleşmiştir. En güçlü İslâm âlimleri ile en güçlü bilim adamları aynı dönemde yetişmiştir.

İslâm'ın ilk beş asrına bakıldığında bir taraftan fıkıh, hadis, tefsir ve akaid gibi dinî ilimlerde devasa kametlerin yetiştiği ve ölümsüz eserlerin kaleme alındığı; diğer yandan da matematik, tıp, astronomi ve coğrafya gibi farklı bilimsel disiplinlerde baş döndürücü gelişmelerin yaşandığı ve keşiflerin yapıldığı görülür. Yani İslâm'ın özellikle üçüncü, dördüncü ve beşinci asırlarında dinî ve pozitif bilimlerde gözlemlenen olağanüstü canlılık ve dinamizm dinin, bilimsel çalışmalar önünde engel olabileceği şeklindeki iddialara verilmiş en büyük cevaptır.

Aslında son birkaç yüzyılı istisna edecek olursak, Batı'da yetişen en meşhur ilim adamları da, dindarlığı ve Allah'a imanı hiçbir şekilde bilimin önünde engel olarak görmemişlerdir. Zira Francis Bacon, Galileo, Kepler, Kopernik, Pascal, Boyle, Newton, Mendel, Pasteur, Kelvin, Decartes, Kant gibi en meşhur ilim adamları hep dindar Hristiyanlar arasından çıkmıştır.

Kilisenin tasallut ve baskıları neticesinde bilim adamlarıyla Kilise babaları arasında yaşanan çatışmalar ayrı bir mevzudur. Fakat bu bilim adamlarının hiçbir zaman Allah inancıyla ve metafizik kabullerle bir problemleri olmamıştır. İnançları, bilimsel araştırma yapmalarının önünde bir engel oluşturmamıştır. Engel olma bir yana, imanları onlar için teşvik edici bir güç ve ilham kaynağı olmuştur. Bunlar bir taraftan bilimsel çalışmalarına devam ederken, diğer yandan da imanın ispatı, önemi ve gücü üzerinde durmuşlardır. Hatta bilimin verilerini imanî bakış açısıyla yorumlamış, bunları imanî ispat adına kullanmışlardır. İmanlarını açığa vurmaktan hiçbir zaman utanmamış, korkmamışlardır.

Mesela Bacon'un din-bilim ilişkisine bakışı şudur: "Tanrı bize kendini tanıtmak için iki kitap sunmuştur; kâinat kitabı ve Kutsal Kitap. Kim tam anlamıyla yetişmiş olmak istiyorsa bu iki kitaba birlikte çalışmalıdır." Kepler ise motivasyon kaynağını şöyle izah etmiştir: "Dış dünyadaki bütün araştırmaların ana amacı, Tanrı'nın bize matematiksel bir dille vahyetmiş olduğu aklı düzeni keşfetmektir. Bu aynı zamanda Tanrı'nın bize yüklediği bir sorumluluktur." (Lennox, Aramızda Kalsın Tanrı Var, s. 27)

Dinî inançların ve metafizik düşüncelerin, bilimsel çalışmalara engel olması bir yana onları motive edici bir etkisinin olduğunu ve onlara anlam kazandırdığını ifade etmiştik. Bunun yanında imanın diğer önemli bir faydası da bilim adamlarını hapsoldükleri fizikî dünyanın dar kalıplarından kurtararak onların önüne çok daha geniş bir dünya açmasıdır. Dahası, onları sabit fikirlerden ve dar görüşlerden kurtardığını da söyleyebiliriz.

Öte yandan materyalist bakış açısının bir neticesi olarak hiçbir plan ve gayenin bulunmadığı, maddenin ve tesadüflerin bir ürünü olarak görülen varlık âlemini incelemektense, müthiş bir düzen ve ince bir tasarımın bulunduğu düşünülen varlığı incelemek çok daha kolay olacak ve bilim adamlarını çok daha tutarlı, mantıklı ve verimli neticelere ulaştıracaktır.

Varlığı, mutlak bir ilim, irade ve kudret sahibi bir Yaratıcının eseri olarak kabul eden ve bu gözle inceleyen bilim adamlarının gördükleri ve bulduklarıyla, onu şuursuz maddenin ve kör

tesadüflerin ürünü olarak kabul eden bilim adamlarının elde ettikleri arasında muazzam farklar olacaktır. Selimiye Camiini tabiatın bir eseri olarak kabul edip inceleyen bir sanatçıyla, onun Mimar Sinan'ın eseri olduğunu kabul edip inceleyen bir sanatçının ulaşacakları sonuçlar ve yorumlar aynı olamaz.

Asıl hedefleri hakikati araştırmak ve bulmak olan bilim adamlarının çalışmalarını sadece tabiat içinde kalarak sürdürmek zorunda olduklarını düşünmeleri ve kendilerini maddeyle sınırlamaları, daha baştan hakikate indirilmiş büyük bir darbedir. Çünkü hakikat, maddeyle sınırlandırılmayacak kadar engindir, geniştir. Fizikî dünyanın içinde kalarak gerçeklerin doğru ve bütüncül bir resmini çizebilmek mümkün değildir. Materyalistik ve mekanistik izahların ulaşabileceği bir sınır vardır. Bilim felsefecisi Stephen Meyer'in ifadesiyle söyleyecek olursak, bilim adamının vazifesi en iyi natüralistik izahın peşinde olmak değil, aksine en iyi izahın peşinde olmaktır. (Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 330)

Son olarak insanın fitratı icabı sürekli bir anlam ve manevi tatmin arayışında olduğunu hatırlatmak gerekir. Son asırda dinin toplumdaki gücünü önemli ölçüde yitirmesiyle seküler ideolojiler ve izm'ler bu ihtiyacı karşılamak için alternatif olarak sunuldu. Hatta bilimin kendisi seküler bir din veya kutsal bir dogma hâline getirildi. Fakat böyle bir tablo, insanlık açısından hiç de güzel neticeler ortaya çıkarmadı. Başiboş, gayesiz, ümitsiz ve yapayalnız kalmış fertlerden oluşan ruhsuz toplumlar meydana getirdi.

EVİRİMİN DİNİ İLGİLENDİREN BİR YÖNÜ VAR MIDIR? – 15

Yüksel Çayiroğlu-6 Mayıs 2021- tr724.com/

Bazı araştırmacılar evrim teorisinin bilimsel bir mesele olduğu gerekçesiyle ilahiyatçıların bu alanda konuşmasının doğru olmadığını, bunun faydadan çok zarar getireceğini ileri sürer. Böyle bir yaklaşım kısmen doğru olsa da bunun eksik ve yanlış yönleri vardır. Doğru olan yönü şudur: Gerçekten de evrim adı altında ele alınan meselelerin büyük çoğunluğu biyoloji, biyokimya, genetik, paleontoloji gibi disiplinleri ilgilendiren bilimsel meselelerdir. Bilimin diliyle ve bilimsel argümanlarla konuşan bilim adamlarının karşısına dinle çıkmamanın, âyet ve hadislerle cevap vermeye çalışmanın usulen çok yanlış, strateji açısından da çok riskli bir hareket tarzı olduğunu ifade etmek gerekir.

İlahiyatçıların bu alanda konuşmalarının faydadan çok zarar getireceği meselesi de görecelidir. Birçok televizyon programında müşahade edildiği üzere gerçekten de konuşacakları mevzuun üzerine oturduğu bilimsel çerçeveden habersiz olan ilahiyatçılar, yorum, itiraz ve eleştirileriyle din-bilim çatışmasını körükleyebiliyor, daha da kötüsü çoklarının dinden soğumasına sebep olabiliyor. Fakat konu etrafında yapılan bilgili ve bilinçli konuşmalar için aynı şeyi söyleyemeyiz.

Evrimin, dini ilgilendirip ilgilendirmemesine gelince şunu söyleyebiliriz ki evrim teorisinin iddialarının önemli bir kısmı doğrudan dini de ilgilendirir. Çünkü bunların önemli bir kısmı hayatla, yaratmayla ve insanla ilgilidir. Yeryüzünde canlılığın tesadüfen başladığı, günümüzdeki canlı organizmaların tabiat dışı hiçbir müdahale olmaksızın bazı mekanizmalarla kendi kendine çoğaldığı ve çeşitlendiği, insanın maymunu canlılardan geldiği gibi iddialar tabii ki de doğrudan dinin alanına girer. Daha da önemlisi bu tür izahlar dinin üzerinde durduğu en temel ilkelerle ters düştüğü ve evrim teorisi pek çok bilim adamı tarafından dinin alternatifi gibi takdim edildiği için, mutlaka dinden hareketle makul ve mukni cevapların verilmesi ve zihinlerdeki şüphelerin giderilmesi gerekir.

Bu konudaki bazı araştırmacılar da İslâm'ın evrim karşısında nötr bir tavır takındığını, evrimi ne reddettiğini ne de kabul ettiğini ifade ederler. Prof. Dr. Caner Taslaman'ın şu ifadeleri bu yaklaşımın güzel bir özetini sunar: “Canlıların ve insanın, evrim süreciyle veya birbirlerinden bağımsız olarak (evrimsiz) oluştuğu iddialarının hiçbirisi İslâm ile çelişmez. Çünkü Kur’ân, Allah’ın canlı türlerini ve insanı yarattığını açıkça beyan etmiş olmasına karşın bu yaratmanın nasıl olduğunu anlatmamıştır. Bu yüzden ‘bir Müslüman evrimci olabilir’ ama bu iddia ‘bir Müslüman evrimci olmak zorundadır’ anlamını taşımaz.” (Taslaman, Bir Müslüman Evrimci Olabilir mi, s. 41)

Şu izah şeklinde de benzer bir yaklaşım dile getirilir: “Bir yandan İslâm ile diğer öğretiler arasında, bir yandan da İslâm ile biyolojik evrim arasında herhangi bir uyumsuzluk görülemez. İslâm, evrimi savunmadığı gibi, onu eleştirmez de. Kutsal kitapta, evrim veya onunla çatışacak alternatif bir süreç için açık bir değini yoktur. Aynı şekilde, evrimsel biyoloji de İslâmî inançları doğrulayan ya da onlarla çatışan bir şey ortaya koymaz veya Müslümanları çetrefilli teolojik sorunlara sevk etmez. Evrimin bilimsel olarak doğru olup olmamasının - veya evrim hakkındaki bir teorinin geçerli olup olmamasının- şu veya bu şekilde Müslümanın inancıyla ilgisi yoktur.” (Recep Alpyağ, Evrim ve Tasarım, s. 147)

Evrim ve din arasındaki gerilimi düşürme ve yaşanan çatışmaları hafifletme adına bu tür yaklaşımların nisbî bir faydası olsa da, Kur’ân ve Sünnet’in yaratılışla ilgili ortaya koyduğu izahlar açısından meseleye bakıldığında, bu tür tespitlere katılmanın hiç de kolay olmadığı görülür. Daha sonra bu konuyu âyet ve hadislerden getireceğimiz delillerle geniş olarak izah edeceğimiz için şimdilik buna girmiyoruz.

Son olarak bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz. Evrim hakkında konuşan din âlimlerinin kendi alanlarının dışına çıkmaları ve bilimsel konularda ahkâm kesmeleri ne kadar yanlışsa, evrimi savunan bilim adamlarının hiçbir somut ve ikna edici kanıt olmaksızın spekülasyona dayalı bilgilerle ve vahyi anlama metodolojisinden habersiz olarak ilk yaratılış ve türlerin ortaya çıkışı hakkında din namına kesin ve net hükümler vermeleri de en az bu kadar yanlıştır. Zira pozitif bilimde yöntem olduğu gibi nasları anlamada da bir yöntem vardır.

Evrim, Din İçin Bir Tehdit Midir?

Hem evrim teorisinin temel iddiaları ve savunusu, hem büyük çoğunluğu itibarıyla evrimci bilim adamlarının dine karşı takındığı düşmanca tavır, hem de bir buçuk asırdır yaşanan acı tecrübeler açısından bu soruya yaklaşacak olursak, cevabı tahmin etmek hiç de güç olmayacaktır. Marx ve Engels’in evrim teorisini ideolojik amaçlarına alet etmeleri, Batılı biyologların önemli bir kesiminin ateist olması, bilimsel ahlâkla açıklanamayacak ölçüde

evrimde ısrar edilmesi, evrim teorisi yüzünden çoklarının ateizme kayması, evrimci izahların ateist argümanların temelini oluşturması gibi olaylar bir tesadüf olarak görülemez.

Pek çok Darwinci de evrim teorisinin din karşıtı oluşunu, dine alternatif bir açıklama ortaya koyduğunu ve hatta dine büyük bir darbe indirdiğini hiç çekinmeden ifade etmişlerdir. Mesela en önce gelen ateist evrimcilerden biri olan Richard Dawkins'e göre, ateistlerin kendi tezlerini rasyonel ve entelektüel bir şekilde ortaya koyabilmelerinin dayanaklarını Darwin sağlamıştır. (Dawkins, *The Blind Watchmaker*, s. 6). Ona göre insanın varoluşu ve anlam arayışıyla ilgili derin soru ve sorgulamalara, bâtıl inançlara (yani dinlere) başvurmada tutarlı ve inandırıcı cevaplar verebilmeyi mümkün hâle getiren kişi de Darwin'dir. (Dawkins, *The Selfish Gene*, s. 1)

Amerikalı felsefeci Daniel Dennet'in şu tespitleri de evrimin din üzerindeki yıkıcı tesirine işaret eder: "Darwinci teori, bilimsel bir teoridir ve gerçekten harikadır. Fakat mesele bu kadar basit değildir. Evrime şiddetle karşı çıkan yaratılışçılar bir konuda haklılar: Darwin'in tehlikeli fikri, en temel inançlarımızın dokusunu, birçok sofistike savunucunun henüz kendilerine bile itiraf edemedikleri bir şekilde çok daha derinden bozuyor." (Dennet, *Darwin's Dangerous Idea*, s. 18)

Darwinizm tarihinin öncülerinden William Provine'nin şu sözleri de aynı gerçeğin farklı bir ifadesidir: "Evrimsel biyolojinin yıkıcı sonuçları, örgütlü dinin varsayımlarının çok ötesine geçerek, insanların çoğunluğu tarafından kabul edilen ve biyolojik evrenin, insan ahlâkının ve biyolojik organizmaların görünür düzeninden sorumlu olan çok daha derin ve yaygın bir inanca etki eder." (Robert T. Pennock, *Intelligent Design Creationism and Its Critics*, s. 69)

Kaliforniya Üniversitesi'nde ekoloji ve evrimsel biyoloji profesörü olan Michael R. Rose da, Darwin'in ortaya koyduğu evrim teorisinin din üzerindeki etkisini şu sözleriyle açıklamıştır: "Charles Darwin'in fikirleri, pek çok kişiyi, tüm canlıları Tanrı'ın yaratmadığına, bunun yerine canlı düzenin oluşumunun kör ve maddî nedensellik ilkesiyle açıklanacağına ikna etti. Genel halk için asıl önemli olan, (Darwin'den sonra) kendi türümüzün kökeninin de materyalist terimlerle açıklanabileceğinin kabul edilmesidir. Bu fikirler, birçok inanç krizine ve bazı dindarların Darwin'i yermesine yol açtı. Darwin'in kendisi de bir ateist olduğu için, Newton'dan farklı olarak, Batı Hristiyan âleminin tüm yerleşik düzenine karşı çıktı. Neticede Darwin'in çalışması, Hristiyanlığın, Batı'nın bilim düşüncesinin merkezinden kalkmasına yol açtı." (Rose, *Darwin's Spectre*, s. 203)

Bugüne kadar evrim teorisinin İslâm dünyasında karşılaştığı sert tepkinin sebebi de onun dinsizliğin savunusu gibi algılanmasıdır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yaşayan ulemanın onun hakkındaki kanaatini şu cümle güzel özetler: "Darvinizm muhit-i İslâmiyette dinsizliğe doğru atılmış bir hatve, ilk ve geniş bir hatvedir." (Reşat Macit, "Subhi Edhem'in Darwinizm Kitabı", *Tasarım ve Evrim*, s. 453)

Bu açıdan evrimi tamamıyla bilimsel bir mesele olarak gören veya dinle arasını uzlaştırmaya çalışan ya da İslâm'dan ve İslâm tarihinden hareketle evrime dinî temeller arayan bilim adamlarının yaklaşımları her ne kadar iyi niyetli olsa da ilmi, mantıki ve realist değildir. Onların Darwinizm hakkındaki sübjektif kanaatleri gerçeği değiştirmeye yetmez. Neticede bir buçuk asırdır ortaya konulan ciddi bir literatür ve birikim vardır. Darwinizm denildiğinde herkesin zihninde canlanan tanımlar, izahlar, mekanizmalar ve sonuçlar vardır.

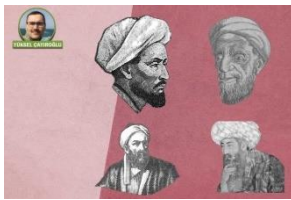
Nancy Pearcey, evrim düşüncesinin dinî inanışlarla mezcedilmesinin imkânsızlığını, “Ya Tanrı inancına ya da doğal seleksiyona sahip olabilirsiniz ama ikisine birden asla” sözüyle ifade etmiştir. Evrimci biyolog Ernst Mayr da, Darwinizmin gerçek özünün doğal seleksiyona dayandığını, bunun da ‘ilâhî müdahaleyle’ değil ancak doğal araçlarla gerçekleştiğini vurgulamıştır. (Lee Strobel, Hani Tanrı Ölmüştü, s. 34-35)

Peki, evrim düşüncesini din açısından bu ölçüde tehlikeli kılan nedir? Çünkü evrim, kâinatın veya canlı varlıkların ortaya çıkışında hiçbir şekilde yaratmaya, tasarıma, hikmetli ve şuurluca yaratılışa yer vermez. Her tür teolojik ve metafizik izahı itina ile teorisinin dışına iter. İdeolojiye dönüşen Darwinizmin tüm çabası ve hedefi, ilahî bir güce gerek kalmadan tabiatın kendi kendini yarattığını göstermekten ibarettir. Dolayısıyla ateizm, evrim teorisinin mantıksal, hatta zorunlu bir sonucudur. Evrim teorisini tabulaştıran ve ne pahasına olursa olsun savunan bilim adamlarının asıl ilgisi de onun bilimsel mahiyetinden ziyade, felsefî ve mantıksal sonuçlarına yöneliktir.

Evrimin sadece din değil, ahlâk açısından da önemli bir tehdit olduğu ifade edilmiştir. Çünkü canlılar dünyasına evrim açısından bakıldığında, insanın, ahlâklı olmak için hiçbir nedeni yoktur. Evrimciler, insanda var olan bütün ahlâkî davranışların kökenini hayvanlarda ararlar. Daha da kötüsü evrimin üzerine oturduğu doğal seleksiyonun işleyişi ve mantığı; fedakârlık, iyilik, yardımseverlik gibi ahlâkî değerlerin tam tersi neticelere işaret eder. “Doğal ayıklanma körü körüne ve amansız bir yarışmayla eşanlımlıdır: ‘İnsan, insanın kurdudur.’, doğadaki yaşam bir ‘gladyatör dövüşüdür.’ Böyle savlar izlenecek olursa, gerek doğal ayıklanmadan gerekse şansın hâkim olduğu ‘yansız’ bir evrimden, bir iyilikseverlik ve dostluk, hatta bir sevgi ahlâkının nasıl türeyebileceğini anlamak doğrusu güçtür.” (J. P. Cihangeux, P. Ricoeur, Neden Nasıl Düşünürüz, s. 173)

İSLÂM TARİHİNDE EVRİMCİ ÂLİMLER VAR MIDIR? - 16

Yüksel Çayıroğlu-14 Mayıs 2021- tr724.com/

Evrim teorisini kabul eden ve İslâm’da ona aykırı bir hüküm bulunmadığını iddia eden modern araştırmacılar, bu görüşlerini seleften bazı âlimlere dayandırır ve İslâm tarihinden verdikleri örneklerle evrimin ilk defa İslâm kültür havzasında ortaya çıktığını savunurlar. Mesela İslâm’da Evrimci Yaratılış Teorisi ismiyle bir kitap kaleme alan Prof. Dr. Mehmet Bayraktar şöyle der: “Gerçek manada bir evrim düşüncesi ilk defa 9. yüzyılda İslâm kültüründe doğmuş ve müteakip yıllarda geliştirilerek çeşitli şekiller almıştır. Hatta Batı kültüründe evrimci düşüncenin doğuşunun sebebi de İslâm kültüründeki bu evrim düşüncesidir.” (s. 16)

Bu konuda verilen örnekleri ve ileri sürülen iddiaları çok genel hatlarıyla şu şekilde özetleyebiliriz: İlk evrimci düşünceler, “kumun” ve “zuhur” teorileri adı altında mutezili bir

âlim olan Nazzam (ö. 219/835) tarafından ortaya atılmıştır. Nazzam’a göre Allah, bütün türlerin özü ve nüvesi mahiyetinde olan ve onlara ait bütün hususiyetleri bi’l-kuvve kendinde barındıran ilk canlı varlığı yaratmış, sonrasında da bütün ana türler birbirinden bağımsız olarak bu ilk çekirdek varlıktan ortaya çıkmıştır. Nazzam, hiçbir ana türün değişerek yeni bir tür oluşturacağını kabul etmez, yani türlerin sabitliği fikrini savunur. Dolayısıyla ona göre insan da hayvan türlerinin evrimleşmesi sonucunda dünyaya gelmemiştir. (Mehmet Bayraktar, İslâm’da Evrimci Yaratılış Teorisi, s. 40-47)

Evrimin öncüsü olarak gösterilen diğer bir İslâm âlimi de Câhız’dır (ö. 255/869). Nazzam’ın talebesi olan ve üç yüz civarında eserinin yanında yedi ciltlik bir biyoloji ansiklopedisi de (Kitâbü’l-hayavân) yazmış olan Cahız, hocasından aldığı evrimci görüşleri daha da geliştirmiştir. O da canlı türlerinin oluşumunu hocası gibi Allah’ın çekirdek mahiyetinde yarattığı ilk canlı varlığa bağlar. Fakat o, hocasından farklı olarak canlı türlerinin zamanla değişiklik geçirerek yeni türler oluşturabileceğini kabul eder. Fakat Cahız’a göre bu değişiklik, tabii seleksiyon ve mutasyon gibi mekanizmalarla değil, Allah’ın yaratmasıyla ortaya çıkar. Cahız, buna benzer görüşlerinden ötürü meşhur Ehl-i Sünnet kelimcileri tarafından materyalist ve dehri olmakla suçlanmıştır. (Ahmet Özdemir, “Kur’ân ve Bazı İslâm Âlimleri Açısından Yaratılış ve Evrimci Görüş”, Bitlis İslâmiyat Dergisi, Haziran 2020, s. 68-69)

Evrimci İslâm âlimleri zikredilirken, Farabî (ö. 338/950), Birûnî (ö. 453/1061) ve İbn Tufeyl’e (ö. 581/1185) de yer verilir ve bunların bazı görüşleriyle Darwinizm arasında bir kısım irtibatlar kurulur. Ne var ki bunların hiçbirisi, açıkça bir türün başka bir türe dönüşebileceğini ifade etmemiştir. Bilakis yaratmanın ancak Allah’a mahsus olduğunu belirtmişler ve türlerin sabitliğine kail olmuşlardır.

Cansız varlıklardan bitkilere, bitkilerden hayvanlara, onlardan da insana kadar yeryüzünde mevcut olan varlık hiyerarşisi üzerinde duran bir kısım İslâm filozoflarıyla İslâm ahlakçılarının da evrimi kabul ettikleri ileri sürülür ve İhvanüs’s-sava, İbn Miskeveyh, İbn Haldun, Nasiruddin et-Tusi, Kazvini, Kınalızade Ali Efendi, Molla Sadra, Erzurumlu İsmail Hakkı gibi bir dizi âlimin ismine yer verilir. Hatta Râgıb el-İsfahanî, İbnü’l-Heysem, el-Kazvinî, Sadruddin Şîrâzî, Mevlânâ ve İbn Arabî gibi daha birçok İslâm âliminin isimleri zikredilir. (Bkz. İsmail Yakıt, “Darwin’den Önce İslâm Düşünürlerinde Evrimle İlgili Fikirler”, Felsefe Arkivi, 1984, sayı: 24, s. 101-122; Muhammed Hasan, el-İnsân beyne’l-halki ve’t-tatavvur, s. 42-58)

İsmi geçen âlimlerin tek tek görüşlerinin ele alınıp detaylı bir şekilde incelenmesi müstakil çalışmaları gerektirir. İslâm ulemasının evrime delil olarak gösterilen görüşlerinin, evrim teorisi açısından çok genel bir değerlendirmesini yapacak olursak şunları söyleyebiliriz:

İslâm tarihindeki evrimciler olarak gösterilen ulemanın görüşleri ile Darwin tarafından ortaya konulan evrim teorisi arasında, yüzeysel ve kısmi benzerliklerin ötesinde bir bağ kurmak mümkün değildir. Konu etrafında yapılan çalışmalar incelendiğinde, İslâm âlimleri tarafından öne sürülen görüşlerle Darwin tarafından ortaya konulan teori arasında çok büyük farklar olduğu görülür.

En başta şunu ifade etmek gerekir ki, Darwin’in ana hedefi, yeryüzünde görülen bütün türlerin kökenine dair natüralist ve pozitivist bir izah getirebilmektir. Hâlbuki İslâm ulemasının kâinat

veya canlı türleri hakkında yaptıkları bütün izahların merkezinde hep Allah vardır. İlk canlılık, Allah'ın yaratmasıyla başladığı gibi, bütün türler de O'nun yaratmasıyla oluşmuştur. Cahız'ın dışında hiçbir İslâm âlimi açıkça bir canlı türünün başka bir türe dönüşebileceğini iddia etmemiştir. Şu önemli noktayı da ilave etmeliyiz ki konu etrafındaki açıklamaları çok net olmayan Cahız, bu dönüşümün de Allah'ın fiil ve eseri olarak vücut bulduğunu belirtmiştir.

Cahızın konuyla ilgili fikirlerini araştıran bilim tarihçisi Profesör Gillian Beer'in şu tespitleri önemlidir: "Cahız'ın Darwin'den bin yıl önce evrim üzerine yazmış ve doğal seçilimi keşfetmiş olduğunu ileri süren kimi tarihçiler yanılgıya düşmüşlerdir. Cahız'ın anlamaya çalıştığı şey dünyanın nasıl meydana geldiği veya türlerin nasıl oluştuğu değildi. Her şeyi Tanrı'nın yarattığına ve bunu en mükemmel biçimiyle yapmış olduğuna inanıyordu. İlahi yaratımı ve dahiyane tasarımı doğru kabul ediyordu. Ona göre başka bir açıklama düşünülemezdi." (Gillian Beer, Darwin'in Hayaletleri, s. 93)

Nitekim Câhız, Kitâbu'l-hayavân isimli kitabını yazma amacını şöyle açıklar: "Akıl sahibi her kişi, Allah'ın yarattığı her şeyin bir amacı olduğunu ve Allah'ın yarattıklarını kaderlerine terk etmediğini; atladığı, alamet-i farikasından yoksun, karmaşa içinde ya da korumasız bıraktığı hiçbir şey olmadığını; eşi benzeri olmayan öngörülerinde asla yanılgıya düşmediğini ve ne kurduğu düzenin herhangi bir detayının, ne bilgeliğin güzelliğinin ne de güçlü kanıtların görkeminin onu yanılttığını bilecektir. Tüm bu etkinlik bittene ve kelebekten yedi gök küreye ve dünyanın yedi iklimine kadar her şeyi kapsamaktadır." (Gillian Beer, Darwin'in Hayaletleri, s. 98)

İslâm âlimleri, canlı varlıklar ve yaratılış etrafında ortaya koydukları açıklamalarla Allah'ın vaz etmiş olduğu kanunlara dikkat çekmiş; mesela tabiat ve canlı organizmalarda gözlemlenen değişim ve tekâmül üzerinde durmuş; bu değişime sebep olan çevre şartları, yiyecekler, iklim ve atmosfer gibi faktörleri ele almışlardır. Bazılarının evrime benzeyen görüşlerinin merkezinde ise Allah'ın ilk varlığı ve türlerin ilk üyelerini yoktan var etmesi fakat daha sonraki yaratmaları bir vesile ve sebep ile gerçekleştirdiğini izah etme maksadı vardır. Kimileri de bütün varlığın aynı özden yaratıldığına dikkat çekmiştir.

Evrime şeklinde anlaşılan veya evrimle alakası kurulan bir kısım görüşlerin maksadı ise kâinattaki atom ve moleküllerin nasıl bir devir-daim içerisinde olduğunu, nasıl hâlden hâle geçtiğini, Allah'ın aynı cins maddelerden nasıl olup da muazzam çeşitlilikte varlıklar yarattığını göstermektir. Mesela cansız durumdaki atom ve moleküller sürekli canlı organizmaların yapı taşlarında kullanılmakta, bitkileri hayvanlar yemekte, hayvanları da insanlar. Bir açıdan bitkiler hayvanlara, hayvanlar da insanlara dönüşmekte. Element ve moleküller farklı kademelerden geçerek insan vücudunda yer almakta.

İbn Arabî ve Mevlânâ gibi zatlara ait olan ve evrim olarak takdim edilen bazı görüşler ise insanın; psikolojik, ruhî ve manevî değişim ve terakkisiyle ilgilidir. Onlar, insanın, ahlâkî ve manevî açıdan terakki ve tedenni edebileceği mertebelere dikkat çekmiş; yapacağı kötülük ve fenalıklarla insanın bitki ve hayvanların hayat seviyesine düşebileceğini, iyilik ve hayırlarıyla da melekî seviyeye çıkabileceğini ifade etmişlerdir.

İbn Miskeveyh, İbn Haldun ve Erzurumlu İbrahim Hakkı gibi şahıslar ise silsilevi yaratılış düzeninden bahsetmiş, yaratılıştaki birlik, bütünlük ve hiyerarşiyi göstermek istemişlerdir.

Kainattaki yaratılışın nasıl basitten başlayarak kompleks varlıklara doğru sıralandığını açıklamış, farklı varlık cinsleri arasındaki üstünlükten bahsetmiş, yani bir yönüyle Allah'ın yaratmadaki âdet ve sünnetine dikkat çekmişlerdir. İnsanın, diğer varlıklar arasındaki müstesna konumuna işarette bulunmuşlardır.

Her ne kadar cansız varlıklar arasındaki mercanın en düşük hayat seviyesindeki bitkilere, hurmanın en düşük hayat seviyesindeki hayvanlara, at, fil ve maymun gibi bir kısım hayvanların da zekâ ve kabiliyet açısından bir kısım insanlara yakınlığından bahsetseler de, ne bunların “ara türler” olduğunu ne de birbirine dönüştüğünü söylemişlerdir. “Varlık mertebelerini” veya “külli varlık zincirini” açıklama adına kullanılan bu tür ifadelerden evrim görüşü çıkarmak oldukça abartılı, aşırı ve yanlış bir yorumdur. Onların benzerlikler üzerinden yaptıkları yakınlık yorumlarını evrim teorisini destekler şeklinde yorumlamak bilimsel bir yaklaşım değildir. Onlar da zaten böyle bir iddiada bulunmamışlardır.

Cahız, Nazzam, Farabi ve İbn Haldun gibi İslam âlimlerinin konu etrafındaki görüşlerinin incelendiği akademik bir makalede şu değerlendirmelere yer verilir: “Bu görüşlerin, modern evrim görüşüyle uzaktan bir alakasının olmadığı kesindir. Burada kademeli olarak canlılar arasındaki özellik farkından bahsedilmektedir. Canlıların kademeli ve birikimli bir evrimsel sürecin ürünleri olduğunu değil; aksine statik, değişmez, son halleriyle mükemmel yaratılışları ileri sürülmektedir... Evrim konusunda, özellikle Müslüman bilim adamları tarafından evrimi savunma pozisyonunun ortaya çıkması, aynı mana ve mefhumların ve aynı kelimelerin farklı kimseler tarafından değişik manalarda kullanılmasından kaynaklanmaktadır... İslam âlimlerinin evrim diye bir problemi yoktur. Çünkü onların çalışmaları incelendiğinde, kâinatın oluşumunun ve canlıların yaratılmasının Yüce Allah tarafından gerçekleştirildiğinin çok iyi ifade edildiği görülür.” (Ahmet Özdemir, “Kur’ân ve Bazı İslâm Âlimleri Açısından Yaratılış ve Evrimci Görüş”, Bitlis İslâmiyat Dergisi, Haziran 2020, s. 61-76)

Bu tür konularda sebeplere aşırı vurgu yapan, Kur’ân’da ortaya konulan yaratma düşüncesine ters açıklamalar ileri süren âlimlerin sert tepkiyle karşılaştığını, onlar hakkında reddiyeler yazıldığını ve hatta tekfîre gidildiğini de hatırlatmak gerekir. Bu tür düşüncelerin ortaya atılmasında Yunan felsefesi ciddi etkili olmuştur. İslâmcı evrime misal olarak verilen görüşler, delilden yoksun oldukları için hiçbir zaman İslâm düşüncesi ve kültürü içerisinde ana bir akım hâline gelmemiş, genel nazarında meşruiyet kazanamamıştır. Bütün türlerin Allah tarafından ve müstakil olarak yaratıldığı konusunda Sünnî kelimciler arasında bir ihtilaf yoktur.

ALLAH KÂİNATI EVRİM İLE YARATMIŞ OLAMAZ MI? – 17

Yüksel Çayıroğlu - 22 Mayıs 2021- tr724.com/

Batı’da son onlu yıllarda ismine “teistik evrim” denilen yeni bir akım ortaya çıktı. Bu akımın amacı evrim ile dini uzlaştırmak. En temel iddiaları ise “Allah’ın kâinatı evrim ile yarattığıdır.” Teistik evrimin öncülerinden biri olan Francis S. Collins bu görüşü şöyle açıklar:

“Uzayla ve zamanla sınırlanmamış olan Allah, evreni ve ona egemen olan tabiat yasalarını yaratmıştır. Bu kısır evreni canlılarla doldurmayı amaçlayan Allah, mikropları, bitkileri ve her türden canlıyı yaratmak için zarif evrim mekanizmasını seçmiştir. Daha da önemlisi O, akıllı, doğru ve yanlış bilgisine, özgür iradeye ve Kendisiyle paydaşlığa girme arzusuna sahip özel canlıları yaratmak için de aynı mekanizmayı seçmiştir... Bu görüş, bilimin bize doğayla ilgili öğrettiği her şeyle tamamen bağdaşmaktadır. Ayrıca bu dünyadaki büyük tek tanrılı dinlerle de tamamen uyumludur... Bu bağlamda teistik evrim ya da BioLogos’u açık farkla bilimsel açıdan en tutarlı ve ruhsal olarak en tatmin edici seçenek olarak görüyorum. Bu yaklaşımın modası geçmez ve gelecekteki bilimsel buluşlarla çürütülemez. Entelektüel olarak katı bir yaklaşımdır ve birçok zor soruya yanıt verebildiği gibi bilim ile inancın birbirini sarsılmaz iki direk gibi güçlendirmesini sağlar.” (Collins, The Language of God, s. 200-206)

Batı’da savunulan bu düşünce tarzı yavaş yavaş İslâm dünyasında da yayılmaktadır. Teistik evrim görüşünü benimseyen bilim adamları, evrimcilerden farklı olarak ilk canlının Allah tarafından yaratıldığını savunurlar. Onlara göre bu ilk canlı Allah’ın onun mahiyetine koyduğu kabiliyetler sayesinde evrimleşmiş ve yeni türleri ortaya çıkarmıştır.

Bir çalışmada teistik evrimi savunan İslâm âlimlerinin durumu şöyle resmedilir:

“Bazıları İslâm adına evrim teorisine karşı çıkmamanın, bu teoriyi benimseyen kimseleri dinden uzaklaştıracağı vehmiyle, hakikatte materyalist temeller üzerine oturtulmuş olan bu teoriyle mücadele etmek yerine, bu teoriyi İslâmîleştirmeye ve Kur’ânîleştirmeye çalışmışlar, bu teorinin Kur’ân’a, İslâm filozof veya âlimlerinin görüşlerine aykırı olmadığını iddia etmişlerdir. Böylece ateist evrimcilerin yanında bir de canlıların çeşitli oluşunun evrimleşme yoluyla olabileceğini hatta olduğunu iddia eden inançlı bir grup daha ortaya çıkmıştır. Bunlar canlıları Allah’ın yarattığını kabul ettikleri için yaratılışçı, öte yandan canlıların çeşitliliğinin evrimleşme yoluyla olduğunu savundukları için evrimcidirler. Bu anlayışa kısaca “evrimci yaratılış” da denmektedir.” (Veysel Güllüce, “Kur’ân Işığında Yaratılış Görüşünün Değerlendirilmesi”, Yaratılış Kongresi, s. 342)

Yakın dönemde yaşamış veya muasır olan İslâm âlimlerin büyük çoğunluğu İslâm’a aykırı olduğu gerekçesiyle evrimi reddeder. Çoğunluğu evrime ihtimal dahi vermez, onun hakkında konuşmayı veya çalışma yapmayı dahi gereksiz bulur. Fakat bazıları evrimin gerçek olabileceği ihtimalini de göz önünde bulundurarak biraz daha ihtiyatlı bir dil kullanmayı, hafif de olsa kapıyı evrime karşı aralık bırakmayı veya evrimcilerin bir kısım görüşlerine mümaşatta bulunmayı tercih eder. Bütün bunlarla birlikte evrim teorisi etrafında yapılan çalışmaların bir hayli az olduğunu da ifade etmek gerekir.

Diğer yandan Edip Yüksel, Mustafa İslâmoğlu, Mehmet Bayraktar, Süleyman Ateş, İsmail Yakıt, Yaşar Nuri Öztürk, Hüseyin Cısr, Seyyid Ahmet Han, Muhammed Abduh, Fazlurrahman gibi evrimi kabul edenler de vardır. Mesela Süleyman Ateş şöyle der: “Hayatın, ilkel hücreden evrimleşe evrimleşe önce basit canlıların, sonra daha üstün yapılı canlıların ve en sonunda da insanın meydana geldiği, kesin kanıtlarla ortaya konmuştur. İnsanın

maymundan türediği doğru değildir. Fakat insanlarla maymunlar müşterek bir kökten türemiş olabilirler.” (Süleyman Ateş, “Kur’ân-ı Kerim’e Göre Evrim Teorisi”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt: 20, s. 131)

Süleyman Ateş ve diğer ilahiyatçıların evrimi kabul etmelerinin en önemli sebebi, evrimin kesin bir bilimsel gerçek olduğunu düşünmeleri ve evrime aykırı olan Kur’ân âyetlerini de bu bakış açısıyla tevil etmeleridir. Ne var ki daha önce yapılan açıklamalarda da açıkça görüldüğü üzere bu, doğru bir tespit değildir.

Elbette Allah, murat buyurursa kâinatı evrimle de yaratabilir. Fakat burada önemli olan meseleyi zihnî ihtimaller üzerinden götürmek yerine, Allah’ın Yüce Kitabı’na bakmaktır. Sanki ortada hiçbir vahiy ve nas yokmuş gibi Allah’ın kâinatı evrimle mi evrimsiz mi yaratmış olduğunu konuşmak doğru bir metot olamaz. “Şöyle de olabilir, böyle de olabilir, şu da mümkündür, bu da mümkündür...” diyerek sürekli ihtimaller üzerinden mantık yürütmek ve tartışma yapmak bizi hiçbir neticeye götürmez. Güçlü kanıtlara yaslanmadığı sürece zihnî spekülasyonlar şahsi birer mülahaza olmaktan öte geçemez. Bu yüzden Allah’ın yaratma kanununu anlama adına yapılması gereken şey, öncelikle dönüp Kur’ân’a bakmak, sonra da ulemanın yorum ve tefsirlerine müracaat etmektir.

Daha sonraki yazılarımızda tek tek ilgili ayetleri ele alarak detaylı olarak izah edeceğimiz üzere Kur’ân’dan yola çıkarak teistik bir evrim görüşü geliştirmenin imkân ve ihtimali yoktur. Bunu yapmaya çalışanlar, Kur’ân âyetlerini kendi ön kabullerine göre tevil etmektedirler.

Teistik evrimi savunan ilahiyatçılar, evrimin önündeki tek engelin din olduğunu veya evrimin sadece dinî sebep ve endişelerle reddedildiğini zannediyorlar. Dolayısıyla da bilimi karşılarına almaktan korkuyorlar. Halbuki daha önceki yazılarımızda bilimsel delillerin de kesin olarak evrimin gerçekliğini göstermediğini, bu konuda ileri sürülen kanıtların ne kadar zayıf ve sübjektif olduğunu ve hatta yer yer çarpıtıldığını ortaya koymuştuk. Dolayısıyla Kur’an naslarından teistik evrim görüşü çıkarmak mümkün olmadığı gibi, ortada İslâm alimlerini açık nasları tevil etmeye mecbur bırakacak bilimsel gerçekler de yoktur. İslâmî düşünce açısından böyle bir şeyin olması zaten tahayyül edilemez. Zira teşri emirler Allah’tan geldiği gibi, tekvini emirleri yaratan ve kullarının emrine amade kılan da O’dur.

Bu sebeple bir kere daha tekrar edecek olursak, evrime karşı çıkmak demek, nedensellik ilkesine karşı çıkmak ve sebepleri görmezden gelmek demek değildir. Aynı şekilde evrime karşı çıkmak, hiçbir şekilde varlık ve canlı organizmalar hakkında araştırma yapmanın önünde bir engel olarak görülemez. Evrimi reddetmeyi, ilim düşmanlığıyla ve bağnazlıkla izaha kalkışmak ise asıl bağnazlıktır.

Bir çalışmada evrimci teizmi savunan İslâm âlimleri şöyle eleştirilir: “Evrimci teistlerin, evrimci biyoloji için ne yaptıkları ise oldukça basittir: ateist evrimci teorilere dayanan tüm bulguları ve önermeleri kabul edip onların içlerine Tanrı’yı koydular. Böylece kendi inançlarını bilim ile uyumlu hâle getirdiler. Aralarında Katolik Kilise’sinin ve Doğu Ortodoks Kilisesi’nin de bulunduğu hemen hemen bütün Hristiyan mezhepler, yenilikçi Yahudilerin çok büyük bir kısmı, metinlerdeki yaratılış kıssalarını alegorik olarak yorumlamak suretiyle teist evrimi kabul etmektedirler. Bunlarla aynı gemiye binmek isteyen Müslümanlar da aynı şeyi yapmaktadırlar. Müslümanlar bunu yaparken de Kur’ân ve Kitab-ı Mukaddes arasındaki temel farklılıkları göz ardı ettikleri gibi Nebvî geleneği ve bin dört yüz yıllık İslâm ilim

geleneğini paranteze almaktadırlar. Bu paranteze alınan gelenek, dünyada var olan çeşitli yaşam formlarının iyi bir açıklamasını veren Kur’ân’ın tanımlarına, Nebvî geleneğe, aralarında sahabenin de bulunduğu tefsir çalışmalarına, Müslüman bilgin, bilim adamı ve felsefecilerin derin düşüncelerine dayanmaktadır. ‘İslâmi teist evrimi’ desteklemek için, kaynaklardaki malzemeyi yetersiz ve seçici bir okumayla elde ettikleri bulgularla Müslümanlar ortaya bazı çabalar koymuşlardır.” (Muzaffer İkbâl, “İslâmi Bakış Açısından Teistik Evrim”, Tasarım ve Evrim, s. 591)

Bediüzzaman Said Nursi de şu izahlarıyla her tür evrimci görüşe karşı bütün kapıları ardına kadar kapatır: “Her bir türün bir âdemi ve bir büyük pederi (yani ilk atası) olduğundan, silsilelerdeki tenasülden doğan bâtil vehim, o âdemlerde ve ilk pederlerinde tevehhüm olunmaz. (Yani türlerin soy zincirinin ebedi olduğu vehmine kapılmamak gerekir. Her türün âdemlerini Allah yaratmıştır.) Evet, hikmet, jeoloji, zooloji ve botanik lisanı ile iki yüz bini geçen türlerin âdemleri hükmünde olan ilk başlangıçlarının her birinin müstakillen sonradan yaratıldığına şehadet ettiği gibi, mevhum ve itibarî olan kanunlar ve şuursuz olan tabii sebepler ise: Bu kadar hayret veren silsileler ve bu silsileleri teşkil eden ve fertler denilen dehşet verici hadsiz harika makinanın sanat güzelliği içinde yaratılmasına kabiliyetsizlikleri cihetiyle her bir fert ve her bir tür, tek başlarına hikmet sahibi Yaradan’ın kudret elinden çıktığını ilân ve izhar ediyor. Evet, Sâni-i Zülcelâl, her şeyin alnına hudûs ve imkân damgasını koymuştur.” (Bediüzzaman, Muhakemat, s. 90)

Başka bir eserinde aynı konuyu şu ifadeleriyle izah eder: “Fenn-i hayvanât (zooloji), fenn-i nebâbât (botanik), iki yüz bini aşkın türün büyük peder ve âdemleri hükmünde olan başlangıçlarının her birinin hudûsuna (yaratılmasına, varlık kazanmasına) şehâdet ettiği gibi; mevhum ve itibarî olan kanunlar, kör ve şuursuz olan tabii sebepler ise bu kadar hayret verici silsileler (zincirler) ve bu silsileleri teşkil eden ve “efrâd” denilen dehşet ve hayret verici ilahî makinelerin (canlı organizmaların) îcad ve inşasına kabiliyetlerinin olmaması cihetiyle her bir ferd, her bir tür müstakillen Sâni-i Hakîm’in dest-i kudretinden çıktıklarını ilân ve izhar ediyorlar.” (Bediüzzaman, Mesnevî-i Nûriye, s. 234)

Fethullah Gülen Hocaefendi de Allah’ın kâinatı evrimle yaratmış olabileceği şeklindeki görüşün yanlışlığını şu şekilde ifade eder: “Darvin’in evrime ait düşünceleri ve evrim teorisi, hiçbir zaman Kur’ân âyetleriyle tevfiik edilemeyecektir. Edilemeyecektir, zira o, hayatı birtakım sebeplerin tesadüfî neticesi olarak yorumlamaktadır. Hâlbuki ihya ve imâte (hayat verme ve hayatı alma), Allah’a ait iki fiildir. Her ikisi için de başlangıç itibarıyla birtakım maddî sebeplerden söz edilebilse de, netice, bilhassa hayat noktasında tamamen sebepler üstüdür. Hayatı vermede Cenâb-ı Allah’ın hiçbir sebebe bağlı olmayan, perdesiz icraatı söz konusudur. Dolayısıyla hayat hiçbir maddî sebeple izah edilemeyeceği için, ne Darwin teorisi teori olmaktan öte bir gerçektir, ne de onun Kur’ân âyetleri ve hadis-i şeriflerle tevfiik ve telifi mümkün olabilecektir.” (Fethullah Gülen, Yaratılış Gerçeği ve Evrim, s. 15)

Netice itibarıyla teistik veya yaratılışçı evrim denilen yaklaşımın, ne bilimden ve genel kabul gören evrim teorisinden ne de dinî naslardan vize alabilmesi mümkün değildir. Bu yaklaşımın temelinde, evrimi, kesin ispatı yapılmış bilimsel bir kanun olarak görüp dinle bilimi çatıştırmama veya bilim dünyasında yaşanan çatışmanın tansiyonunu düşürme ya da evrimi kabul eden Müslümanları dinden soğutmama gibi gayeler vardır.

Bunlar, anlaşılabilir ve kısmen kabul edilebilir hedefler olsa da tablonun tamamını yansıtmaz. İslâm'ın yaratılışla ilgili görüşlerini objektif, tarafsız, bütüncül ve ilmî bir bakış açısıyla ele almaz. Evrimi kabul etmenin handikaplarını göz ardı eder. Kur'ân'ı ispatı yapılmamış hipotez ve kuramların arkasından koşturur. Murad-ı ilahiyi kavramak yerine, metne kendi anlayışını söyler. Evrimin, bir kısım ateistik ve materyalistik izahlarını dolaylı yoldan dinî düşüncenin içine dâhil eder. Bu yüzden Seyyid Hüseyin Nasr, teistik evrimin, Darwinci düşünceden daha kötü ve tehlikeli olduğunu ileri sürer. (Nidhal Guessoum, "Müslüman Yaratışçılık, Evrim ve Tasarım, s. 690)

Burada akla şöyle bir soru gelebilir: "Allah'ın kâinatı evrimle yarattığına inanan bir insan dinden çıkar mı?" Bir insan, Kur'ân'ın bütün âyetlerine iman ettiği ve yaratmayı Allah'a vererek O'na şirk koşmadığı sürece dinden çıkmaz. Fakat Kur'ân âyetlerine yaklaşımına, onlardan hareketle ortaya koyduğu görüşlere ve yaratma hakkındaki yaklaşımına göre böyle bir insanın günah işlemesi, bid'at çıkarması veya dalalete düşmesi söz konusu olabilir. Burada iki yanlış söz konusudur: Birincisi, bilimin kriterlerine tam uymadan aceleyle evrimi doğru kabul etmek; ikincisi ise nasları, ispatlanmamış bir teori üzerinden zorlama yorumu tâbi tutmak.

Her ne olursa olsun Allah'ın varlığını, iman esaslarını ve Kur'an ayetlerini reddetmediği sürece evrimi savunduğu gerekçesiyle insanları tekfir etmek çok tehlikeli bir yaklaşımdır. Evrim teorisini savunanları din düşmanı gibi görmek kesinlikle kabul edilemez. Bunların pek çoğunun bilim yaptığı, hakikati aradığı ve gerçek peşinde koştuğu unutulmamalıdır. Fakat bunların pek çoğu kâinata külli bakamadıklarından, metafizik izahlara kapalı yaşadıklarından, kâinattaki müthiş nizam ve gayeyi göremediklerinden ve bir kısmı itibarıyla ideolojilere kurban gittiklerinden ötürü ulaştıkları bilimsel gerçeklerin yorumunda hataya düşüyorlar.

Burada bir hususa daha dikkat çekmekte fayda var: Evrim, evrimdir. Bilim adamlarının tamamının evrimin tanımına, mahiyetine, hakikatine, gerçekleşme şekline ve mekanizmalarına dair ortak kabulleri vardır. Mesela Darwinizmi anlatan kitapların hiçbirisinde Yaratıcıya, yaratmaya, ruha, metafizik kabullere, mucizelere, tabiatüstü açıklamalara yer verilmez ve gerek duyulmaz. Çünkü onlara göre her şey tabiatın, maddenin, yasaların ve tesadüflerin işidir. Evrim konusundaki ihtilaf, sadece detaylardadır.

Bu sebeple evrime dinî bir libas giydirmek ve onu yaratmayla uzlaştırmaya çalışmak çok da mümkün değildir. Böyle bir yaklaşım, evrimin en temel iddialarıyla çelişeceği için evrimi evrim olmaktan çıkarır. Eğer mesele Allah'ın yaratmasına verilerek izah ediliyorsa, canlı türlerinin kökenleri ve ortaya çıkışlarıyla ilgili farklı bir teori ortaya konuluyor demektir. Bunun adına artık evrim teorisi dememek gerekir.

Son olarak şunun altını çizmek istiyoruz: Evrim teorisi etrafında yapılan hararetli tartışmaların, şiddetli kavgaların önemli sebeplerinden birisi, kavram kargaşasıdır. Bazen evrim teorisi hakkında aynı düşüncelere sahip olan iki kişi bile, kullandıkları kavramlara farklı anlamlar yükledikleri için münakaşa yapıyorlar. Evrim teorisinin mahiyet ve hakikatinin tam olarak anlaşılmamış olması, evrimi kabul eden birinin gerçekte neyi kabul ettiğinin, reddeden birinin de neyi reddettiğinin yeterince belirgin olmaması uzlaşma ve anlaşmayı zorlaştırıyor.

Daha da ilginç, evrim teorisi etrafında görüş dile getiren insanların yer yer evrime farklı anlamlar yükledikleri görülüyor. Elbette herkesin düşünce ve ifade özgürlüğü vardır. Dilediği gibi düşünüp konuşabilir. Fakat bir buçuk asırdır tartışılan, bilimsel bir teori hüviyetine sokulan, belli bir noktaya getirilen ve etrafında devasa bir literatür oluşan bir meseleyle ilgili sübjektif yaklaşımlara çok da itibar edilmiyor.

Teistik evrim kavramı, evrimden çok daha kapalı ve belirsiz bir kavramdır. Evrim teorisini merak eden bir insan, konu etrafında yazılan eserleri okuduğunda, dile getirilen görüşleri ve yapılan izahları kabul etmese de anlayabilir. Fakat Allah'ın kâinatı evrimle yaratmış olmasının ne demek olduğu yeterince belirgin değildir. Teistik evrimi savunan araştırmacılar bugüne kadar birbirine zıt iki kavram olarak kullanılan “yaratma” ile “evrimi” uzlaştırmaya, bu ikisinin birlikte gerçekleşebileceğini izah etmeye çalışıyorlar. Fakat onların bu yaklaşımının klasik evrim görüşünden ne farkının olduğu, evrimleşme sürecinde Yaratıcı'nın nasıl bir “rolünün” ve “müdahalesinin” bulunduğu açık değildir.

Evrin teorisi, en temelde canlılar âlemindeki muazzam çeşitliliği izah getirme adına geliştirilen bir teoridir. “Nasıl oldu da milyonlarca tür canlı vücut buldu?” sorusuna tabiatın sınırları içinde kalarak aranan bir cevabın ürünüdür. Kendiliğinden oluşan bir canlının evrimleşerek bütün türleri oluşturduğunu savunan bir izah şeklidir. Bir kısım bilimsel yasaların ve biyolojik ilkelerin taraflı, şartlı ve yanlış yorumuna dayanan bir teoridir. Allah'ın varlığını, O'nun sonsuz ilim, kudret ve iradesini kabul eden ve dolayısıyla da bütün türlerin ilk örneklerinin anne-babasız bir şekilde O'nun tarafından yaratıldığına inanan bir mü'min açısından hiç de eldeki tek alternatif değildir.

EVİRİME DELİL GÖSTERİLEN ÂYETLERİN DEĞERLENDİRMESİ – 18

Yüksel Çayiroğlu-28 Mayıs 2021- tr724.com/

Bazı araştırmacılar, Kur'ân'daki evrime ters yaratılış âyetlerini zahiri manalarının dışına çıkararak teville tâbi tutmakla kalmaz, bir de zorlama yorumlarla Kur'ân'dan evrim teorisi çıkarmaya çalışırlar. Delil getirdikleri bazı âyetlerle Kur'ân'ın da evrimi desteklediğini iddia ederler. Bambaşka konulardan bahseden âyetlerden dahi zorlama yorumlarla evrimci manalar çıkarmaya çalışırlar.

Evrinle alakası kurulan çok sayıda âyet vardır. Fakat biz bunların tamamını vermeyeceğiz. Çünkü bunların birçoğunun evrimle uzaktan yakından alakası yoktur. Biz, daha ziyade en çok atıf yapılan ve nispeten evrimle alakası kurulabilecek âyetler üzerinde duracağız.

a) İnsan Sûresinin İlk Âyeti

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا “Dehrin akışı içinde insanın üzerinden öyle zaman geçti ki, o dönemde onun adı bile anılmazdı.” (İnsan sûresi, 76/1)

Bazı ilahiyatçılar, “hînun mine’ d-dehr” ifadesini “uzun bir zaman dilimi” şeklinde tercüme eder, bu uzun zaman dilimini, maymunu canlıların evrimleşmesi sonucu ilk insan ortaya çıkıncaya kadar geçen zaman olarak açıklar ve dolayısıyla bu âyeti evrimin başlıca delillerinden biri olarak gösterirler. Ne var ki böyle bir izah şekli ne âyetle zikredilen kelimelerin anlamlarına, ne âyetin bir bütün olarak ifade ettiği manaya, ne de siyak-sibak bütünlüğüne uygundur. Aşağıdaki izahlarda da görüleceği üzere âyetin evrimle hiçbir alakası yoktur.

İlk olarak “hînun mine’ d-dehr” tabirinin “uzun bir zaman dilimi” olarak tercüme edilmesi doğru değildir. Maalesef bazı meallerde de aynı tercüme hatasını görmek mümkündür. Dehr lafzının ilk manası “mutlak zaman” demektir. (DİA, “Dehriyye”) وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ “Hayat, sadece bu dünyada yaşadığımız hayattan ibarettir: Ölürüz, yaşarız. Bizi yalnız dehr helâk eder.” (Câsiye, 45/24) âyetiyle, لَا تَسُبُّوا الدَّهْرَ “Dehr’e sövmeyin.” hadisinde de dehr mutlak olarak zaman (veya zamanın akışı) anlamında kullanılmıştır.

Gerçi dehr dünya için kullanıldığında, onun yaratılışından yok oluşuna kadar geçen süreyi kapsar. “Dehru fulân” denildiğinde de bir insanın hayat süresini kapsar. Demek ki mutlak olarak zaman ve zamanın akışı anlamına gelen dehr kelimesi, kullanıldığı yere göre anlam kazanır. (Râgıb el-İsfahânî, Müfredâtü’l-Kur’ân, s. 319)

Kaldı ki âyet-i kerimde insan üzerinden geçen zaman “dehr” de değildir, dehr’den bir hîn’dir. Hîn lafzı ise hiçbir şekilde “uzun bir zaman dilimine” delalet etmez. Mesela Bakara sûresi 36, Âraf sûresi 24 ve Yunus sûresi 98’inci âyetlerde geçen “ilâ hîn”in manası “belirlenmiş bir süreye kadar” demektir. Hûd sûresi 5, Yusuf sûresi 35, Mü’minun sûresi 25, Rum sûresi 17 ve Zümer sûresi 42’inci âyetlerinde ise “hîn” lafzının belirli bir müddeti kapsadığı ve bunun çok da uzun bir zaman olmadığı oldukça açıktır. Dolayısıyla âyetin ifade ettiği mana, insan üzerinden “belirli bir zamanın” geçmiş olduğudur; bu zaman diliminin ne kadar uzun veya kısa olduğunu bilmiyoruz.

Öte yandan “ale’l-insân” lafzından anlaşılabileceği üzere âyetle ifade edilen bu zaman dilimi hayvanın, maymunun veya maymunu daha başka canlıların değil, bizzat insanın üzerinden geçmiştir. Arapça’da “insan” denildiğinde bundan anlaşılan mana bellidir. Evrimcilerin anlayışına göre âyetle geçen, “hînun mine’ d-dehr” ibaresini, “ilk canlının oluşumundan insanın oluşumuna kadar geçen süre” olarak aldığımızda, bu süre insanın değil çeşit çeşit canlıların üzerinden geçmiş olur ki bu mana âyetin açık lafzına ters düşer. Çünkü âyet, henüz zikre değer bir varlık olarak görülmese de, insan üzerinden geçen bir zaman diliminden bahsetmektedir.

Bir sonraki âyet-i kerimde bunun hangi zaman dilimi olabileceğine işaret vardır: “Biz insanı katışık bir meniden yarattık. Onu denemek istiyoruz; bu sebeple de kendisini işiten ve gören bir varlık yaptık.” (İnsan sûresi, 76/2) Allahu a’lem, âyetle zikredilen zaman dilimi, insanın anne karnında geçirdiği veya henüz anne karnına düşmeden element ve molekül hâlde tabiatla yer aldığı süredir. Gerek anne karnına düşmeden gerekse anne karnına düştükten sonra gerçekten de onun bir ismi yoktur ve henüz o, zikre değer bir varlık değildir. Çünkü onun

bidayeti sadece elementlerden veya bir damla sudan ibarettir. Anne karnına düşüp üzerinden haftalar, aylar geçtikçe yavaş yavaş “nutfe, alaka, mudga, kemik, et” (Mü’minûn sûresi, 14) safhalarından geçerek insan olma seviyesine doğru ilerler. Dolayısıyla evrimcilerin çıkardığı mana, âyetin siyakına da uygun değildir. (Bkz. Kurtubi, el-Câmi, 19/78)

Farz-ı muhal âyetinde geçen ifadeyi “çok uzun bir zaman dilimi” olarak anlasak bile yine de burada evrime işarete bulunulduğu iddia edilemez. Bu takdirde âyet, insan cinsinin evrenin yaratılışından çok sonra yaratıldığına ve bu uzun zaman dilimi boyunca, insanın biyolojik varlığı itibarıyla ne isminden ne de cisminden söz edilmediğine, onun sadece ilmî vücut olarak Allah’ın ilminde ve kader planında var oluşuna işaret etmiş olur. Hasan-ı Basri de bu âyetten yola çıkarak Allah’ın altı günde (devirde) karada ve denizdeki her şeyi yarattığını, Âdem’in yaratılışını ise sona bıraktığını ifade etmiştir.

Son olarak müfessirlerin bir çoğunun âyetinde geçen “insan” lafzını Hz. Âdem, insan üzerinden geçen süreyi de Hz. Âdem’in topraktan yaratılış aşaması olarak anladığını ifade etmek gerekir. Hz. Âdem’in çamurdan yaratıldıktan sonra kendisine ruh üfleninceye kadar kırk veya yüz yirmi yıl çamur hâlinde beklediği şeklinde bilgiler nakledilmiştir. (Bkz. Mustafa Öztürk, Kur’ân ve Yaratılış, s. 229)

Aslında İnsan sûresindeki ilk iki âyetin asıl maksadı, insana varlık sahasına çıkmadan önceki hiçliğini ve yokluğunu hatırlatmak, sonrasında da Allah’ın onu tek bir damla sudan nasıl yarattığına ve onu nimetleriyle nasıl serfiraz kıldığına işaret etmek suretiyle onun ders ve ibret almasını sağlamak ve onu şükre yöneltmektir. Meryem sûresindeki şu âyet de insanın dünyaya gelmeden önce mevcudiyetinin dahi bulunmadığını ve onun Allah tarafından varlık âlemine çıkarıldığını gösterir: “O insan hiç düşünmüyor mu ki, o hiçbir şey değilken Biz onu yaratıp var ettik?” (19/67)

b) Nûh Sûresinin 14. Âyeti

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا “Neden acaba siz, sizi tavırdan tavıra yaratan Allah’ın büyüklüğünü kabul etmiyorsunuz?” (Nuh sûresi, 71/13-14)

İslâm açısından evrimin meşruiyetini savunan araştırmacıların en çok atıf yaptıkları âyetlerden biri de budur. Mesela Edip Yüksel 14. âyete, “Oysa sizi evrimler hâlinde yaratan O’dur.” şeklinde meal verir. Evrimciler âyetinde geçen “etvârâ” lafzını, “evrim merhalelerinden geçirerek” şeklinde yorumlar. Arapça’da evrimin karşılığı olarak kullanılan “tatavvur” kelimesinin âyetinde yer alan “tavır-etvâr” lafzıyla aynı kökten türemesini de buna delil gösterirler. Dolayısıyla onlara göre âyetin anlatmak istediği mana, Allah’ın, insanı, farklı canlıların kademe kademe evrimleşmesi neticesinde yarattığıdır.

Hâlbuki bütün müfessirlerin ittifakıyla âyetinde bahsedilen yaratma aşamaları, bir nutfeden (spermden) başlayan embriyonun, tam bir insan hüviyetini elde edinceye kadar anne karnında geçirdiği süreçlerdir. Nitekim başka bir âyetinde bu yaratılış aşamaları daha detaylı olarak şöyle açıklanır: “Şu bir gerçektir ki Biz insanı süzme çamurdan yaratırız. Sonra onu nutfe (sperm) hâlinde sağlam bir yere yerleştiririz. Sonra nutfeyi (rahim cidarına) yapışan bir hücreye, bunu da mudgaya, yani bir çiğnem et görünümündeki varlığa, mudgayı kemiklere dönüştürür, sonra

da kemiklere et giydirip, derken yeni bir yaratılışa mazhar ederiz. İşte bak da Allah'ın ne mükemmel yaratan olduğunu bir düşün!" (Mü'minûn sûresi, 23/12-14)

Elmalılı Hamdi Yazır, şu izahlarıyla bu yaratılış aşamalarının inorganik maddelerden başlayıp tam bir insan şeklini kazanıncaya kadar nasıl devam ettiğine dikkat çeker: "Burada insan yaratılışının ferden ve cem'an geçirmiş olduğu tekâmül mertebelerine işaret buyurulmuştur ki, Ebussuud'un yazdığı üzere önce inorganik hâlde, sonra gıdalar hâlinde, sonra karışımlar hâlinde, sonra nutfe (sperm) hâlinde, sonra alaka (rahim cidarına yapışan hücre) hâlinde, sonra mudğa (et parçası) hâlinde, sonra izam (kemikler) ve lühum (etler) hâlinde, sonra da bambaşka bir hilkatte inşa etmiştir." (Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, 8/269)

Bediüzzaman Hazretleri de bu âyeti şöyle yorumlar: "İnsan vücudu, hâlden hâle girdikçe hayret verici ve muntazam değişimler geçiriyor. Onun spermden kan pıhtısına, kan pıhtısından bir çiğnem ete, ardından ete-kemiğe, daha sonra da insan suretine dönüşmesi, gayet ince kanunların neticesidir. O safhalardan her birinde öyle hususi kanunlar, belli kaideler ve birbirini izleyen öyle hareketler vardır ki, ardındaki kasd, irade ve hikmetin cilvelerini cam gibi apaçık gösterir. İşte insan vücudunu bu şekilde yapan Hakîm Yaratıcı, onu her sene bir elbise gibi değiştirir. O vücudun değiştirilmesi ve hayatının devamı için bozulup dağılan kısımların yerini dolduracak ve orada çalışacak yeni zerrelere gelmesini sağlayan bir terkibe ihtiyaç vardır. İşte o beden hücreleri düzenli, ilahî bir kanunla öldüğünden, yine Cenâb-ı Hak'ın muntazam bir kanunuyla tamir için rızıkları olan latif bir maddeyi isterler. Bedendeki uzuvların ayrı ayrı ihtiyaçları ölçüsünde, rızkın gerçek sahibi Allah da hususi bir kanunla onu bölüştürüp dağıtır." (Bediüzzaman, Sözler, s. 569)

c) Nûh Sûresi 17. Âyet

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا "Allah sizi yerden nebat bitirircesine bitirip yetiştirdi." (Nûh sûresi, 71/17)

Evrimci Müslümanların, kendi görüşlerine dayanak olarak kullandıkları âyetlerden biri de budur. Onlara göre bu âyet, canlılığın insandan önceki evresinin bitkiler olduğunu, insanın nebati hayata sahip bir dönem geçirdiğini ve bitkiler âlemiyle bir akrabalığının söz konusu olduğunu söyler. Yani insanın, nebati ve hayvanî etaplardan geçerek aşama aşama yaratıldığına işaret eder. Dolayısıyla da evrimin Kur'anî delillerinden birini oluşturur. (Bkz. Abdülmecit Okcu, "Kur'an ve Evrim Açısından Canlıların Oluşumu, Ekev Akademi Dergisi, 2013, sayı: 56, s. 165)

Oysaki bu âyetin de evrim teorisiyle uzaktan yakından bir alakası yoktur. Cenab-ı Hak, pek çok âyet-i kerimede olduğu gibi burada da ya Hz. Âdem'in ya da bütün insanların topraktan yaratıldığını ifade buyuruyor. Her iki manayı anlamak da mümkündür. Bir sonraki âyet-i kerime bu manayı tekit eder: "Sonra sizi tekrar oraya gönderip, yine sizi oradan çıkaracaktır." Yani Allah, insanı ölümle birlikte tekrar yarattığı toprağa iade edeceğini ve ardından onu topraktan ikinci kez çıkaracağını ifade buyuruyor.

Bu âyetlerin bir benzeri de Tâhâ sûresinde geçer: "Sizi topraktan yarattık, (ölümünüzle) sizi oraya döndüreceğiz ve sizi bir kere daha oradan çıkaracağız." (Tâhâ sûresi, 20/55) Aynı

şekilde Hûd sûresindeki şu âyet-i kerimede de insanın yerden yaratıldığı anlatılır: “Sizi topraktan yetiştirip yaratan, sizi orada yaşatan O’dur.” (Hûd sûresi, 11/61)

Nûh sûresindeki “enbete (yetiştirdi, bitirdi)” fiili yerine bu iki âyette “halaka (yarattı)” ve “enşee (inşa etti, yarattı)” filleri kullanılmıştır. Esasında tefsirciler enbete fiiline de yaratma manasını vermişlerdir. Burada enbete fiilinin tercih edilmesinin sebebi, yaratmanın güzelliğine ve kemaline dikkat çekmektir.

Âyetin sonunda geçen “nebâtâ” ifadesi için iki farklı mana verilmiştir. Bazıları bunun “inbâtâ” manasına delalet eden bir mef’ul-ü mutlak (fiilin manasına kuvvet kazandıran bir mef’ul) olduğunu belirtmiş, bazıları da “bitki” manası vermiştir. Bu ifadeyi, Hz. Meryem’in yaratılışını anlatan, وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا “Rabbi onu pek güzel bir tarzda yetiştirdi.” (Âl-i İmrân sûresi, 3/37) âyetiyle birlikte düşünecek olursak, burada bir bitkiden değil, yaratmanın güzelliğinden bahsedildiğinin açık olduğu görülür. Çünkü Hz. Meryem’in bitkiden insana evrimleşmediği kesindir.

d) Kasas Sûresi 68. Âyet

“وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ” “Senin Rabbin dilediğini yaratır, dilediğini seçer. Onların ise seçme hakları yoktur. Allah, onların uydurdukları şeriklerden münezzehtir, yücedir.” (Kasas sûresi, 28/68)

Evrinciler bu âyette geçen “seçme” ile doğal seleksiyon arasında bir irtibat kurar ve seleksiyonun Kur’ânî bir tabir olduğunu söylerler. Fakat onlara göre bu seçimi yapan tabiat değil, Allah’tır. Yani canlılar, doğal bir seçimle değil, ilahî bir seçimle evrimleşmektedir. Bazıları ise doğal seçilimi kabul eder ve bunu Allah’ın tabiata koyduğu bir yasa olarak görür.

Evrinciler bu âyetin yanı sıra Fâtır sûresinde geçen şu âyeti de doğal seleksiyona delil getirirler: “Hamd, gökleri ve yeri yaratan, ikişer, üçer ve dörder kanatlı melekleri elçiler kılan Allah’ındır; O, yaratmada dilediği arttırmayı yapar. Şüphesiz Allah, her şeye güç yetirendir.” (Fâtır sûresi, 35/1) Evrimcilere göre bu âyette Allah’ın yaratmada dilediğini arttırmasının anlamı da canlıların evrimleşmesiyle ilgilidir.

Kasas sûresinde geçen âyetin sebep-i nüzulü olarak Velid b. Muğire’nin şu sözü gösterilir: “Bu Kur’ân’ın, iki şehrin birindeki büyük bir adama indirilmesi gerekmez miydi?” (Zuhruf sûresi, 43/31) Yüce Allah, bu âyet-i kerimede Velid b. Muğire ve onunla aynı düşüncede olan müşriklerin göz ardı ettikleri bir gerçeğe dikkat çekiyor: O da peygamber seçiminin tamamıyla Allah’ın elinde olmasıdır. Zalim yöneticiler ve despotlar değişik makam ve mevkileri ele geçirebilir ve bunları haksızca diledikleri kişilere verebilirler. Fakat nübüvvet tamamıyla Allah’ın takdirindedir. Allah dilediğini yarattığı gibi, dilediklerini de -mutlak bir ilim ve hikmete binaen- peygamber seçer. Kimsenin bu konuda O’na ortak olma şansı ve yetkisi yoktur.

Fâtır sûresinde yer alan, Allah’ın yaratmada dilediği arttırmayı yapması şeklinde meal verilen يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ lafzı da çok geniş bir anlam yelpazesine sahiptir. Ali Bulaç, ilgili âyetin tefsirinde şu bilgileri verir: “Âyetin mutlak olduğunu söyleyen Zemahşeri, ‘Yaratılıştaki her artış buna dâhildir.’ der. Endamlı boy, orantılı yüz, vücut bütünlüğü, güç, iyi

çalışan akıl, sağlam görüş-sağduyu, cesaret, müsamaha/hošgörü, geniş yürek, ufku açık zihin, etkili üslup, akıcı dil, pratik zekâ vs. Kısaca şanı Yüce Allah dilediğinde yarattığı bütün nimetleri, lütuf ve ihsanları, maddi ve tabii zenginlikleri, refah ve mutluluğu, güvenlik ve özgürlüğü, adalet ve ahlâkî erdemleri arttırır, bunları birer rahmet olarak varlıkların ve insanların üstüne yayar.” (Ali Bulaç, Kur’ân Dersleri, 4/533)

Bütün bu manaları bir kenara bırakarak, delilsiz ve mesnetsiz bir şekilde söz konusu âyetlerden evrim teorisi çıkarmaya çalışmak fazlasıyla zorlama yorumlardır.

e) Bakara Sûresi 30. Âyet

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ “Hani Rabbin, Meleklerle, ‘Muhakkak ben, yeryüzünde bir halife var edeceğim.’ demişti. Onlar da, ‘Biz seni şükürle yüceltir ve (sürekli) takdis ederken, orada bozgunculuk çıkaracak ve kan dökcek birini mi var edeceksin?’ dediler. (Allah) ‘Şüphesiz sizin bilmediğinizi ben bilirim.’ dedi.” (Bakara sûresi, 2/30)

Evrimi kabul edenlerin evrime delil sadedinde zikrettikleri diğer bir âyet de budur. Onlara göre meleklerin, “Orada bozgunculuk çıkaracak ve kan dökcek birini mi var edeceksin?” demelerinin sebebi, Hz. Âdem’in vahşi atalarının yani hominid denilen insansı yaratıkların yeryüzünde yaptıkları bozgunculuk ve fesattır. Yani evrimcilere göre bu âyet, Hz. Âdem’den önce yeryüzünde yaşayan insansı varlıklara işaret eder. Güya melekler, onların hayatlarını bildikleri için, Hz. Âdem’in de onlar gibi olacağından endişe etmişlerdir.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki “bozgunculuk yapma” ve “kan dökme” gibi yıkıcı fiiller, Hz. Âdem’den önce yaşamış ve henüz yeterince evrimleşmemiş yarı vahşî varlıklara mahsus değildir. Zira insanoğlu Hz. Âdem’den bu yana meleklerin endişesini haklı çıkarak dünya kadar zulüm ve vahşetler işlemiştir. Hatta günümüzde yaşayan insanların hayatına bakıldığında da fitne, fesat, bozgunculuk, cinayet, soykırım ve işkence gibi insanlık dışı bütün kötü fiillerin hâlâ devam edip gittiği görülür. İnsanlığın onca ilerlemesi ve medenileşmesi de maalesef onun tahrip edici yönünü değiştirememiştir. Dolayısıyla fesat sadece maymunu veya insansı varlıklara değil, bilakis insana has bir özelliktir.

Burada, meleklerin insanoğlunun bu negatif özelliklerini nasıl bildikleri şeklinde bir soru akla gelebilir. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki icaz, yani az kelimeyle çok şey anlatma Kur’ân âyetlerinin genel bir özelliğidir. Pek çok Kur’ân kıssası anlatılırken konunun özü açısından çok da önemli olmayan detayların atlandığı ve bunların insan zihnine havale edildiği görülür. Dolayısıyla bu kıssada da Allah’la melekler arasında geçen daha başka konuşmalar olabilir. Allah, meleklerle, insanoğlunun yapacağı zulüm ve fesadı bildirmiş ve bunu işiten melekler de şaşkınlıkla yukarıdaki soruyu sormuş olabilirler.

Nitekim İbn Kesir’in, İbn Abbas ve İbn Mes’ud gibi sahabenin önde gelenlerinden naklettiği şu rivayette meleklerin, yeryüzünde yaratılacak varlık hakkında önceden bilgilendirildikleri anlaşılmaktadır: “Allah, meleklerle, ‘Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım dedi.’ Melekler de, ‘Ey Rabbimiz bu halife ne olacak?’ dediler. Bunun üzerine Allah şöyle cevap verdi: Onun yeryüzünde fesat çıkararak, birbirini kıskanan ve birbirini öldüren evlatları olacak.” (İbn Kesir, Tefsiru’l-Kur’âni’l-Azîm, 1/217-218)

Kur’ân Yolu tefsirinde şöyle bir ihtimal üzerinde de durulur: “Âdem’in yaratılışını müşahade etmişler, onun maddî ve mânevî özelliklerini görüp bilmişler ve bu özellikleri taşıyan bir varlığın hem iyi hem kötü işler yapabileceğini, onun yapısından ve tabiatından çıkarmışlar, buna dayanarak sorularını sormuşlardır.” (1/104)

Müfessirlerin bu konuda üzerinde durdukları diğer bir açıklama da, Hz. Âdem’den önce yeryüzünde cinlerin yaşadığı ve meleklerin de onlar hakkında elde ettikleri bilgiden yola çıkarak böyle bir soru sorduklarıdır. Hicr sûresinde geçen şu ayet-i kerime de cinlerin insanlardan daha önce yaratıldıklarını gösterir: “Andolsun, insanı kuru bir çamurdan, şekillenmiş bir balçıktan yarattık. Cinleri de (insanlardan) daha önce, zehirli ateşten yaratmıştık.” (Hicr sûresi, 15/26-27)

İbn Atıyye, İbn Abbas’tan şöyle bir nakilde bulunur: “Âdemoğlundan önce yeryüzünde cinler vardı. Orada fesat çıkardılar, kan döktüler. Allah da onların üzerinde meleklerden bir taife gönderdi. Melekler onları öldürmeye başladılar. Kalanlar dağ başlarına, denizlerdeki adalara kaçtılar. Onlardan sonra Âdem ve nesli onların yerine geçti.” (İbn Atıyye, el-Muharraru’l-vecîz, 1/117)

Bu konuda üzerinde durulan diğer bir ihtimal de meleklerin insanoğlunun yeryüzünde işleyecekleri kötülükler hakkındaki bilgiyi Levh-i Mahfuz’dan öğrendikleri şeklindedir. Zira, “Yeryüzünde vuku bulan ve sizin başınıza gelen herhangi bir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta yazılmış olmasın. Şüphesiz bu, Allah’a göre kolaydır.” (Hadid sûresi, 57/22); “Gökte ve yerde gizli hiçbir şey yoktur ki apaçık bir kitapta yer almasın.” (Neml sûresi, 27/75); “Biz her şeyi, apaçık bir kitapta tespit edip korumuşuz.” (Yâsin sûresi, 36/12) âyetlerinin de açıkça beyan ettiği üzere, insanoğlu yaratılmadan önce onunla ilgili bütün bilgiler Levh-i Mahfuz’da kaydedilmiştir.

Allah’ın, “Muhakkak ben, yeryüzünde bir halife var edeceğim.” sözünden anlaşılan mana da o güne kadar yeryüzünde böyle bir canlının bulunmadığıdır. Meleklerin, bu olayı hayretle karşılayıp hikmetini anlamaya çalışmaları da o güne kadar insan türü hakkında bilgi ve tecrübe sahibi olmadıklarını göstermektedir. Sırf meleklerin bu sorusundan yola çıkarak, âyetle geçen Allah’ın halife yaratma fiilini, insanın maymunu canlılardan evrimleşmesi şeklinde tevil etmek delilden yoksun bir yorumdur.

f) İnsanoğlunun Hilafeti

Evrinciler yukarıda geçen Bakara sûresindeki âyetle ve daha başka âyetlerde (En’âm sûresi, 6/165, A’râf sûresi, 7/69, Yunus sûresi, 10/14; Sa’d sûresi, 38/26;) Hz. Âdem ve insan türü için kullanılan “halife” lafzından da kendi teorileri adına pay çıkarır ve insanoğlunun hominidlerin halifesi olarak yaratıldığını iddia ederler. Ne var ki insanın hilafet sahibi olması, sürekli medih ve minnet makamında zikredilir. Bu, insanoğlu için büyük bir şeref kaynağı olarak takdim edilir. Maymunu canlıların halifesi olmayı, aklı başında hiç kimse bir övgü ve şeref vesilesi olarak görmeyecektir. Bu sebeple insan, maymunu varlıkların değil, Allah’ın halifesidir. O, yeryüzünde, Allah adına tasarrufta bulunacak bir varlıktır.

Görüldüğü üzere buradaki hilafetten kastedilen mana, sadece bir başkasının yerine geçerek onun halefi olma değildir; bilakis yeryüzünde egemen olma ve hüküm sürme yetkisine sahip

olmadır. İslâm Ansiklopedisinde de Hz. Âdem'in halife olması şöyle izah edilir: “Daha tutarlı ve genel kabul gören bir görüşe göre bu kelime, ‘daha önceki bir insan topluluğunun halefi, onların yerini alan’ mânasında değil, ‘Allah’ın vekili, yeryüzünde O’nun hükümlerini yaşatan, uygulayan, dünyayı imar, insanları idare ve terbiye eden, dünyadaki diğer bütün canlılardan üstün olan, onları emri altına alan’ anlamında kullanılmıştır.” (DİA, “Âdem”)

Hâsıl-ı kelim insanın halife olarak yaratılmasıyla evrim teorisi arasında bağ kurmanın hiçbir meşru temeli yoktur.

Önümüzdeki hafta Hz. Âdem'in yaratışını anlatan ayetleri ele alacak ve bunların evrim teorisi açısından ne mana ifade ettiği üzerinde duracağız.

HZ. ÂDEM'İN İLK İNSAN OLUŞUNA KUR'ÂN'DA DELİL VAR MIDIR? – 19

Yüksel Çayıroğlu-10 Haziran 2021- tr724.com/

Kur'ân'a göre evrimin mümkün olup olmadığını anlamanın en başta gelen yolu, Hz. Âdem'in yaratılışını anlatan naslara yoğunlaşarak, onun ilk insan olarak mı yoksa önceki varlıkların bir devamı olarak mı takdim edildiğine bakmaktır.

Öncelikle şu hususun altını çizmekte fayda var: Hz. Âdem'in yaratılış kıssası, Kur'ân'ın farklı sûrelerinde zikredilen, en çok üzerinde durulan ve en detaylı anlatılan kıssalardan biridir. Kur'ân'ın, Hz. Âdem'in yaratılışı hakkında verdiği bilgiler bir bütün olarak göz önünde bulundurulduğunda, onun ilk insan olduğunda ve topraktan yaratıldığında hiç bir şüphe bulunmadığı açıkça görülecektir. Buna karşılık Hz. Âdem kıssasına yer verilen onlarca âyette, onun yeryüzünde yaşayan hominidlerden veya maymunu canlılardan evrimleştiğine dair değil açık bir beyan, ima ve işaret dahi bulunmaz.

Konuyla ilgili nasları verip bunların açıklamalarını yaptığımızda, insanlığın Hz. Âdem'den başladığına yönelik tespitin, şüpheye mahal kalmayacak ölçüde açık olduğu görülecektir.

a) Hz. Âdem'in Yaratıldığı Madde

Farklı âyetlerde, Hz. Âdem'in yaratıldığı madde, değişik terimlerle ifade edilmiştir. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz: Tûrab (toprak), mâ (su), tîn (çamur), sülâle min tîn (süzme çamur), tîn lâzib (yapışkan çamur), hamein mesnûn (şekillendirilmiş balçık), salsâl (kurumuş çamur), salsalin ke'l-fehhâr (pişirilmiş çamur). Kullanılan bu farklı kelimeler, yaratılış sürecinin farklı aşamalarına işarette bulunur. Yani bütün bunlar aslında aynı maddenin farklı aşamalarındaki durumunu tanımlar. (Detaylı bilgi için bkz. Fahrüddin er-Râzî, Mefâtihu'l-gayb, 8/243-244)

Konuyla ilgili âyetler ilk olarak bize mükemmel bir varlık olan insanın, nasıl basit maddelerden yaratıldığını ifade eder. Özellikle inkârcıların nazarlarını su, toprak ve çamur gibi son derece önemsiz ve değersiz maddelere çevirerek, bunların bir canlı vücuda getirmede tek başlarına bir tesirlerinin olamayacağını düşündürür. Böylece Allah'ın irade ve kudretinin üstünlüğüne, yaratmasındaki büyüklük ve ihtişama, O'nun emriyle en basit sebeplerin dahi nasıl muhteşem varlıkları meydana getirebileceğine dikkat çekilir. Ayrıca insana, biyolojik kökenini hatırlatarak, onu tevazu ve mahviyete; Allah'ın nimetlerini hatırlatarak da onu şükür ve ibadete davet eder.

Hız. Âdem'in yaratılış aşamalarıyla, insanın anne karnında geçirdiği aşamalar arasında ciddi bir benzerlik vardır. Allah, Hız. Âdem'i hiçbir ham madde ve süreç olmaksızın yokluktan bir anda da yaratabilirdi. Çünkü birçok âyetle bildirildiği üzere O, bir şeyi yaratmayı murat buyurduğunda "Ol!" der ve o da olur. (Bakara sûresi, 2/117) Fakat Allah'ın yaratması her zaman yokluktan varlığa çıkarma şeklinde olmaz. Bazen de var olan maddelere yeni bir şekil ve kıvam vererek yaratır. İşte Hız. Âdem'in yaratılması da bu şekilde gerçekleşmiştir. Hiç şüphesiz insanoğlunun, sebeplere riayet etme adına bu ilahî fiilden çıkaracağı önemli dersler vardır.

Hız. Âdem'in yaratıldığı madde üzerinde duran âyetlerin konumuz açısından asıl önemi, ilk insanın topraktan yaratılmasının ayrıntılı bir şekilde tasvir edilmesine rağmen, hiçbir şekilde evrime imada bulunulmamış olmasıdır. Bu sebeple İslâm Ansiklopedisinin konuyla ilgili yaptığı şu izah önemlidir: "Âdem'in herhangi bir başka canlıdan tekâmül sûretiyle değil, topraktan ve tamamıyla bağımsız bir canlı türün ilk atası, yeryüzünde, öteki bütün canlı ve cansız varlıkların aksine, yükümlü ve sorumlu tutulan ve bunun için gerekli mânevî, ahlâkî, zihnî ve psikolojik kabiliyetlerle donatılmış bir varlık olarak yaratıldığı, tartışmaya yer vermeyecek şekilde açıklanmıştır. Bu sebeptendir ki insanın yaratılışının bu özel yanını bütünüyle reddederek onu bayağı canlılar seviyesine indiren teorileri İslâm inançları ile bağdaştırmak mümkün değildir." (Süleyman Hayri Bolay, "Âdem", DİA, 1/358-363)

b) Hız. İsa ve Hız. Âdem'in Yaratılışlarındaki Benzerlik

Âl-i İmrân sûresinde geçen şu âyet de Hız. Âdem'in anne-babasız bir şekilde yaratıldığını sarıh olarak beyan eder: "Allah yanında İsa'nın durumu, aynen Âdem'in durumu gibidir. Allah Âdem'i topraktan yaratıp 'ol' dedi, o da derhal oluverdi." (3/59)

Bu âyetin nüzul sebebi hakkında şu bilgiler verilir: "Necran heyetiyle Hız. Peygamber arasında Hristiyanların inanç esasları konusunda bir tartışma cereyan etmiş, bu tartışma sırasında heyettekilerden kimi Hız. İsa'dan "Tanrı'nın oğlu" kimi de "üçün üçüncüsü" şeklinde söz etmişlerdi. Burada, Hız. İsa'nın bir insan olduğuna ve ilâhî iradenin bu yönde olduğu bilindikten sonra onun babasız dünyaya gelmesinin yadırganacak bir husus olmaktan çıkması gerektiğine, Hız. Âdem örneğine değinilerek dikkat çekilmektedir." (Kur'ân Yolu, 1/586)

Bu âyetle Hız. İsa'nın babasız dünyaya gelişini dillerine dolayan veya aklen mümkün görmeyen kişilere Hız. Âdem misal gösterilir. Hız. Âdem'in hem anasız hem de babasız dünyaya geldiği kabul edildiği takdirde, Hız. İsa'nın babasız dünyaya gelmesini kabul etmek çok daha kolay hale gelecektir. Nesefî, âyeti şöyle yorumlar: "O, Âdem'i topraktan herhangi bir ana babanın aracılığı olmaksızın yarattı. İsa'da da durum böyledir. Hem ana hem de baba olmaksızın dünyaya gelmek, bir baba olmadan dünyaya gelmekten daha garip ve mucizedir.

Garip bir şey daha garip bir şeyle kıyaslanmıştır ki muhalifler için kesin bir delil olsun ve onların şüphelerini kökünden kesip atsın.” (Nesefî, Medârikü’t-tenzîl, 1/260)

Hız. Âdem’in ilk insan olması ise başta semavî din mensupları olmak üzere insanlığın büyük çoğunluğu tarafından kabul edilen bir gerçektir. Böyle olmasaydı Kur’ân, Hız. İsa’nın mucizevi yaratılışını insanlara kabul ettirmek için Hız. Âdem’i misal vermez, yani bilinmeyen bir gerçeği başka bir bilinmeyenle açıklamaya çalışmazdı. Darwin’e kadar insanlık Hız. Âdem’i “baba” olarak tanımış ve bu yüzden ona insanlığın babası manasına “ebu’l-beşer” demişlerdir. Darwin’den sonra ise insanlığın babası olarak maymunu varlıklar gösterilmeye başlanmıştır.

Bu âyet, evrimi reddeden en önemli naslardan biridir. Çünkü burada Hız. İsa gibi Hız. Âdem’in de mucize eseri dünyaya getirildiği açıkça beyan edilir. Şayet Hız. Âdem’in kendisinden geldiği anne-babası ve ataları bulunsaydı, onun Hız. İsa ile kıyaslanması tamamıyla anlamsız hâle gelirdi. Hâlbuki âyetin anlatmak istediği mana şudur: Âdem’i anne-babasız yaratan Allah, İsa’yı da sadece babasız yaratmıştır. Ne diye bunu inkâr ediyorsunuz?

Öte yandan Allah, Hız. İsa ile insanlığa ilk yaratılışı bir kere daha hatırlatmış, kudretinin üstünlüğünü ve yaratma fiili için sebeplere ihtiyaç duymadığını göstermiştir.

c) Hız. Âdem’e Ruhundan Üflemesi

Üç farklı âyet-i kerimede nefha-i ilâhîden bahsedilir. Bunların ilki şu âyettir: “Hani Rabbin meleklerle, ‘Ben, demişti, kuru çamurdan, şekillenmiş bir çamurdan bir beşer yaratacağım. Bu itibarla, Ben onu düzenlediğim, insan şekline koyduğum ve içine ruhumdan üflediğim zaman, derhal onun önünde secdeye kapanınız.” (Hicr sûresi, 15/28-29)

İkinci âyet-i kerime şöyledir: “(Allah), yarattığı her şeyi güzel ve muhkem yapıp, insanı yaratmaya çamurdan başladı. Sonra onun neslini, önemsiz bir suyun özünden (meni) üretti. Sonra ona en uygun şeklini verdi, ona ruhundan üfledi ve sizin için kulaklar, gözler, gönüller var etti. Ne az şükrediyorsunuz!” (Secde sûresi, 32/7-9)

Üçüncü âyet ise şu şekildedir: “Bir vakit Rabbin meleklerle, ‘Ben, çamurdan bir beşer yaratacağım. Onu iyice biçimlendirip ona Ruhumdan üfleyince, hep birden ona (inkıyad) secdesi ediniz.’ Meleklerin hepsi secde ettiler. Lâkin İblis secde etmedi. O kibirlendi ve kâfirlerden oldu. Allah buyurdu: ‘İblis! Benim ellerimle yarattığım mahlûkuma neden secde etmedin? Gururlandın mı, yoksa kendini çok yükseklerde mi görüyorsun?’” (Sâd sûresi, 38/71-75)

Bu âyetlerde Cenâb-ı Hakk’ın, Hız. Âdem’i çamurdan yarattıktan sonra ona ruhundan üflediğini bildirilmesi de onun ilk insan olduğunu gösterir. Çünkü müfessirlerin de belirttiği üzere bu ibareden anlaşılan açık ve öncelikli mana, inorganik maddelerden yaratılan insana ruhun verilmesi, yani onun cansız bir varlıktan canlıya döndürülmesidir. Cenab-ı Hakk’ın ruhu kendine nispet etmesinin birinci sebebi, yaratmanın ve hayat vermenin sadece Allah’a has olduğunu beyan etmek, ikinci olarak da insanoğlunu şereflendirmektir (izafet-i teşrif). Bu tıpkı beytullah (Allah’ın evi), nâkatullah (Allah’ın devesi) veya halîfetullah (Allah’ın halifesi) demek gibidir. (Ebu Hayyân, el-Bahru’l-muhtât, 6/476-477)

Ayrıca Secde sûresindeki âyet-i kerimede Cenâb-ı Hak, “İnsanı yaratmaya çamurdan başladı. Sonra onun neslini, önemsiz bir suyun özünden (meni) üretti.” buyurmak suretiyle, Hz. Âdem’le diğer insanların yaratılışını net olarak birbirinden ayırmış, Hz. Âdem’i topraktan, onun neslini ise insanlarca önemsiz görülen bir sudan, yani spermle yumurtanın birleşmesinden yarattığını haber vermiştir. (Taberî, Câmiu’l-beyân, 20/172)

Şu âyet-i kerimede de Hz. Âdem ile diğer insanlar arasındaki yaratılış farkına işaret edilir: “Konuşma esnasında arkadaşı bu şahsa şöyle dedi: ‘Ne o, yoksa sen, senin aslını topraktan, sonra da bir damla meniden yaratan, bilahare de seni böyle tam mükemmel bir insan şekline getiren Rabbin mi inkâr ediyorsun?’” (Kehf sûresi, 18/37; Ayrıca bkz. Mü’min sûresi, 40/67; Hac sûresi, 22/4) Müfessirlere göre topraktan yaratılan Hz. Âdem, nutfeden yaratılan ise onun neslidir. Diğer bir yoruma göre ise âyet-i kerime her bir insanın aslının da topraktan geldiğine işaret eder.

Secde sûresinde geçen, “Sizin için kulaklar, gözler, gönüller var etti.” ifadesi de, bütün bu organların ilk yaratılışla birlikte oluştuğunu gösterir. Şayet insan, maymundan veya maymunu daha başka canlılardan gelmiş olsaydı, Cenab-ı Hakk’ın böyle bir makamda bu organları zikretmesi uygun düşmezdi. Çünkü zaten diğer hayvanlar da bu gibi organlara sahip bulunuyorlardı.

Burada “İnsanın yaratmasına başladı.” ifadesi de dikkat çekicidir. İlk insanın öncüsünün olmadığına işaret eder. Aynı şekilde ilk âyette geçen, “Ben, kuru çamurdan, şekillenmiş bir çamurdan bir beşer yaratacağım.” ifadesi de o güne kadar yeryüzünde beşer adına bir varlığın bulunmadığını, Allah’ın ilk insanı yaratacağını ve onu da daha başka canlıların sülbünden değil, topraktan var edeceğini açıkça ortaya koyar. Her iki âyet-i kerime de Hz. Âdem’in menşeinin sürüngen, kuş, maymun gibi herhangi bir hayvana veya daha başka bir insansı varlığa dayanmadığını, bilakis onun herhangi bir anne-baba olmaksızın doğrudan inorganik maddelerden süzülen bir özden yaratıldığını ve sonrasında da Allah tarafından kendisine canlılık verildiğini şüpheye mahal bırakmayacak kesinlikte izah eder.

Sâd sûresinde geçen, “Benim ellerimle yarattığım mahlûkuma neden secde etmedin?” ifadesi de üzerinde durulmaya değer. Zira Cenab-ı Hak, Hz. Âdem’i “iki eliyle” yarattığını beyan etmek suretiyle onu bizzat kendisinin yoktan var ettiğini vurgulamıştır. Beydâvî, Cenab-ı Hakk’ın “İki elimle yarattım” ifadesini şöyle açıklar: “Onu, anne-baba gibi herhangi bir vasıta olmaksızın doğrudan kendim yarattım. İki elden söz edilmesi ise Âdem’in yaratılışındaki ek çabayı ve diğer varlıkların yaratılışından farklı ve benzersiz olmayı ifade etmek içindir.” (Beydâvî, Evnâru’t-tenzîl, 5/34)

d) İnsanlığın Tek Bir Anne-Babadan Gelmesi

Birçok âyet-i kerimede insanlığın tek bir anne-babadan geldiğinin belirtilmesi de, insanoğlunun yarı maymun yarı insan diyebileceğimiz hominidlerden gelmediğinin ayrı bir delilidir. Konuyla ilgili âyet-i kerimeler şu şekildedir:

“Ey insanlar! Sizi bir tek kişiden yaratan ve ondan da eşini yaratıp o ikisinden birçok erkekler ve kadınlar türeten Rabbinize karşı gelmekten sakının.” (Nisâ sûresi, 4/1)

“O’dur ki sizi bir tek candan yarattı ve bundan da, gönlü kendisine ısınsın diye eşini inşa etti.” (A’raf sûresi, 7/189)

“Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir kadından yarattık. Birbirinizi tanıyıp sahip çıkmanız için milletlere, sülâlelere ayırdık.” (Hucurât sûresi, 49/13)

“O’nun (varlığının ve kudretinin) delillerinden biri: Sizi topraktan yaratmış olmasıdır. Sonra dünyaya yayılmış beşeriyet haline geldiniz.” (Rûm sûresi, 30/20)

“İnsanı bir parça sudan yaratıp, soy ve evlilik bağından oluşan bir sülale hâline getiren de O’dur. Senin Rabbin her şeye kadirdir.” (Furkan sûresi, 25/54)

Bütün insanlığın kendisinden geldiği “ortak atanın” ilk iki âyette “tek bir nefis”, üçüncü âyette “tek bir erkek ile kadın çifti”, dördüncü âyette “toprak”, beşinci âyette de sudan yaratılan bir beşer olduğu belirtilmiştir. Aslında dört ifade tarzı da bütün insanlığın ilk erkek ve ilk kadın olan Âdem ile Havva’dan geldiğine işaret etmektedir. Yani evrimcilerin iddia ettiği gibi insanlık yeryüzünde yaşayan farklı hominidlerin sulbünden değil; kendisi topraktan eşi de ondan yaratılan Âdem ile Havva’dan gelmektedir. Burada geçen “tek bir nefis” ifadesi, açıkça atalar silsilesini reddetmektedir. Dolayısıyla Hz. Âdem ve Hz. Havva, farklı canlıların evrimleşmeleri neticesinde ortaya çıkan bir teselsül ve zincirin halkaları değil; başlı başına yaratılmış müstakil bir nevin ilk örnekleridir.

e) Hz. Âdem’in Cennet’te Yaratılması

Hz. Âdem’in yaratılış süreci ve şekliyle ilgili verilen bilgiler bunlarla sınırlı değildir. Bunların yanı sıra âyetlerde daha birçok detaya yer verilir. Bunlardan biri de Hz. Âdem ve Hz. Havva’nın Cennet’te yaratıldıklarını bildiren âyetlerdir. Mesela Bakara sûresinde şöyle buyrulur: “Ve dedik ki: Âdem! Eşinle birlikte Cennet’e yerleşin, oradaki nimetlerden istediğiniz şekilde bol bol yiyin, sadece şu ağaca yaklaşmayın. Böyle yaparsanız zalimlerden olursunuz.” (Bakara sûresi, 2/35) Benzer ifadeler A’raf sûresine de tekrar edilir. (A’raf sûresi, 7/19)

Bazıları âyetlerde zikredilen Cennet’in, “dünyada bulunan bir bahçe” olduğunu iddia etmişlerse de, bu görüş ulemanın genel kabulüne mazhar olmamıştır. Cumhura göre Hz. Âdem’in yaratıldığı madde yeryüzünden alınmış olsa da (Tâhâ sûresi, 20/55), onun yaratıldığı ve ilk ikâmet ettiği yer Cennet olmuştur. Tâhâ sûresinde Hz. Âdem’e hitap eden şu âyetler de bu kanaati güçlendirmektedir: “Sen Cennet’te asla açlık çekmeyecek, asla çıplak kalmayacaksın. Orada asla susuzluk çekmeyecek ve güneşin kavurucu sıcağına maruz kalmayacaksın.” (Tâhâ sûresi, 20/118-119) Acıkmama ve susamama gibi özellikler dünyanın mahiyetine terstir.

Hadis kitaplarında da Hz. Âdem’in Cennet’te yaratıldığını gösteren rivayetler vardır. Mesela Buhari ve Müslim’de geçen Ebu Hureyre’nin rivayet ettiği bir hadiste, Hz. Musa ile Hz. Âdem, berzahî vücutlarıyla karşılaştığı ve selâmlaştıklarında, ülü’l-azm bir peygamber olan Hz. Musa kemal-i hikmetle Hz. Âdem’e, “Ey Âdem, sen ki bizim atamızsın. Fakat bizi Cennet’ten çıkartmak suretiyle bize mahrumiyet yaşattın!” der. Bunun üzerine Hz. Âdem ona şöyle cevap verir: “Yâ Musa! Allah’ın, kelamı ile seçkin kıldığı bir kimsesin. Allah senin için

eliyle (Tevrat'ı) yazdı. Öyle iken sen, Allah'ın beni yaratmasından kırk sene evvel üzerime takdir buyurduğu bir işten dolayı mı beni kınıyorsun?" (Buhârî, tefsîru sûre (20) 3; Müslim, kader 13)

Hız. Âdem ve Hız. Havva'nın Cennet'te yaratılmış ve oraya yerleştirilmiş olmaları bütünyle evrimci görüşleri boşa çıkarır.

f) Meleklerin Secdesi ve Şeytanın İtirazı

Allah, bütün meleklerle ve şeytana Hız. Âdem'e secde etmelerini emretmesine rağmen, şeytan bu emre uymamış ve bunun gerekçesini de şöyle izah etmiştir: "Allah buyurdu: "Söyle bakayım, Sana emrettiğim hâlde, secde etmene mâni nedir?" İblis: "Ben ondan daha üstünüm; çünkü Sen beni ateşten, onu ise bir çamur parçasından yarattın." (A'raf sûresi, 7/12)

İsrâ sûresinde de şeytanın öne sürdüğü mazeret benzer ifadelerle nakledilir: "Bir zaman meleklerle, 'Âdem'e secde edin!' dedik, onlar da hemen secdeye kapandılar. Yalnız İblis secde etmeyip, 'Çamurdan yarattığın kimseye secde mi ederim!' dedi." (İsrâ sûresi, 17/61)

Âyetlerde açıkça ifade edildiği üzere İblis'in Hız. Âdem'e secde etmemesinin sebebi, onun doğrudan topraktan yaratılmış olmasıdır. Şayet insan, maymunu hayvanlardan yaratılmış veya başka canlı safhalarından geçmiş olsaydı, böyle bir pozisyonda İblis mutlaka secde emrine karşı gelmesinin mazereti olarak bunları da dile getirirdi. Çünkü onun asıl maksadı, kendisinin üstünlüğünü dile getirmektir. İblis'in öne sürdüğü tek mazeretin Hız. Âdem'in topraktan yaratılmış olması da Kur'an'ın hiçbir şekilde evrim düşüncesine kapı aralamadığının ayrı bir delilidir.

g) Hız. Âdem ve Hız. Havva'nın Yalnızlığı

Kur'an'da anlatılan peygamber kıssalarına bakıldığında, bütün peygamberlerin karşısında onları yürüdükleri yoldan alıkoymaya çalışan müşrik ve kâfirlerin zikredildiği görülür. Bunun yanında bir de peygamberlere iman eden ve sahip çıkan inanmışlardan söz edilir. Hız. Âdem kıssasında ise oğulları dışında ne onun davasına sahip çıkan ne de onunla mücadele eden bir insan grubundan bahsedilir. Hız. Âdem'le uğraşan tek varlık şeytandır. Bu da Hız. Âdem'le birlikte başka insanların mevcut olmadığını gösterir.

İlk işlenen cinayet kıssasında kardeşi Habil'i öldüren Kabil'in onun cesedini ne yapacağını bilememesi ve Allah tarafından gönderilen bir kargadan bunu öğrenmesi de onun daha önce hiçbir ceset görmediğine ve defin olayına şahit olmadığına delalet eder. (Mâide sûresi, 5/30-31)

Aynı şekilde Hız. Âdem'e Cennet'e girmesi, oradaki nimetlerden istifade etmesi ve yasak olan ağaca yaklaşmaması gibi konularda hitapta bulunulurken hep müsenna (iki kişiye hitap) sigası kullanılır; hiçbir zaman çoğul bir siga kullanılmaz. Bu da aynı şekilde Hız. Âdem ile Havva'nın yanında başka birisinin bulunmadığını gösterir.

h) Hız. Âdem'e İsimlerin Öğretilmesi

Bakara sûresinde, “Allah, Âdem’e bütün isimleri öğretti.” (Bakara sûresi, 2/31) buyrulurken, Rahman sûresinde de şöyle buyrulur: “Rahman, Kur’ân’ı öğretti. İnsanı yarattı, ona konuşmayı öğretti.” (Rahmân sûresi, 55/1-4)

Bu âyetler de ilk yaratılan insana eşyanın isimlerinin, bu isimlerin delalet ettiği ilimlerin ve konuşma kabiliyetinin Allah tarafından öğretildiğini ve ilk insanın bunlarla mücehhez/donanımlı bir şekilde yaratıldığını gösterir. Dolayısıyla insanın, binlerce yıl içerisinde evrimleşe evrimleşe dil, konuşma, ilim gibi kabiliyetleri elde etmediğini, bilakis bunların ilk yaratılan insanla birlikte mevcut olduğunu bildirir. Allah Teâlâ, ilk insanı öğrenme ve konuşma kabiliyetiyle donatmıştır.

i) Hadislerde Hz. Adem’in Yaratılışı

Kur’ân âyetlerinin yanı sıra birçok hadis-i şerifte de Hz. Âdem’le ve onun yaratılış kıssasıyla ilgili bilgiler verilmiştir. Hadislerde geçen ifadelerin de genel itibarıyla âyetlerde bildirilenlerin tekid ve tafsilinden ibaret olduğu görülür. Yani âyetlerde olduğu gibi hadis-i şeriflerde de Hz. Âdem insanlığın ilk babası olarak takdim edilir ve hiçbir şekilde onun başka canlılardan geldiği yönünde bir ifade yer almaz.

Mesela Allah Resûlü (s.a.s), Mekke’nin fethi günü verdiği bir hutbede şöyle buyurmuştur: “İnsanlar Âdem’in çocuklarıdır, Âdem ise topraktan yaratılmıştır.” (Tirmizî, Menâkıb 74)

Ebû Dâvud ve Tirmizî’nin, Ebû Musa el-Eş’arî’den rivayet ettikleri şu hadiste ise mesele daha detaylı anlatılır: “Allah, Âdem’i yeryüzünün her tarafından aldığı bir miktar topraktan yarattı. Bu sebeple Âdemoğulları (renk ve tabiat yönünden) yeryüzü kadar değişik şekillerde vücuda geldiler. Onlardan kimi kırmızı, kimi beyaz, kimi siyah, kimi de bunların karışımı (melez), kimi yumuşak, kimi sert, kimi kötü, kimi de iyi huylu olarak (dünyaya) geldi.” (Ebû Dâvûd, Sünnet 16; Tirmizî, Tefsîr 1-2)

Başka bir hadiste ise Hz. Âdem’in bir nefha-i ilahî olduğu, yani Allah’ın kendi ruhundan üflemesiyle onun hayat bulduğu belirtilir: “Allah, Âdem’e Kendi ruhundan nefhettiği zaman Âdem aksırırverdi. Ve arkasından, ‘El-hamdülillâhi Rabbilâlemin!’ dedi. Allah da ona, ‘Yerhamukellah!’ diye mukabelede bulundu.” (İbn Hibban, Sahih, 14/36)

Müslim’de geçen diğer bir hadiste de yine Hz. Âdem’in topraktan yaratılmasına işaret edilir: “Melekler nurdan yaratıldılar. Cinler yalın ateşten (alevden) yaratıldılar. Âdem ise (Kur’ân’da) size anlatılandan (topraktan) yaratıldı.” (Müslim, Zühd ve Rekâik 60)

Netice

Görüldüğü gibi Kur’ân ve Sünnet, Hz. Âdem’in yaratılışıyla ilgili oldukça detaylı bilgiler verir. Şayet o, ortak atalardan gelen bir varlık olsaydı, yani Allah insanı evrimle yaratmış olsaydı, Kur’ân mutlaka buna da işarette bulunurdu. Hatta işarette bulunmakla da kalmaz, böyle önemli bir olayı defalarca zikrederdi. Fakat âyetlerin hiçbirinde böyle bir konuda en küçük bir ima dahi yer almaz. Bilakis Kur’ân, ilk insanın varlık sahasına çıkışının Âdem ve Havva ile olduğunu pek çok ayette vurgular.

Evrimi kabul eden birisinin, burada zikredilen onlarca âyeti hakiki manalarının dışına çıkarmaksızın ve onları mecazi, iş'arî ve bâtinî manalarla tevile tâbî tutmaksızın onu savunması mümkün değildir. Ne var ki bir delil ve karineye dayanmaksızın âyetleri bu şekilde yorumlamak meşru bir tefsir metodu olarak kabul edilemez. Bu tür bir yaklaşım ile herkes Kur'an'a istediğini söyletmeye kalkışır. Lafzın manasında, hakikatten mecaze gidebilmek için karine ve alaka gerekir. Usûl-i fıkıh ilminde bunun kuralları verilir. Söz konusu durumda hakikatten mecaza geçebilmek için yeterli karine ve alaka yoktur. (Bkz. Ferhat Koca, "Mecaz", DİA)

Netice itibarıyla Hz. Âdem'in yaratılış keyfiyetiyle ilgili verilen bilgilerin her biri evrimin karşısında önemli bir engel olarak durur ve ona geçit vermez. Bütün âyetler, ilk insanın yaratılışının, yani insanlığın başlangıcının, anne-baba gibi bütün vasıtaları devre dışı bırakarak tamamen mucizevi bir keyfiyette gerçekleştiğini anlatır. Hz. Âdem'in, daha önce yaşadığı iddia edilen maymunlu varlıklardan evrimleşerek insana dönüştüğüne dair Kur'an'da hiçbir delil olmadığı gibi, bunun aksini gösteren onlarca âyet vardır.

KUR'ÂN'DA HAYVAN TÜRLERİNİN YARATILIŞIYLA İLGİLİ BİLGİ VAR MIDIR? – 20

Yüksel Çayiroğlu-17 Haziran 2021- tr724.com/

Hz. Âdem'in yaratmasında olduğu gibi yeryüzündeki bütün canlı varlıkların yaratılışlarında da yegâne söz sahibi olan Allah'tır. İnsanın bilemediği, test edemediği ilk yaratılış hakkında en güvenli bilgi kaynağı vahiydir. Pek çok âyet-i kerimede farklı cins ve türden hayvanların yaratılışlarının doğrudan Allah'a ait olduğuna dikkat çekilir. Yaratılıştan bahseden hiçbir âyette evrim üzerinde durulmaz.

Mesela kâinattaki yaratılışa dair detaylı bilgilerin verildiği şu âyet-i kerimede yeryüzündeki canlı varlıkları yaratan ve yayanın Allah olduğu vurgulanır: "Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün ard arda gelişinde, insanlara yararlı şeyler ile denizde yüzen gemilerde, Allah'ın yağdırdığı ve kendisiyle yeryüzünü ölümünden sonra dirilttiği suda, her canlıyı orada üretip-yaymasında, rüzgârları estirmesinde, gökle yer arasında boyun eğdirilmiş bulutları evirip çevirmesinde düşünen bir topluluk için gerçekten âyetler vardır." (Bakara sûresi, 2/164)

Benzer ifadeler Lokman sûresinde de tekrar edilir: "O gökleri, gördüğünüz gibi direksiz yarattı. Yere de sizi sarsmaması için ağır baskılar, yani ulu dağlar koydu ve orada her türlü canlıyı üretip yaydı. Gökten de su indirdik, orada her güzel çifti yetiştirdik." (Lokman sûresi, 31/10)

Şu âyet-i kerimelerde de yeryüzünde hareket hâlinde bulunan tüm canlıları yaratan ve çoğaltanın Allah olduğu vurgulanır: “Gökleri ve yeri yaratması ve oraları her türlü canlı ile doldurması, O’nun (kudretinin ve hikmetinin) delillerindendir.” (Şûrâ sûresi, 42/29) “Siz insanların yaratılışınızda ve Allah’ın dünyanın her tarafında yaydığı canlılarda kesin bilgiye ulaşıp gerçekleri tasdik edecek kimseler için deliller vardır.” (Câsiye sûresi, 45/4)

Şu âyet-i kerimede ise insanların dışındaki canlıların da ümmetlerden, yani kendilerine göre özellikleri olan müstakil cins ve türlerden oluştuklarına dikkat çekilir: “Yeryüzünde hiç bir canlı ve iki kanadıyla uçan hiç bir kuş yoktur ki sizin gibi ümmetler olmasın.” (En’âm sûresi, 6/38) Peygamber Efendimiz (s.a.s) de bir hadislerinde köpeklerin (Ebû Dâvud, Edâhî 22), başka bir rivayette ise karıncaların müstakil bir ümmet olduklarını ifade buyurmuştur. (Müslim, Selâm 148) Bu âyet ve hadisler de yeryüzündeki bütün canlı türlerinin Allah tarafından müstakil bir sınıf olarak yaratıldıklarına delalet eder.

Nûr sûresinde geçen şu âyet-i kerimede de her bir canlının bizzat Allah tarafından yaratıldığı ifade buyrulur farklı canlı çeşitlerine dikkat çekilir: “Allah her canlıyı sudan yarattı: Kimi karnı üstünde sürünür, kimi iki ayağı üstünde yürür, kimi dört ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır. Çünkü Allah her şeye kadirdir.” (Nûr sûresi, 24/45)

Bu âyet, insanın balık, kuş, sürüngen ve maymun yoluyla evrim geçirerek mükemmelleştiğini iddia edenlere bir cevap niteliğindedir. Zira bu âyete göre Allah insana, sürüngenlere ve kuşlara ayrı ayrı ve birbirinden bağımsız birer yaratma bahşetmiş ve her bir türü kendi içinde mükemmel bir şekilde yaratmıştır. (Musa Kazım Yılmaz, “Kur’ân’a Göre İnsanın Yaratılış Mucizesi”, Yaratılış Kongresi, s. 520)

Bütün bunların yanında Kur’ân’ın örümcek, arı, deve, sinek, at, eşek, davar, inek gibi farklı farklı hayvanların yaratılışına dikkat çekmesi, her canlı türünü çift yarattığını beyan etmesi, bütün canlı varlıkların Allah tarafından rızıklandırıldığını ifade etmesi, Allah’ın her şeyi belli bir ölçü ve düzen içerisinde yarattığını bildirmesi, yaratmanın halaka, ebdea, enşee, ceale, zerae, savvara, berae ve fatara gibi aralarında nüans bulunan çok farklı fiillerle ifade edilmesi de yaratmanın bütünüyle Allah tarafından gerçekleştirildiğini, Allah’ın azamet ve büyüklüğüne delalet ettiğini ve maddenin, sebeplerin ve tesadüfün bunda bir tesirinin olmadığını gösterir.

Kur’an niçin yaratma üzerinde durur?

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki Kur’ân’da, bütün zaman ve kâinatı kuşatan şekliyle yaratmanın istisnasız bir şekilde Allah’a ait olduğu belirtilir. Birçok âyette farklı vesilelerle yaratılış üzerinde durulur, yaratmadaki sanat ve mükemmelliğe dikkat çekilir ve her fırsatta yaratmanın sadece Allah’a has bir fiil olduğu beyan edilir. Zira hakkıyla inanabilmek, yegâne Yaratıcının ancak Allah olduğu gerçeğinin anlaşılmasına bağlıdır. Sebepler, yaratmanın önünde sadece birer perdedir. Kur’ân, sürekli bu perdenin arkasında işleyen ilahî tecellilere dikkatleri çeker.

Mesela **اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ** buyrulur, zerreden galaksilere kadar büyük küçük her şeyin bizzat Allah tarafından yaratıldığı bir çok âyet-i kerimede tekrar tekrar vurgulanır. (Ra’d sûresi, 13/16; Zümer sûresi, 39/62; Mü’min sûresi, 40/62; En’âm sûresi, 6/102)

Allah Resûlü'ne ilk inen şu âyetlerde Cenab-ı Hak, Kendisini “Yaratıcı” sıfatıyla tanıtır: أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ “Yaratan Rabbinin adıyla oku, O, insanı alâk’tan (aşılanmış bir yumurtadan) yarattı.” (Alâk sûresi, 96/1-2)

Rûm sûresinde yer alan şu âyette ise Allah’ın yaratma fiilindeki mutlak irade ve kudretine dikkat çekilir: يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ “O dilediğini yaratır. Her şeyi bilen, her şeye kadir olan, yalnız O’dur.” (Rûm sûresi, 30/54)

Başka bir âyet-i kerimede ise şöyle buyrulur: أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ “Onlar bir Yaratan olmaksızın (kendiliğinden ve tesadüfen mi) yaratıldılar? Yoksa kendi kendilerini mi yarattılar? Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yarattılar? Hayır, onlar kesin bilgiye ulaşmaya gitmezler.” (Tûr sûresi, 52/35-36) Bu âyetlerde yokluktan bir şeyin var olamayacağı, şuursuz maddenin ve kör tesadüflerin yaratmada hiçbir dahlinin bulunmadığı, gökleri, yeri ve bu ikisi arasındaki bütün varlıkları yaratanın ancak Allah olduğu belîğ bir üslûpla ifade edilir.

Vâkıa sûresinde yer alan şu âyet-i kerimelerde aynı şekilde yaratma ve var etmenin mutlak anlamda Allah’a ait fiiller olduğu çok net ifade edilir: “Sizi yaratan Biz’iz, hâlâ bu gerçeği ikrar ve tasdik etmeyecek misiniz? Şimdi düşünsenize o akıttığınız meniye! Onu yaratıp insan hâline getiren siz misiniz, yoksa Biz miyiz? Aranızda ölümü Biz takdir ettik. Sizi yok edip yerinize benzerlerinizi getirmeyi ve sizi bilemeyeceğiniz bir biçimde ve vasıfta yaratmayı dilersek, Bize mâni olacak hiçbir güç yoktur. Siz ilk yaratmayı pek iyi biliyorsunuz, artık düşünüp ibret almanız gerekmez mi?” (Vâkıa sûresi, 56/57-62)

Cenab-ı Hak bir çok âyette yaratmanın Kendine mahsus bir fiil olduğu üzerinde dursa da, yaratılışın keyfiyeti, Kur’ân’da detaylarıyla ele alınan müstakil bir konu değildir. Yaratılış konusu genellikle Allah’ın varlığını ve öldükten sonra dirilmeyi ispat için kullanılan fer’i bir meseledir. İnsanın, canlı ve cansız varlıkların yaratılış ve niteliklerinin anlatıldığı âyetlerin asıl amacı, Allah’ın ilim, irade ve kudretinin üstünlüğünü göstermek, yaratma ve var etmenin ancak Allah’a has bir fiil olduğunu vurgulamak, O’nun ibadete lâayık tek İlâh olduğunu açıklamak, esma-i ilâhiyenin varlık âlemindeki baş döndürücü tecellilerine dikkat çekmek, kullarına ihsan ettiği nimetlerin bolluğunu hatırlatmak, onları şükür ve kulluğa teşvik etmek gibi hikmetlerdir.

Bununla birlikte Kur’ân’ın yaratılışla ilgili âyetlerinin çok önemli bilimsel hakikatlere işaret ettiğinde, nazarları varlık ve tabiata çekerek Müslümanları araştırmaya sevk ettiğinde, bilimsel merakları celb ederek insanlığın önüne ulaşılması gereken büyük hedefler koyduğunda da şüphe yoktur.

Burada şunu da belirtmek gerekir ki Allah’ın pek çok yaratma çeşidi vardır. Bunlardan biri yokluktan âni ve def’î yaratma demek olan ibda’dır. “Bir şeyi dilediği zaman, O’nun emri yalnızca: ‘Ol’ demesidir; o da hemen olur.” (Yâsin sûresi, 36/82); “Bizim (olmasını dilediğimiz bir şey için) emrimiz sadece bir kere, hem de göz açıp kapama gibi pek hızlıdır.” (Kamer sûresi, 54/50) âyetlerinde bu yaratma çeşidinden bahsedilir.

Bir diğer yaratması ise yeryüzünde bulunan maddelerin yeniden terkip edilmesiyle meydana gelen tedrici (merhaleler şeklindeki) yaratmadır. Buna da inşa denir. Hz. Âdem’in farklı

maddelerden tedrici olarak yaratılmasını veya semaların altın günde yaratılmasını buna misal verebiliriz. Cenab-ı Hak, fevri yaratmasıyla güç ve kudretinin nihayetsizliğine, tedrici yaratmayla ise âdetullahın nasıl gerçekleştiğine dikkat çeker. Allah'ın yaratması ibda', ber', zer', fatr, sun', inşâ', ihdâs, icâd, tasvîr, tekvîn, ihtirâ ve ca'l gibi daha başka kavramlarla da ifade edilir ki bunların her biri yaratmanın farklı boyutlarına işaret eder.

Kâinatın ve canlı varlıkların yaratılışında mükemmellik var mıdır?

Evrin teorisinin, Kur'ân âyetlerine muhalif düştüğü önemli noktalardan birisi de kâinat ve canlı varlıkları eksik, kusurlu ve düzensiz görmesidir. Hâlbuki Kur'ân pek çok âyetiyle kâinattaki bütün varlıkların hassas bir denge, müthiş bir düzen ve fevkalade bir mükemmellik içerisinde yaratıldıklarını haber verir. Evrimcilerin zannettiği üzere en küçüğünden en büyüğüne kadar canlı organizmalar kademe kademe basitten kompleks varlıklar hâline gelmemiştir. Hiçbir canlı varlık, başlangıçta kusurlu olup, eksikliklerin sonraki safhalarda tamamlanmasıyla yavaş yavaş değişerek bugünkü şeklini kazanmış değildir. Bilakis bunlar başlangıçta kompleks ve mükemmel yapılara sahip olarak yaratılmışlardır.

Buna delalet eden pek çok âyet-i kerime vardır. Mesela, “Yedi kat göğü birbiriyle tam uyum içinde yaratan O’dur. Rahman’ın yaratmasında hiçbir nizamsızlık göremezsin. Gözünü çevir de bak: Herhangi bir kusur görebilir misin? Sonra tekrar tekrar gözünü çevir de bak, gözün bir kusur bulamadığından, eli boş ve bitkin geri döner.” (Mülk sûresi, 67/3-4) âyetleri varlıktaki kusursuzluğa ve mükemmelliğe dikkat çeker.

Aynı şekilde şu âyetler de Allah’ın yaratmasındaki kemali, güzelliği ve sağlamlığı gösterir: “O her şeyi, en mükemmel, en güzel surette yaratandır.” (Secde sûresi, 32/7); “Hiç üzerlerindeki göğe bakmazlar mı? Bakıp da Bizim onu nasıl sağlamca bina ettiğimizi, onda en ufak bir çatlaklık, dengesizlik olmadığını düşünmezler mi?” (Kâf sûresi, 50/6); “İşte bu, her şeyi mükemmel ve sapasağlam yapan Allah’ın sanatıdır.” (Neml sûresi, 27/88)

Şu âyette de insanın fiziksel ve anatomik yapısındaki harikulade güzelliğe dikkat çekilir: “Allah o yüce Zattır ki sizin için yeryüzünü yerleşme yeri, göğü de kubbeli bir çatı yapmış, size sûret verip sûretlerinizi de en güzel şekilde yaratmış ve sizi helâl hoş nimetlerle rızıklandırmıştır. İşte Rabbiniz Allah budur. Âlemlerin Rabbi Allah ne yücedir.” (Mü’min sûresi, 40/64)

Şu âyetler de varlıktaki yaratılışın, nizamın, yasaların değişmediğini, varlık âleminin bidayetinden nihayetine kadar aynı kaldığını gösterir: “Allah’ın nizamında/âdetinde asla bir değişiklik bulamazsın.” (Ahzâb sûresi, 33/62); “Allah’ın yaratışında değişme yoktur.” (Rûm sûresi, 30/30)

Bediüzzaman Said Nursî, şu yaklaşımıyla kâinattaki güzelliği ikiye ayırır: “Her şeyde, hatta en çirkin görünen şeylerde bile hakiki bir güzellik tarafı vardır. Evet, kâinattaki her şey, her hâdise ya bizzat güzeldir; buna “hüsn-ü bizzat” (zâtına ait güzellik) denir. Ya da neticeleri yönüyle güzeldir, buna da “hüsn-ü bilgayr” (dolaylı güzellik) denir. Bir kısım hadiseler var ki, görünüşte çirkin ve karmakarışık. Fakat o görünen perdenin arkasında gayet parlak güzellikler ve intizam bulunur.”

Daha sonra hüsn-ü bilgayr dediği güzelliklere şu misalleri verir: “Mesela insan, Fâtır’ın kudretinin büyük mucizelerinden olan dikenli otları ve ağaçları zararlı, mânâsız görür. Hâlbuki onlar, ot ve ağaç türlerinin dikenlerle donatılmış kahramanlarıdır. Mesela, atmacanın serçelere musallat olması, görünüşte rahmete uygun düşmez. Hâlbuki serçenin kabiliyeti bu şekilde gelişir. Mesela, karın yağmasının pek soğuk ve tatsız olduğu düşünülür. Hâlbuki onun soğuk, tatsız perdesi altında o kadar sıcak gayeler ve öyle şeker gibi tatlı neticeler vardır ki, tarif edilemez.”

İnsanların, varlık ve olayların arkasına gizlenen saklı güzellikleri niçin göremeyip yanlış hükümlere vardıklarını da şöyle açıklar: “Fakat insan, hem görünüşe aldandığından hem de bencil olduğundan, dış yüzlerine bakıp bu hadiselerin çirkinliğine hükmeder. Sadece kendini düşündüğünden, yalnız kendine bakan neticeleriyle değerlendirek onların şer olduğu hükmüne varır. Hâlbuki eşyanın insana ait gayesi bir ise Sâni’inin isimlerine ait gayeleri binlercedir.” (Bediüzzaman, Sözler, s. 244)

Yukarıdaki âyetlerden ve Bediüzzaman’ın bu izahlarından da anlaşılacağı üzere canlı cansız bütün varlıklar mükemmel, ölçülü ve en güzel bir surette dünya sahnesinde yerlerini almışlardır. Bu da evrimcilerin iddialarının aleyhine bir delildir. Çünkü onlara göre canlı organizmaların gelişmesi evrimsel mekanizmalar sayesinde kademeli bir şekilde gerçekleşmiştir.

Kur’ân şöyle buyurur: “Rabbimiz her şeyi yaratan, sonra da onu yaratılış gayesine uygun yola koyandır.” (Tâhâ sûresi, 20/50) Allah, yarattığı her varlığı içinde bulunduğu şartlarda hayatını devam ettirecek bir donanım ile yaratmıştır. Yoksa onlar, bu fizikî özelliklerini evrimleşerek elde etmiş değillerdir.

Ayrıca evrimciler, akıllarını mutlak ölçü olarak aldıkları, varlığın tasarımında kendilerini mühendis gibi gördükleri, değerlendirmelerinde indirgemecilik ve sathilikten kurtulamadıkları için, inceledikleri canlı organizmaların yapısında birçok kusur ve eksiklik olduğunu iddia ederler. Aslında gelişen bilim sayesinde bir zamanlar gereksiz veya hatalı görülen nice organ ve yapının gerçekte nasıl işlevsel ve faydalı oldukları anlaşılmış olsa da evrimciler acele hüküm vermeyi terk etmezler.

Allah, şu âyetiyle dünyanın gezilip görülmesini, yaratmadaki mucizevi güzelliklerin fark edilip bunlardan ibret alınmasını emreder: “De ki: “Dünyayı gezin dolaşın da, Allah’ın yaratmaya nasıl başladığını anlamaya çalışın. Sonra, Allah tekrar yaratmayı da ölümden sonra diriltmeyi de gerçekleştirecektir. Allah elbette her şeye kadirdir.” (Ankebut sûresi, 29/20)

Şayet evrimcilerin iddia ettikleri gibi, kâinat evrimle yaratılmış, canlı varlıklar mutasyon ve tabii seleksiyon sayesinde ortaya çıkmış olsalardı, Allah böyle bir emir vermezdi. Zira bu takdirde canlılar dünyasında görülen bütün ihtişam ve güzellik tabiatın ve tesadüflerin bir eseri olmuş olurdu.

Yaratmanın mahiyet ve keyfiyeti akılla anlaşılabilir mi?

Daha önce de ifade edildiği üzere en temelde Allah’ın iki tür yaratması vardır. Bunlardan biri, yoktan yaratma, diğeri ise var olan maddelere yeni bir şekil ve yapı kazandırma şeklinde

gerçekleşir. İnsan aklı, var olan maddelerin bir araya getirilerek ve farklı terkiplere tâbi tutularak yeni varlıkların oluşmasını anlasa da; yoktan var etmeyi anlayamaz. Hiçlikten, ademden yeni varlıklar yaratmanın keyfiyet ve hakikati hakkında hiçbir fikir yürütemez.

Bu yüzden Cenab-ı Hak, yaratmanın keyfiyet ve hakikatini akla yaklaştırmak için sürekli sebeplere dikkat çeker. Kudret ve iradesinin nihayetsizliğini ve yaratmasındaki harikulâde kolaylık ve sürati gösterme adına “Ol” demesiyle bir şeyin hemen vücuda gelivereceğini beyan buyursa da, çoğu âyette yaratmanın hep sebepler dairesinde anlatıldığı görülür. Mesela gökleri ve yerleri “duhan”dan, insanı topraktan, canlıları sudan yarattığını beyan buyurur. Çünkü dünya, daru’l-hikmettir. Allah, âdeti gereği burada her şeyi sebeplere bağlamıştır.

Aslında bir damla sudan yaratılan her insan, her canlı varlık bir mucize olsa da, insan sebep-sonuç münasebeti içerisinde gerçekleşen olayları âdiyattan (sıradan) görür. Onlardaki mucizevi yönü yeterince kavrayamaz. Ülfet ve ünsiyete yenik düşer. Hatta yaratmayı anlayamayan ve kabul etmeyen bazı insanlar, öldükten sonra dirilmeyi de reddeder. Bu sebeptendir ki Cenab-ı Hak, insanların yaratma fiilini anlayabilmeleri adına peygamberleri eliyle sebepleri kaldırarak mucizeler gösterir ve Yüce Kitabında da bunları bize nakleder.

Mesela Hz. İsa, çamurdan kuşlar yapıp Allah’ın izniyle onlara hayat verir. (Âl-i İmran sûresi, 3/49) Hz. İbrahim’in, parça parça yapıp her bir parçasını ayrı bir dağ başına bıraktığı kuşlar, çağrısıyla birlikte tekrar uçarak ona gelirler. (Bakara sûresi, 2/260) Hz. Musa’nın yere attığı asası bir anda canlı bir yılan oluverir ve hareket etmeye başlar. (Tâhâ sûresi, 20/20) Ölen bir insana, kesilen sığırdan alınan bir parçayla vurulunca tekrar hayata döner. (Bakara sûresi, 2/73) Ölümünden sonra insanların nasıl dirilteceğini merak eden biri yüz sene ölü bırakıldıktan sonra tekrar diriltilir. (Bakara sûresi, 2/259)

Allah, bütün bu misallerle canlıları nasıl yarattığına dair bizlere ipuçları verir. Evrimcilerin iddia ettiği gibi insanın, insan olabilmesi için milyonlarca sene evrim geçirmesine ihtiyaç yoktur. Çünkü Yaratıcı, Allah’tır ve O’nun kudreti mutlak, sonsuzdur, sınırsızdır. Değil milyonlarca, milyarlarca sene de geçse ilahî bir fiil olmaksızın en küçük bir canlının dahi kendi kendine vücuda gelmesi mümkün değildir. Şu âyet de buna işaret eder: “İyi bilirsiniz ki yaratmak da, emretmek yetkisi de Allah’a mahsustur. Rabbülâlemin olan Allah ne yücedir!” (A’raf sûresi, 7/54)

Bu sebeple bütün varlıkların ilk türlerini anne-baba olmaksızın yeryüzündeki element ve bileşiklerden Allah yarattığı gibi, onların yavrularını da bir damla sudan Allah yaratmaya devam etmektedir. Öldükten, çürüyüp dağıldıktan sonra bütün insanları yeniden kabirlerinden dirilterek mahşer meydanında toplayacak olan da Allah’tır. Çünkü yaratma fiili bütünüyle O’na mahsustur, bu konuda hiçbir sebep O’na ortak olamaz.

Kur’ân’a göre insanın maymunu canlılardan gelme ihtimali var mıdır?

Evrin teorisinin en çok tepkiye sebep olan iddiası, insanın maymundan veya maymunu canlılardan geldiğidir. Teistik evrimi savunan bazı Müslümanlar da, bazı kavimlerin maymuna çevrildiğini anlatan âyetleri bu iddialarına delil getirirler. Gerçekten de iki âyette bazı insan topluluklarının aşağılık maymunlara (Bakara sûresi, 2/65; A’raf sûresi, 7/166), bir âyette de maymun ve domuzlara çevrildiği anlatılır (Mâide sûresi, 5/60).

Öncelikle şunu ifade etmek gerekir ki burada maymundan insana bir dönüşüm değil, insandan maymuna bir dönüşümden bahsedilir. Yani evrimcilerin savundukları iddiaların tam tersi bir durum söz konusudur. İkinci olarak, buradaki “mesh” (maymuna döndürme), Allah tarafından verilen bir ceza çeşididir. Üçüncü olarak, cezalandırılan insanların suret ve şekil olarak maymun olup olmadıkları müfessirler arasında ihtilafıdır. Zira bazılarına göre bu âyetlerde bahsedilen mesh, manevi bir hâdisedir. Yani söz konusu toplulukların ahlâk ve karakter itibarıyla maymunlaşmalarından bahsedilir. Dolayısıyla bu âyetlerden yola çıkarak evrime delil çıkarılamaz.

Öte yandan Kur’ân’ın insana verdiği konum ve değer açısından meseleye bakıldığında da onun balık, sürüngen ve maymun gibi hayvanlardan evrimleşmesinin asla söz konusu olamayacağı anlaşılır. Çünkü Kur’ân, birçok âyette insanın nasıl müstesna bir varlık olduğunu anlatmak suretiyle onunla hayvanlar arasını kesin hatlarla ayırmıştır.

Kur’ân’da insanla ilgili verilen şu bilgiler onun bu müstesna konumuna dikkat çeker: İnsan, mükerrerem, yani çok şerefli, izzetli ve saygıdeğer bir varlıktır. (İsrâ sûresi, 17/70) Ahsen-i takvim üzere (en güzel ve en mükemmel bir biçimde) yaratılmıştır. (Tîn sûresi, 95/4) Yeryüzünün halifesi (hükümdarı) kılınmıştır. (Neml sûresi, 27/62) Allah, bütün varlığı ona musahhar kılmış, yani onun istifadesine sunmuş ve emrine vermiştir. (İbrahim sûresi, 14/32-34) Allah, ilk insanı “iki eliyle” yarattığını ve ona kendi ruhundan üflediğini bildirmek suretiyle onun yaratılışındaki eşsizliği ve özel statüyü vurgulamıştır. (Sâd sûresi, 38/72-75) Melekleri kendisine secde ettirmiştir. (Bakara sûresi, 2/34) Ona akıl, şuur ve irade vermiş, eşyanın isimlerini ve hakikatini öğretmiş ve onu beyan kabiliyetiyle donatmıştır. Dağların taşımaktan imtina ettiği emanetini insana yüklemiştir. (Ahzab sûresi, 33/72)

Bunca nimetlerle donatılan bir varlığı, hayvanların bir devamı olarak gören bir anlayış, kesinlikle Kur’ân’la telif edilemez. Evrimcilerin iddia ettiği üzere insanın ne maymunlarla bir akrabalığı vardır, ne de köpeklerle. Hiçbir hayvan, hiçbir canlı türü insanın kuzeni değildir. Çünkü o, hayvanlardan ayrı müstakil bir varlık olarak yaratılmıştır. İnsanın, Kur’ân’ın iki farklı âyetinde “hâsiîn (aşağılık)” olarak nitelediği bir hayvandan geldiğini veya onunla aynı ortak ataya sahip olduğunu iddia etmek, ona karşı yapılmış en büyük saygısızlık ve en büyük hakarettir. Hatta böyle bir anlayış, bir açıdan nefha-i ilâhî ve eşref-i mahlûkat olan insanı, hayvan derekesine düşürmek demektir.

Şu âyet-i kerimelerde, insanın sahip olduğu yapı, şekil ve suretin bizzat Allah tarafından ona verildiği, Allah’ın irade ve tercihiyle belirlendiği açıkça beyan edilir: “Ey insan, nedir seni o kerim Rabbin hakkında aldatan? O değil mi seni yaratan, bütün vücut sistemini düzenleyen ve sana dengeli bir hilkat veren, Ve seni dilediği bir surette terkip eden?” (İnfîtâr sûresi, 82/6-8)

Dolayısıyla insan, kör ve şuarsuz evrimsel mekanizmaların tesadüf zincirleri içerisinde ortaya çıkardığı, maymunu varlıklardan gelen sıradan ve basit bir varlık değil; bizzat ilâhî irade, ilâhî ilim ve ilâhî kudret tarafından mükemmel ve müstesna bir şekilde yaratılan bir yeryüzü halifesidir.

EVİRİM TEORİSİ HAKKINDA SON SÖZLER – 21

Yüksel Çayıroğlu-25 Haziran 2021- tr724.com/

Daha önceki yazılarımızda detaylı olarak ortaya konulan izahlardan anlaşılacağı üzere evrim teorisi ne kesin kanıt ve bulgularla ispat edilmiş bilimsel bir gerçektir, ne makul ve rasyonel temelleri olan bir açıklama şeklidir, ne de dinî argümanlara dayanan meşru bir teoridir. Her ne kadar evrimciler, gözlem ve deneye dayalı bir kısım olgulardan, tabiat yasalarından ve biyolojik ilkelerden yola çıksalar da, bunların yorumundan hareketle ortaya koydukları evrim teorisinin olgusal ve bilimsel bir yönü yoktur. Burada bahsettiğimiz evrimin makro evrim, yani bir türün başka bir türe dönüşmesi anlamındaki büyük değişiklikler olduğunu bir kere daha hatırlatmakta fayda var. Zira mikro evrim denilen tür içi çeşitlilik ve zenginliğin oluşması zaten gözlemlenebilen ve Allah'ın canlı varlıkların DNA'sına koymuş olduğu bir gerçektir.

Darwinistlerin en büyük dayanakları, bilimsel kanıtlardan ziyade evrim teorisine duydukları sarsılmaz inanç ve kabulleridir. Mesela medya programlarında evrime yöneltelen itirazlar karşısında onu savunan Darwinistler hemen bilim adamlarının bu konudaki genel kabulüne ve konu etrafında yapılan bilimsel çalışmaların çokluğuna atıfta bulunurlar. Zira onların anlayışına göre dünyada bu kadar genel kabul görmüş bir teori elbette doğru olmalıdır. Hem doğru olmasa, on binlerce bilim adamı bugüne kadar evrimi destekleyici akademik çalışmalar yaparlardı mıydı?

Oysaki onların unuttukları bir gerçek vardır: Aristoteles'in fikirleri ve bilimsel kabulleri uzun asırlar boyunca Batı'da tartışmasız gerçek kabul edilmişti. Hatta Galileo gibi bilim adamlarının yargılanmalarının ve cezalandırılmalarının sebebi de ona zıt şeyler söylemeleri idi. Aynı şekilde Kepler'in, Kopernik'in ve hatta Newton'un ortaya attıkları teoriler de ilk zamanlar bilim adamları arasında tartışmasız birer gerçektir. Ne var ki bunların ömürleri sınırlı olmuş, bilim dünyasındaki yeni gelişmelerle hepsi yerlerini bir bir yenilerine terk etmiştir. Bu sebeple bir teoriyi savunanların sayısından ziyade, asıl önemli olan, ortaya koydukları iddia ve kanıtların gerçekle ilişkisi, tutarlılığı, makuliyeti ve bilimsel gücüdür. Evrim teorisi ise bütün bu açılardan objektif ve yeterli desteğe sahip değildir.

Bazı Müslüman âlimlerin iddia ettikleri üzere Darwinizm, bütünüyle dinden ayrı müstakil bir konu değildir. Çünkü onun en temel iddiaları doğrudan yaratılışla ilgilidir. Evrimciler sadece gözlemledikleri gerçekler üzerinde durmaz, var olan canlı organizmaları ve onlardaki değişim ve dönüşümleri incelemekle yetinmez, bunlardan hareketle bütün canlı türlerinin ortaya çıkışıyla ilgili varsayımlar ortaya atarlar. İşte dinle çelişen de bilim adamlarının gözlem ve deney yoluyla elde ettikleri veriler değildir; bilakis bunlar üzerinden geliştirdikleri felsefedir, varsayımlardır. Dolayısıyla buradan yola çıkarak din-bilim çatışması ortaya atmanın makul

bir gerekçesi yoktur. Eğer bir çatışma varsa bu, pozitivist ve natüralist temellere dayalı biyoloji felsefesiyle din arasındadır.

Evrimci Müslümanların, Kur'ân ve Sünnet'ten yola çıkarak evrime delil arama çabalarının da neticesiz olduğunu görmüş olduk. Zira İslâm'da evrim teorisini destekleyen tek bir nas dahi yoktur. Evrimin İslâm'a uygun olduğunu iddia edenlerin yaptıkları, nasları zahiri anlamlarının dışına çıkararak zorlama tevillerle onlara istediklerini söyletmektir. Bunun ise meşru bir metot olduğu söylenemez. Çünkü nasların tefsirinde asıl olan, hakiki manayı vermeye mani bir delil, bir karine olmadıkça mecazi yorumlara gitmemek, hakikî manalarını esas almaktır. Aksi takdirde herkes her istediğini Kur'an'a mâl etmeye kalkışır. Evrim teorisinin dinden vize alması mümkün değildir.

Kur'ân ve Sünnet'te evrimin meşruiyetini gösteren bir delil bulunmadığı gibi, tam tersine evrimi çürüten onlarca delil vardır. Başta Hz. Âdem'in yaratılışı olmak üzere Kur'ân'ın yaratılışla ilgili âyetlerinin tamamı evrim teorisinin iddialarını reddeder. Çünkü Kur'ân'a göre canlı cansız bütün varlıkları yaratan Allah'tır. Tabii süreçlerin, sebeplerin, rastlantıların yaratmada bir tesiri yoktur. Onlar, Allah'ın icraat ve tasarruflarının önünde sadece birer perdedir. Özellikle Hz. Âdem'in yaratılışının oldukça detaylı bir şekilde anlatıldığı âyetler, evrimi kökten reddeder.

Evrimcilere göre, “yaratılışçılar” tarafından ortaya konulan yaratma teorisi, üzerinde durulmayı dahi hak etmez. Çünkü bu, gözlemlenemeyen, laboratuvara sokulamayan, test edilemeyen, tekrarlanamayan ve yanlışlanamayan teolojik ve metafizik bir izahtır. Dolayısıyla da bilimsel yönetime zıttır. Bugünün bilimsel metodunda vahiy bilgisine yer yoktur. Ne var ki bu, son birkaç asırdır materyalist felsefenin bilim dünyasına armağan ettiği sakat bir anlayış ve yanlış bir metottur. 19. yüzyıla kadar ne Doğu ne de Batı dünyasında böyle bir metot kullanılmamıştır. Dolayısıyla bilim dünyasının natüralist anlayışı devam ettirme konusundaki ısrarlarını bilim ahlakı ve hakikat arayışı açısından tasvip etmek mümkün değildir.

Bu konuda yapılan şu değerlendirmeler oldukça yerindedir: “Bizim bir “Yaratılış Modeli” ortaya koyma gibi bir mecburiyetimiz ve ihtiyacımız yoktur. Zira yaratılış, sebep-netice bağlantıları gibi perdelerin ardında gizlenmiş bir mucizedir. Mucizeleri ise normal tabiat kanunları sınırları içinde izah etmemiz mümkün değildir. Diğer taraftan, “Yaratılış Modeli” adı altında, herhangi bir sistem veya mekanizma ortaya koyabilmemiz için, mantıken bizim Yaratıcımız kadar ilim ve kudretimizin olması gerekir. Zira hayat verme veya yaratma gibi benzersiz bir fiili yapacak olanın da, benzersiz olması gerekir. Hâlbuki sonsuz bir ilim ve kudret gibi sıfatlar ancak Allah'a mahsustur. İnsan olarak bizler yaratılışa şahit olmadığımız gibi, böyle bir mucizeyi anlamaktan da âciz durumdayız.” (Arif Sarsılmaz, Evrim Tartışması, s. 110)

Her şeye rağmen günümüz dünyasında evrim reddedilecekse, doğrudan İslâm adına reddedilmemelidir. Bilakis bu konuda öncelikle ilmî metotlar ve rasyonel düşünce kullanılmalıdır. Son birkaç asırdır Batı dünyasında tavan yapan din-bilim çatışmasını alevlendirmeme adına en uygun yöntem budur. Fakat birilerinin dinden evrime delil bulmaya çalıştığı veya evrimi ateizm savunusunun güçlü bir argümanı olarak takdim ettiği bir yerde sessiz kalmak da doğru olmaz. Çünkü bunun zararı, diğerinden daha büyüktür.

Evrimi savunan bilim adamları, kendi teorilerini kabul ettirmek için ne kadar etkileyici hikâyeler ortaya koyarsa koysunlar, ne kadar büyük bir propaganda yürütürlerse yürütsünler, kanaatimizce hâkim paradigmanın tesirinden sıyrılarak doğru sorular sorabilen ve kendisine dikte edilen fikirlere eleştirel bakabilen bir insan açısından evrimin kabul edilmesi hiç de kolay değildir. Özellikle de akıl ve şuurdan yoksun olan tabiatın, maddenin ve tesadüflerin kendi kendine yapabilecekleri işlerin sınırlı olduğunu, bunların hiçbir şekilde mükemmel bir tasarım, harikulade bir düzen ve oldukça hassas dengeler gerektiren canlı organizmaların ortaya çıkması üzerinde etkisinin olamayacağını fark eden biri, kendisine anlatılan hikâyeyi baştan sonra yeniden gözden geçirme zorunluluğunu hissedecektir.

Öyle inanıyoruz ki bilim adamları din ve bilimi kesin hatlarla birbirinden ayırmaktan vazgeçerek teşri ve tekvini emirleri birlikte okumaya başladıkları zaman, ilahî vahyin bilime engel değil destek olduğunu görecektir, Kur'ân âyetlerine insafla ve önyargısız yaklaştıkları takdirde onun kendileri için nasıl yol gösterici olduğunu fark edecek, onun sayesinde yeni bakış açıları kazanacak ve farklı ufuklara açılacaklardır. Bilemiyoruz belki de uzun asırlardır birbirinden ayrı düşmüş bilim ve dinin yeniden barışması, uzlaşması ve iş birliği yapması insanlık adına çok önemli açılımlara vesile olacaktır.

Canlı cansız bütün varlığa Allah'ın sanatları olarak bakabilen bilim adamları en azından araştırma ve çalışmalarına doğru bir yerden ve doğru bir bakış açısıyla başlayacak ve böylece evrim gibi hipotezleri ispatlama yolunda zamanlarını ve enerjilerini israf etmeyeceklerdir. Canlılığın ilk defa yeryüzünde nasıl başladığı gibi çözümü mümkün olmayan, daha doğrusu naslarda zaten cevabı bulunan meseleler arkasında ömür tüketmeyecek, himmetlerini acil çözüm bekleyen çok daha önemli sorunlara yoğunlaştıracaklardır. Allah'ın abes bir fiil işlemeyeceğinin, kâinatta gereksiz ve hikmetsiz bir şey olmadığını bilinciyle, varlık ve olayların dilini çözmeye, onların arkasında saklı bulunan hikmetleri ve sırları bulmaya çalışacaklardır. Dünyanın ve canlı varlıkların; maddenin ve tesadüflerin insafına bırakılmadığını bilecek, Allah'ın kayyumiyetini, hıfz u riayetini her zaman üzerlerinde hissedecek ve dolayısıyla çalışmalarını çok daha güven ve huzur içerisinde sürdürecektir.

Son olarak buraya kadar evrim teorisi etrafında yaptığımız değerlendirme ve eleştirilerin genel bir özetini sunmak istersek şunları söyleyebiliriz:

Evrim...

Bazı bilimsel gerçeklerin maksadını aşar bir tarzda yanlış ve yanıltıcı bir yorumudur.

İkna edici kanıtlardan yoksun seküler bir dünya görüşüdür.

Madde ile manayı, ruh ile cesedi, akıl ile kalbi birbirinden ayıran indirgemeci bir yaklaşımdır.

Önce iman edilip sonra delil aranılan kanıtlanmamış bir hipotezdir.

Cevapsız sorular karşısında zamanın sihirli gücüne sığınılan mesnetsiz bir kurgudur.

Yaratılışa dair can alıcı sorular karşısında geleceğe bel bağlanan gizemli bir bilmecedir.

Alternatifsizliğin araştırmacıları mecbur bıraktığı spekülasyonlar yumağıdır.

İspatı adına ortaya konulan bütün hummalı çalışmalara rağmen bir türlü etrafındaki muğlaklığın ve şüphelerin giderilemediği netameli bir kavramdır.

Boşlukları ve çelişkileri geniş hayal dünyasıyla doldurulan etkileyici bir hikâyedir.

Bilimsellik zırhıyla bütün soru ve sorgulamalara kapalı tutulan mukaddes bir tabudur.

Natüralist anlayışın bilim adamlarını mecbur bıraktığı makul olmayan bir açıklama biçimidir.

Bilimin, bilim adamlarının ve bilimsel çalışmaların otoritesiyle kabul ettirilmeye çalışılan bir tezdır.

Metafizik açıklamalardan kaçmanın ustaca ve kurnazca bir yoludur.

“Eldeki en iyi açıklama bu” denilerek müteselli olunan bir teoridir.

İkna edici delillerden ziyade varsayımlara dayalı bir ön kabuldür.

Madde, yasa ve tesadüfe kaldıramayacağı kadar yük yükleyen pozitivist bir izah denemesidir.

Hayatın başlangıcını ve biyolojik çeşitliliği izah etme adına ortaya atılmış iddialar bütünüdür.

Kesin bilimsel gerçeklerden dahi daha fazla savunma ihtiyacı duyulan modern bir dogmadır.

Emprik bilim maskesi ardına saklanmış materyalist bir felsefedir.

Bilimsel teorilerde aranan sıkı şartlar kendisinden esirgenen seküler bir inançtır.

Natüralist bakış açısının tabiat yasalarını nasıl çarpıttığının güzel bir örneğidir.

Söz kendisine geldiğinde savunanların da reddedenlerin de kolay kolay taassuptan kurtulamadığı büyük bir mücadele alanıdır.

Yaratıcı fikrini reddeden ateistlerin başlıca dayanağı ve en güvenli sığınağıdır.

Bir nefha-i ilâhî olan insanın müstesna konumunu biyolojik bir canlı seviyesine düşüren yaklaşım şeklidir.

Ön kabulleri ispatlama derdiyle sapla samanın birbirine karıştırıldığı bir ideolojidir.

İlâhî dinlere, selim akla, müşahedeye ve vakıaya zıt bir izah şeklidir.

Bütün metafizik izahları reddeden ve her şeyi maddede arayan bilimin, kaçınılmaz bir sonucudur.

Objektif bilimsel çalışmalar karşısında her geçen gün kan kaybeden yıkılmaya yüz tutmuş bir akımdır.

Bilimi mutlaklaştırmanın ne tür açmazlara sebep olacağını gösteren ibretlik bir tecrübedir.

Aleyhteki her tür delilin/açıklamanın ya inkâr edildiği ya da görmezden gelindiği bir tür saplantıdır.

Karşı tarafı ikna etme adına yer yer bilimsel ahlâkın dahi hiçe sayıldığı bitmeyen bir kavgadır.

Kanıt bulma adına nice emeğin ve zamanın israf edildiği yaman bir aldatmacadır.

Test edilmesi ve gözlenmesi mümkün olmasa da sıkı sıkıya bağlı kalınan örtük bir dindir.

“Büyük iddialar büyük kanıtlar gerektirir” sözünün kötü bir örneğidir.

Tabiattaki baş döndürücü nizam ve intizamı tesadüfî fiziksel süreçlerle izah etmeye çalışan bir faraziyedir.

Karışık terminoloji ve teknik terimlerle şüphelerin üzeri örtülmeye çalışılan tılsımlı bir güçtür.

Metodolojik ve bilimsel bir süzgeçten geçirilmeyen, geçirilmesi de mümkün olmayan salt bir tasavvurdur.

Veri ve olguların, evrimi tümüyle kabul edilmiş bir gerçekmiş gibi gösterecek şekilde kurgulandığı bir mugalatadır.

Mikro evrimi gösteren bilimsel kanıtlardan yola çıkarak makro evrimin gerçekliğine inanılan gerçekliğin bir kısmının abartılmış hâlidir.

Onca laboratuvar deneyine rağmen kendi kendine varoluşun ve türleşmenin bir türlü ispat edilemediği peşin bir yargıdır.

Değil inkâr edenlerin, kuşkusunu dile getirme cüreti gösterenlerin dahi “cahil”, “ahmak” ve “yobaz” olmakla yaftalandığı bir çeşit “turnusol testidir”.

Kuramlar, izahlar, kanıtlar, mekanizmalar, yorumlar değişse de kendisinin asla değişmeyeceği peşinen kabul edilen modern bir dayatmadır.

DNA'daki devasa bilginin, muazzam akıl gücünün ve insan bilincinin ortaya çıkışını genlerle, hücreyle yani maddeyle izah etmeye çalışan yetersiz bir yorumdur.

Cansızdan canlının, kaostan düzenin, kör tesadüflerden mükemmelliğin ortaya çıktığını savunan zorlama bir savdır. Bilimin yanı sıra felsefe, din, ideoloji ve hatta siyasetin rol aldığı anlaşılması zor modern bir sentezdir.

Uzun bir geçmişin arkasında bıraktığı izler ve ipuçları üzerinde akıl yürütülerek elde edilen bir kanıdır.

Daha baştan kendini metafizik izahlara kapattığı için, canlı âlemdeki baş döndürücü çeşitliliğin kaynağını maddenin sınırlı dünyasında arayan bilimsel faaliyetler toplamıdır.

Akılsız ve şuursuz tabiatın dâhiyane seçimler yapabileceğine, tesadüfi gerçekleşen mutasyonların mükemmel canlılar oluşturabileceğine inanılan modern bir mittir.

Olasılık hesaplarını ve bilimsel verileri hiçe sayma pahasına -alternatifsizlikten ötürü- biyogenezin varlığından bahseden tarihsel bir öyküdür.

En başta maymun olmak üzere yeryüzündeki bütün canlıların; insanın farklı yakınlıklarda kuzenleri olduğunu öne süren uçuk bir izah şeklidir.

Ara formaların yokluğundan ötürü kurgulanan evrim ağacının bir türlü tamamlanamadığı hayali bir mekanizmadır.

Canlı vücutlarındaki indirgenemez kompleksliğin ve eksiltilemez karmaşıklığın kendisi yoluyla izahı mümkün olmayan düzmece bir senaryodur.

Boşlukları tesadüflerle ve faraziyelerle doldurulan öngörülemez olaylar bütünüdür.

530 milyon yıl önce dünyanın yaşına nispeten çok kısa bir sürede ortaya çıktığı tespit edilen canlıların varlığını (Kambriyan patlaması) izahta yetersiz kalan zayıf bir kuramdır.

Asıl gücünü pozitivist ve natüralist ön kabullerden alan bilimsel bir hokkabazlıktır.

Evrin ağacı çizimleriyle, embriyo resimleriyle, rengi değişen güvelerle, mutasyon geçiren bakterilerle, Miller deneyleriyle vs. çoklarının ikna edildiği bir algı çalışmasıdır.

Bilimsel olmadığı gerekçesiyle Yaratıcı fikrinin daha baştan denklem dışı bırakıldığı fakat her tür spekülasyonun rahatlıkla denkleme dâhil edilebildiği tuhaf bir yöntemdir.

Canlılar arasındaki genetik benzerlikleri, Yaratıcının ve içinde yaşanılan tabiatın birliğiyle izah etme yerine “evrensel ortak ata”ya bağlayan hayali bir ağaçtır.

Uğruna nicelerinin kariyerinden, işinden, itibarından edildiği güya bilimselliğin başlıca simgelerinden biridir.

Yeryüzündeki bütün canlıların nasıl olup da çift yaratıldığını, niçin tamamının dişi ve erkekten oluştuğunu mantıklı bir şekilde izah etmekten aciz kalan peşin bir hükümdür.

Ateist, pozitivist, natüralist ve materyalistler için makul ve bilimsel bir teori gözüксе de, meseleye akıl, vahiy ve bilim penceresinden bakanlar için sadece materyalist felsefenin bilimsel bir dayanağıdır.

Muhtemelen kıyamete kadar sürecekte olan insanoğlunun en büyük imtihanlarından biridir.

‘BOŞLUKLARIN TANRISI’NA MI İNANIYORUZ?

Yüksel Çayiroğlu-16 Temmuz 2021- tr724.com/

Modern döneme gelinceye kadar bütün medeniyetlerin bir peygamber öğretisine dayandığı, bunun tek istisnasının modern Batı medeniyeti olduğu çoklarınca dile getirilir. Batının Hristiyanlık ve hatta İslam medeniyetinden ciddi etkilendiği ve yararlandığı inkâr edilemez. Bununla birlikte Batı aydınlanmasının temelinde rasyonalizm, pozitivism ve hümanizm gibi akımlar vardır. Birçok Batılı, bugün elde ettiği bilim, teknoloji ve medeniyeti, Kilise babalarıyla ve Hristiyanlığa ait dogmalarla giriştiği mücadeleden galip çıkmasına bağlar. Bu mücadelenin sonunda akıl vahyin önüne geçti, dünya ahirete tercih edildi, Allah tasavvuru ciddi değişime uğradı ve insan her şeyin ölçüsü hâline geldi. Bir taraftan din ve geleneklerden büyük bir kopuş başladı, diğer yandan da dine ait fikirler, algılar ve yaklaşımlar radikal bir değişim geçirdi.

Modern dönemdeki pek çok gelişme din aleyhine vuku buldu, dinin altını oydu ve dini düşünceye ciddi bir darbe vurdu. Fakat bunlardan hiçbirisi dinin, akıl ve bilime düşman gösterilmesi ölçüsünde dine zarar vermedi. Din ile akıl ve bilim arasında var olduğu zannedilen çatışma, gerçekte Kilise ile akıl ve bilim arasında yaşanmıştı. Gerçekten Ortaçağ boyunca, Hristiyanlığı temsil eden din adamları, akılla izah edilemeyecek yorum ve uygulamalar ortaya koymuştu. Bilime ve bilim adamlarına düşmanlık yapmıştı. İnsan onurunu, özgürlükleri, temel insan haklarını hiçe sayan acı tecrübeler yaşanmıştı. Kilise babalarının uzun asırlar boyunca ortaya koydukları yanlış ve kötü temsillerin faturası modern dönemde “din”e kesildi. Din-bilim çatışması Müslümanların hiç duymadığı ve tanışmadığı bir tecrübe olsa da, Hristiyanlık için kurulan darağacında İslâm da idama mahkûm edildi.

Günümüzün modern ve seküler değerleri, bilim anlayışı ve popüler kültürü hiç olmadığı kadar dinlere meydan okuyor. Ortaya atılan şüphe ve itirazların hadd ü hesabı yok. Din, en muhkem

meselelerine varıncaya kadar sorgulanıyor. İtikadî, amelî ve ahlakî sahalarda üst üste sapma ve kaymalar yaşanıyor. Yeni yeni bid'atlar icat ediliyor, modern hurafeler vücut buluyor. Din, vicdanlara, olmadı mabetlere hapsedilmek isteniyor. Dinin, anlam ve rolü değişiyor... Bütün bu problemlerin temelinde yanlış ve eksik Allah tasavvuru yatıyor. Allah, isim ve sıfatlarıyla doğru tanınmayınca, insan-varlık-Allah arasındaki münasebet de doğru kurulamıyor. Yani Hâlık-mahluk ilişkisi anlaşılamıyor ve varlığın dili doğru okunamıyor.

İddia edilen din-bilim çatışmasının temellerini de burada aramak lazım. Günümüzde bilim ile din arasına kalın duvarlar örülmesinin ve bunların her birinin birbirinden müstakil ayrı birer gerçeklik alanı olarak görülmesinin başlıca sebebi de budur. Son bir iki asırdır literatüre giren ve zaman zaman dillendirilen “Boşlukların Tanrısı” (God of the gaps) iddiası ve bu başlık altında tartışılan konular da yine Allah hakkındaki yanlış düşünce ve tasavvurlardan kaynaklanmaktadır.

‘Boşlukların Tanrısı’ Ne Demektir?

Boşlukla kastedilen mana, insanoğlunun bilim yoluyla henüz açıklayamadığı olay ve olgulardır, epistemolojik ve ontolojik bilinmezlerdir. Ateistlerin iddiasına göre teistler, bilimin mevcut imkânlarıyla keşfedemediği ve bilemediği olayları Tanrı'ya bağlamakta ve kendilerince bir açıklama yapmaktadırlar. Yani “boşlukta” kalan varlık ve hâdiseleri Allah'ın ilim ve kudretiyle açıklamakta ve O'nun icraatı olarak görmektedirler. Ne var ki bilim ilerledikçe dünün bilinmezleri bugünün malumu olmakta, yani boşluklar yavaş yavaş bilimsel açıklamalarla dolmaktadır. Boşluklar doldukça bir Yaratıcıya duyulan ihtiyaç da yavaş yavaş ortadan kalkmaktadır.

Bu fikri Hipokrat'a kadar götürenler vardır. Çünkü o şunları söyler: İnsanlar epilepsinin ilahî olduğunu zannediyor. Çünkü epilepsinin nedeniyle ilgili bir fikre sahip değiller. Öyle inanıyorum ki bir gün epilepsinin sebebini bulacağız. İşte o zaman onun ilahî olduğuna dair inancımız son bulacak. Evrende bilemediğimiz her şey için aynı şeyi düşünüyorum.

Görüldüğü gibi bu düşüncenin kökleri çok eski olsa da, “boşlukların Tanrısı” kavramı modern dönemde ilk defa Henry Drummond tarafından kullanılmış ve akabinde konu etrafında önemli tartışmalar yapılmıştır. Mesela bu konuda inançlı insanlara önemli eleştirilen yöneltten Richard Dawkins, The God Delusion isimli eserinde yaratılışçıların bilim alanında boşluklar bulmak ve bu boşlukları Tanrı ile doldurmak için can attıklarını öne sürer. “Bir şeyin nasıl işlediğini anlayamazsanız dert etmenize gerek yok: Tek yapmanız gereken pes etmek ve bunu tanrı yapmıştır demek” sözleriyle “boşlukların Tanrısı argümanını” eleştirir. Ona göre bilimin ilerlemesiyle birlikte Tanrı'ya ait alan gittikçe daralacak ve nihayetinde O, görevsiz ve sığınaksız kalma tehdidiyle karşı karşıya kalacaktır.

Gerçekten Müslümanlar boşlukların Tanrısı'na inanıyor olabilirler mi? Ateistlerin iddia ettiği gibi, bilimin izah edemediği bir kısım olayların var olması, Allah'ın varlığına bir delil olarak mı kullanılmaktadır? Yani Allah'ın varlığını ispat eden hüccetlerden biri olarak da boşlukların Tanrısı argümanı mı kullanılmaktadır? Daha da önemli soru şu: Şayet insanoğlu, bilimin ilerlemesiyle birlikte varlığın hakikatine ve kâinatın işleyişine dair tüm muammaları çözerse Allah'ın varlığına inanmak için elimizde bir gerekçe kalmayacak mıdır? Gerçekten bilimin zamanla tüm bilinmezleri bilinir hâle getirmesi mümkün mü? Şunun da üzerinde durulması lazım: İnançlı insanlar Allah'ın varlığını ispatlamak için bilim tarafından açıklanan sebepler,

varlıklar veya olayları mı kullanıyor; yoksa Big-Bang, ilk canlının ortaya çıkışı, şuur/bilinç, hayat gibi mevcut bilimin imkânlarıyla açıklayamadığı olayları mı?

‘Boşlukların Tanrısı’ Argümanı

Yukarıda da ifade edildiği üzere ateistlerin iddiasına göre inançlı insanlar, bilimin açıklayamadığı gizemleri, sebebi bilinemeyen olayları, mekanizması çözülemeyen sistemleri Allah’ın varlığına dair bir argüman olarak kullanırlar. Ne var ki bu iddiayı kabul etmek mümkün değildir. Kelam kitaplarında zaman zaman bu tür mucizevi varoluşlardan bahsedilse de Allah’ın varlığına dair deliller serdedilirken hiçbir zaman “boşlukların Tanrısı argümanı” üzerinde durulmaz. Kelamcılar, “Biz şu hâdiselerin gerçekleşme şeklini anlayamıyoruz, o hâlde Allah vardır.” gibi bir mantık yürütmezler.

Allah’ın varlık ve birliğine dair Akait kitaplarında zikredilen delillere bakıldığında bunların, insanoğlunun henüz keşfedemediği mucizevi varoluşlardan ziyade, gayet iyi bildiği, gözlemlediği ve anladığı varlık ve olaylara dayandığı görülür. Kelâm âlimleri Allah’ın varlığına en büyük delil olarak kâinata mevcut olan nizam ve intizamı, ahenk ve düzeni, hassas dengeleri, sanatlı ve harikulade varoluşları, hikmet ve gayeyi, yardımlaşma ve dayanışmayı gösterirler. Kâinattaki düzenin, işleyişin, ahengin anlaşılması ve keşfedilmesi ise akla ve bilime bağlıdır.

Allah’a inanan Batılı bilim adamları da aynı nokta üzerinde durmuşlardır. Mesela matematik profesörü John Lennox, benim Tanrım boşlukları dolduran bir Tanrı değil ve beni O’na inanmaya yönlendiren şeyler bilimsel olarak anlayamadığım şeyler değil bilimsel olarak anladığım şeylerdir.” derken, biyokimyacı Prof. Dr. Michael Behe de şunları söylemiştir: “Akıllı tasarım bilmediklerimize değil, bildiklerimize, hücrenin içinde son 30 yıldır keşfettiklerimize dayanıyor.” Kısacası hem Müslüman âlimler hem de Allah’a inanan Batılı bilim adamları Allah’ın varlığına dair delilleri en temelde bilimin sunduğu verilere dayandırmış; varlık hakkındaki cehaletimize bağlı üretilen argümanları çok da ciddiye almamışlardır.

Kur’ân, sürekli sayfa sayfa kâinat kitabını önümüze sererek bunun üzerinde düşünmeyi, akletmeyi, araştırma ve inceleme yapmayı, yeni keşiflere yönelmeyi teşvik eder. Aklını kullananları, mantık ve muhakemesini çalıştıranları metheder. Hiçbir zaman bilgisizlikten cehaletten medet ummaz. Asla bilimsel keşiflerden korkmaz. Kâinat kitabı üzerinde tefekkür, tezekkür ve tedebbürde bulunanların Allah’ın varlık ve birliğini çok daha iyi anlayacaklarını salıklar. Dolayısıyla ateistler, bilimsel gelişmelerin Allah’a duyulan ihtiyacı ortadan kaldıracığını zan ve iddia etseler de, Kur’an’a göre bilim ilerledikçe Allah’ın varlık ve birliği daha iyi anlaşılacaktır.

Kur’ân nazarında Allah’ı tanıtmaları yönüyle teşri ve tekvini ayetler (Kur’an ve kâinat kitabı) arasında fark yoktur. Teşri ayetler gibi tekvini ayetler de dikkatle ve tefekkürle okunması gereken birer kitaptır. Bir mü’minin kâmil manada Rabbini tanınması da bu iki kitabı birlikte okumasına bağlıdır. Bu yönüyle laboratuvarında tekvini ayetleri anlamaya çalışan bir mü’min ile mescitte Kur’an tilavet eden bir mü’min aynı şekilde ecre nail olacaklardır.

Kur'an ayetlerini okumayan, tefekkür etmeyen, anlamayan ve gereğiyle amel etmeyen mü'minler Allah katında mesul olacakları gibi, kâinat kitabının ihmal edilmesi de aynı şekilde mesuliyet sebebidir. Zira her iki kitabın mütalaasını emreden de Allah'tır. Hatta kâinat kitabını (tekvini ayetleri) ihmal edenler ilerleyemeyecek, ihtişamlı medeniyetler kuramayacak, bilim ve teknolojiye geri kalacak, başkalarının güdümüne girecek ve bu sebeple daha dünyada iken perişan ve derbeder olacaklardır.

Sebeplerin Mahiyeti

Ateistlerin, bilimin gelişmesiyle birlikte bütün "boşlukların" dolacağı ve dolayısıyla Tanrıya yer kalmayacağı şeklindeki düşünceleri de bütünüyle temelsizdir. Böyle bir yaklaşımın altında, sebepleri keşfedilen ve bilimsel izaha kavuşan olayların Yaratıcıyla irtibatlandırılmasına gerek kalmayacağı şeklinde bir düşünce yatar. Sözelimi onlara göre eskiden insanlar yağmurun nasıl yağdığı, depremlerin nasıl meydana geldiği, gece ve gündüzün nasıl deveran ettiği gibi tabiat olaylarını sebep ve sonuçlarıyla izah edemediklerinden Allah'a bağlarlardı. Fakat bugün bilim bu tür tabiat olaylarının oluş şeklini izaha kavuşturmuştur. Dolayısıyla bunları Allah'ın icraatına bağlamaya gerek yoktur.

Modern bilimin yaklaşımına göre sanki canlı vücutlarında, doğada veya uzayda meydana gelen olaylar açıklandıkça esrarını kaybetmekte ve insanda bıraktığı hayret duygusu yok olmaktadır. Bilim adamları gayet derin ve hikmetli cereyan eden olayları sebep-sonuç münasebetiyle anladıktan sonra, bunlara bilimsel bir ad vermekte, onlar hakkında farklı istilahlar üretmekte ve onların mahiyet ve hakikatini anladıklarını zannetmektedirler. Dahası baş döndürücü nice mucizevi varoluşları sıradanlaştırmakta ve manasızlaştırmaktadırlar.

Buradaki temel problem, sebeplerin mahiyetinin doğru anlaşılabilmesidir. Gerçekten bizim sebep olarak gördüğümüz şeyler sonuçları ortaya çıkarmaya güç yetirebilir mi? Sebeplerin böyle bir potansiyeli var mıdır? Cereyan eden doğal olayları sebep ve sonuçlarıyla açıkladığımız takdirde Yaratıcı'ya gerek kalmayacak mı? Bu durumda her bir sebebe bir ilahlık gücü vermiş olmuyor muyuz? Veya bir olayın nasıl gerçekleştiğini veya bir canlının nasıl vücut bulduğunu anlamamız, onlarla ilgili her şeyi anladığımız anlamına mı geliyor? Bir çocuğun yumurta ve spermin birleşmesiyle meydana geldiğini anladıktan sonra, bu hadise bizim için bütünüyle bilinir bir hüviyet mi kazanıyor? Güneş sistemindeki gezegenlerin niçin uzay boşluğuna dağılmadan Güneş etrafında döndüklerini bilim sayesinde öğrendiğimizde başka soru sormaya gerek görmeyecek miyiz?

Tabii ki öyle değil! Bilim adamları kâinatta cereyan eden bir olayı sebep ve sonucuyla açıkladıklarında işleyiş, sistem ve mekanizma hakkında bilgi sahibi olurlar. Fakat bu sistemin niçin kurulduğunu ve nasıl var olduğunu bilemezler. Örneğin bir arabayı inceleyen bir mühendis, onun çalışma sistemini çözebilir. Arabanın nasıl hareket ettiğini, hangi parçanın ne işe yaradığını anlayabilir. Fakat onun bu bilgisi, bu sistemin nasıl ortaya çıktığını, nasıl olup da bütün parçaların mükemmel bir şekilde birbirine monte edildiği, arabayı inşa eden tasarımcının hedef ve maksadını açıklayamaz. Aksine arabadaki sistemi, mühendisliği, tasarımı gören bir insan, bu arabanın bir ilme, şuura, iradeye, plan ve projeye dayalı olarak üretildiğini anlar, dolayısıyla da arabadan arabanın banisine giden yolu bulur.

Araba misali üzerinden devam edelim. Aslında sebep, süreç ve işleyişi keşfedilen olayların bir Yaratıcıya ihtiyaç duymayacağını iddia eden kişinin, arabanın çalışma prensiplerini ve

kurallarını keşfettikten sonra arabanın varlığını bunlara bağlayan, yani “Araba kendi kendini bu şekilde yapmıştır.” diyen bir kişiden farkı yoktur. Sebeplere yaratıcılık ve zorunluluk atfeden, yani gözlemlenen varlık ve olayların sebepler sayesinde vücut bulduğunu zanneden kişinin, arabanın işleyiş mekanizmasını keşfettikten sonra onun bu mekanizma sayesinde zorunlu olarak halihazırdaki gibi olacağını, başka türlü olamayacağını iddia eden kişiden farkı yoktur.

Bir arabanın, tasarımcısı olmadan sebeplerin ve tesadüflerin eliyle meydana gelemeyeceğini kabul eden insanoğlunun, arabanın sahip olduğu sistem ve mekanizmadan çok daha kompleks, mükemmel ve ahenkli yapılara sahip olan canlı organizmaların sebep ve tesadüfler eliyle meydana geleceğini zannetmesi büyük bir yanılgıdır.

Öte yandan kâinattaki olaylara baktığımızda çok büyük neticelerin minik sebeplere bağlandığını görürüz. Gözle görülemeyen sperm ve yumurtadan her yönüyle mükemmel bir insan çıktığı gibi, minik bir çekirdekten de kocaman ağaçlar vücuda gelir. Şekli, rengi, kokusu ve tadı farklı farklı meyvelerin sebebi ağaçlardır, yani odun parçalarıdır. Veya ağaçları da ayakta tutan su, güneş ışınları ve havadır. Gerçekten anne karnında teşekkül eden yavrular veya ağaçlarda asılı duran meyveler bizim “sebeb” dediğimiz olayların “yaratabileceği” varlıklar mıdır? Her şey bu kadar basit midir? Maddi sebepler ve kör tesadüfler bir canlı organizmayı vücuda getirebilir mi? Bunu kabul ettiğimiz takdirde sebeplere fevkalade bir güç ve harikulade bir ilim atfetmiş olmuyor muyuz?

İşin doğrusu şu ki, sebepleri de neticeleri de yaratan Allah’tır. Esasında bizim sebep zannettiğimiz hadiseler sadece zahiri/görünen sebeplerdir; hakiki sebep ise Allah’ın yaratmasıdır. Her an vücut bulan mükemmel varlıkları, kâinatta cereyan eden baş döndürücü olayları belirli sebeplere bağlayan Allah’tır. Zannedildiği gibi kâinatta mutlak bir determinizm yoktur. Belirli sebeplerin varlığı, zorunlu olarak sonuçları ortaya çıkarmaz/çıkaramaz. Sebeplere bu gücü veren, onları da yaratan Müsebbibü’l-Esbâb’tır.

Bilim adamları, sebepleri, tümevarım yoluyla bulurlar. Mesela binlerce kez ateşin yaktığını gördükten sonra, yanmanın sebebini ateşe bağlarlar. Aslında gözlemlenen şey iki olay arasındaki zamansal yakınlıktır, iktirandır, korelasyondur. Fakat bu iki olay istisnasız bir şekilde sürekli birbirine bağlı olarak cereyan ettiği için biz birini diğerinin sebebi kabul ederiz. Kâinatta yaptığımız gözlemler neticesinde olaylar arasındaki nedensellik ilişkilerini de bu şekilde buluruz. Bu aynı zamanda bize kâinatta müthiş bir düzen olduğunu gösterir. Zaten böyle bir düzen olmasaydı ilimlerin vücut bulması mümkün olmazdı.

Bilim adamları her ne kadar araştırma ve çalışmalarını sürdürebilmek ve bilimsel keşiflere imza atabilmek için nedensellik ilişkisini kabul etmek ve buradan hareket etmek zorunda olsalar da, aslında, iki olay arasında zorunlu bir ilişki olduğunu objektif olarak ispatlamak mümkün değildir. Bizim gözlemlediğimiz şey, B’nin sürekli A’dan sonra geldiğidir. Biz A’nın B’yi vücuda getirecek bir ilim ve kudrete sahip olmadığını bildiğimize göre şuna inanırız: İlim ve irade sahibi dış bir güç bu ikisi arasında bir ilişki kurmaktadır. Bu sebeple aslında Allah’tan başka hiçbir varlığın nihai ve hakiki anlamda “sebeb” olması mümkün değildir.

Bizler, kâinatta cereyan eden olaylar arasında zorunlu ilişkiler bulunduğunu, yani ortaya çıkan varlık ve olayların maddi sebepler eliyle vücut bulduğunu kabul ettiğimiz takdirde; baş

döndüren düzen ve ahengi ve bu baş döndüren düzen ve ahengin devam etmesini olasılık hesaplarıyla bile izah edilmesi mümkün olmayan kör tesadüflere, şuursuz sebeplere ve akılsız maddeye bağlamış olacağız. Eğer bilim adamları olayların gerçek sebeplerini buluyor olsalardı bir Yaratıcıya gerek kalmazdı. Fakat biz biliyoruz ki “doğa yasası” dediğimiz olaylar sadece Allah’ın birer yaratma kanunudur, yani sünnetullah ve âdetullahtır.

Boşluklar Dolacak Mı?

Burada şu soru da sorulmaya değer: Gerçekten ateistlerin iddia ettiği gibi bir gün bilim kâinattaki bütün muammaları çözecek, bütün karanlıkları aydınlatacak ve bütün boşlukları dolduracak mı? Farz edelim ki kâinatın, insan aklının ve bilimin açıklayamadığı gizem ve esrarla dolu olması da Allah’ın varlığına önemli bir delildir. Ateistlerin buna karşı geliştirdikleri argüman, bilimin yavaş yavaş varlık ve hadiselerin dilini çözdüğü ve bilinmezleri bilinir kıldığıdır. Gerçekten öyle mi? Varlık bilgimizin artması insanoğlu için boşlukları azaltıyor mu, yoksa daha da mı artırıyor?

Bilim adamlarının sözlerine bakılırsa, bilim ilerledikçe bilmediğimiz ne kadar çok şey olduğunu daha iyi öğreniyoruz. Keşfedilen her bir ilmî hakikat, bizim gözümüzde keşfedilmeyi bekleyen alanı daha da büyütüyor. Canlılık hakkındaki bilgimiz arttıkça, önceki insanların hayal bile edemeyeceği komplekslikle karşılaşyoruz. Günümüzde bilmediğimizin farkına vardığımız varlık ve nesnelerin sayısı, önceki insanlara göre çok daha fazla.

İşin garibi, henüz neyi bilip neyi bilmediğimizin de yeterince farkında değiliz. Bugün çok iyi bildiğimizi zannettiğimiz şeyleri, daha sonra hiç de bilmediğimizin ya da eksik veya yanlış bildiğimizin farkına varıyoruz. Bilimin açıklamaları belli bir dönemin insanlarını fazlasıyla tatmin ederken, daha sonraki dönemlerde bu açıklamalar bütünüyle ikna edici özelliğini kaybediveriyor. Tarihte yaşanmış tecrübeler, bilim adamlarının mümkün olduğunca iddiadan uzak durmaları gerektiğini ders verse de, mevcut tablo bunu yansıtmıyor. İnsanoğlu, Allah’ın mutlak ilim ve kudret sahibi olduğunu, kendi aklının ve bilgisinin ise sınırlı olduğunu anlamadığı ve kabul etmediği sürece bu tür iddialardan vazgeçmeyecektir.

Son olarak bilimin alanına girmeyen bir çok boşluk olduğunu da hatırlatmakta fayda var. İnsan ve varlık dünyasında öyle boşluklar var ki, bunları gözlem ve deneye dayanan objektif bilimsel verilerle doldurmak mümkün değildir. Mesela ahlakî yargılarımız ve değerlerimiz bilimden ziyade felsefe ve dinin alanına girmekte ve bu alanlarda yapılacak değerlendirmeler de sübjektif bir karakter sergilemektedir. İnsanın yaratılış gayesi, anlam arayışı, varlığın ve hayatın kökeni gibi konulara bilimin vereceği cevaplar yoktur veya sınırlıdır. Aynı şekilde ruh, şuur, bilinç gibi varlıklar hakkında bilimin imkânları içinde objektif değerlendirmeler yapmak hiç de kolay değildir.

Yaratıcıya İnanma Bilimin Önünde Engel Midir?

Ateistlerin konuyla ilgili diğer bir iddiaları da şudur: Kâinattaki varlık ve hâdiseleri Allah’a bağladığınız anda, artık onların sebep ve mahiyetlerini araştırmanıza gerek yoktur. Çünkü bildiğiniz ve anladığınız bir olayı araştırmaya gerek duymazsınız. Madem her şey Allah’ın yaratmasıyla meydana geliyor, o hâlde ne diye bunlar üzerinde araştırma yapalım ki? Modern bakış açısına göre bilim yapmanın yolu, varlığı ve tabiatı her türlü metafizik etkiye ve “Tanrı

müdahalesine” karşı özerkleştirmektir. İşin başında varlık-insan-Allah ilişkisi doğru kurulamayınca, maalesef bu tür yanlış yargıların önüne geçilemiyor.

Bu iddianın doğru olmadığını gösteren en büyük delil, yaşanmış tecrübelerdir. Müslümanların en büyük ilmi keşiflerini yaptıkları yüzyıllarda, dini ilimler de zirvededir. Hatta matematik, astronomi, tıp gibi bilimsel alanlarda eser veren bir çok Müslüman bilim adamının aynı zamanda dini ilimlere dair verdiği eserler de vardır. Onların Kur’an’a bağlılığı, vahyi referans kaynağı olarak almaları, Allah’a inanmaları hiçbir şekilde bilimsel çalışmalarının önünde engel teşkil etmemiştir. Sadece Müslümanlar da değil, son birkaç yüzyıla gelinceye kadar Batı’da yetişmiş en ünlü bilim adamları da dindar birer Hristiyan’dır.

Şunu net olarak ifade etmek gerekir ki, kâinattaki varlık ve olayları yaratanın Allah olduğunu kabul etme, hiçbir şekilde varlık üzerinde araştırma ve inceleme yapmanın önünde bir engel değildir. “Ateist bakış açısıyla daha iyi bilim yapılacağı” şeklindeki iddia hiçbir tutarlı ve objektif delile dayanmaz. Bir cümlelin yazarı olduğunu kabul etmek, dil bilgisi kuralları açısından onu tahlil etmemize, bir sanat eserinin banisini bilmemiz onu incelememizi mani olmadığı gibi, kâinattaki varlık ve olayların Allah tarafından yaratıldığına inanmamız da onlar hakkında araştırma yapmamıza mani değildir.

Mani olma bir yana, Allah inancı bir mü’mini daha fazla araştırma ve incelemeye sevk eder/etmelidir. Çünkü Allah, eserleriyle bilinir. Eserin kemali, müessirin de kemalini gösterir. Her bir parçası ayrı bir sanat harikası olan varlık hakkındaki inceleme ve araştırmalar ilerledikçe, Allah’ın tecellileri, yaratması ve icraatları hakkında daha detaylı bilgilere ulaşılacak ve marifetullah konusundaki bilgimiz de artacaktır. Kelam uleması da Allah’ın varlığı hakkında bilgi sahibi olma vasıtası olarak “nazar ve istidlali” göstermiş, yani mü’minleri varlık üzerinde düşünmeye, tefekkür etmeye, inceleme ve araştırma yapmaya sevk etmişlerdir. Bu sebeptendir ki Allah inancının bilimsel çalışmaların önünde engel olması bir yana, onları teşvik edici bir rolü vardır.

Sonuç

Ateistlerin, “boşlukların Tanrısı argümanına” yönelttikleri itirazların hiçbir haklı gerekçesi yoktur. Onlar, Müslümanlar içindeki en kötü örnekleri alarak veya kendi zan ve vehimlerini seslendirerek ortaya bir kısım iddialar atmakta, sonra da bunlara cevap vermektedirler. Ne var ki bilimsel ilerlemelerin neticesinde Yaratıcıya gerek kalmayacağını iddia etmek kadar mantıksız bir argüman olamaz. Çünkü onlar belki de farkına varmadan, bilimin çalışma alanına girmeyen bir konuyu, bilim ile yıkmaya çalışıyorlar.

Bilim ne kadar ilerlerse ilerlesin, onun verilerinden hareketle bir Yaratıcı olmadığı sonucuna varılamaz. Çünkü Allah’ın yokluğu bilimsel olarak ispat edilemez. Kaldı ki, ateistler aksini iddia etse de, biz apaçık bir şekilde görüyor, anlıyor ve bu anlayışın neticesinde öyle inanıyor ve Kur’an’ın haber vermesiyle çok iyi biliyoruz ki bilim ilerledikçe Allah’ın varlığına ve birliğine daha güçlü şahitlik edecektir.

Son olarak şunu da ekleyelim ki Allah, sadece boşlukların değil; maddi-manevi, bilinen-bilinmeyen, küçük-büyük bütün varlıkların, sistemlerin, sebeplerin, yasaların, olayların,

zaman ve mekânların yaratıcısıdır. Çünkü yasa koyucu olmadan yasa olmaz. Kâtip olmadan yazı açıklanamaz. İlim ve irade olmadan düzen ve ahenk ortaya çıkmaz.

FOSİLLER AÇIKÇA GÖSTERİYOR, BİLİM İNSANLARI AÇIKÇA SÖYLÜYOR...

Betül Gül-19 Nisan 2022- tr724.com/

Dr. Günter Bechly, daha önce Stuttgart'taki Doğal Tarih Eyalet Müzesi'nde idarecilik yapmış, 160'ın üzerinde akademik makalesi olan bir fosilbilimci. Bechly, Amerika'da bulunan Discovery Enstitüsü tarafından hazırlanan ve kısa süre önce Youtube'da yayımlanan "Fossils: Mysterious Origins" adlı programa katıldı ve şunları söyledi: "Çoğu kez fosil kayıtlarının Darwin'in teorisi için büyük bir destek olduğuna inanılır. Aslında durum hiç de öyle değil. Teori yavaş değişimleri öngörüyor, ancak fosil kayıtları hızlı değişimleri gösteriyor."

Dr. Bechly, sözlerinin devamında fosil kayıtlarındaki hızlı ortaya çıkışların istisnai bir durum olmadığını belirtti ve fotosentezin, uçan böceklerin, çiçekli bitkilerin ortaya çıkışı gibi çok sayıda örnek verdi. Fosil kayıtları hızlı değişimleri ve uzun süreli durağanlık dönemlerini gösterse bile (milyonlarca yıldır neredeyse hiç değişmeden kalan birçok tür var), bazı bilim insanları, zamanla bulunacak fosillerin yavaş geçişleri göstereceğini söylüyordu. Ancak, araştırmalar bu açıklamaların geçerli olmadığını gösterdi...

İngiltere'nin önde gelen üniversitelerinden Queen Mary London Üniversitesi'nden Prof. Richard Buggs, 2020 yılında Inference adlı akademik dergide dikkat çekici bir makale yayımladı. Oxford Üniversitesi'nden Prof. Peter Holland, Bristol Üniversitesi'nden Dr. Jordi Paps ve meslektaşlarının dört akademik makalesini ele alan Buggs, **bu çalışmaların, yeni genlerin soyoluşturma (filogenide) Darwinci tedricilikle birikmediğini tespit ettiğini belirtiyor ve şöyle diyor:** "Yazarlar inovasyon patlamalarını açıklıyor: Plasentalı memelilerin kökeninde 357 yeni gen; hayvanların kökeninde 1.189 yeni gen; kara bitkilerinin kökeninde 1.167 yeni gen ve çiçekli bitkilerin kökeninde 2.525 yeni gen. Doğal seçim ana itici güçse, patlamalarla evrim elbette beklenmez. 'Doğal seçim, yalnızca küçük ardışık varyasyonlardan yararlanarak hareket eder' diyordu Darwin, 'Asla büyük ve ani bir sıçrama yapamaz, yavaş olsa da kısa ve emin adımlarla ilerlemeli,' diyordu. Bu makalelerde sunulan bulgular aksini gösteriyor."

518 yıllık eklembacıklı fosili (Fu et al., Science, 10.1126/science.aau8800)

Chengjiang Kambriyen Patlaması'nın Kanıtı

Fosil kayıtlarındaki hızlı ortaya çıkışların en iyi bilinen örneği Kambriyen Patlaması. Ana hayvan gruplarının çoğu yaklaşık 540 milyon yıl önce başlayan Kambriyen döneminin ilk zamanlarında ortaya çıktı. Omurgalılar, eklembacıklılar gibi çok sayıda hayvan şubesi... **Çin'deki Chengjiang fosil alanı Kambriyen Patlaması'nın önemli bir kanıtı. Bu bölgede, aralarında yumuşak vücutlu hayvanların da olduğu 250'den fazla türün fosili bulundu.** Çin'in Northwest Üniversitesi'nden Prof. Xingliang Zhang ve Chengjiang'de uzun yıllar boyunca çalışmalar yapan fosilbilimci Dr. Degan Shu, 2021 yılında PalZ adlı akademik dergide yayımlanan makalelerinde, **tüm fosil kayıtlarının Kambriyen'in başlangıcına yakın (erken Kambriyen'de), hayvan yaşamında bir patlama olduğuna işaret ettiğini belirtiyor ve şöyle söylüyorlar: "Bulgular, hayvan yaşamının doğuşunu çok daha geriye götürmüyor. Hayvanların vücut kalıntıları, izleri ve kimyasal kalıntıları Darwin'in tahmin ettiği kadar eski zamanlarda değil, Kambriyen'den hemen önceki zaman diliminde, yani Edikara'nın son zamanlarında tespit edildi."**

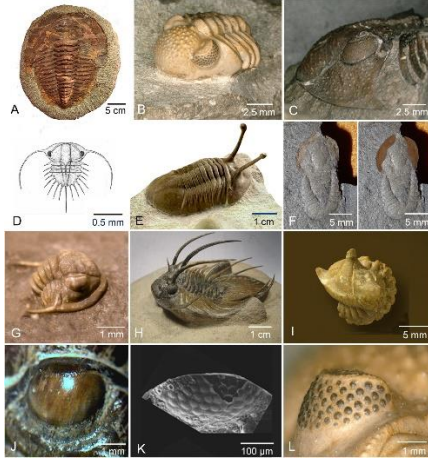
Prof. Zhang ve Dr. Shu, Burgess Shale, Chengjiang ve Qingjiang gibi Kambriyen fosil alanlarında birçok yumuşak gövdelinin fosillerinin bulunduğunu, ayrıca fosillerin çok iyi korunduğu fosforlu çökellerde 533.8–529 yaşında yumuşak gövdeli küçük canlıların ve çeşitli küçük kabukluların fosillerinin bulunduğunu, **buna karşın Edikara dönemi fosforlu çökellerinde çok sayıda fosil tespit edildiği halde, hayvan fosilleri bulunduğuna dair kesin bir kanıt olmadığını belirtiyor.** Devamında, Edikara döneminden kalma bazı yeni keşfedilen formların hayvanlar alemi içinde farklı soylar olarak yorumlandığını, mesela Kimberella'nın yumuşakça olarak, Yilingia'nın eklembacıklı olarak yorumlandığını, fakat bu tür yerleştirmelerin ortak özelliklerden ziyade çoğunlukla genel benzerliğe dayandığını söylüyorlar.

Kambriyen'in başlarında ortaya çıkan eklembacıklı trilobitlerin fosillerini detaylı olarak analiz eden Oxford Üniversitesi'nden ve Lausanne Üniversitesi'nden araştırmacılar da, **fosillerinin korunmamasından dolayı Kambriyen öncesi fosil kayıtlarında eklembacıklıların görülmediği fikrinin artık geçerli olmadığını ifade etti.** Bilim insanları 2018'de PNAS'da yayımlanan makalelerinde **Edikara'nın son dönemine ait fosil alanlarının (mesela 550 milyon yıllık Miaohu gibi), yosun fosilleriyle dolu olduğu halde hiç hayvan fosili içermediğini belirtiyor.**

Kalp, Göz, Beyin...

Dr. Shu'nun Northwest Üniversitesi'nden Prof. Jian Han ile birlikte, 2020 yılında Earth Science Frontiers'da yayımladıkları makaleye göre, **Chengjiang fosillerinin Kambriyen**

öncesi fosillerle karşılaştırılması göz, kalp, beyin gibi bazı organların Kambriyen öncesi fosillerde bulunmadığını gösterdi. 2017’de Almanya’nın Cologne Üniversitesi’nden Dr. Brigitte Schoenemann ve meslektaşları çok iyi korunmuş, yaklaşık 520 milyon yıllık *Schmidtellus reetae* türü bir tribolit fosilini inceleyerek bilinen en eski bileşik gözün yapısını ortaya koymuştu. (Trilobitler eski denizlerde yaşamış, soyu tükenmiş hayvanlar; günümüzde yaşayan böceklerin ve ıstakoz gibi kabukluların “bileşik gözleri” gibi gözleri var.) **Dr. Schoenemann ve ekibinin PNAS’da yayımlanan araştırma sonuçlarına göre, günümüzdeki bileşik gözler yarım milyar yıl öncekilere çok benziyor. Cologne Üniversitesi’nden yapılan açıklamada bu gözün yaklaşık 100 alt birimden oluşan tipik bir bileşik göz olduğu belirtiliyor.**

Çeşitli tribolit gözleri <https://doi.org/10.1016/j.asd.2021.101032> (CC BY 4.0)

Şunu da belirtelim, 1999 yılında, Chengjiang’de yaklaşık 530 milyon yıllık balık fosilleri bulunmuştu. (*Haikouichthys ercaicunensis* ve *Mylokunmingia fengjiao*) Solungaçları ve sadece balıklarda bulunan miyotom adı verilen kasların zikzak dizilişi bunların balık fosilleri olduğunu açıkça gösteriyordu. Daha sonra erken Kambriyen Dönemi’nden kalma çok sayıda balık fosili daha keşfedildi. Cambridge Üniversitesi’nden Prof. Conway Morris ve ekibi bu fosillerde gözler, solungaçlar, yüzgeçler, kalp ve bağırsağı tespit etti.

Tüm bu bilgilerin ışığında hayvanların (ve tabii organların), geniş jeolojik zaman dilimleri boyunca, rastlantısal olarak meydana gelen çok sayıda ara form ve “başarısız biyolojik deneylerin” sonucunda ortaya çıkmadığı açıkça görülüyor. Dr. Günter Bechly, başta söz ettiğimiz konuşmasında fosil kayıtlarında anatomik açıdan ara form gibi görünen bazı fosiller de olduğunu, hatta bazılarının diziler halinde düzenlenebildiğini söylüyor. Bu tür fosillerin en fazla ortak soyu göstereceğini, Darwin’in iddia ettiği gibi rastgele değişim ve doğal seleksiyonla meydana gelmiş bir süreci göstermeyeceğini söylüyor.

Artan Sayıda Akademik Yayın...

Kambriyen’de hayvanların hızlı ortaya çıkışını açıklamak için “hızlı evrim” tabirini kullananlar da var. Yani, rastlantısal değişimlerin hızla meydana geldiği iddia edenler. **Canlıların molekülleri rastgele değişip dursaydı, vücut sistemleri nasıl çalışırdı? Hem, canlıların özellikleri, birbirlerinin faaliyetini düzenleyen birçok gen arasındaki**

etkileşim sonucunda ortaya çıkıyor. Tek hücrenin son derece kompleks bir organizmaya dönüşmesi gen faaliyetlerinin harika bir şekilde düzenlenmesiyle meydana geliyor. Belirli zamanlarda belirli genlerin aktif hale getirilmesiyle hücreleri birçok yönden değiştirebilen proteinler üretiliyor. (<https://www.tr724.com/evrimin-rastlantisal-olmadiginin-ispatisi/>)

Dr. Günter Bechly, **“Fosil kayıtlarının Darwin’in teorisi için bir sorun teşkil ettiğini düşünenler sadece benim gibi Darwin’i tenkit edenler değil.”** diyor. 2016 yılında prestijli Royal Society of London’un “Evrimsel Biyolojide Yeni Trendler” adlı konferansına katıldığını belirten Bechly, açılış konuşmacısı olan ünlü Avusturyalı evrim biyoloğu **Prof. Gerd Müller’in Darwin’in teorisindeki açıklara değindiği konuşmasından söz ediyor.** Royal Society of London’un akademik dergisi Interface Focus, konferanstaki konuşmalara dayanan makalelerden oluşan özel bir sayı yayımladı. **Müller bu konuşmasında teorelin, organizmanın yapısı, fizyolojisi, gelişimi veya davranışı gibi kompleks oluşumların evrimle nasıl ortaya çıktığı sorusundan büyük ölçüde kaçındığını söyledi.** Artan sayıda akademik yayının, standart evrim teorisinin büyük bir revizyonunu, hatta değiştirilmesini savunduğunu belirtti.

“Görüyoruz ki, eşya, bilhassa canlılar, birdenbire olur gibi ani bir şekilde vücuda gelir. Bununla beraber, basit bir maddeden aniden çıkan şeylerin gayet basit, şekilsiz ve sanatsız olması gerekir. Halbuki her şey çok maharet isteyen güzel bir sanatla, çok zamana muhtaç ihtimam gösterilen nakışlarla donatılmış olarak, pek çok âlet gerektiren hayret verici sanatlarla bezenmiş ve çok maddeye muhtaç bir surette yaratılıyor.” (Kısmen Sadeleştirilmiş Sözler, 33. Söz)

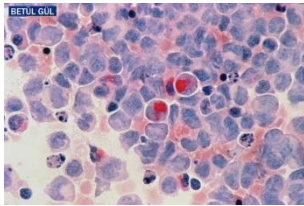
“... Evet, Kadîr-i Zülcelâlin iki tarzda icadı var:

Biri ihtirâ’ ve ibdâ’ ileidir. Yani hiçten, yoktan vücut veriyor ve ona lâzım her şeyi de hiçten icad edip eline veriyor.

Diğeri inşa ile, san’at ileidir. Yani, kemâl-i hikmetini ve çok esmâsının cilvelerini göstermek gibi çok dakik hikmetler için, kâinatın anâsırından bir kısım mevcudatı inşa ediyor; her emrine tâbi olan zerratları ve maddeleri, rezzâkiyet kanunuyla onlara gönderir ve onlarda çalıştırır.” (Risale-i Nur Külliyyatı, 23. Lem’a)

YAŞAMIN KÖKENİNDEKİ ESRAR

Betül Gül-13 Şubat 2022- tr724.com/

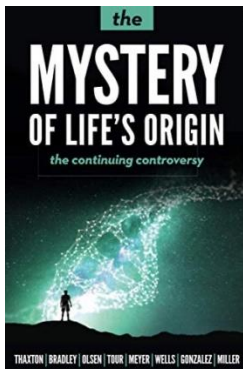
Arizona Eyalet Üniversitesi profesörü, ünlü fizikçi Paul Davies 2019 yılında Physics World’e verdiği röportajda şunları söylemişti: **“Atomlar sadece temel fiziği izler, ancak tüm bu**

aptal atomları bir hücrede bir araya getirin; inanılmaz derecede zekice şeyler yaparlar. Atom düzeyinde fizik, hücresel düzeyde sihir gibi görünüyor. Bu büyüün kaynağı ne?” Geçtiğimiz haziranda, MIT’den teorik fizikçi Dr. James England ile birlikte “The Big Conversation” adlı programa katılan Davies, hücrede olağanüstü termodinamik verimlilikle çalışan birçok küçük nano cihaz veya nano makine olduğunu söyledi. Adım atarak yürüten kinesin adlı kargo taşıyıcı motorlardan da bahseden Davies, buna benzer çok sayıda örnek olduğunu ve hepsinin çok büyük bir hassasiyetle koreografisinin yapılması gerektiğini belirterek hücreye ilişkin şunları söyledi: **“Birbiriyle bağlantılı ve koordineli olarak devam eden kompleks süreçlerin ahenkle neticelendiği bir şehir gibi... Gerçekten olağanüstü görünüyor.”**

Prof. Davies, 2019 yılında yayımlanan “The Demon in the Machine” adlı kitabında da motorlar, pompalar, biçiciler, kaldıraçlar ve rotorlar gibi moleküler makinelerden bahsediyor. Ribozomlar gibi gen makinalarından da söz eden Davies, “Tüm bu makinelerin maharetle yapılmış olmaları ve milyarlarca yıl boyunca bozulmadan ve değişmeden kalmış olmaları karşısında şaşırılmamak elde değil.” diyor. Dünyanın önde gelen kimyacılarından, Amerika’nın Rice Üniversitesi’nden Prof. James Tour, 2017 yılında Inference adlı akademik dergide “An Open Letter to My Colleagues” (Meslektaşlarıma Açık Mektup) adıyla bir makale yayımlamış ve makalesinde şunları dile getirmişti: “Hücresel mikrosistemler, ki onlar da binlerce nanosistemden oluşuyor, bizim idrakimizin ötesinde; buna rağmen 3,8 milyar yıl önce bir mağarada veya deniz altındaki bir hidrotermal bacada hücreyi oluşturmak için gerekli kimyasal bileşiklerin bulunabileceğine ve bir şekilde (rastlantısal olarak) ilk hücreyi meydana getirdiklerine inanmaya yönlendiriliyoruz.”

Bu Yazıyı Youtube’da İzleyebilirsiniz ?

Yaşamın kökenine dair araştırmalar yapan Harvard Üniversitesi’nden genetik profesörü Jack Szostak şöyle diyor: “Modern hücrelerde, hücreler yeni bir RNA molekülü oluştururken yapı taşlarını kullanırlar. Fazla teknik bilgi vermek istemiyorum ama, nükleosit trifosfatları. Oldukça kararlı moleküllerdir. Onları doğru şekilde bir araya getiren enzimler var ve bu harika, ama yaşamın başlangıcında hiç enzim yoktu.” (Enzimler hücrelerde DNA’daki kodlara göre amino asitlerden yapılan proteinler) Szostak, RNA’nın büyük ve karmaşık bir molekül olduğunu da söylüyor. RNA ve DNA uzun nükleotid zincirlerinden oluşuyor ve ikisinin de yapısı basit değil. 2020 yılında yayımlanan, “The Mystery of Life’s Origin” (Yaşamın Kökenindeki Esrar) adlı kitabın bir bölümünü yazan daha önce söz ettiğimiz tanınmış kimyager Prof. Tour, bu kitapta şunları dile getiriyor: “Kompleks moleküler yapıları oluşturmak için sıcaklık, basınç, çözücü, ışık, pH ve atmosferik gaz parametreleri dikkatli bir şekilde kontrol edilmeli. Özellikle ultraviyole ışık organik bileşikleri yüksek oranda bozar.”

2018 yılında, dünyanın en prestijli akademik dergilerinden Nature’da ilginç bir makale yayımlandı. Makalede suyun canlılar için gerekli olduğu, fakat proteinlerin, DNA’nın ve RNA’nın suyun içinde parçalanacağı belirtiliyordu. Bu duruma su paradoksu adı veriliyor. (RNA ve proteinler, suda DNA’dan daha hızlı parçalanıyor.) Peki hücrelerin içi suyla dolu değil mi? Minnesota Üniversitesi’nden biyolog Prof. Kate Adamala, “Bize, sitoplazmanın yalnızca her şeyi tutan bir torba olduğu ve her şeyin etrafta yüzdüğü öğretili; bu doğru değil.” diyor ve sözlerinin devamında her şeyin bir su torbasında değil, bir jel içinde tutulduğunu dile getiriyor. Böylece hücre içinde suyun serbest hareketi sınırlandırılıyor. (Hücrenin içindeki solüsyonun yaklaşık yüzde sekseninin sudan oluştuğu belirtiliyor.) Şunu da belirtelim, tüm hücreler çift katmanlı lipid moleküllerinden oluşan bir zarla sarılı. Bu zar, RNA ve DNA da dahil hücrelerin içeriğini koruyor. (Hücre zarında pompalar ve belirli sinyallere göre açılıp kapanan kapıları olan kanallar da var! Bu şekilde iyonların hücre içine giriş çıkışı düzenleniyor.)

Bu aşamada bir hatırlatma yapalım ve makina gibi faaliyet gösteren ve hücre işlevlerinin çoğunu yerine getiren proteinlerin üretim sürecinden kısaca söz edelim. Önce DNA’daki kodların bir çeşit kopyası çıkarılıyor. Haberci RNA kopyayı hücre çekirdeğinden çıkarıyor ve protein fabrikası olan ribozoma giriyor. Taşıyıcı RNA’lar da proteinlerin yapı taşları olan amino asitleri ribozoma getiriyor. Her biri, taşıdığı aminoasidin karşılığı olan şifreye geçici olarak bağlanıyor; arka arkaya eklenen aminoasitlerden zincir oluşturuluyor. Amino asitlerin değişik kombinasyon ve sayılarda kullanıldığı zincirler üç boyutlu yapılara bürünüyor. Dizilişleri, proteinlerin şekillerini ve işlevlerini belirliyor.

Yaşamın başlangıcında, bu protein üretim sistemi olmadan da amino asit zincirleri meydana gelmiş olabilir mi? Öyle olsa bile rastgele dizilmiş amino asitler ne işe yarar ki? (Detaylı bilgi için: <https://www.tr724.com/canlilardaki-ince-ayar/>) Üstelik proteinlerin ömürleri sınırlı, hücrede DNA’daki kodlara göre devamlı yenileri sentezleniyor. Hem rastgele dizilmiş nükleotidler de hiç bir şeyi kodlamaz. (RNA ve DNA uzun nükleotid zincirlerinden oluşuyor.) Ünlü fizikçi Prof. Davies, New Scientist için kaleme aldığı bir makalesinde şöyle diyordu: “Moleküller nasıl kod yazabilir?” DNA’daki kodlar adenin (A), timin (T), guanin (G) ve sitozin (C) adlarındaki dört kimyasalın dizilişinde saklı. CGA, arginin adlı amino asidi kodluyor, CAC histidin adındaki amino asidi... Dur anlamına gelen kodlar da var. Bu kodlar da, kodları “anlayan” ve bu kodlara göre üretim yapan bir sistem yoksa kendi başlarına hiç bir şey ifade etmez. Hücrelerde, protein üretiminde kullanılan 20 amino asidin her birini “tanıyan” (anahtarın kilide uyması gibi) ve doğru taşıyıcı RNA’ya doğru amino asidi yükleyen 20 tür yardımcı enzim var!

2021’in mayıs ayında, önde gelen akademik dergi Science, 125 sorudan oluşan bir kitapçık yayımladı. Sorulardan biri şuydu: “Hücrelerin içindeki biyolojik moleküller, düzenli ve verimli olarak işlev görecektir şekilde nasıl organize ediliyor?” Kitapçıktaki açıklamada, bilim insanlarının, hücrelerin şaşırtıcı derecede uyumlu molekül gruplarıyla dolu olduğunu belirttiği ifade ediliyor. Hücre beslenen, büyüyen, çoğalabilen yaşayan bir varlık. En basiti bile çok sayıda moleküler makinanın uyum içinde çalışmasıyla yaşıyor. Araştırmalara göre, en basit canlılardan sayılan Mycoplasma pneumoniae adlı tek hücrelinin, bazılarının birden fazla işlevi olan yaklaşık 200 adet protein makinası var.

https://youtu.be/5UHj_a5RS4I

Cambridge Üniversitesi'nden biyolojik sistemler uzmanı Dr. Kiran Patil ve ekibi, "Microbiology and Molecular Biology Reviews" adlı akademik dergide yayımlanan makalelerinde şöyle söylüyor: "İçinde bulunduğumuz moleküler sistem biyolojisi çağının başında kabul edildiği gibi bir hücre, hayatı en basit haliyle tanımlayabileceğimiz kadar basit olabilir. Nitekim bilinen tüm canlıların temel birimi hücredir. Bununla birlikte, hücre insanların bildiği mikrometre boyut aralığındaki en kompleks yapıdır."

"... İşte bu misal gibi, herbir zîhayat, elbette zîhayat bir macundur. Ve herbir nebat, hayattar bir tiryak gibidir ki, çok müteaddit eczalardan, çok muhtelif maddelerden, gayet hassas bir ölçüyle alınan maddelerden terkip edilmiştir. Eğer esbaba, anâsıra isnad edilse ve "Esbab icad etti" denilse, aynen eczahanedeki macunun, şişelerin devrilmesinden vücut bulması gibi, yüz derece akıldan uzak, muhal ve bâtıldır." (Risale-i Nur Külliyyatı, Yirmi Üçüncü Lem'a)

UÇUŞ TÜYLERİNİN SIRLARI ORTAYA ÇIKIYOR...

Betül Gül-30 Aralık 2021- tr724.com/

Bir kuğu yavrusunun pofuduk tüylerinden kral cennet kuşunun kuyruğundaki gül benzeri tüylere kadar çok çeşitli kuş tüyleri var. Bilim insanlarının en çok ilgisini çeken ise kuşların uçuş tüyleri. Uçuş tüylerinin uca doğru incelen, uzun ve dar bir koniye benzeyen sapında çok sayıda karşılıklı ince tüy bulunuyor. Bu tüylerin her birinden de karşılıklı tüycükler, diğer adıyla barbüller çıkıyor. Gözle görülmeyen barbüller, minik kancalarla birbirlerine bağlanmış durumda. Bu şekilde hem çok hafif, hem çok dayanıklı ve esnek aerodinamik yüzeyler oluşuyor! (Kuşları soğuktan koruyan kabarık tüylerin barbülleri ise, daha uzun ve kancalarla birbirlerine bağlı değil. Uzun, karışık barbüller kuşlara harika bir ısı yalıtımı sağlıyor.)

Kuş tüylerinin genel yapısını detaylı olarak inceleyen California Üniversitesi'nden malzeme bilimci Dr. Tarah Sullivan, mikroskop altında barbülleri ilk gördüğünde tasarımlarına hayran kaldığını belirtiyor ve sözlerinin devamında, "çok sayıda kuş türünün tüylerini incelerken, kuşların boyutlarındaki muazzam farklılıklara rağmen barbüller arasındaki mesafenin sabit olduğunu görmek şaşırtıcıydı." diyor.

Taramalı elektron mikroskobu ile kuş tüylerini inceleyen Güney Afrika'nın Nelson Mandela Metropolitan Üniversitesi'nden malzeme bilimci Prof. Theagarten Lingham-Soliar, önde gelen akademik dergi Nature'da yayımlanan makalesinde, tüylerin uçuş sırasında olağanüstü aerodinamik kuvvetlere maruz kaldığını belirtiyor. Lingham-Soliar, kuş uçuşuna dair belki de en çok ilgi çeken sorulardan birinin, uçuş stresleri karşısında tüy sapının yarılmasının veya çatlamasının nasıl önlendiği sorusu olduğunu dile getiriyor. Bilim insanı makalesinde, araştırmasının sonuçlarının tüy sapının dış kısmındaki yarık ve çatlakların oluşmasını önleyen özgün mikroyapısal mimariyi açıkça ortaya koyduğunu ifade ediyor.

İngiltere'nin Southampton Üniversitesi'nden araştırmacıların, 2014'de Journal of the Royal Society Interface'de yayımlanan araştırmaları da, tüy sapının dış kısmının (korteksin) tüyün eğilip bükülmesine izin veren, bir başka deyişle esnek olmasını sağlayan çok katmanlı, lifli kompozit malzemeden yapıldığını gösterdi. İç kısmın yapısı ise çok farklı, köpük gibi. Almanya'nın Kiel Üniversitesi'nden Dr. Alexander Kovalev ve meslektaşları, Aralık 2021'de The Science of Nature adlı akademik dergide yayımlanan makalelerinde, "korteksin içindeki köpüklerin, enerji emilimi yoluyla mekanik stabiliteyi arttırmaya yönelik bir tasarım stratejisi olduğu bilinmektedir." diyor. Şunu da belirtelim, kuşlar tüm yaşamları boyunca aynı tüylerle kalmıyor; periyodik tüy dökümüyle hasarlı veya yıpranmış tüyler değiştiriliyor. (En yaygın tüy dökme şekli, tüylerin simetrik olarak aynı anda her iki kanattan da kaybolduğu sıralı tüy dökümü.)

Atmaca tüylerindeki barbülleri detaylı olarak inceleyen bilim insanları çok ilginç sonuçlar elde etti. Araştırma sonuçlarını 2018'de PNAS'da yayımlayan Çin Bilimler Akademisi'nden Prof. Shutao Wang ve meslektaşları, uçuş tüylerinin kuvvetli rüzgar gibi durumlarda yırtılmasını önleyen kademeli sürgülü kilit sistemi tespit etti! Kuşların uçuş tüylerinde iki türlü barbül var: Kancalı barbüller ve bu kancaların takılı olduğu, kavisli kenarları olan ray benzeri barbüller. Rayların uçlarında demiryolu hatlarının sonlarındaki durdurma tamponları gibi yapılar var. Wang ve ekibi deneylerinde tüylere uyguladıkları kuvveti artırdığında, kancalar barbüllerin kavisli kenarları boyunca ileri geri kaydı. Kuvveti daha da artırdıklarında, dişlere benzeyen ve kancaların şekli ve boyutlarıyla birebir uyumlu olan tamponlar kancalara kenetlenip raydan çıkmalarını önledi. Hepsi bu kadar da değil. Tüylere uygulanan kuvveti artırmaya devam ettiklerinde, barbüller boylarının üç katına kadar esnedi ve ayrıldıklarında da hasarsız ayrıldılar.

Güçlü türbülans, ya da dallara takılma gibi bir durumda kancalar yerlerinden çıkarsa bile, kuşların gagalarıyla tüylerini sıvazlayıp düzeltmesiyle kolayca yerlerine takılıyorlar. Beijing'de bulunan Tsinghua Üniversitesi'nden Doç. Dr. Jing-shan Zhao ve meslektaşları, 2020 yılında Materials & Design adlı akademik dergide yayımlanan makalelerinde, kuşların kanatlarını sallayarak veya gagalarıyla tüylerini düzelterek tüy yüzeylerini kolayca eski durumlarına getirebildiklerini tespit ettiklerini belirtiyorlar. Bilim insanları, bunun sebebinin tüy sapındaki karşılıklı tüylerin ve barbüllerin basamaklı geometrileri olduğunu ifade ediyor.

Tüy sapı, barbüller, kancalar, raylar, durdurma tamponları... hepsi kuşların uçmasını sağlayan çok dayanıklı ve çok hafif uçuş tüylerinin önemli parçaları. Amerika'nın ünlü Yale Üniversitesi'nden kuş bilimci Prof. Richard O. Prum ve Connecticut Üniversitesi'nden Prof. Alan H. Brush, Scientific American dergisi için kaleme aldıkları bir makalede, uçuş tüylerindeki barbüllerin birbirlerine kenetlenmiş olmasının kuşların uçabilmesi için şart olduğunu dile getiriyorlar. Zhao ve meslektaşları da, daha önce söz ettiğimiz makalelerinde, barbülleri ayrılmış tüyün kuş tarafından hemen düzeltilmemesi halinde kuşun ağırlığını taşıyamayacağını belirtiyor! Bu da, barbülleri bir arada tutan mekanizmanın tüm parçalarının kuşların uçabilmesi için ne kadar gerekli olduğunu gösteriyor.

Uçmak için tüyler de yeterli değil tabii... Kuşların kanatlarındaki uçuş tüyleri güçlü bağ dokularla kanat kemiklerine sıkıca bağlı. (Kanatların uç kısmındaki ana uçuş tüyleri kontrol edilebiliyor, tek tek döndürülebiliyor!) Kanatlardaki daha kısa, kiremit gibi sıralanmış tüyler kanat profilini (airfoil) oluşturuyor. Kompleks bir solunum sistemi, uçuş için fazla enerjiye ihtiyacı olan bu hayvanlara gerekli oksijeni sağlıyor. (Kuş nefes aldığı anda hava arka taraftaki hava keselerine doluyor. Daha sonra akciğere, ardından da ön keselere geçiyor ve vücuttan çıkıyor. Hava sürekli tek yönlü olarak akciğerlerden geçerken, akciğer damarlarındaki kan da zıt yönde akıyor.) Kuşların bazı kemiklerinin içleri boş ve direk gibi yapılarla içten destekleniyor. Kanatlar çok güçlü göğüs kasları tarafından hareket ettiriliyor.

Tüm bu özellikler kuşlarda nasıl bir araya geldi? Amerika'nın South Carolina Üniversitesi'nden Doç. Dr. Matthew Greenwold ve Dr. Anthony Davis, Mayıs 2021'de MDPI Genes adlı akademik dergide yayımlanan makalelerinde, "tüy gelişimi çok sayıda farklı genetik ve protein unsuru içeren karmaşık bir süreç." diyor. Sadece tüylerin oluşması bile, embriyo gelişimi sırasında doğru zamanda, doğru yerde ifade edilen bir dizi farklı geni gerektiriyor!

"... Çünkü her şeyin varlığını kuşatan sayısız imkân ve ihtimal içinde meyvesiz, neticesiz yollarda karışık, değişmez, sel gibi ölçsüz akan cansız unsurlardan o canlıya gayet hassas bir ölçüyle, nazik bir tartıyla, gayet ince ve nazenin bir düzenle verilen ölçülü şekil ve muntazam hüviyet, zorunlu olarak ve açıkça, hatta gözle görülür gibi, onun küllî bir iradenin eseri olduğunu gösterir.

Çünkü sayısız vaziyet içinden birini seçmek; bir ayırma, bir tercih, bir kasıt ve irade ile olur..." (Kısmen sadeleştirilmiş Mektubat, 20. mektup)

BİLİM İNSANLARI EVRENİN HASSAS AYARLARINI AÇIKLIYOR

Betül Gül-6 Haziran 2022- tr724.com/

Doktorasını Cambridge Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra Western Sydney Üniversitesi'nde doktora sonrası çalışmalar yapan astrofizikçi Dr. Luke Barnes, Prof. Geraint Lewis ile birlikte yazdığı ve Cambridge University Press'in yayımladığı kitabıyla ve akademik makaleleriyle dikkatleri evrenin ince ayarlarına çekiyor.

Barnes, The New Atlantis'de yayımlanan bir makalesinde şöyle söylüyor: “Temel sabitleri çok az değiştirilmiş bir evrende molekülleri oluşturan kimyasal bağların hiçbiri olmayabilir, dolayısıyla DNA'ya, kayalara, suya ve gezegenlere veda edin. Bazı küçük değişiklikler yıldızların, hatta atomların oluşumunu imkansız hale getirirken, fizik sabitlerinin bazı değerleri de, evrenin saniyenin çok küçük bir bölümünde yok olmasına neden olur. Fizikçilerin evrenin yaşam için ‘ince ayarından’ bahsettiklerinde kastettikleri şey, matematiksel olarak konuşursak, sabitlerin tümünün devasa, kompleks, yaşam barındıran evrenimizi mümkün kılan çok olasılık dışı kombinasyonda düzenlenmiş olmasıdır.”

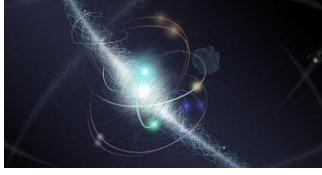

NASA

“Closer to Truth” adlı televizyon programının kısa süre önce yayımlanan bir bölümünde konuşan Dr. Barnes, ince ayarın en çok bilinen örneğinin kozmolojik sabit olduğunu belirtti. (Kozmolojik sabit karanlık enerji olarak da biliniyor.) 1998 yılında, evrenin genişlemesinin önceden sanıldığı gibi yavaşlamadığı, aksine hızlandığı anlaşılmıştı. Bu hiç beklenmiyordu ve nedeni de bilinmiyordu. Evrenin genişlemesini hızlandıran; galaksilerin zaman geçtikçe bizden daha hızlı uzaklaşmasına neden olan şeye karanlık enerji adı verildi. Barnes konuşmasında, kozmolojik sabitin değerinin yaşam için uygun olma olasılığının yaklaşık 10 üzeri 120’de 1 olarak hesaplandığını belirtti ve “Değerlerin büyük çoğunluğu, evrenin hiçbir yapının oluşamayacağı kadar hızlı genişlemesine, ya da var olduktan çok kısa süre sonra çökmesine neden olurdu.” dedi. Tabii, kütle çekiminin (yerçekiminin) değeri de çok önemli. Iowa Eyalet Üniversitesi'nden Dr. Guillermo Gonzalez ve Dr. Jay Richards, The Privileged Planet (Ayrıcalıklı Gezegen) adlı kitapta şunları söylüyor: “Kütle çekimi biraz daha zayıf olsaydı, Büyük Patlama’dan sonraki genişleme maddeyi fazla hızlı yayar galaksilerin, gezegenlerin oluşumunu önlerdi. Çok az daha güçlü olsa evren çökerdi.”

İngiltere'nin Newcastle Üniversitesi'nden tanınmış matematik profesörü Jonathan Borwein ve California Üniversitesi'nden Prof. David Bailey, 2014 yılında The Conversation'da yayımlanan makalelerinde, son yıllarda fizikçiler ve kozmologların evrende açıkça görülen ince ayarın son derece etkileyici çok sayıda örneğini ortaya çıkardıklarını belirtti. Atom çekirdeğini oluşturan protonları ve nötronları bir arada tutan güçlü çekirdek kuvvetinden ve bir tür atomaltı parçacığı başka tür atomaltı parçacığa dönüştüren zayıf kuvvetten söz eden bilim insanları, makalelerinde şu sözlere yer verdi: “Karbondan başlayarak daha ağır elementlerin oluşumu çok hassas bir şekilde güçlü ve zayıf kuvvetlerin dengesine bağlıdır.

Güçlü çekirdek kuvveti çok az daha güçlü veya çok az daha zayıf olsaydı (her iki yönde de sadece %1), evrenin hiçbir yerinde karbon ve karbondan ağır elementler olmazdı.” Massachusetts Teknoloji Enstitüsü’nden fizik profesörü Max Tegmark da şöyle söylüyor: “Zayıf etkileşim çok daha güçlü olsaydı, ağır elementler süpernova patlamalarıyla yıldızlar arası ortama saçılmazdı.”

NSF

Elektronlar ve protonlar birbirini çekiyor; protonlar protonları, elektronlar elektronları itiyor. Peki ama, birbirini iten protonlar atom çekirdeğinde nasıl bir arada kalıyor? Amerika’da bulunan parçacık fiziği laboratuvarı Fermilab’in web sitesinde şu bilgiler yer alıyor: “Helyum gibi iki protona sahip bir çekirdek karardır, çünkü güçlü kuvvet elektromanyetik kuvvetleri aşar. Çekirdekteki iki protonu ayırmak için yaklaşık 1 milyon elektronvolt enerji gerekir.”

İşin ilginç bir yanı da, güçlü çekirdek kuvvetinin kütle çekiminin aksine çok kısa mesafede etkili olması. Dr. Barnes, 2013’de PASA adlı akademik dergide yayımlanan bir makalesinde, “Güçlü kuvvet kısa menzilli değil de, uzun menzilli bir kuvvet olsaydı atomlar olmazdı,” diyor. “Yüklü parçacıkların çekilmesine ve itilmesine neden olan elektromanyetik kuvvet güçlü çekirdek kuvvetine kıyasla çok güçlü veya çok zayıf olsaydı, yıldızlardan kimyasal bileşiklere kadar her şey imkansız olurdu,” sözlerini kullanan Barnes, benzer yükler birbirini çekse, zıt yükler itseydi atomlar olmazdı diyerek de önemli bir noktaya işaret ediyor.

Hidrojen, helyum ve lityum gibi hafif elementlerin evrenin başlangıcında Büyük Patlama ile oluştuğu biliniyor. Demir ve demirden hafif olan diğer elementler ise, karbon ve oksijen de dahil, yıldızlarda nükleer füzyonla oluşuyor. (Füzyon, hafif element çekirdeklerinin bir araya gelerek daha ağır bir elementin çekirdeğini oluşturma tepkimesi.) Cosmos dergisi için kaleme aldığı bir makalede, “Yaşamın varoluşu bıçak sırtında dengeleniyor” diyen Arizona Eyalet Üniversitesi’nden ünlü fizik profesörü Paul Davies, fizik kanunlarındaki ince ayarın en iyi bilinen örneklerinden birinin yaşamın temelindeki karbon elementi ile ilgili olduğunu belirtiyor. Davies şöyle söylüyor: “Yıldızlardaki nükleer reaksiyonların çoğu yüksek sıcaklıklarda, muazzam hızla hareket eden iki atom çekirdeğinin çarpışıp kaynaşmasıyla meydana gelir. Fakat karbon, böyle oluşamaz.”

NASA

Cambridge Üniversitesi’nden ünlü astronom Fred Hoyle, karbonun üç helyum çekirdeğinin aynı anda çarpışmasıyla oluştuğu sonucuna varmış ve nadiren meydana gelebilecek bu

reaksiyonu artıran, karbonun bol miktarda bulunmasını sağlayan rezonans denilen özel bir etkenin devrede olması gerektiğini fark etmişti. Araştırmalar Hoyle’u haklı çıkardı. Prof. Davies, Cosmos’daki makalesinde, “Karbonun rezonans hali, tam olarak yıldızların bol miktarda karbon üretmesine imkân veren doğru enerji düzeyinde” diyor.

Sydney Üniversitesi’nden astrofizik profesörü Geraint Lewis de, 2015 yılında The Conversation’da yayımlanan bir makalesinde ilginç bilgiler verdi: “Karbon yapıldıktan sonra daha ağır elementlere, özellikle oksijene dönüştürülmek üzere hazırdır. Güçlü çekirdek kuvvetinin gücünden dolayı karbonun oluşma verimliliğini artıran belirli rezonans özelliklerinin oksijende olmadığı ortaya çıktı. Bu, karbonun tümünün hızla tüketilmesini engeller. Güçlü kuvvetin özel gücü, evrende neredeyse eşit karbon ve oksijen karışımı olmasına neden oldu.”

Prof. Lewis ve Dr. Barnes, birlikte yazdıkları “A Fortunate Universe: Life in a Finely Tuned Cosmos” adlı kitapta, “Yaşamın varlığı, kritik şekilde parçacık kütlelerine bağlı,” diyor. Prof. Paul Davies, The Guardian’da yayımlanan bir makalesinde evrendeki ince ayara dair şöyle demişti: “Nötronlar, protonlardan çok az daha ağır. Bunun tersi olsaydı, atomlar var olmazdı. Çünkü büyük patlamadan kısa süre sonra evrendeki tüm protonlar nötronlara dönüştürdü.” Davies, ilk olarak 2006 yılında yayımlanan “Goldilocks Enigma” adlı kitabında da şöyle diyor: “Evren, birçok etkileyici yönden yaşam için tam olarak uygun görünüyor. Bu mantıklı (judicious kelimesini kullanıyor) tasarım görünümünü açıklamadıkça, evrene dair hiçbir bilimsel açıklama tamamlanmış sayılmaz.”

“Çünkü sayısız vaziyet içinden birini seçmek; bir ayırma, bir tercih, bir kasıt ve irade ile olur. O vaziyet bir niyet ve arzu ile ayrılır. Elbette bu ayırma, o vaziyeti bir şeye mahsus kılma, bir mahsus kılma gerektirir. Tercih, bir tercih ediciyi ister. Ayıran ve tercih eden ise iradedir.” (Kısmen Sadeleştirilmiş Mektubat, 20. Mektup)

NOT: Daha detaylı bilgi edinmek isteyenler, Dr. Luke Barnes’in şu makalelerini inceleyebilir:

<https://arxiv.org/pdf/1112.4647v1.pdf>

<https://arxiv.org/pdf/1112.4647.pdf>

<https://researchdirect.westernsydney.edu.au/islandora/object/uws:56352/datastream/PDF/view>

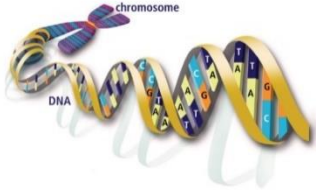
‘ÇÖP DNA’ GÜNLERİ SONA ERDİ

Betül Gül-19 Kasım 2021- tr724.com/

Genler proteinlerin “yapım planları”. Proteinler ise, hücrelerimizin yapı taşlarını oluşturan ve makina gibi faaliyet göstererek hücre işlevlerinin çoğunu yerine getiren

moleküller. Genlerimiz, DNA'mızın yalnızca yaklaşık yüzde ikisini oluşturuyor. Yakın bir tarihe kadar geriye kalan kısım, yani protein kodlamayan yüzde 98'lik kısım, işe yaramaz anlamında junk DNA (çöp DNA) olarak adlandırılıyordu! Birçok bilim insanı, DNA'nın büyük bölümünün gereksiz olduğunu düşünüyordu. 2003 yılında İnsan Genomu Projesi'nin tamamlanmasından sonra, daha önce çöp DNA olarak görülmüş birçok DNA dizisinin işlevlerini gösteren yüzlerce makale yayımlandı. Çoğunun gen faaliyetlerinin düzenlenmesinde, proteinlerin üretilmesinde rol oynadıkları anlaşıldı.

Kısa süre önce, California Üniversitesi'nden moleküler biyoloji profesörü Lin He ve meslektaşları, çöp DNA'dan sayılan ve bilim insanlarının çoğunun işe yaramaz olarak gördüğü transpozonlara dair ilginç bir araştırma yayımladı. Transpozonlar, insanda ve daha birçok organizmada DNA'nın protein kodlamayan kısmının büyük bölümünü oluşturan, DNA içinde yer değiştirebilen diziler. Sıçrayan genler olarak da biliniyorlar. (Şunu da belirtelim, kendilerini kopyalama ve DNA içindeki konumlarını değiştirme yetenekleri olan transpozonların, kontrol altında tutulmamaları durumunda DNA'yı mahvedebilecekleri belirtiliyor. Bir başka deyişle transpozonlar kontrolsüz, rastgele yer değiştirseydi genom altüst olabilirdi!)

Prof. He ve ekibi, fare DNA'sında belirli bir transpozonu devre dışı bırakınca fare yavrularının yarısı doğmadan öldü. Ekim ayında Cell adlı akademik dergide yayımlanan makalelerine göre, bu transpozon farelerde embriyo hücrelerinin çoğalmasını düzenliyor ve annenin rahmine implantasyonun zamanlaması ayarlıyor. California Üniversitesi bu araştırmayı şu başlıkla duyurdu: "Sözde çöp DNA memeli gelişiminde kritik rol oynuyor" Alman İnsan Beslenme Enstitüsü'nün yöneticisi Prof. Hans-Georg Joost ve meslektaşlarının, PLoS Genetics'de yayımlanan araştırması da, IAPLTR1a adlı transpozonu olmayan şişman farelerin kısa sürede şeker hastası olduklarını göstermişti. Kan şekerleri, diğer şişman farelerinkinden daha yüksekti ve karaciğerlerinde daha fazla yağ vardı.

DNA'mızın yüzde 10'undan fazlası da uydu DNA denilen, protein kodlamayan, tekrarlayan dizilerden oluşuyor. Geçtiğimiz ağustos ayında Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden (MIT'den) yapılan basın açıklamasında, MIT'nin biyoloji bölümünden Profesör Yukiko Yamashita ve meslektaşlarının birkaç yıl içinde yayımladıkları makalelerle uydu DNA'nın "çöp" olmadığını, hücrede çok önemli görevi olduğunu delilleriyle ortaya koydukları belirtildi. Yamashita ve ekibinin araştırmaları, hücresel proteinlerle birlikte çalışarak hücrenin

tüm kromozomlarını hücre çekirdeğinde bir arada tutmada görev aldıklarını gösterdi. Araştırmacılar, meyve sineği *Drosophila melanogaster*’da belirli bir uydu DNA dizisine bağlanan Prod adlı proteini sildiğinde, sineklerin kromozomları çekirdeğin dışına dağıldı ve sinekler öldü!

Ünlü akademik dergi Nature’da yayımlanan bir araştırma da, geçmişte çoğu biyoloğun genlerin işe yaramaz kopyaları olarak gördüğü, genlerimizin ikizleri olan psödojenlerin işlevini gösterdi. (İngilizce’de pseudogenes sahte, uyduruk genler anlamına geliyor!) Harvard Üniversitesi Tıp Fakültesi’nden Dr. Pier Pandolfi ve ekibinin bu araştırmasına göre, PTEN adındaki antikanser geninin ikizi, PTEN’in kodladığı proteinin üretimini denetliyor. Daha önceki çalışmalar, bu proteinin miktarının normalin sadece yüzde yirmi altında olması halinde bile kanser öncesi değişimlerin başlayabileceğini göstermişti. Avustralya’nın New South Wales Üniversitesi’nden Prof. Marcel Dinger ve meslektaşları, 2020 yılında Nature Reviews Genetics’de yayımladıkları “Psödojenlerin işlevlerini anlamak için zorlukların ve dogmaların üstesinden gelmek” ismini verdikleri makalelerinde şöyle diyor: “Sıklıkla işlevsiz oldukları varsayılsa da, artan sayıda psödojenin önemli biyolojik rolleri olduğu keşfediliyor.”

Genome Biology and Evolution adlı akademik dergide yayımlanan yeni bir makaleye göre, “çöp DNA” günleri sona erdi. Fransa’nın Montpellier Üniversitesi’nden Prof. Christoph Grunau, Almanya’nın Giessen Justus Liebig Üniversitesi’nden Prof. Christoph Grevelding ve meslektaşları ekim ayında yayımlanan bu makalelerinde şunları söylüyor: “Çöp DNA” günleri sona erdi. Bu makalenin kıdemli yazarları kendi üniversitelerinde genetik okuduklarında, ortak doktrin ökaryotik genomların protein kodlamayan kısmının uydu DNA gibi sıklıkla tekrarlayan öğelerle organize edilen, araya serpiştirilmiş, ‘işe yaramaz’ dizilerden oluştuğuydu.” Bilim insanları sözlerinin devamında bu görüşün temelden değiştiğini belirtiyor.

“... İşte böyle bütün varlıkların başlangıcına dikkat ettikçe bir ilmin tarifenamesini... Sonuna dikkat ettikçe bir Sâni’in planını ve beyannamesini... Dış yüzüne baktıkça her şeyi iradesiyle, dilediği gibi yapan bir Zât’ın eseri olan gayet sanatlı ve uyumlu benzersiz bir elbiseyi... ve iç yüzüne baktıkça, bir Kadir’in gayet muntazam bir makinesini görüyoruz. (...) Şu hal ve keyfiyet, zorunlu olarak ve açıkça ilan eder ki: Hiçbir şey, hiçbir zaman, hiçbir mekân bir tek Sâni-i Zülcelâl’in tasarrufunun dışında olamaz.”

(Kısmen Sadeleştirilmiş Mektubat, 20. Mektup, İkinci Makam)

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=7Hk9jct2ozY&ab_channel=WEHImovies

KESELİ MUCİZESİ VE BİLİM İNSANLARININ FARKINA VARDIĞI GERÇEKLER

Betül Gül-9 Ekim 2021- tr724.com/

Dünya'nın en ilginç memelilerinden bazıları Avustralya'da yaşıyor. Kangurular, koalalar, gülümseyen quokkalar gibi yaklaşık 250 tür keseli (Marsupialia) var Avustralya'da. Duke Üniversitesi'nden Prof. Kathleen Smith ve Dr. Anna Keyte, akademik dergi The Anatomical Record'da yayımlanan makalelerinde, keselilerin son derece kısa bir gebelik döneminin ardından doğduklarını, 8-12 haftalık insan fetüsüne veya 10-12 günlük fare fetüsüne eşdeğer bir genel gelişim aşamasındayken meme bölgesine yarımsız ulaştıklarını söylüyor, "İnsanlarda veya farelerde hangi teknolojik müdahale uygulanırsa uygulansın bu aşamalardaki bireyler hayatta kalamaz," diyorlar. Bilim insanları makalenin son bölümünde şu sözlere yer veriyor: "Şunun farkına vardık ki, keseli yenidoğan daha iyi bir plasenta eksikliği nedeniyle, çok az işlevsel durumdayken doğuma mahkûm edilen embriyolojik bir uyumsuzluktan ibaret değil."

Quokka yavrusu, Kaynak: iStock

Keseli yavrularının gelişimlerinin büyük kısmı doğumdan sonra süt emme sürecinde tamamlanıyor. Mesela şişman kuyruklu keseli farenin (*Sminthopsis crassicaudata*) hamileliği sadece 13,5 gün sürüyor. Yavru doğduğunda pirinç tanesinden küçük oluyor ve kalbi, akciğerleri, mesanesi yarı saydam derisinden görülebiliyor! Emekleyerek annelerinin keselerine girebilmeleri için ön bacaklarının çok gelişmiş olması, süt emebilmeleri ve emerken nefes alabilmeleri için de iyi gelişmiş ağız ve burunlarının olması gerektiği belirtiliyor. Araştırmalarını Eylül 2021'de akademik dergi Nature Communications Biology'de yayımlayan Melbourne Üniversitesi'nden Prof. Andrew Pask ve meslektaşları, doğdukları gün emekleyebilen şişman kuyruklu keseli farelerin vücutlarının hiçbir yerinde mineralize kemik dokusu tespit edemedi. Bir başka deyişle, yavrular iskeletleri henüz oluşmamışken annelerinin kesesine tırmanabiliyor!

Kaynak: Pxfuel

Yakın bir tarihte Sydney Üniversitesi'nden, Melbourne Üniversitesi'nden ve Berlin Forschungsverbund Enstitüsü'nden bilim insanlarından oluşan bir araştırma ekibi, kangurularla aynı aileden sayılan bir tür valabinin (*Macropus eugenii*) kısa gebeliğini yüksek çözünürlüklü ultrasonla görüntüledi. Araştırmalarını Nature Scientific Reports yayımlayan ekip, doğumun üç gün öncesinden itibaren yavrunun keseye tırmanır gibi tırmanma hareketleri yaptığını tespit etti! Forschungsverbund Enstitüsü'nden yapılan açıklamada, gelişimin bu aşamasında arka bacakların henüz tomurcuk halinde olduğu ve böyle yüksek koordineli hareketlerin keseliler dışındaki memelilerde çok daha sonraki aşamalarda meydana geldiği belirtiliyor. Melbourne Üniversitesi'nden Prof. Geoff Shaww, çok küçük ve tam gelişmemiş olarak doğdukları halde kendi başlarına doğum kanalından keseye tırmanabildiklerini söylüyor.

Doğum kanalından çıktıklarında ağırlıkları bir gramdan az olan kanguru yavruları da, birkaç dakikada annelerinin kesesine tırmanıp süt emmeye başlıyor. Arka bacakları küçük, lastik gibi fakat ön bacakları kaslı ve güçlü. Uzun yıllar boyunca kanguruları araştıran Avustralya'nın New South Wales Üniversitesi'nden Prof. Terence Dawson, bu aşamadaki fetüsün yukarı aşağı gibi yön algısının bulunduğunu, koku alabildiğini söylüyor! Ayrıca anne sütünün bileşiminin gelişen yavrunun ihtiyaçlarına göre değiştiğini, mesela tüy oluşumu sırasında sütte kükürt içeren amino asit miktarının arttığını belirtiyor. Kangurunun keseden çıkmış, fakat süt emmeye devam eden büyük yavrusu varsa, onun için de daha yağlı, daha az akışkan süt üretiliyor! Dawson, annenin vücudunda aynı anda özellikleri tamamen farklı iki süt ayrı üretildiğini dile getiriyor.

Kanguruların bazen bacak gibi de kullandıkları kuyruklarının, hayvanın ön ve arka bacaklarınınkinin toplamına denk itici güç sağladığını ortaya çıkaran araştırmaya da katılan Dawson, yaptığı açıklamada "Son elli yılda yapılan çalışmalar kanguruların verimsiz, ilkel memeliler grubundan olduklarına dair görüşü tamamen değiştirdi," diyor. 2018 yılında keselilerin bağışıklık sistemlerine ilişkin bir makale yayımlayan Sydney Üniversitesi'nden Prof. Katherine Belov ve Dr. Emma Peel de makalelerinde şöyle söylüyor: "Uzun bir süre boyunca keselilerin bağışıklık sisteminin ilkel olduğuna inanılıyordu, ancak genomikteki ilerlemeler son yıllarda önemli bağışıklık gen ailelerinin karakterize edilmesini sağladı. Etkili kazanılmış bağışıklık tepkileri oluşturmak için gerekli olan tüm temel bağışıklık genleri keselilerde var." Keseden salgılanan, anne sütünde bulunan ve keseyi yalayarak temizleyen annenin tükürüğünde bulunan maddeler yavruları mikropplardan koruyor. Belov, Sydney Üniversitesi'nden Dr. Yuanyuan Cheng ile birlikte Frontiers in Microbiology'de yayımladığı makalede, kese derisinden antimikrobiyal maddeler salgılandığını, annenin sütünde de çeşitli

antimikrobiyaller tespit edildiğini belirtiyor. (Keselilerdeki katelisisidinerin çeşitli bakteri ve mantarlara karşı geniş spektrumlu aktiviteye sahip olduğu anlaşıldı!)

Dünyadaki en ilginç hayvanlardan biri olan ve Avustralya nehirlerinde yaşayan platypus, ya da diğer adıyla ornitorenk de keseli olmasa bile bugüne dek çok defa ilkel olarak nitelenmiş bir memeli. Gagası, yassı ve geniş bir kuyruğu, kürkü var ve perde ayaklı. Yumurtluyor ve yavrularını anne sütüyle besliyor! Önceleri platypusun vücut sıcaklığını iyi ayarlayamayan bir canlı olduğu düşünülüyordu. Daha sonra, vücut sıcaklığının donmaya yakın sularda saatlerce avlansa bile normal aralıkta tutulduğu anlaşıldı. Platypusun gözleri, kulakları ve burun delikleri suya dalınca kapanıyor; gagasındaki binlerce elektro algılayıcıyla karides gibi hayvanların hareketleriyle oluşan çok zayıf elektrik sinyallerini tespit ediyor. Monash Üniversitesi'nden Prof. Uwe Proske, beyninin duylara ilişkin kısmının yaklaşık üçte ikisinin gagasına bağlı olduğunu söylüyor. Queensland Üniversitesi'nden Prof. John Pettigrew The Journal of Experimental Biology'de yayımlanan makalesinde, beynindeki nöronların kompleks diziliş şeklinin platypusun ilkel olduğu görüşünü yalanladığını belirtiyor.

Kaynak: NOAA

Platypus yavruları süt emmiyor; annelerinin süt bezi kanallarından sızan sütü yalıyor. Fakat bu bir eksiklik, ya da ilkelik değil. Harvard Üniversitesi'nden Prof. Alfred Crompton yönetimindeki araştırmalar bunu açıkça gösterdi. Emmede kilit rol oynayan bazı kaslar var; bunlardan biri de tensor veli palatini. Damağı çekiyor, böylece dil damağa sıkıca yapışıyor. Platypusun ağız ve çenesi nehir diplerinden çıkardığı kabuklu hayvanların sert kabuklarını öğütmeye uygun. Biri dilinin üstünde, diğeri damağında bulunan iki sert tabaka var ağızda. Avladığı kabuklu hayvanları çenesini bir yandan diğer yana hareket ettirerek yiyor. Platypusta tensör veli palatini yok, ağız yapısı da emmeye uygun değil. Crompton'un ekibinin araştırmalarından önce, fosil bilimcilerin çoğu emzirmenin platypusun atalarının diğer memelilerden ayrılmasından sonra evrimleştiğini düşünüyordu. Ancak, 220 milyon yıl önce yaşamış Brasilitherium'un fosilini analiz eden Crompton'un ekibi, bu hayvanın emebildiği sonucuna vardı! 2018 yılında ünlü akademik dergi Science bu araştırmayı şu başlıkla duyurdu: "İlk Memeliler Bile Emzirmeyi Biliyordu."

"Hem nasıl ki hayvanâtta herbirisi kâinatın bir küçük nüshası ve bir misal-i musağğarı hükmünde gayet derin bir ilim ve gayet dakik bir hikmetle, karışık eczaları karıştırmayarak ve bütün hayvanların ayrı ayrı suretlerini şaşırmayarak hatasız, sehivsiz, noksansız yapılmalarıyla, ilminin herşeye ihatasına ve hikmetinin herşeye şümulüne, adetlerince işaretler ederler. Öyle de, herbiri birer mu'cize-i san'at ve birer harika-i hikmet olacak kadar san'atlı ve güzel yapılmasıyla, çok sevdiğin ve teşhirini istediğin san'at-ı Rabbâniyenin kemâl-i hüsnüne ve gayet derecede güzelliğine işaret ve herbirisi, hususan yavrular, gayet

nazdar, nâzenin bir surette beslenmeleriyle ve heveslerinin ve arzularının tatmini cihetiyle, Senin inayetinin gayet şirin cemâline hadsiz işaretler ederler.” (Risale-i Nur Külliyyatı, 3. Şua, Münacat)

MİLYONLARCA YIL ÖNCE YAŞAMIŞ ‘EJDERHALAR’ GELECEĞE IŞIK TUTUYOR

Betül Gül-7 Eylül 2021- tr724.com/

Davide Bonadonna

228 milyon yıl öncesinden 66 milyon yıl öncesine kadar yaşamış olan teruzorlar bilinen en büyük uçan hayvanlar. Öyle ki, en büyüklerinin kanat açıklığı 10 metreyi geçebiliyor. Bu devasa canlıların fosillerini inceleyen İngiltere’nin Bristol Üniversitesi’nden Dr. Elizabeth Martin-Silverstone ve meslektaşları, fizyolojilerinin modern uçuş sorunlarına çözümler sağlayabileceğini belirtiyor. Dr. Martin-Silverstone, “Bir hayvan ne kadar büyükse havalanması o kadar zorlaşır” diyor ve başlangıçta teruzorların koşarak ya da sıçrayarak havalandıklarını sandıklarını, fakat yapılan araştırmaların güçlü ön uzuvlarını kullanarak havalanabileceklerini gösterdiğini söylüyor. Fosil analizlerine göre, daha ağır oldukları hesaplanan teruzorların hepsi sabit pozisyondan kalkış yapıyor zaten!

Martin-Silverston ve ekibinin araştırmalarına ilişkin akademik dergi Cell’den yapılan basın açıklamasında, teruzorların uçuş kararlılığının (uçuş dengesinin) nasıl korunacağına dair bilgiler de sağlayabileceği belirtiliyor. Güçlü rüzgarda yelkenlerin dengesinin bozulabildiği, buna karşın teruzorların geniş kanatlarının dalgalanmasını önleyen metotları olduğu belirtiliyor. Her tarafını eşit oranda gergin tuttukları kanatlarındaki küçük liflerle çaprazlanmış uzun, kalın liflerin dalgalanmayı kontrol altında tuttuğu düşünülüyor. (Şemsiyenin kumaşını gergin tutan teller gibi...) Açıklamada, Dr. Martin-Silverstone’un “Kanat zarlarının yapısını tam olarak anlayabilirsek bunu modern mühendislik sorularını yanıtlamada kullanılabılırız,” sözlerine de yer veriliyor.

Mark Witton

Dr. Martin-Silverstone ile birlikte çalışan Southern California Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Dr. Michael Habib, Scientific American dergisi için kaleme aldığı makalesinde çok sayıda teruzorun kafasının gövdesinden büyük olduğunu, bazı türlerde hem boynun, hem de kafanın gövdenin üç katı büyüklüğünde olduğunu, boyun ve kafanın teruzorun vücut uzunluğunun yüzde 75'inden fazlasını oluşturabildiğini söylüyor ve soruyor: "Böyle bir vücut planı uçan bir yaratıkta nasıl işe yarayabilir?" Teruzorların ilginç vücutlarına ilişkin sırlardan bazıları ortaya çıkıyor... Bilim insanları, uzun zamandan beri teruzorların uçarken başlarını nasıl tutabildiklerini merak ediyordu. Avladıkları hayvanları taşıırken boyunlarının kırılmamasının nedeni de bilinmiyordu. İngiltere'nin Portsmouth Üniversitesi'nden Prof. Dave Martill ve ekibi zürafanınkinden uzun boynu olan, Azhdarchidae (ejder kelimesinden geliyor) ailesinden olan bir teruzorun kalıntılarını bilgisayarlı tomografiyle inceledi. Araştırma sonuçlarını Nisan 2021'de iScience adlı akademik dergide yayımlayan ekip, teruzorun ince boyun omurlarının içinde daha önce hiçbir hayvanda görülmemiş kompleks bir yapı tespit etti. (Omurların ince duvarlı olması ve içlerinde boşluklar bulunması hafif olmalarına neden oluyor, bu uçuş için önemli.)

Foto: Ghedoghedo (CC BY-SA 3.0), Quetzalcoatlus northropi

Araştırmalarını The Conversation'da anlatan Prof. Martill ve doktora öğrencisi Cariad Williams, omurlara hem başın ağırlığının baskısının, hem de hayvanın yakalayacağı herhangi bir avın ağırlığının baskısının olacağını söylüyor. Karada yaşayan hayvanların boyun kemiklerinin daha kalın olabileceğini, kemiklerin etrafının çok miktarda ekstra tendon ve bağ dokuyla sarılı olabileceğini, fakat bunlar ekstra ağırlık getireceği için uçan hayvanların uzun boyunlu olmasının ancak sıra dışı mühendislikle mümkün olacağını ifade ediyor. Martill ve Williams, teruzorun beş omurunu bilgisayarlı tomografi ile incelediklerini ve kemiklerin içinde kendilerini hayrete düşüren kemiklerin hafif, fakat güçlü olmasında rolü olan düzenli bir yapı bulduklarını söylüyor. Bilim insanları sözlerinin devamında şöyle diyor: "Omurların içinde sadece nöral kanalı – omuriliğin bulunduğu kemiksi kanalı – görmekle kalmıyor, aynı zamanda nöral kanalı yerinde tutan, tıpkı bir bisiklet tekerleğindeki teller gibi düzenlenmiş

ince çubukları da görebiliyorduk. Bu ‘teller’ merkezden dışa doğru düzenlenmişti, aynı zamanda omurların içinde, omurlar boyunca dolanan sarmallar halindeydi.”

Nisan ayında Amerika’nın ulusal radyosu NPR’a konuşan Williams, inceledikleri boyun kemiğinin (omurun) sadece 1 mm kalınlığında olduğunu söyledi! İncecik kemiğin içinde bulunan yapı boynu o kadar güçlendiriyordu ki, yapılan analizler merkezden dışa doğru uzanan “tellerden” sadece 50 adet bulunmasının bile burkulmaya karşı direnci yüzde 90 artırdığını gösterdi. Teruzorun boyun kemiklerinin yapısını kopyalamanın, mühendislerin daha uzun, daha ince ve daha güçlü hafif yapılar geliştirmesine yardımcı olabileceği düşünülüyor.

“Hayret verici sanatların bir sergisi, hayret verici mahlûkatın bir mahşeri, varlık kabilelerinin bir geçiş yeri ve Cenâb-ı Hakk’ın saf saf kullarına bir mescit ve konak olan yeryüzü, bütün kâinatın kalbi hükmündedir; O’nun birliğinin nurunu kâinat kadar gösterir.” (Kısmen Sadeleştirilmiş Sözler, 33. Söz)

“... Çünkü, bu kadar basîrâne nazik san’at ve şuurkârâne ince hikmet ve müdebbirâne tam muvazeneye, elbette kör kuvvet ve şuursuz tabiat ve serseri tesadüf karışamazlar ve onların işi olamaz ve mümkün değildir. Ve kendi kendine teşekkül edip öyle olması ise, yüz derece muhâl içinde muhâldir.” (Risale-i Nur Külliyyatı, 3. Şua)

“DEĞİŞİMLERİN RASTLANTISAL OLMADIĞININ İSPATI”

Betül Gül-1 Nisan 2021- tr724.com/

California Üniversitesi’nden Dr. Daniel Petras ve ekibinin, ocak ayında ünlü akademik dergi Science’da yayımlanan araştırmaları ilginç bir gerçeği açığa çıkardı. Bazı kobra türleri dışlarındaki deliklerden 2,5 metre uzaklığa kadar zehir fışkırtıyor. Tüküren kobra türleri bilinen bu hayvanlar tehdit unsuru ister insan, ister hayvan olsun hep gözleri hedefliyor. (Daha önce yapılan deneyler, gözleri hemen hemen her zaman onikiden vurduklarını göstermişti.) Bu savunma sisteminin bir defa Afrika kobra türlerinde, bir defa Asya kobra türlerinde, bir defa da Güney Afrika’da yaşayan Hemachatus haemachatus türü yılanlarda olmak üzere birbirinden bağımsız olarak üç defa ortaya çıktığı belirtiliyor. Dr. Petras ve meslektaşlarının çalışmaları, tüküren kobra türleri zehirlerinin diğer kobra zehirlerinden daha fazla acıtıcı PLA2 toksinleri içerdiğini tespit etti. Bilim insanları, daha fazla acıya neden olan spesifik toksin karışımının zehir fışkırtıcı sistem gibi üç yılan grubunda birbirinden bağımsız olarak meydana geldiğini söylüyor.

Kısa süre önce, Amerika’nın Quanta dergisine konuşan Cambridge Üniversitesi’nden Dr. Arik Kershenbaum şunları söyledi: “... bazen ortak bir atadan kalıtım yoluyla alamayacakları

özelliklere sahip hayvanlar görürsünüz. Mesela, kuşların kanatları yarasaların kanatlarıyla hemen hemen aynı şekilde çalışır. Ancak, kuşların ve yarasaların ortak atası 300 milyon yıl önce, dinazorlardan bile çok önce yaşamış küçük kertenkele benzeri bir yaratıktı. Kesinlikle kanatları yoktu ve fillerin, timsahların da aralarında olduğu torunlarının büyük çoğunluğunun da (şükürler olsun ki) kanatları yok. Yani bu kanatlar, farklı torun soylarında ayrı ayrı evrimleşmiş olmalı.”

Kershenbaum sözlerinin devamında uçuşun kuşlar, yarasalar, böcekler ve en büyük uçan hayvanlar olan teruzorlarda dört farklı zamanda evrimleştiğini söylüyor. Benzer özelliklerin birbirinden bağımsız olarak ortaya çıkmasına evrimsel biyoloji literatüründe yakınsak evrim (convergent evolution) deniliyor. Uzun yıllar boyunca NASA’da çalışmış bir fizikçi olan David Coppedge, her yerde görülen yakınsamanın evrimin rastlantısal olmadığını ispatı olduğunu ifade ediyor.

Hem balinalarda, hem de yarasalarda görülen sonar benzeri sistem de yakınsak evrim örneklerinden. Dişli balinalar (saçaklı şeritlerle suyu süzüp beslenen balinaların dışındakiler) sesleriyle adeta görüyor. Kesik ve yüksek frekanslı sesleri cisimlere çarparak yansıyor. Dişli balinalar yansıyan seslerini dinleyerek nesnelerin üç boyutlu “görüntüsünü” elde ediyor. Bir jet motorunun yakınında ses şiddeti 140 desibel. Balinaların çıkardıkları seslerin şiddeti ise 230 desibeli geçebiliyor! Bu hayvanlar, yansımaları dinlerken çok hassas şekilde duyabiliyor, fakat gerektiğinde “kulaklarını tıkayabiliyorlar”. Yarasaların çıkardıkları seslerinin şiddeti de 140 desibeli geçebiliyor. (Sesler ultrasonik frekanslı olduğu için biz duyamıyoruz.) Yansımayla avlanan yarasaların orta kulak kasları “çığlık” atmalarından hemen önce kasılıyor, kulaklarındaki üç küçük kemiğin sesleri iç kulağa iletmesi önleniyor; bu şekilde onlar da kendi seslerinin şiddetinden korunuyorlar. Yarasalar, yansıyan seslerin kendilerine ulaşma süresine, şiddetine ve farklılıklarına göre avlarının konumunu belirleyebiliyor. Kompleks bir sistem olan biyolojik sonar, “yakınsak evrimin” en bilinen örneklerinden. Ultrasonik seslerin hem çıkarılmasını hem duyulmasını gerektirdiği gibi, beynin sinyalleri işleyebilmesini de gerektiriyor.

Queen Mary Londra Üniversitesi’nden Prof. Stephen Rossiter, Dr. Joe Parker ve meslektaşları, yarasalarla yunusların genlerini karşılaştırdı. (Yunuslar da dişli balinalardan sayılıyor.) 2013 yılında ünlü akademik dergi Nature’da yayımlanan analizlerine göre, sonarın yarasalarla balinalarda bağımsız olarak ortaya çıkmasına aynı genetik mutasyonlar neden oldu. Dr. Parker, “belki bir düzine kadar gende aynı değişimleri bulmayı bekliyorduk, ancak yaklaşık 200 gende bunu görmek inanılmaz,” diyor ve devamında tamamen alâkasız hayvanların genetik dizilerinde neredeyse bire bir aynı olan bu kadar çok örneğin bulunmasının çok şaşırtıcı olduğunu dile getiriyor.

Toronto Üniversitesi Hücre ve Sistem Biyolojisi Bölümü'nden Prof. Malcolm Campbell, The Conversation için kaleme aldığı makalesinde ahtapot, mürekkep balığı gibi kafadan bacaklıların gözlerinin omurgalıların kamera tipi gözleriyle aynı özellikleri olduğunu belirtiyor ve kafadan bacaklı kamera gözünün tamamen bağımsız olarak ortaya çıktığını ifade ediyor. Pittsburg Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. Jeffrey Gross ve Harvard Üniversitesi'nden Kristen Koenig de, Development'da yayımlanan yeni makalelerinde omurgalılarınki gibi kamera tipi gözlerin birçok defa evrimleştiğini söylüyor ve bu kompleks organların ön tarafta bir lens, arka tarafta retina, bir pigment tabakası ve genellikle lensin önünde bulunan bir korneadan oluştuğunu dile getiriyor.

Örümceklerin ve kutu denizanalarının (Cubozoa) da insan gözü gibi kompleks, kamera gözleri var. Prof. Gross ve Koenig makalelerinde, aktif avcılar olan sıçrayan örümcekler (Salticidae) gibi bazı örümceklerin çok keskin görüşleri olduğunu belirtiyor. Sıçrayan örümceğin ayrı işlevleri olan sekiz gözü var. Bazısıyla hareketi algılıyor, bazısıyla avına odaklanıyor, bazısıyla da avına olan uzaklığını ölçüyor. Telefoto lens işlevi gören ön gözlerindeki retinalar uzun ve çok dar. Fakat saatin yelkovanı gibi dönerken, aynı zamanda sarkaç gibi ileri geri salınıyorlar. Tarayıcı retinalar sayesinde örümcek neredeyse bir insan kadar iyi görüyor! Üstelik retinalarının her birinde yalnızca 800 fotoreseptör olduğu halde. (İnsan gözünde 150 milyona yakın fotoreseptör var.)

Amerika'nın Yale Üniversitesi'nden biyolog Prof. Erika J. Edwards ve ekibi, 2019 yılında Nature Reviews Genetics'de yayımlanan makalelerinde "yakınsak evrim" örneklerinin çok kompleks olduğunu, dolayısıyla tekrar tekrar ortaya çıkmalarının şaşırtıcı olduğunu söylüyor. Örnek olarak bitkilerde görülen iki farklı fotosentezi, CAM ve C4 fotosentezini veren ekip, ikisinin toplamda 100 defadan fazla evrimleştiğini de söylüyor! Sadece CAM fotosentezinin 60 kezden fazla ortaya çıkmış olabileceği belirtiliyor. Bitkilerin çoğu fotosentezde kullanılan karbondioksidi gün ışığında alıyor. Az yağış alan bölgelerde yetişen kaktüs, Aloe vera gibi bitkiler, kökleri toprakta olmayan orkide gibi bitkiler ise karbondioksidi geceleri alıyor. CAM bitkileri denilen bu bitkiler, gözenekleri gündüzleri kapalı kaldığı için çok daha az su kaybediyor. Ancak, alınan karbondioksitin ertesi gün için depolanması lazım. (Fotosentez için güneş ışığı gerekiyor.) Karbondioksitin depolanması ve kullanıma sokulması kompleks bir süreç. Özetle şöyle: Karbondioksitin PEP adlı kimyasalla birleşmesiyle oksaloasetik asit oluşuyor. Bundan sonra oluşan malat, malik asit olarak hücre kofullarında depolanıyor. Şafakla birlikte gözenekler kapanıyor ve malik asit tekrar malata dönüşüyor...

Yale Üniversitesi'nden Dr. Oliver Griffith yavruya oksijen ve gıda sağlayan, atık maddeleri annenin vücuduna geçiren kompleks organ plasentanın hayvanlar aleminde birbirinden bağımsız olarak 100 defadan fazla ortaya çıktığını dile getiriyor! California Üniversitesi'nden

Prof. Todd Oakley ve doktora öğrencisi Emily Lau, “Biological reviews of the Cambridge Philosophical Society” adlı akademik derginin nisan sayısında yayımlanacak yeni makalelerinde, kendi çalışmalarına göre biyoluminesansın (organizmalardan ışık yayılmasının) en az 94 defa bağımsız olarak ortaya çıktığını belirtiyor. “Yakınsak evrim” örnekleri o kadar çok ki... Doktorasını Amerika’nın önde gelen üniversitelerinden MIT’de yapan fizikçi Dr. Lee Spetner, 2014 yılında yayımlanan kitabında bazı “yakınsak evrim” örnekleri veriyor ve şöyle diyor: “Bu örnekler yakınsama olarak adlandırılır ve bunlara ‘şaşırtıcı’, ‘muhteşem’, ‘dikkat çekici’, ‘çarpıcı’ denir. ‘Şaşırtıcıdır’ ancak yalnızca neo-Darwinci paradigmaya (değerler dizisine) göre.” Spetner sözlerinin devamında kendisinin de savunduğu, popülasyonlardaki değişimlerin tesadüfi olmadığı görüşüne göre şaşırtıcı olmadıklarını ifade ediyor.

“... Evet, Kadîr-i Zülcelâlin iki tarzda icadı var:

Biri ihtirâ’ ve ibdâ’ ile. Yani hiçten, yoktan vücut veriyor ve ona lâzım her şeyi de hiçten icad edip eline veriyor.

Diğeri inşa ile, san’at ile. Yani, kemâl-i hikmetini ve çok esmâsının cilvelerini göstermek gibi çok dakik hikmetler için, kâinatın anâsırından bir kısım mevcudatı inşa ediyor; her emrine tâbi olan zerratları ve maddeleri, rezzâkiyet kanunuyla onlara gönderir ve onlarda çalıştırır.” (Risale-i Nur Külliyyatı, 23. Lem’a)

CANLILARDAKİ “İNCE AYAR” İSTATİSTİKSEL YÖNTEMLERLE GÖZLER ÖNÜNE SERİLDİ!

Betül Gül-2 Mart 2021- tr724.com/

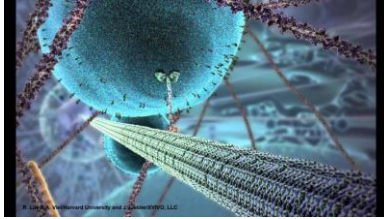

Eylül ayında, dünyanın önde gelen akademik dergilerinden Journal of Theoretical Biology, Norveç’in Tromsø Üniversitesi’nden bilgi bilimi profesörü Steinar Thorvaldsen ve Stockholm Üniversitesi’nden matematiksel istatistik profesörü Ola Hössjer’in **geleneksel Darwinci düşünceye karşı çıkan bir makalesini yayımladı**. Thorvaldsen ve Hössjer, makalelerinde **fiziğin temel sabitlerinin değerlerindeki “ince ayarın” çok ilgi gördüğünü, fakat moleküler biyolojideki ince ayarın fazla dikkate alınmadığını ifade ediyor**. Biyolojik sistemlerde de ince ayar görüldüğünü belirten bilim insanları, hücrelerdeki kompleks makineleri, fonksiyonel proteinleri, hücresel ağları örnek veriyor ve rastlantılar sonucunda oluşamayacaklarını göstermek için istatistiksel yöntemleri kullanıyor.

Bu makaleden daha fazla söz etmeden önce hücrelerimizdeki müthiş makinalardan biraz bahsedelim. Yakın bir geçmişte, Harvard Üniversitesi’nden Prof. Jack Szostak ve Dr. Alonso Ricardo Scientific American dergisi için kaleme aldıkları makalelerinde şu sözlere yer

vermişti: **“Her hücre, en basit bakteri bile her nanoteknoloji mühendisinin gıpta edebileceği makinalarla dolu.** Bu makinalar genetik molekülleri kesiyor, yapıştırıyor, kopyalıyor; besinleri oradan oraya taşıyor veya enerjiye dönüştürüyor; hücre zarı yapıyor ve onarıyor; mekanik, kimyasal veya elektrik mesajlar iletiyor. Liste uzayıp gidiyor ve sürekli yeni keşifler ekleniyor.”

Kasların hareket ettirilmesinden hücre bölünmesine kadar birçok işi yapan moleküler makinalardan bazıları da hücre içinde kargo taşıyor. Mesela Myosin V adım atan iki bacaklı bir motor protein. Kendi ağırlığının bin katından fazlasını taşıyabiliyor! İnsan gibi adım atarak yürüdüğünü Illinois Üniversitesi’nden Prof. Paul Selvin’in araştırma grubundan Ahmet Yıldız keşfetmişti. **Prof. Selvin, “myosin bizim yürüdüğümüz gibi yürüyor, ama 74 nanometrelik adımlarla; bu bizimkinden 10 milyon kat daha küçük,” diyor.** Kinesinler de mikrotübül denilen “hücre yollarında” birbiri ardına adım atarak yürüyor. Hatta koşuyor desek daha uygun olur. Massachusetts Teknoloji Enstitüsü’nün açıklamasına göre, saniyede 100 adım atabiliyorlar. **Myosin de, kinesin de kargo taşıma görevleri bitince katlanıp küçülüyor!**

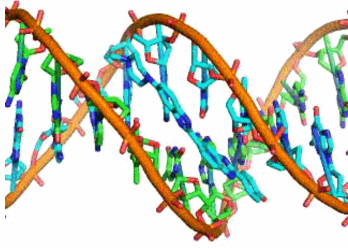
Kargo taşıyan motorların binlercesi aynı anda “yollarda” olduğu halde, hücre içi nakil işlemlerinin çok koordineli ve çok hızlı bir şekilde gerçekleştiği belirtiliyor.

2013’te akademik dergi Cell’de yayımlan bir araştırma, dynein adlı kargo taşıyıcılara dair ilginç bir gerçeği açığa çıkardı. Yapılan deneylerde, önde yürüyen dyneinlerin yükleri artırıldığında adımlarını küçülttükleri, böylece arkadan gelen dyneinlerin onlara yetişip yaklaşarak destek olduğu görüldü! Münih Teknik Üniversitesi’nden Prof. Matthias Rief “Bir moleküler motor açılıp kapatılabilmeli; belirli bir bölgede ihtiyaç olan yükü teslim alabilmeli ve varış yerine teslim edebilmeli,” diyor ve bütün bu fonksiyonların bir molekülde birleştirilmiş olmasının etkileyici olduğunu ifade ediyor.

Hücrenin “çöp öğütücüsü” proteasome bile kompleks bir makine. Zarar görmüş, ya da görevi bitmiş proteinleri parçalara ayıran proteasome, ayak pedalıyla açılan çöp kovasını andırıyor. Parçalanması gereken proteinler önceden etiketleniyor. **Etiketler, proteazomun üstündeki “barkod okuyucuların” imha edilecek parçaları tanımasını sağlıyor! “Kapak” açılıyor, protein içeri alınıyor ve parçalanıyor.** Tüm bu makinalar ve dahası DNA molekülünün parçaları olan genlere göre üretiliyor. Genler proteinlerin “yapım planları”. Proteinler ise, hücrelerin yapıtaşlarını oluşturan ve makina gibi faaliyet göstererek hücre işlevlerinin çoğunu yerine getiren moleküller. İnsan Genomu Projesi’nin yöneticiliğini yapan dünyaca ünlü genetik uzmanı Dr. Francis Collins, DNA’nın ne kadar olağanüstü özellikleri olduğunu bilen bir kimyacı olarak DNA’ya hayran olduğunu söylüyor. “DNA hücre çekirdeğinde bulunan bir bilgisayar programı gibi düşünülebilir, alfabesinde dört harf olan bir şifre diline sahip” diyor Collins. Şifreler, DNA’nın çift sarmal yapısındaki adenin (A), timin (T), guanin (G) ve sitozin

(C) adlarındaki dört kimyasalın dizilişinde saklı. Tek gen, yüzlerce ya da binlerce “harften” oluşabiliyor.

Peki program nasıl işliyor? Özetle şöyle: Önce, helikaz adlı enzim DNA’nın iki sarmalını ayırıyor. Ardından genin şifrelerinin bir çeşit kopyası çıkarılıyor. **Daha sonra, haberci RNA kopyayı hücre çekirdeğinden dışarı çıkarıyor ve protein fabrikası olan ribozoma giriyor. Bu aşamada şifreler çözülüyor. Harfler üçer üçer “okunuyor” CGA, arginin adlı amino asitin şifresi, CAC histidin adlı amino asitin...** Protein üretiminde kullanılan 20 çeşit amino asit var. Taşıyıcı RNA’lar amino asitleri ribozoma getiriyor ve her biri, taşıdığı amino asitin karşılığı olan şifreye geçici olarak bağlanıyor. Sonuçta arka arkaya eklenen amino asitlerden bir zincir oluşuyor!

Amino asitlerin değişik kombinasyon ve sayılarda kullanıldığı zincirler üç boyutlu yapılara bürünüyor. Buna “protein katlanması” deniliyor. Amino asit dizilişleri, proteinlerin şekillerini ve işlevlerini belirliyor. **Amerika’nın North Carolina Üniversitesi’nden Prof. Paul B. Kelter ve Prof. James D. Carr, 100 amino asitli küçük bir proteindeki amino asit dizilişinin olabilecek trilyonlarca farklı dizilişten biri olduğunu belirtiyor ve bu sayının ne kadar fazla olduğuna dair fikir vermek için şu örneği veriyor: “Bir kutuya her dizilişi temsil etmesi için bir molekül atsaydık, kutunun hacminin evrenin bilinen hacminden daha fazla olması gerekirdi.”** Bilim insanları sözlerinin devamında, proteinlerdeki amino asit dizilişinin ne kadar özel olduğunu vurguluyor.

Bir moleküler makine çok sayıda proteinden oluşabiliyor. Mesela, “çöp öğütücü” proteasomlar 60’dan fazla proteinden meydana geliyor. **Florida Eyalet Üniversitesi Tıp Fakültesi’nden Dr. Robert Tomko, montaj şaperonları denilen proteinlerin fabrika işçileri gibi hareket ederek proteazomları inşa ettiklerini söylüyor.** Eylül ayında Münih Üniversitesi’nden yapılan açıklamada, protein fabrikası olan ribozomların bile kısmen proteinlerden oluştuğu ve ribozomların yapımının son derece karmaşık, çok adımlı bir süreç olduğu belirtildi. California Teknoloji Enstitüsü’nden (Caltech) kimya profesörü André Hoelz bu durumu, “ribozom montajı, her şeyin belirli bir sırayla gerçekleştiği dinamik bir süreç,” sözleriyle ifade ediyor. Caltech’den yapılan açıklamada da şu sözlere yer veriliyor: **“Ribozomun kompleks mekanizmasına ait her proteinin, onu doğru zamanda doğru yere yönlendirecek ve onu zarardan koruyacak kendine ait bir şaperonu var.”** Prof. Hoelz ve öğrencisi Ferdinand Huber, X-Işınlı Kristalografisi tekniği ile bir ribozom proteininin yapısını ve onu tam zamanında ribozom montaj alanına getiren şaperonunun yapısını inceledi. Huber şöyle söylüyor: **“Yapıyı çözmek inanılmaz derecede heyecan vericiydi çünkü şaperonun ribozomal proteini korumak için nasıl kucakladığını**

İlk defa gözlerinizle görebiliyordunuz.” Ribozomun yapısında 80 kadar protein bulunduğu, 200’den fazla proteinin de “montaj” sürecini yönlendirip ve düzenlediği belirtiliyor!

Prof. Thorvaldsen ve Prof. Hössjer, en başta söz ettiğimiz yeni makalelerinde proteinlerin nadiren tek başlarına çalıştıklarını, çok çeşitli biyolojik işlevleri yerine getiren moleküler makinelerin protein komplekslerinden oluştuğunu belirtiyor. Bilim insanları, makalelerinde kimyager Dr. Douglas Axe'in ilginç çalışmalarından da söz ediyor. Doktorasını California Teknoloji Enstitüsü'nde tamamladıktan sonra Cambridge Üniversitesi ve Cambridge Medical Research Council Center'de çalışmalar yapan Dr. Axe, sadece 150 amino asitten oluşan küçük bir proteinle deneyler yaptı ve sonuçlarını Journal of Molecular Biology'de yayımladı. Dr. Axe'in deneyleri, rastgele genetik değişimlerle bu protein gibi işlev görecektir bir proteinin oluşma ihtimalinin en fazla 10^{50} 'de 1 olduğunu gösterdi. Başka ifade ile 100000000000000000000000000000000000000000000000000000'de 1.

Düşünün ki bu sadece 150 amino asitten oluşan, küçük bir protein için yapılmış bir hesap. (Kaldı ki, bu tür ihtimal hesapları DNA'nın, RNA'nın zaten var olduğu, işleyen bir protein üretim "fabrikasının" zaten var olduğu farzedilerek yapılıyor.) Peki ya ribozom, proteazom gibi çok sayıda parçadan oluşan, "monte edilen" makinaların meydana gelmesi? Peki, son derece kompleks hücresel ağların oluşması? Ya, Dünya'nın tüm ömrü boyunca, bu kadar canlı çeşitliliği içinde bütün doğru sentezlenen proteinler?

Her canlının vücudu koordineli çalışan bir sistem. Tek bir gen değil sadece bir canlının sistemini, Dünya sistemini bile etkileyebilir. Bu süreçlerde tesadüfün yeri nasıl olabilir?

“... Çünkü, bu kadar basîrâne nazik san’at ve şuurkârâne ince hikmet ve müdebbirâne tam muvazeneye, elbette kör kuvvet ve şuursuz tabiat ve serseri tesadüf karışamazlar ve onların işi olamaz ve mümkün değildir. Ve kendi kendine teşekkül edip öyle olması ise, yüz derece muhâl içinde muhâldir.

Çünkü, o halde her bir zerresi, her bir şeyini ve cesedinin teşekkülünü, belki dünyada alâkadar olduğu her şeyini bilecek, görecek, yapabilecek, âdetâ ilâh gibi ihatalı bir ilim ve kudreti bulunacak, sonra teşkil-i ceset ona havale edilir ve ‘kendi kendine oluyor’ denilebilir.” **(Risale-i Nur Külliyyatı, 3. Şua)**

EVİRİME FARKLI BİR BAKIŞ: AŞILARIN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAYAN ‘İLKEL’ HAYVAN

Betül Gül-27 Ocak 2021- tr724.com/

Tüm dünyada aşılarda güvenliği, yaklaşık 450 milyon yıldan beri nesli devam eden at nalı yengecinin (*Limulus polyphemus*) vücudundaki bir sistemle sağlanıyor. Bir tür bakteriyel

toksin olan endotoksin, sterilizasyon işleminden sonra da aşılarda içinde kalabiliyor. Endotoksinin fazla miktarda kana karışması ölüme bile yol açabiliyor. At nalı yengecinin mavi kanının ilginç bir özelliği var: Hayvanın kanında endotoksin bulunması bir dizi reaksiyonu tetikliyor ve endotoksinin etrafında jel gibi bir pıhtı oluşuyor. Jelin miktarı da endotoksin yoğunluğuna bağlı olarak değişiyor. İlaç firmaları, uzun yıllardan beri üretilen aşılarda endotoksin olup olmadığını tespit etmek için at nalı yengecinin kanındaki bu sistemi kullanıyor. LAL testi olarak bilinen testle trilyonda birden az yoğunluktaki endotoksin bile tespit edilebiliyor! Kısa süre önce CBC'ye konuşan New Jersey Yaban Hayatı Koruma Vakfı'nın yöneticisi David Wheeler bu konuda şunları söylemişti: "Çok eski zamanlardan kalma bu hayvanın süte benzeyen mavi kanı onu modern bir tıp harikası yaptı."

Fosil kayıtları, günümüzdeki ana hayvan gruplarının çoğunun yaklaşık 540 milyon yıl önce başlayan Kambriyen devrinde ortaya çıktığını gösteriyor. Bugünün böcekleri gibi bileşik gözlü eklem bacaklı trilobitler, balıklar (Metaspriggina), denizyıldızlarının da dahil olduğu derisi dikenliler grubundan hayvanlar ve daha pek çok canlı jeolojik açıdan kısa sayılan bir sürede sahneye çıktı. (Kambriyen öncesinde yumuşak bedenli, çok hücreli canlıların fosilleri görülüyor.)

Bilimsel verilere göre, bugüne kadar birçok kitlesel yok oluş meydana geldi ve Dünya'daki türlerin çok büyük kısmının soyu tükendi. Fakat nesilleri milyonlarca yıldan beri devam eden çok sayıda canlı var. At nalı yengeci de bunların arasında. 2008 yılında Kanadalı bilim insanlarının 445 milyon yıllık at nalı yengeci fosilleri buldukları söylenmiş, araştırmaya dair Kanada'nın Royal Ontario Müzesi'nden yapılan açıklamada günümüzün at nalı yengeçlerine olan benzerliklerinin aşikâr olduğu belirtilmişti. Yakın bir geçmişte, Chicago Üniversitesi'nden Prof. Michael Coates ve meslektaşlarının araştırmasıyla gündeme gelen 360 milyon yıllık taşemen fosili de bugünün taşemenlerine çok benziyor. Yeni Zelanda'da yaşayan bir tür sürüngen olan tuatara yaklaşık 150 milyon yıllık fosiline, istakoz 110 milyon yıllık fosiline, deniz kaplumbağası en az 120 milyon yıllık olduğu belirtilen fosiline benziyor. İngiltere'nin Bristol Üniversitesi'nden Dr Max Stockdale'nin bu ay Communications Biology'de yayınlanan araştırmasına göre, dinazorların yaşadığı Jura devrine ait yaklaşık 200 milyon yıllık timsah fosillerinin çoğu günümüz timsahlarına çok benziyor.

437 milyon yıllık iki akrep fosilini inceleyerek araştırma sonuçlarını 2020'de Scientific Reports'ta yayınlayan Ohio Eyalet Üniversitesi'nden Prof. Loren Babcock ve ekibi, bu fosillerin bilinen en eski akrep türüne ait olduğunu tespit etti. Araştırma ekibi makalelerinde, "dolaşım, solunum ve sindirim sistemlerinin unsurları korunmuş ve bunlar esasen günümüz akreplerininkinden farksız" diyor ve devamında suda yaşayan akrabalarıyla benzerlikleri de olduğunu belirtiyor. (Bugünün at nalı yengeçlerinininki gibi bileşik gözleri var.) Milyonlarca yıl öncesinden kalan fosillerine benzeyen canlıların listesi uzayıp gidiyor. Listede birçok böcek türü ve birçok bitki türü de var. 1938'de canlı bir örneği yakalanana kadar soyunun tükendiği sanılan, et yüzgeçli balıklar sınıfından "coelacanth" da var listede. Stanford Üniversitesi Genetik Bölümü'nden Dr. James P. Noonan ve meslektaşları, Genome Research adlı akademik dergide yayımladıkları makalelerinde, bugün yaşayan iki coelacanth türünün de dikkat çekecek derecede fosil akrabalarına benzediğini, yapılarının 360 milyon yılda çok az değiştiğini ifade ediyor.

Devoniyen devrinde (419-359 milyon yıl önce) yaşamış, coelacanthlar gibi etyüzgeçliler (Sarcopterygii) sınıfından olan bazı balıkların fosillerini ve bilinen en eski tetrapodların (dört uzuvlu omurgalıların) fosillerini inceleyen bilim insanları, kara omurgalıların etyüzgeçli balıkların soyundan çıktığını düşünüyor. 22 Ocak'ta Harvard Üniversitesi'nden yapılan yeni bir açıklamada, ilk tetrapodların büyük bir semender ve timsahın karışımına benzedikleri dile getirildi ve Doç. Dr. Stephanie Pierce yönetimindeki bir araştırma ekibinin, fosil tetrapodlardan ikisinin (Acanthostega, Pederpes) ve yakın akrabaları olduğu belirtilen fosil balık Eusthenopteron'un yüzgeç, uzuv kemiklerinin, eklemlerinin, kaslarının üç boyutlu dijital modellerini inceledikleri dile getirildi. (Üniversitenin açıklamasında, ekibin birkaç yıl boyunca bir yüzgecin az sayıdaki basit kasının bir tetrapod uzvunun türlü türlü işlevi gören düzinelerce kasına nasıl dönüştüğü sorusunu cevaplamaya çalıştığı belirtiliyor.)

Araştırma sonuçlarını 22 Ocak'ta Science Advances'ta yayımlayan ekip, 365 milyon yıl önce yaşamış olan Acanthostega'nın ve 348-347 milyon yıl önce yaşamış olan Pederpes'in uzuvlarının karada hareket etmekten çok suyun içinde öne ve arkaya ilerlemeye uygun olduğunu tespit etti. Yaklaşık 385 milyon yıl önce yaşamış olan etyüzgeçli balık Eusthenopteron'un yüzgecinin işleyişinin ise, günümüzde yaşamaya devam eden ve coelacanthlar gibi milyonlarca yıllık fosillerine benzeyen akciğerli balıklarınki gibi olduğu belirlendi.

19 Ocak'da Almanya'nın Konstanz Üniversitesi'nden yapılan açıklamada, bütün amfibilerin, sürüngenlerin, kuşların ve memelilerin etyüzgeçli balıklar sınıfından soyu tükenmiş bir balığın neslinden çıktığı ve akciğerli balığın hala soyu tükenmiş o balıklara benzediği dile getirildi. (Birçok balık hava soluyabiliyor. Akciğerli balıklar da bunların arasında, solungaçlarının yanı sıra akciğer vazifesi gören hava keseleri var.) Etyüzgeçli balıklardan olan coelacanthlar ve akciğerli balıklar, Devoniyen devrinden beri çok az değişim gösterdi; coelacanth ve akciğerli balık olarak kaldılar.

Fakat bütün bu süre zarfında, çeşit çeşit amfibiler (kurbağalar vs.), sürüngenler (dinozorlar, kaplumbağalar, yılanlar vs.), çeşit çeşit kuşlar ve memeliler ortaya çıktı. Sadece bu gerçek bile meydana gelen değişimlerin rastlantısal olamayacağını gösteriyor!

<https://youtu.be/m-bQYVdmuns>

Chicago Üniversitesi'nden fosil bilimci Prof. Neil Shubin şöyle söylüyor: “Karada yürüyen hayvanlar yerçekimiyle başa çıkmalı; hava, su gibi onları kaldırmaz. Ayrıca, hayvanlar karada kuruyabilir. Bu özellikle tehlikeli, çünkü birçok temel metabolik işlem için su gerekir. Tabii, suda solunum da karadakinden farklı. Hava soluyan hayvanların, oksijeni çekmek için solungaçlardan daha etkin bir yöntem ihtiyacı var.” Shubin, karada yaşayan hayvanları balıklardan ayıran çok sayıda özellik olduğunu belirtiyor: “Parmaklı uzuvlar, boyunlar,

omurlarının arasında kemiksi bağlar olan bel kemikleri, kemiksi iç kulak, büyük kürek kemiği, kaburgalar...” Değişmesi gereken sadece anatomik yapılar değil yani... Ekibiyle birlikte, günümüzde yaşayan az sayıdaki etyüzgeçli balık türünden bazılarının beyin yapısını inceleyerek araştırma sonuçlarını eylül ayında Royal Society Open Science’da yayınlayan Edinburgh Üniversitesi’nden Dr. Tom Challands, karada yaşamaya başlamasıyla hayvanların beyinlerinin de değişmesi gerektiğini vurguluyor; farklı duyuşal işleme, farklı hareket ve denge kontrolü gibi değişimlerin olması gerektiğini ifade ediyor.

“... Evet, Kadîr-i Zülcelâlin iki tarzda icadı var:

Biri ihtirâ’ ve ibdâ’ ileidir. Yani hiçten, yoktan vücut veriyor ve ona lâzım her şeyi de hiçten icad edip eline veriyor.

Diğeri inşa ile, san’at ileidir. Yani, kemâl-i hikmetini ve çok esmâsının cilvelerini göstermek gibi çok dakik hikmetler için, kâinatın anâsırından bir kısım mevcudatı inşa ediyor; her emrine tâbi olan zerratları ve maddeleri, rezzâkiyet kanunuyla onlara gönderir ve onlarda çalıştırır.” (Risale-i Nur Külliyyatı, 23. Lem’a)

“... ‘Bir varlık bir bütünse, elbette bir tek elden ortaya çıkmış olabilir.’ cümlesi, doğrulanmış bir kaidedir. Bilhassa o varlık, gayet mükemmel bir intizama ve hassas bir ölçüye sahipse, her şeyle irtibatı bulunan bir hayata mazhar ise bu açıkça, onun ayrılık ve karışıklık sebebi olan farklı ellerden çıkmadığını, kudret ve hikmet sahibi bir tek el tarafından yaratıldığını gösterir. O halde, o muntazam, ölçülü ve vahid varlığı; sayısız, cansız, cahil, sınırları aşan, şuursuz, karmakarışıklık içinde, kör ve sağır tabii sebeplerin karmakarışık ellerine- sayısız imkan yolları içinde ve bir araya gelip karışmaları ile o sebeplerin körlüğü, sağırlığı arttığı halde- isnat etmek, yüz imkansızlığı birden kabul etmek kadar akıldan uzaktır.” (Kısmen Sadeleştirilmiş Lem’alar, 23. Lem’a)

METAMORFOZ VE YARATILIŞIN İSPATI

Betül Gül-7 Aralık 2020- tr724.com/

Birçok hayvan türünün yavruları yetişkinlerine hiç benzemiyor ya da çok az benziyor. Bu yavrular, ancak metamorfoz denilen kompleks süreçten geçtikten sonra yetişkin oluyorlar. Bazıları öyle akıl almaz değişimlere uğruyor ki, adeta yeniden doğuyorlar. Mesela, kalsiyumdan yapılmış zırhlarıyla Eyfel kulesini andıran deniz keşanesi larvaları yetişkin vücut yapıları içlerinde oluşuyor.

Deniz keşanesi larvalarının yaklaşık bir saat içinde yetişkin olmasında histamin adlı molekülün rolünü tespit eden araştırmacılar biyolog Dr. Andreas Heyland, “Çorap gibi içleri dışlarına çıkıyor,” diyor. Larvaya özgü vücut yapılarının çoğu kayboluyor. Kör deniz

taşemeni larvaları ise, yıllarca tatlı su dibinde gömülü halde yaşadıkdan sonra gözleri, emici ağızları bulunan serbestçe yüzen canlılara dönüşüyor. Böbreklerinin değişmesiyle tuzlu suda yaşayabilecek hale geliyorlar ve dönüşümleri sona erdikten sonra somon balıkları gibi denize göçüyorlar!

Büyük Dönüşüm

Balıklara benzeyen ve balıklar gibi suyun içinde yaşayan kurbağa yavrularının (iribaşların) karada zıplayan kurbağalara dönüşme süreçleri de çok şaşırtıcı. Akciğerleri gelişiyor, solungaçları kayboluyor, bağırsakları kısalıyor. Sinir sistemleri yeni hareket sistemine, beslenme şekline ve diğer değişimlere uygun hale geliyor. Derileri kalınlaşıyor, deri bezleri oluşuyor. Gözlerin yeri, gözlerindeki foto pigmentler değişiyor, göz kapakları ve ilgili bezler oluşuyor. Kulak zarı, orta kulak ortaya çıkıyor. Uzunlar çıkmaya başlıyor, suyun altında ilerlemelerini sağlayan güçlü kuyrukları kayboluyor...

Eylül ayında Arizona Üniversitesi'nden yapılan açıklamaya göre, metamorfozdan önce iribaşların beslenme sistemi genellikle kenarlarında beş veya daha fazla sıra minik diş olan büyük bir gagadan ve dişleri çevreleyen kısa, tumbul dokunaçlardan oluşuyor. Gagalarının içinde sümüksü bir maddeyle sudan besin (plankton) çıkaran bir filtre sistemi de var. Arizona Üniversitesi'nden Prof. John Wiens, kurbağaların ağız kısımlarının iribaşlarındakinden tamamen farklı olduğunu, metamorfoz sırasında tüm sistemin parçalanıp yeniden inşa edilmesi gerektiğini söylüyor. Kurbağalar inşa edilen yeni mekanizmayla havadan sinek kapabiliyor! Şunu da belirtelim, suda yaşayan iribaşların böbrekleri azotlu atık olarak amonyak salgıyor. Amonyak toksik bir madde, ama düşük yoğunluklarda zararlı olmuyor. Kurbağaların vücudunda ise, amonyak çok daha az toksik olan üreye çevriliyor ve böbrekler yoluyla atılıyor. Böylece, azotlu atıkların giderimi için gerekli olan su miktarı önemli ölçüde azalıyor!

Kanatlı Sanat Harikaları

Bir tırtılın bambaşka bir canlıya, göz alıcı bir kelebeğe dönüşmesi aslında çok hayret verici bir olay. Kelebek tırtılları, genelde krizalit denilen sert kabukların içinde değişiyor. Örneğin, kral kelebeği (*Danaus plexippus*) tırtılı... Yaprak üstüne yaprak yiyip gittikçe büyüyor ve büyüdükçe deri değiştiriyor. Metamorfoz zamanı geldiğinde, ipekten bir "dügme" ile bir dal veya yaprağa tutunup sarkıyor ve son kez deri değiştiriyor. Bu defa derisinin altından, Amerika'nın Wisconsin Polytechnic Üniversitesi'nden Prof. Ken Parejko'nun tanımıyla, üstünde pahalı bir kolyeyi andıran altın renginde damlacıklar dizisi bulunan, çok güzel, yeşil bir krizalit çıkıyor. Krizalitlerin içinde müthiş bir yeniden yapılandırma süreci işliyor.

Bazı hücreler programlı hücre ölümü adı verilen bir sürece giriyor ve enzimler tarafından sindiriliyor. Kalpleri değişiyor, antenleri değişiyor. Yaprak kesen ağzın yerine, nektarla beslenmelerini sağlayan hortum benzeri ağız oluşuyor. Sindirim sistemleri, beyinleri değişiyor. Farklı bir kas sistemi, güçlü koku alma duyusu, üreme organları oluşuyor. Eklemli bacaklar, bacaklarda algılayıcılar, çiçeklerdeki ultraviyole işaretleri gören gözler, süslü kanatlar... Sonunda mikroskobik güneş panelleri, navigasyon sistemi, denge organıyla donanmış harika uçuş makineleri ortaya çıkıyor. Kelebekler krizalitten çıkınca, karınlarında depolanan sıvı buruşmuş kanatlarına pompalanıyor...

Evrimsel Bakış Açısı

Oxford Üniversitesi'nden nörolog Dr. Sana Suri, The Conversation'da yayımlanan makalesinde, metamorfoz sırasında larva beyninin, larvanın dokularının çoğunu protein bileşenlerine ayıran enzimlerin salınmasını tetiklediğini ve histoblast denilen hücrelerin tırtılın gövdesini bir kelebeğin veya güveninkine dönüştürmeye başladığını belirtiyor. Tanınmış bilim gazetecisi Carl Zimmer, 2019'da The New York Times için kaleme aldığı bir makalesinde, "hangi evrimsel yol bir tırtılın — mükemmel şekilde uyum sağlamış bir yaprak yeme makinasının — vücudunu parçalamasına ve kelebek olarak yeniden inşa etmesine yol açabilir?" diye sormuş ve Zürih Üniversitesi'nden Dr. Hanna T. Brink ve meslektaşlarının geçtiğimiz yıl yayımladıkları, metamorfozun türlerin daha çok beslenmesini sağladığını öne sürdükleri çalışmalarından söz etmişti. Ancak bu metamorfoz gibi çok kompleks bir sürecin nasıl ortaya çıktığını açıklamıyor.

<https://youtu.be/pgtmlVqCKxc>

Binlerce işlemin gerçekleşmesi sonucunda ortaya üreyebilen, tırtılın neslinin devam etmesini sağlayan harika bir canlı çıkıyor. Bu o kadar karmaşık bir süreç ki, evrimsel bakış açısıyla değerlendirildiğinde bile, metamorfoz sırasında meydana gelen değişimlerin rastlantılar sonucunda ortaya çıkmış olamayacakları açıkça görülebilir. Tüm dönüşümlerin koordineli şekilde yapılması gerekiyor; hiçbir değişim zamanından önce meydana gelmemeli. Her adımda ortaya çıkacak değişim, vücut sisteminin diğer unsurları ile uyum içinde olmalı. Hem doğru dokular parçalanmalı, hem de parçalanan dokuların yerine doğru yapılar inşa edilmeli ve tüm değişimler hayvanı arızalı bırakmayacak, ölümüne yol açmayacak şekilde olmalı! Ortaya çıkan canlıların ne kadar muhteşem olduklarını da hesaba katarsak...

Foto: Böhringer Friedrich (CC BY-SA 2.5)

“...’Bir varlık bir bütüne, elbette bir tek elden ortaya çıkmış olabilir.’ cümlesi, doğrulanmış bir kaidedir. Bilhassa o varlık, gayet mükemmel bir intizama ve hassas bir ölçüye sahipse, her şeyle irtibatı bulunan bir hayata mazhar ise bu açıkça, onun ayrılık ve karışıklık sebebi olan

farklı ellerden çıkmadığını, kudret ve hikmet sahibi bir tek el tarafından yaratıldığını gösterir. O halde, o muntazam, ölçülü ve vahid varlığı; sayısız, cansız, cahil, sınırları aşan, şuursuz, karmakarışıklık içinde, kör ve sağır tabii sebeplerin karmakarışık ellerine- sayısız imkan yolları içinde ve bir araya gelip karışmaları ile o sebeplerin körlüğü, sağırlığı arttığı halde- isnat etmek, yüz imkansızlığı birden kabul etmek kadar akıldan uzaktır.”

Kısmen Sadeleştirilmiş **Lem’alar, 23. Lem’a**

HÜCRELER HANGİ ORGANI OLUŞTURACAĞINI NASIL BİLİYOR?

Betül Gül-4 Ekim 2020- tr724.com/

Olena Shmahalo/Quanta Magazine

Hücreler, koordineli bir şekilde anatomik yapıları nasıl meydana getiriyor? Kalp, göz, akciğer gibi kompleks yapılar nasıl oluşuyor? Hem biyolog, hem de bilgisayar bilimcisi olan Prof. Michael Levin’in uzun yıllardan beri sürdürdüğü araştırmalar bu soruların cevabını arıyor.

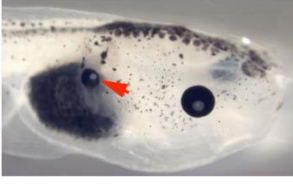

Michael Levin, Sherry Aw

Yirminci yüzyılın başlarında, dünyaca ünlü Yale Üniversitesi’nden Prof. Harold Burr, biyolojik elektrik ile doku şekillenmesi arasında bir ilişki olduğunu öne sürmüştü. Ancak Burr’ün fikirleri yakın bir geçmişe kadar çok ilgi görmedi. Prof. Michael Levin, Harvard Üniversitesi’nde araştırmacı olarak çalıştığı sıralarda embriyo hücrelerinin kalp veya safra kesesi gibi organların hangi tarafta oluşması gerektiğini nasıl “bildiklerini” anlamaya çalışıyordu.

Levin’in tavuk embriyolarıyla yaptığı çalışmalar, hücrelerin sağ veya sol ayrımı yapmasında biyoelektrik sinyallerin rol oynadığını gösterdi. Levin ve meslektaşları, yıllar içinde biyoelektrik sinyalleri değiştirerek altı bacaklı kurbağalar, iki başlı solucanlar meydana gelmesini sağladı. Kanserli tümör sahibi organları sağlıklı durumlarına döndürdü.

Prof. Levin’in araştırma grubu, göz oluşumunu sağlayan elektrik kodu kurbağa embriyosunun başı dışında bir bölgeye uyguladığında o bölgede göz meydana geldi.

Michael Levin, Sherry Aw

Hücrelerin içlerindeki ve dışlarındaki iyonların (negatif veya pozitif yüklü atomların) dengesine göre değişen voltajları oluyor. Buna hücre zarı voltajı deniliyor. Hücre zarında bulunan pompalar ve belirli sinyallere göre açılıp kapanan kapıları olan kanallar, sodyum, potasyum iyonları gibi iyonların hücre içine giriş çıkışını düzenleyerek voltajı değiştirebiliyor.

Bilim insanları bu voltaj değişimlerinin gen faaliyetlerini etkileyerek hücre davranışının farklılaşmasına sebep olduğunu keşfetti. California Üniversitesi'nden Dr. Nestor Oviedo'nun ifadesiyle biyoelektrik hücrelere bölünmelerini, farklılaşmalarını, ya da göç etmelerini “söyleyebiliyor.” Kısa süre önce, Tufts Üniversitesi'nden yapılan açıklamada da, gelişmekte olan embriyonun doku ve organlarının şekillenmesinin, biyoelektrik sinyallerle yönlendirildiği belirtildi.

Michael Levin/Tufts University

Elektrik yüz

Levin'le beraber çalışan bilim insanlarından Dr. Dany Adams, belirli voltajlara yaklaştıkça hücrelerinin parlak renk almasına neden olan boyalarla işlem görmüş kurbağa embriyosunu inceledi. Her on beş dakikada bir fotoğraf çekmeye ayarlanmış bir makinayla 64 fotoğraf çeken Adams, embriyo gelişiminin 16 saatini gösteren fotoğraflar elde etti. Bunları arka arkaya getirip 13 saniyelik bir filme dönüştürdü. Ortaya çıkan görüntüler çok şaşırtıcıydı. Embriyo kütlelerinde parlayan şekiller beliriyor ve kayboluyordu. Mesela ağzın oluşacağı yerde bir çizgi parlıyor, ardından hızla kayboluyordu. Sol gözün olduğu yerde çok kısa süreliğine bir nokta parlıyor, hemen arkasından sağ gözün olduğu yerde de bir nokta belirginleşiyor sonra silikleşiyordu.

Henüz ağız ya da göz oluşmamışken hücrelerin belirli voltajlara getirilmesiyle gerekli genler aktif duruma geçiriliyor, ardından organlar şekil alıyordu! Adams ile birlikte çalışan Dr. Laura Vandenberg genlerin proteinleri ürettiği, bunun sonucunda da göz veya ağzın oluştuğu

şeklindeki sıralamanın eksik olduğunu vurguluyor ve araştırmalarının bunun gerçekleşmesi için biyoelektrik sinyallerin gerekli olduğuna işaret ettiğini söylüyor.

Çalışmalarını, Amerika'nın Tufts Üniversitesi'nde ve Harvard Üniversitesi'nde sürdürmeye devam eden Prof. Levin, eylül ayında The Scientist'da yayımlanan makalesinde çok sayıda embriyo türünün ikiye bölününce bütünüyle yeniden oluştuğunu söylüyor. Levin, birçok hayvan türünün yetişkinlerinin de vücutlarının eksilen bazı kısımlarının yeniden oluşabildiğini belirtiyor. Semenderlerin (*Ambystoma mexicanum*) bacakları, gözleri, kulakları, omurilikleri, beyinlerinin bazı kısımları tekrar oluşabiliyor. Bir deniz canlısı olan tunikatın (*Botrylloides leachi*) sadece bir damar parçasından bile yeni bir tunikat meydana geliyor. Yassı solucan (*Turbellaria*), kesilip parçalandığında her parçanın eksik kısımları tamamlanıyor ve her parçadan ayrı bir solucan oluşuyor!

Levin, “şaşırtıcı olan sadece yaralanmanın ardından büyümenin başlaması ve farklı hücre türlerinin oluşması değil.” diyor ve şekillenmenin doğru anatomik yapı tamamlanana kadar devam edip durmasının da şaşırtıcı olduğunu ifade ediyor. Makalesinde eski bir araştırmalarını örnek gösteriyor: Levin'in araştırma ekibi, kurbağa embriyolarının yüzlerine müdahale ederek kusurlu yapı oluşturmuştu. Ciddi şekil bozukluğu olan embriyoların yüzlerindeki yapılar çarpıcı biçimde yer değiştirdi. Araştırmaya ilişkin yapılan basın açıklamasında şöyle deniliyordu: “Sanki sistem normal durumdan sapmaları farkedebiliyor ve düzeltici harekete başlıyordu.” Levin, yüzdeki yapıların çeşitli şekillerde hareket edip çoğunlukla olmaları gereken pozisyonu bulduklarını söylüyor.

Tek hücrenin son derece kompleks bir organizmaya dönüşmesi gen faaliyetlerinin harika bir şekilde düzenlenmesiyle meydana geliyor. Belirli zamanlarda belirli genlerin aktif hale getirilmesiyle hücreleri birçok yönden değiştirebilen proteinler üretiliyor. (Mesela, göz rengi geninin vücudun her hücresinde bulunduğu, ama göz rengi proteininin üretilme işleminin sadece gelişimin belirli bir aşamasında ve sadece gözün renkli kısmını oluşturan hücrelerde meydana geldiği belirtiliyor.) Embriyo gelişimi, uzaktaki hücrelerin genlerini aktif hale getirebilen sinyal moleküllerinin de dahil olduğu çok karmaşık bir süreç. Levin'in ekibinin Minnesota Üniversitesi'nden bilim insanlarıyla yürüttüğü araştırmaya göre, biyoelektrik sinyaller de uzaktaki hücreleri etkileyebiliyor. Bu tespitin hücrelerin doğru zamanda, doğru yerde, doğru miktarlarda, doğru dokuları oluşturabilmelerine açıklık getirdiği belirtiliyor. Prof. Levin, “hayat yazılımının” kimyasal, mekanik ve elektrik sinyallerle devreye sokulduğunu söylüyor.

<https://youtu.be/VB1btnMHCU4>

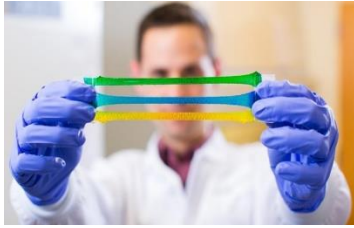
“Senin vücudun bin kubbeli harika bir saraya benzer. O sarayın her kubbesinde taşlar, direksiz olarak baş başa vermiş, boşlukta durdurulmuştur. Hatta vücudun, bu saraydan bin defa daha hayret vericidir. Çünkü o beden sarayı, kusursuz bir düzenle daima yenilenmektedir. Gayet harika olan ruhu, kalbi ve manevi latifeleri görmezden gelsek bile, yalnız bedenindeki her uzuv, kubbeli birer menzil gibidir. Zerreler, o kubbedeki taşlar misali birbirleriyle kusursuz bir denge ve düzen içinde baş başa verip harika bir bina meydana getiriyor, fevkalâde bir sanat, göz ve dil gibi hayret verici birer kudret mucizesi gösteriyorlar. Eğer o zerrelerin, şu âlemin Ustasının emrine uyan birer memur olduğunu kabul etmezsen, her birinin, gayet sınırlı

ve mutlak bir surette olmakla beraber, bedenin bütün zerrelere hem mutlak hâkim, hem mutlak mahkûm, hem onların benzeri, hem hâkimiyet noktasında zıddı, hem yalnız Vâcibu'l-Vücûd'a mahsus çoğu sıfatın kaynağı olduğunu kabul etmen gerekir. Zerre kadar şuuru bulunan, birlik sıfatıyla yalnız Vahid ve Ehad bir Zât'ın eseri olabilecek çok muntazam, sanatlı bir varlığı o sayısız zerrelere isnat etmenin pek açık bir şekilde imkânsız, hatta yüz derece imkânsız olduğunu anlar.”

(Kısmen Sadeleştirilmiş **Lem'alar, 23. Lem'a**)

BİYOLOJİK YAPIŞTIRICILAR BİLİM İNSANLARINA YOL GÖSTERİYOR

Betül Gül-22 Temmuz 2020- tr724.com/

Massachusetts Institute of Technology'den (MIT'den) Doç. Dr Xuanhe Zhao ve ekibi, örümceklerin ıslak ortamlarda da avlanmasını sağlayan yapışkan maddeyi örnek alarak iki ıslak yüzeyi saniyeler içinde birleştiren çift taraflı bir bant geliştirdi.

Kısa süre önce MIT'den yapılan basın açıklamasında, vücut içi yaralarda kullanılabilecek bu bandın dokulara zarar vermeden çıkarılmasının da sağlandığı belirtildi.

Dr Zhao, biyolojik yapıştırıcı teknolojilerinin dikişlerin yerini almasını hedeflediklerini söylüyor.

Karen Neoh (CC BY-SA 2.0)

Bilim insanları sümüklüböcek, midye, kertenkele gibi birçok hayvanın nesnelere nasıl tutunduğunu inceliyor. Sümüklüböceğin salgısı neredeyse her türlü engelin üstünden zarar görmeden geçmesini, dik yüzeylere tutunmasını, ağaç dallarından sarkmasını sağlayan çok işlevli bir malzeme. İngiltere'nin Nottingham Trent Üniversitesi'nden fizikçi Dr. Michael Newton'un PLOS ONE adlı akademik dergide yayımlanan makalesine göre, sümüklüböcekler teflona, hatta yeni teknoloji ürünü süper kaygan yüzeylerin hemen hepsine tutunabiliyor. Washington Üniversitesi zooloji profesörü Ingrith Deyrup-Olsen'in araştırmasına göre, “sümük” hücrelerde granüller şeklinde paketli olarak depolanıyor. Suya temas eden granüller son derece hızlı bir biçimde hacimlerinin 100 katına kadar su çekebiliyor.

Fred Hayes, Utah Üniversitesi (CC BY-SA 3.0)

Arion subfuscus türü sümüklüböceklerin sırtından salınan, ekstra yapışkan ve elastik savunma salgısını araştıran New York'daki Ithaca College'den Prof. Andrew Smith, sümüklüböceği yemek isteyen hayvanları bir süre etkisiz hale getirdiği sanılan bu salgının saniyeler içinde dayanıklı, elastik bir jele dönüştüğünü ifade ediyor. Boyunun on katından fazla esneyebildiğini ve yüzde 97 sudan oluştuğu halde yapışkan özelliğini uzun süre koruduğunu belirtiyor. Smith yakın bir geçmişte şöyle demişti: “Buna benzer bir jel mükemmel bir medikal yapıştırıcı olurdu. Islak yüzeylere yapışır ve doku ne kadar çok eğilip bükülürse bükülsün onunla birlikte eğilip bükülürdü. Sızıntı, yara izi hiç olmazdı.” Harvard Üniversitesi'nin Wyss Biyolojik İlhamlı Mühendislik Enstitüsü'nden Prof. Dave Mooney ve ekibi, bu salgının yapısını inceleyerek güçlü bir medikal yapıştırıcı geliştirdi. Kabuklu deniz hayvanlarının kabuğundaki bir polimeri ve yosunların hücre duvarlarında bulunan bir maddeyi kullanarak geliştirdikleri jel benzeri yapıştırıcı delik bir domuz kalbinde denendi. Islak yüzeye uygulanmış olmasına rağmen ve kalp binlerce kez şişirildiği halde yapıştırıcı işlevini korudu.

Brocken Inaglory (CC BY-SA 3.0)

Suyun altında güçlü bir şekilde yüzeylere yapışabilen ve fırtınalarda bile tutunduğu yerden kopmayan midyeler de güçlü yapıştırıcı geliştirmek isteyenlere yol gösteriyor. Kayaya yapışmış bir midyeye yakından bakarsak her birinin ucunda yapışkan bulunan birçok iplikçikle tutunduğunu görebiliriz. Araştırmalara göre, midyenin yapışkanında yüksek oranda demir var. Midyenin deniz suyundan süzdüğü demir proteinleri bağlamada kullanılıyor, ortaya çok güçlü bir malzeme çıkıyor. İplikçiklerin de çok güçlü yapısı var. Dalgalara ve kum gibi aşındırma etkisi olan parçacıklara rağmen kopmuyorlar. Almanya'nın Max Planck Enstitüsü'nden Dr. Matthew Harrington ve meslektaşları, iç kısımlarının yumuşak ve esnek olduğunu, ancak sert, yumrulu bir tabakayla kaplı olduklarını tespit etti.

Prof. Andrew Smith, olağandışı özelliklere sahip yapıştırıcılar üreten birçok hayvan olduğunu söylüyor ve sözlerinin devamında, “her türlü durum için dizayn edilmiş yapıştırıcılar buluyorsunuz. Bize esin kaynağı olabilecek pek çok varyasyonla.” diyor. Smith, biyolojik bir

yapıştırıcıyı anlayabilmek için hem biyokimyasını, mekaniğini anlamak gerektiğini, hem de organizmanın bütünü ve biyolojisini anlamak gerektiğini söylüyor.

“Her şeyin hem son derece sanatlı bir şekilde, hem kolayca yaratılması gösteriyor ki, hepsi kuşatıcı ilim sahibi olan bir Kadîr-i Ezelî’nin eseridir.” **(Kısmen Sadeleştirilmiş Lem’alar, 26. Lem’a)**

İNSANOĞLU AĞAÇLARIN GENLERİNİ DE DEĞİŞTİRİYOR

Betül Gül-20 Eylül 2019- tr724.com/

M.Striķis (CC BY-SA 4.0)

Her Şey Her Şeye Bağlı

Canlıların genlerini değiştirerek ekosistemlere müdahale etmek hiç de akıllıca görünmüyor. Dünya sisteminin okyanuslar, atmosfer, canlılar gibi ögeleri arasında karmaşık bağlar var. Masum gibi görünen bir müdahalenin zincirleme etkileri olabilir, tek türün genleri binlerce canlıyı etkileyebilir.

Pixabay | “Her şey her şeye bağlı.” Amerika’nın ünlü biyoloji profesörlerinden Barry Commoner’e göre bu ekolojinin ilk yasası.

Canlıların biyolojik yapılarını, aralarındaki etkileşimleri ve çevreleriyle olan karmaşık ilişkilerini tümüyle bilmeyen insanoğlunun genlere müdahalesinin çok kötü sonuçları olabilir. Ağaçların sert ve dayanıklı olmasını sağlayan odun özünün (lignin) miktarını azaltmak için yapılan genetik değişim bu konuda güzel bir örnek. Öncelikle şunu belirtelim, genleri değiştirilen çok sayıda canlının arasında çeşitli ağaç türleri de var. Bugüne kadar, dünyanın değişik yerlerinde yüzlerce alan denemesi yapıldı. Bazılarının ticari olarak yetiştirilmesine izin verildi bile. Çin’de bir milyondan fazla genleri değiştirilmiş kavak dikildi. Bir kısmına, böceklerle karşı bir tür toprak bakterisinin (*Bacillus thuringiensis*) genleri aktarılmış, “Bt” olarak bilinen zehirli içeren kavaklar... Daha düşük maliyetli biyoyakıt ve daha kolay kağıt üretilmesi için daha az odun özü içeren içeren genleriyle oynanmış kavak, çam ve okaliptüsler de yetiştirildi. Odun özü ağaçları koruyor. Araştırmalara göre, daha az odun özü içeren ağaçlar böceklerle ve hastalıklara karşı dayanıksız olabiliyor. Ağaçların ömürleri uzun, tohum ve polenleri de çok uzak mesafelere taşınabiliyor.

Doğadaki bitkilerden bazıları, topraktaki zehirli maddeleri topluyor ve daha az zehirli hale dönüştürerek depoluyor. Mesela *Pteris vittata* türü eğreltiotları, kısa sürede sudaki arseniği bünyesine alarak daha az zehirli hale getirip depoluyor. Bazı bilim insanları, arsenik depolayan eğreltiotundan alınan geni daha fazla soğurma yeteneği olan bir ağaca yerleştirme gibi yöntemlerle metallere kirlenmiş alanları temizleme yoluna gitti. Genleri değiştirilmiş bitkilerin toprağı tehlikeli atıklardan arındırmada kullanılmasının birçok zararı olabilir. Bir süre önce, bazı ağaçlara bakteri geni aktararak topraktaki cıvayı toplayıp uçucu cıvaya çevirmeleri sağlanmıştı. Bu ağaçların Connecticut'ta test alanına dikilmesinin ardından Kanada'nın Western Ontario Üniversitesi'nden genetik profesörü Joe Cummins şunları söyledi: "Cıvayla kirlenmiş alanları bu bitkilerle temizleme yöntemi Kuzey Amerika'da geniş çapta uygulanırsa, Dünya atmosferindeki cıva oranı on yıldan daha kısa sürede iki katına çıkabilir." Yağmur ve karla havadan suya karışan cıva, mikroorganizmalar tarafından organik cıvaya dönüştürülüyor; balıkların dokularında birikiyor ve sonuçta balıkları yiyen insanlara kadar ulaşabiliyor.

USDA NRCS Texas (CC BY 2.0) | Penn State Üniversitesi'nden Prof. Andrew Stephenson ve meslektaşları genleri değiştirilerek virüslere dayanıklı hale getirilen kabak bitkilerini inceledi. Kabak bitkileri, büyümelerini yavaşlatan çeşitli virüslere maruz kalabiliyor, ancak genlerini değiştirmek çözüm değil. Araştırmalar, öldürücü bakteriler taşıyan böceklerin virüslere dayanıklı hale getirilen kabak bitkilerinin yapraklarını yemeyi tercih ettiğini gösterdi!

Büyük Resim

Bitkilerin genlerinin değiştirilmesine karşı çıkanlar, yabancı genlerin polen ya da tohumlarla doğal ortama geçmesinden endişe ediyordu. Endişelerinde hiç de haksız olmadıkları anlaşıldı. Mesela, Amerika'nın North Dakota eyaletinde yapılan bir çalışmayla yabancı otları öldüren tarım ilaçlarına dayanıklı hale getirilmiş kanola bitkisinin eyalette büyük bir alana yayıldığı ortaya çıktı. Kanolanın yanı sıra mısır, soya fasülyesi gibi bitkiler de yabancı otları öldüren ilaçlara dayanıklı hale getiriliyor. Bu bitkilerin doğal hayatı nasıl etkilediğini belirlemek amacıyla İngiliz Devleti sponsorluğunda bir dizi araştırma yapıldı. Ünlü tarım araştırma merkezi Rothamsted Research'den bilim insanlarının katılımıyla yapılan araştırmalar, büyük çapta ekilmeleri halinde kuşların besin kaynaklarının önemli oranda azalacağına işaret etti. Tarım ilaçlarına dayanıklı genleri değişmiş bitkilerin ekildiği alanlarda geniş spektrumlu ilaçların kullanılmasıyla yabancı otlar kaybolabilir, bu da yabancı otların tohumlarıyla beslenen kuşların kaybolmasına neden olabilir.

Deneylerle, kuşlar sistemden çıkarılınca çam ağaçlarının % 34 daha az büyüdüğünü gösteren Colorado Üniversitesi'nden yardımcı doçent Kailen Mooney, "büyük resmi görmeli, ekosistemleri bütün olarak değerlendirmeli." diyor. Ünlü akademik dergi Nature'da yayımlanan araştırmalarıyla, bir organizmanın genlerinin binlerce organizmayı

etkileyebileceğini gösteren bilim insanlarından Prof. Richard Lindroth ise şunları söylüyor: “Bir gen yerleştirirseniz, (bakteri genini bitkiye yerleştirmek gibi), bu genin karmaşık bir ekosistemdeki milyonlarca genden bir tanesi olduğu gerçeği, geniş kapsamlı etkileri olmayacağı anlamına gelmez.”

Yakın bir geçmişte geliştirilen bir teknikle uygulanması mümkün hale gelen gen sürümüyle (gene drive) değiştirilmiş genlerin neredeyse tüm popülasyona yayılması, ya da bir türün tamamen yok edilmesi mümkün hale geldi. Gen sürümünün birçok riskinin olduğu bilim insanlarınca dile getiriliyor, ancak bu konudaki çalışmalar çeşitli kuruluşların desteğiyle devam ediyor. Çok sayıda bilim insanının katılımıyla 2019’da İsviçre’de yapılan bir sempozyumda gen sürümünün risklerine dikkat çekildi. Biyoteknoloji ve tarım uzmanı Dr. Doug Gurian Sherman, sempozyumdaki sunumunda gen sürümü tekniği uygulanmış bir organizmanın doğaya salınmasıyla doğabilecek olumsuzlukları tespit edebilmek için o organizmaya ilişkin derin bir anlayış gerektiğini, doğadaki davranışlarının, ekosistemlerdeki rollerinin ve işlevlerinin bilinmesi gerektiğini söyledi. Dr. Sherman sözlerinin devamında karmaşıklıktan dolayı muhtemel etkilere dair güvenilir ve net bir tahmin yapmanın mümkün olmadığını ifade etti.

“Her şey her şeye bağlı.” Amerika’nın ünlü biyoloji profesörlerinden Barry Commoner’e göre bu ekolojinin ilk yasası...

“Yeryüzünü, bütün yıldızları ve güneşleri tesbih taneleri gibi kaldırıp çevirecek kuvvetli bir ele sahip olmayan kimse kainatta yaratıcılık iddia edemez, bir şey var ettiği iddiasında bulunamaz. Zira her şey, her şeyle bağlıdır.” **(Kısmen Sadeleştirilmiş Mektubat, Hakikat Çekirdekleri)**

<https://www-tr724-com.cdn.ampproject.org/c/www.tr724.com/insanoglu-agaclarin-genlerini-de-degistiriyor/amp>

PATOLOJİNİN BİRLEŞTİRDİĞİ ÜLKE

Mehmet Efe Çaman-26 Nisan 2021- tr724.com/

ABD Başkanı Joe Biden’ın resmi olarak Ermeni Soykırımı’nı tanimasından sonra, Türkiye “Ermeni soykırımını ret” üzerinden bütünleşiverdi! Oysa kamplara ayrılmış, kutuplaşmış, birbirinden nefret eden, birbirlerini kendi dar kalıplarına sokmaya ant içmiş, diğerlerinin farklılığından inanılmaz rahatsızlık duyan, bir arada yaşamaktan hazzetmeyen ve salt zorunda olduğu için aynı mekânı paylaşan bir ülke bugün Türkiye. Yaşam biçimlerinden geleceğe ilişkin düşüncelere, inançlarından ideallerine, tercihlerinden değerlerine, hiçbir ana akımın birleştiremediği, dikiş tutmaz, onulmaz, paramparça, güvensiz, şüpheli, komplocu, şiddete

mevilli, kendinden memnun olmayan, kompleksli, takıntılı bir topluma dönüşmüş, Türkiye toplumu. Ve bu toplumu birleştiren nadir şeylerden biri, 1915'te topluca ortadan kaldırılan, milyonlarca sistematik olarak, planlı programlı şekilde öldürülen, diğer bir büyük kısmı ise ülkelerinin dışına sürüldükten sonra şans eseri üçüncü ülkelere kaçıp hayata tutunabilen Ermenilerin acısını inkâr!

İnkârda birleşmeyi seçen bir toplum var Türkiye'de bugün. Soykırımı inkâr etmede bir araya geliyorlar. Geçmişlerini reddediyor, tarihi kendilerince yeniden yazıyorlar. Yazdıklarının hiçbir dayanağı ve mantığı olmadığı halde, bu ret kültürünü bir ayin gibi her yıl tekrarlıyorlar. 24 Nisan geldiğinde, birileri düğmeye basmış gibi, en acımasız, en faşizan, en duyarsız ve merhametsiz, en kalpsiz ve hunharca, en soğukkanlı ve sert açıklamaları kim yapacak yarışı başlıyor. Bu yarışta herkes birbirinden istekli, birbirinden motive, birbirinden inançlı, birbirinden militan! Bu adeta bir ideolojik dini tören, bir etnik ant içme töreni, bir ulusal mücadele, bir tür varoluş savaşı, bir dünyaya meydan okuma, bir teklîge övgü, "değerli yalnızlık" içinde herkesin kendi varlığına karşı olduğu patolojik düşüncesi üzerine kurulu bir isyan.

Argümanlar bir tür rastgele salvo: "Türk tarihinde utanç verici hiçbir sayfa yoktur. Türkler soykırım nedir bilmezler. Bu bir mukateledir. Karşılıklı olarak birbirlerini öldüren iki halk var. Hem onlar – Ermeniler – ülkelere ve devletlerine isyan ettiler. Düşmanla – Ruslarla – işbirliği yaptılar. Bizi – Türkleri – arkadan vurdular. Oysa biz – yani Türkler! – onlara çok değer vermiştik. Onlara millet-i sadıka – sadık millet – demiştik. Onlara devletin hazinesini, birçok bakanlığını bile emanet etmiştik. Onlara ayrımcılık olsa, bunlar olur muydu? Bu olaylar savaş ortamında oldu. Onları cepheden cephe gerisine nakletmek istedik. Çünkü devletin güvenliğini sağlamak gerekiyordu. Sadece cephe bölgelerindeki Ermeniler zorunlu göçe tabi tutuldu. Bu bir tehcirdir. Soykırım değil! Elbette yollarda münferit olaylar olmuştur. Fakat sistematik bir olay değildir. Devletin amacı Ermenileri topluca katletmek olsa bugün de Türkiye'de hiç Ermeni yaşamaması gerekirdi. Ermeniler yurtdışına kaçtılar ve gittikleri ülkelerdeki lobileriyle uluslararası toplumu etkileri altına aldılar. Nerede soykırım? Kanıtlarını ortaya koyun. Öyle üç-beş kişinin anılarıyla soykırım falan kabul edilmez. Bakın, biz – Türkler! – Osmanlı arşivlerini açtık. İsteyen gelir bakar, ne olmuş görür. Nerede Ermenistan arşivleri? Nerede soykırımı kanıtlayan belgeler? Dahası soykırım teknik bir terimdir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında somut olarak tanımlanmıştır. Bu olaydan önce meydana gelen hiçbir şey soykırım olarak nitelenemez. Ermeniler önce kendi geçmişlerine baksınlar. Doğu Anadolu'da esas Ermeniler katliamlar yaptı."

Bu ve bunun gibi salvo cümleleri her 24 Nisan'da bolca duyarsınız, okursunuz.

Oysa: Her milletin tarihinde utanç verici sayfalar vardır. Türklerin tarihinde de bolca utanç verici sayfalar bulunmaktadır. Kardeşlerinin katline ferman veren padişahlar, kentleri işgal edip üç gün yağmalayan bir sistem, kolektif cezalandırma, ibretlik idamlar ve infazlar... Masum anne babaların küçücük anne kuzusu oğlanlarının zorla alınıp devşirme yapılması, seks kölesi olarak kullanılacak kadınların açık pazarlarda alınıp satılması, tebaayı dinine göre birinci ve ikinci sınıf olarak ayırma... Bunlarla gurur mu duyuyorsunuz? Bunların tarihte olup bitmiş olması, bu gerçeklerin değiştirilemeyecek olması ayrı bir şey, bu tarihle gurur duymak

ise tamamen ayrı bir şey! Bunlarla ve bunlar gibi, bu yazının kapasitesini misliyle aşacak daha birçok patolojik olay, Türk tarihinin ayrılmaz parçalarıdır. İyi olan şeylerin yanında, bu gölgeli, gri, hatta kapkara alanlar da var.

Oysa: Türkler soykırım yapmıştır. İttihatçılar Tehcir Kanununu çıkardıklarında ne yapılacağını, bu kanunun nelere neden olacağını gayet iyi biliyorlardı. Tehcirin öncesinde Anadolu'nun "Türk yurdu" yapılması için homojenleştirici, "etnik temizlikçi", sosyal Darwinizm temelli ırksal, Türk-üstünlükçü bir ideoloji üzerine yepyeni bir kimlik inşa ettiler. Amaç Ermenilerden – ve diğer gayrimüslim milletlerden – arındırılmış, homojen ve Türk bir Anadolu yaratmaktı.

Oysa: Bu bir mukatele değildi. Bir soykırımdı. Çünkü taraflardan biri, Türklerin iddia ettiği Ermeni çeteleriye eğer, bunlar toplam Ermeni nüfusunun on binde birinden azdılar. Ve diğer taraf ise, 1000 yıllık devlet diye övündükleri devletleriydi; Devlet-i Aliyye idi. Düzenli ordusu olan, düzenli kolluk kuvvetleri olan, bürokrasisi ve maliyesi ile koskoca bir devlet! Bir iç savaş ortamında, devlet kontrolünün olmadığı bir ortamda karşılıklı bir çatışma yaşayan iki etnik grubun birbirini katletmesi değildi söz konusu olan! Düzenli ordusuyla, jandarmasıyla, il ve taşra teşkilatlarıyla, sistematik olarak, devlet gücü kullanılarak, devletin hükümetinin aldığı politik kararlar doğrultusunda bir soykırım gerçekleştirildi.

Oysa: Çetelerin bir kısmı Ruslarla işbirliği yaptı diye, tüm bir halkın barbarca cezalandırılması, Sippenhaft – aile boyu, hatta tüm etnik grubu kapsayan – kolektif bir imha harekâtına girişmek, soykırımdır.

Oysa: Devlette görev alan Ermeniler, Osmanlı Türkleri Ermenilerin kara kaşlarına, kara gözlerine hayran oldukları ya da kurdukları politik sistem çok eşitlikçi, adil ve insancıl olduğu için değil, yetişmiş kalifiye insan gücü olduklarından dolayı bu görevlere seçildiler. Ekonomist, doktor, mühendis, mimar, besteci, sanatçı, yazar, diplomat; bu insanlar Ermeni oldukları için değil, alanlarında iyi oldukları için devlette görev aldılar. Üstelik bu tarihin çok büyük bir bölümünde Müslümanlarla eşit olmadıkları halde bu görevlere getirildiler – yani onlara gerçekten ihtiyaç duyuluyordu! Dahası hiç kimse vahşileşen, kural tanımayan bir devlete sadık olmak ya da en azından sadık kalmaya devam etmek zorunda değildir! Ayrıca Millet-i Sadıka, bir köle-efendi ilişkisini çağırıştırır. Neden Ermeniler Türklere sadık olmak zorunda olsun? Bu nasıl bir patolojik düşüncedir?

Oysa: Olaylar savaş ortamında falan olmadı. Savaş ortamı bahane edildi, o başka! Çünkü "Ermeni çeteleri" bahanesi, salt sınır bölgelerinde geçerli olabilecek bir mazeret olarak kabul edilebilirdi. Ne var ki sınır bölgelerinden – yani cephe hattından – yüzlerce kilometre içerilerde, Batı Anadolu'ya kadar genişletilmiş bir kapsama alanında Ermeniler tehcire tabi tutuldu.

Oysa: Yapılanlar sistematikti. İnsanlar bulundukları bölgelerden yüzlerce, hatta binlerce kilometre yürütülerek, Suriye'de oluşturulan toplama kampına götürülecekti. Bu geri dönüşü olmayan bir yolculuktu. Her yerde aynı sistematik öldürmeler, tecavüzler, işkenceler, gasp ve yağma gerçekleşti. Orduda silâh altında olan Ermenilere silah bıraktırıldı, bu askerler amele taburlarına – işçi birliklerine – tayin edildi. Böylece katliamlara direnme şansları kalmadı;

böylece “kolay av” olacaklardı. Tüm bu aşağılık planlar uygulamaya geçirildi. Hiçbir şey tesadüf veya münferit değildi.

Oysa: 1915 öncesinde İmparatorlukta 2.500.000 (iki buçuk milyon) kadar Ermeni yaşıyordu. Bugün ise Ermenilerin nüfusu 50.000 kadar kalmıştır. Anadolu’daki Ermeni nüfusunun yüzde 98’i yok edilmiştir. Geriye yüzde 2’lik bir oran kalmıştır. Bunu soykırım olmadığına kanıt olarak ileri sürmek en hafif deyişle utanmazlık ve pişkinliktir. İttihatçıların homojenleştirme girişimi budur. Bunu planladılar, bunu uyguladılar. Bu yapılan, soykırımdır.

Oysa: Kanıtlarını ortaya koyun diyorlar. Her 100 Ermeniden 98’i buhar olup uçtu mu? İttihatçılar, yaptıkları toplu katliamlar ve tecavüzlerin belgesini mi tuttu? Bunu mu ileri sürüyorsunuz ciddi! Sağ kalmayı başaran on binlerce tanığın ifadeleri, dönemin ABD büyükelçisi Morgenthau’nun raporları ve yazıları, o dönem yabancı gazetelerde çıkan haberler, İttihatçılardan sonraki Osmanlı hanedanlık üyelerinin veya Osmanlı hükümetinin tutumu, binlerce fotoğraf, uluslararası akademinin son 100 yıldır yaptığı bilimsel araştırmalar, Türk devleti ve onun güdümlü akademisi tarafından bilinçli olarak yok sayıldı! Osmanlı arşivleri itinayla temizlendi, ayıklandı, Ermenilere ilişkin hiçbir belge kalmasın diye defalarca tarandı. Sonra sağ olsun Türk devleti sözde arşivleri açtı!

Bir asırdır tekrarlanan bu patolojik argümanlara AKP, MHP, CHP, İYİP, Davutoğlu, Babacan, Türk liberalleri, Türk komünistleri, sol-sağ, aralarında hiçbir fark olmaksızın sahip çıkıyor. Tüm Türkler, aralarındaki kutuplaşmayı bir kenara bırakıyor, “ötekinin imhasını” gizlemeye, olmadı haklı çıkarmaya çalışıyor. Aynı refleksler Dersim Katliamı, Varlık Vergisi, 6/7 Eylül 1955 İstanbul Pogromu, Kürtlere uygulanan asimilasyoncu, retçi ve dayatmacı politikalarda da geçerli. Bugün 1915’te Ermenilerin başına gelenler, halen KHK’lıların, Gülen Cemaati ile ilintilendirilenlerin, Kürt hareketinin, solcuların ve LGBTQ’nun da başına geliyor. Ötekileştirilen, dışlanan, tecrit edilen, cadı avına tabi tutulan, aile boyu ceza uygulamasıyla ailece mağdur edilen, işkencelerde ölen, kaçırılan, tedavisi engellenen, özlük hakları ellerinden alınan, mülklerine el konulan insanlar, ceberut devletten kaçıyor.

Merhametsizleşme Ermeni Soykırımı ile başladı. Vicdan Ermeni Soykırımı ile tıkandı. Ermeni Soykırımı ile yüzleşme olmadan bu devlet düzelmeyecek, bu toplum iflah olmayacak! Ermeni Soykırımı ile yüzleşmeden, Türkiye toplumunu sadece bu patolojik kötülük birleştirecek.